ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ
АГЕНТСТВО РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ

Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңына сәйкес бұл материал көбейтуге (көшіруге) жатпайды, статақпараттарды өзінің жарияланымдарында (басылымдарында) пайдаланған жағдайда Қазақстан Республикасы Статистика агенттігіне сілтеме жасауға міндетті.

В соответствии с Законом РК «Об авторском праве и смежных правах» данный материал не подлежит размножению (копированию), при использовании статинформации в своих публикациях (изданиях) обязательна ссылка на Агентство Республики Казахстан по статистике.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

2007 жылғы қаңтар-қыркүйек
январь-сентябрь 2007 года

АСТАНА, 2007

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

Ай сайынғы ақпараттық-талдамалы журнал

1991 жылдан бастап шығады

Құрылтайшы: Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі

Бас редактор - А.Мешімбаева

«Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуында» 2007 жылдың қаңтар-қыркүйегіндегі ел экономикасының дамуы туралы жедел статистикалық деректер бар.

«Қазақстан Республикасы және оның өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының статистикалық көрсеткіштері» қосымшасында тиісті бөлімдер бойынша кестелік материал келтірілген.

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің «Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы (жедел деректер)» ай сайынғы журналын электрондық түрде де ұсыну мүмкіндігі бар.

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 010000
Астана қаласы, Сол жағалау, Министрліктер Үйі,
35 көше, 2 үй
Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі
Телефондар: 8 (7172) 74-95-09
Факс: 8 (7172) 74-95-46
Электрондық мекен-жай: stat@mail.online.kz
Веб-сайт: http//www.stat.kz

Шартты белгілер:

-	–	құбылыс жоқ
0,0	–	болмашы шама
…	–	деректер жоқ (табыс етілмеген)

Таралымы: 250 дана.
Көлемі = 14,22 ЕБТ

Журнал Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 2002 жылдың 14 тамызында тіркелген № 3156-Ж

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Ежемесячный информационно-аналитический журнал

Издается с 1991 года

Учредитель: Агентство Республики Казахстан по статистике

Главный редактор - А.Мешимбаева

«Социально-экономическое развитие Республики Казахстан» содержит оперативные статистические данные о развитии экономики страны в январе-сентябре 2007г.

В приложении «Статистические показатели социально-экономического развития Республики Казахстан и ее регионов» приведен табличный материал по соответствующим разделам.

Агентство Республики Казахстан по статистике имеет возможность предоставлять ежемесячный журнал «Социально-экономическое развитие Республики Казахстан (оперативные данные)» также в электронном виде.

Адрес: Республика Казахстан, 010001
г. Астана, Левый берег, Дом Министерств,
35 улица, д. 2
Агентство Республики Казахстан по статистике
Телефон: 8 (7172) 74-95-09
Факс: 8 (7172) 74-95-46
Электронный адрес:stat@mail.online.kz
Веб-сайт: http//www.stat.kz

Условные обозначения:

-	–	явление отсутствует
0,0	–	незначительная величина
...	–	данные отсутствуют (не представлены)

Тираж: 250 экз.
Объем = 14,22 УПЛ

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан 14 августа 2002 г. № 3156-Ж

© Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі, 2007
© Агентство Республики Казахстан по статистике, 2007

Мазмұны

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы қаңтар-қыркүйектегі әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары ... 5

2. Тауарлар мен қызметтер өндірісі ... 7

2.1 Еңбек өнімділігі ... 7
2.2 Өнеркәсіп өндірісі ... 8
2.3 Ауыл шаруашылығы ... 14
2.4 Құрылыс ... 16
2.5 Көлік ... 18
2.6 Байланыс ... 19
2.7 Сауда және өзге де қызметтер ... 21

3. Шағын кәсіпкерлік субъектілері мониторингі ... 24

4. Сыртқы сауда ... 27

4.1 Сыртқы сауда айналымы ... 27
4.2 ТМД мемлекеттерімен сыртқы сауда ... 28
4.3 Әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда ... 28
4.4 Төлем балансы ... 28

5. Инвестициялар ... 30

6. Бағалар ... 33

6.1 Тұтыну бағалары ... 33
6.2 Экономиканың нақты секторындағы баға ... 34

7. Қаржы жүйесі ... 38

7.1 Мемлекеттік қаржы ... 38
7.2 Кәсіпорындардың қаржылық қызметі ... 39
7.3 Ақша-кредит жүйесі ... 41

8. Еңбек рыногы және еңбекке ақы төлеу ... 44

8.1 Жалданып жұмыспен қамтылу ... 44
8.2 Жұмыссыздық және жұмыспен қамтамасыз ету ... 45
8.3 Еңбекке ақы төлеу ... 45

9. Халық табысы ... 47

10. Демографиялық процестер және әлеуметтік сала ... 48

10.1 Демографиялық ахуал ... 48
10.2 Халықтың ауру-сырқаулығы ... 49
10.3 Қылмыстылық ... 50

11. Қазақстан Республикасы өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы: салыстырмалы талдау ... 52

12. Конъюнктуралық зерттеулер ... 55

13. ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы ... 58

Содержание

1. Краткие итоги социально-экономического развития Республики Казахстан в январе-сентябре 2007 года ... 63

2. Производство товаров и услуг ... 65

2.1 Производительность труда ... 65
2.2 Промышленное производство ... 66
2.3 Сельское хозяйство ... 72
2.4 Строительство ... 74
2.5 Транспорт ... 76
2.6 Связь ... 77
2.7 Торговля и прочие услуги ... 79

3. Мониторинг субъектов малого предпринимательства ... 82

4. Внешняя торговля ... 85

4.1 Внешнеторговый оборот ... 85
4.2 Внешняя торговля с государствами СНГ ... 86
4.3 Внешняя торговля с другими странами мира ... 86
4.4 Платежный баланс ... 86

5. Инвестиции ... 88

6. Цены ... 91

6.1 Потребительские цены ... 91
6.2 Цены в реальном секторе экономики ... 92

7. Финансовая система ... 96

7.1 Государственные финансы ... 96
7.2 Финансовая деятельность предприятий ... 97
7.3 Денежно-кредитная система ... 99

8. Рынок труда и оплата труда ... 102

8.1 Занятость по найму ... 102
8.2 Безработица и обеспечение занятости ... 103
8.3 Оплата труда ... 103

9. Доходы населения ... 105

10. Демографические процессы и социальная сфера ... 106

10.1 Демографическая ситуация ... 106
10.2 Заболеваемость населения ... 107
10.3 Преступность ... 108

11. Социально-экономическое положение регионов Республики Казахстан: сравнительный анализ ... 110

12. Конъюнктурные обследования ... 113

13. Социально-экономическое положение стран СНГ ... 116

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2007 ЖЫЛҒЫ ҚАҢТАР-ҚЫРКҮЙЕКТЕГІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚЫСҚАША ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

Экономиканың нақты секторы. 2007 жылдың қаңтар-қыркүйегінде өнеркәсіп өндірісінің көлемі қолданыстағы бағамен 5402 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегіден 4,7% көп. 2006 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда өңдеу өнеркәсібінде өндіріс көлемі 7,2%-ға, электр энергиясын, газ бен су өндіруде және бөлуде – 5,3%-ға, кен өндіру өнеркәсібінде – 3,1%-ға өсті.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйектегі ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің көлемі ағымдағы бағамен 828,9 млрд. теңгені құрап, 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда 8,1% өсті.

2007 жылдың қаңтар-қыркүйегінде жүк тасымалдаудың жалпы көлемі (коммерциялық тасымалдаумен шұғылданатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасымалдаған жүк көлемінің бағасын есепке алғанда) 1525,4 млн. тоннаны құрап, 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 5,1% өсті.

Есепті кезеңде бөлшек сауда тауар айналымының көлемі (қоғамдық тамақтандыру айналымынсыз) 1319,1 млрд. теңгені құрап, 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда 10,5% артты.

2007 жылдың қаңтар-қыркүйегінде негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың көлемі 2135,7 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегіден 11,9% жоғары.

2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша республикада 263957 заңды тұлғалар тіркелген, соның ішінде қызметкерлерінің саны 50 адамға дейінгілер - 249272. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалар – 182395. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалардың ішінде шағын кәсіпорындар – 168696 құрайды, олардан шағын бизнес субъектілері - 121733.

Сыртқы сауда. 2007 жылғы қаңтар-тамызда Қазақстанның сыртқы сауда айналымы (Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері, ұйымдаспаған сауданы есепке алмағанда) 50168,3 млн. АҚШ долларын құрап, 2006 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда 31,2% өсті, соның ішінде экспорт – 29376,7 млн. АҚШ доллары (22,9% өсті), импорт – 20791,6 млн. АҚШ доллары (45,2% өсті) болды.

Баға. Тұтыну бағаларының индексі 2007 жылғы қыркүйекте 2006 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда 111,2% құрады. Азық-түлік тауарларының бағалары 14,4%-ға, азық-түлік емес тауарлар – 7,5%, ақылы қызметтер – 10% өсті. Өнеркәсіп өнімін өндірушілердің бағалары 2007 жылғы қыркүйекте 2006 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда 111,2% өсті.

Қаржы. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша Қазақстан Республикасының Мемлекеттік бюджетіне түскен табыстар көлемі 2007 жылдың 1 қыркүйегіне 1796,6 млрд. теңгені құрады, шығындар – 1674,5 млрд. теңге. 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда табыстар – 14,7%, ал шығындар 17,6% артты.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша екінші деңгейдегі банктердің экономика салаларына салған кредиттік салымдары 2007 жылғы тамыздың соңына 7129,9 млрд. теңгені құрады. Кредиттік салымдардың жалпы көлемінде ұзақ мерзімді кредиттердің үлесі 78,8%, шетел валютасындағы кредиттердің үлесі 44,3% құрады. 2007 жылғы тамыздың соңына банк жүйесіндегі депозиттер көлемі 3766 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңге қарағанда 56,3% көп, халық депозиттері (салымдары) 1437,2 млрд. теңге болды, және тиісінше, 78,4% көп.

Еңбек рыногы. 2007 жылғы қыркүйекте жұмыссыздар саны, сараптамалық бағалау бойынша, 597,9 мың адамды, экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы жұмыссыздық деңгейі 7,1%, соның ішінде жұмыссыздар ретінде жұмыспен қамту органдарында тіркелген адамдар саны ағымдағы жылғы тамыздың соңында 65,5 мың адамды құрады, экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы олардың үлесі – 0,8%.

Халықтың табысы. 2007 жылғы тамызда, бағалау бойынша, халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы 25080 теңгені құрап, 2006 жылғы тамызбен салыстырғанда – 23,3%, нақты ақшалай табысы – 12,7% өсті.

2007 жылғы тамызда қызметкерлерге есептелген орташа айлық атаулы жалақы 54253 теңгені құрап, 2006 жылғы тамызбен салыстырғанда 28% өсті. Нақты жалақы 17% көбейді.

НЕГІЗГІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНДИКАТОРЛАР

	Өлшем бірлігі	2007 жылғы қаңтар-қыркүйек	2007 жылғы қыркүйек	Өткен жылдық тиісті кезеңіне %- бен		2007 жылғы қыркүйек 2007 жылғы тамызға %-бен
				2007 жылғы қаңтар-қыркүйек	2007 жылғы қыркүйек	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономикалық көрсеткіштер						
Өнеркәсіп өнімінің (тауарлардың, қызметтердің) көлемі	млрд. теңге	5402,0	679,2	104,7	102,1	98,2
Ауыл шаруашылығы жалпы өнімінің көлемі	млрд. теңге	828,9	459,3	108,1	113,3	406,3
Көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау	млн. тонна	1525,4	211,9	105,1	104,0	104,9
Байланыс қызметтерінің көлемі (өсу қарқыны салыстырмалы бағаларда), жедел деректер бойынша	млрд. теңге	258,4	34,8	133,8	136,8	104,8
Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы	млрд. теңге	1319,1	168,0	110,5	109,8	102,2
Сыртқы сауда айналымы [1)2)]	млн. АҚШ доллары	50168,3	6741,1	131,2	122,4	98,8
соның ішінде:						
экспорт		29376,7	3864,2	122,9	119,5	104,3
импорт		20791,6	2876,9	145,2	126,7	92,2
Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар	млрд. теңге	2135,7	351,9	111,9	117,7	125,4
Тұтыну бағаларының индексі				108,6	108,6[3)]	102,2
Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағаларының индексі				107,5	115,4[3)]	98,6
Жұмыссыздар саны (бағалау)	мың адам	-	597,9	-	99,4	102,5
Орта есеппен жан басына шаққандағы ақшалай табыс (бағалау)[1)]	теңге	189988	25080	126,7[4)]	123,3[4)]	102,3
Нақты ақшалай табыс (бағалау)[1)]	%-бен			117,1[4)]	112,7[4)]	101,6
Бір қызметкердің орташа айлық жалақысы[1)]:						
атаулы	теңге	50128	54253	129,7	128,0	101,5
нақты	%-бен	-		119,9	117,0	100,8
Қаржы көрсеткіштері[5)]						
М3 ақша жиыны	млрд. теңге		4572,1		154,2	99,0
Айналымдағы қолма-қол ақша	млрд. теңге		806,1		145,2	98,9
Банк жүйесіндегі депозиттер	млрд. теңге		3766,0		156,3	99,0
соның ішінде халық депозиттері	млрд.теңге		1437,2		178,4	99,0
ЕДБ-ның экономика салалары мен халыққа кредит беруі	млрд. теңге		7129,9		198,9	103,7
соның ішінде ұзақ мерзімді кредиттік салымдар	млрд.теңге		5618,9		213,0	103,5
Кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы[6)]	в %	35,9				
Кәсіпорындар мен ұйымдардың дебиторлық берешегі[6)]	млрд. тенге	3820,8		119,0		
Кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттемелер бойынша берешегі[6)]	млрд. тенге	9412,2		130,3		

[1)] 1-баған – 2007 жылғы қаңтар-тамыз; 2-баған – 2007 жылғы тамыз; 3-баған – 2007 жылғы қаңтар-тамыз 2006 жылғы қаңтар-тамызға %-бен; 4-баған – 2007 жылғы тамыз 2006 жылғы тамызға %-бен; 5-баған – 2007 жылғы тамыз 2007 жылғы шілдеге %-бен.

[2)] Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері, ұйымдаспаған сауданың есебінсіз.

[3)] 2006 жылғы желтоқсанға.

[4)] 2006 жылғы қаңтар-тамыздағы және тамыздағы нақтыланған деректерге %-бен.

[5)]ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша, 2007 жылғы тамыздың соңына.

[6)] 1 баған– 2007 жылғы II тоқсан; 3 баған – 2007ж. II тоқсан %-бен 2006ж. II тоқсанға

Ескерту: Өнеркәсіп өнімінің көлемі тиісті жылдардағы кәсіпорындар құрылымы бойынша келтірілген. Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы қоғамдық тамақтандыру қызметтерін есепке алмайды.

2. ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕР ӨНДІРІСІ

2.1 ЕҢБЕК ӨНІМДІЛІГІ

Жалпы экономика бойынша 2007 жылдың бірінші жартыжылдығында өткен жылдың тиісті кезеңіне еңбек өнімділігі индексі 109,2% құрады.

2007 жылдың бірінші жартыжылдығындағы еңбек өнімділігі

пайызбен

	2007 жылдың 1 жартыжылдығы				
	өткен жылдың тиісті кезеңіне			үлес салмағы	
	еңбек өнімділігінің индексі	жалпы қосылған құнның нақты көлем индексі	жұмыспен қамтылғандар санының өсу (кему) қарқыны	жалпы қосылғын құнның	жұмыспен қамтылған
Барлығы*	109,2	112,3	102,8	100,0	100,0
Ауыл шаруашылығы, аңшылық және орман шаруашылығы; балық аулау, балық өсіру	102,3	103,8	101,5	2,4	31,4
Ауыл шаруашылығы, аңшылық және орман шаруашылығы	102,3	103,8	101,5	2,3	31,2
Балық аулау, балық өсіру	103,0	104,9	101,8	0,1	0,2
Өнеркәсіп	104,8	106,8	101,9	31,5	12,1
Кен өндіру өнеркәсібі	101,0	105,4	104,4	16,5	2,6
Өңдеу өнеркәсібі	107,3	109,0	101,6	13,0	7,3
Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу	105,6	105,6	100,0	2,0	2,2
Құрылыс	119,1	136,8	114,9	9,1	6,8
Сауда; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдар мен жеке пайдаланатын заттарды жөндеу	108,4	109,9	101,4	13,1	14,1
Қонақ үйлер мен мейрамханалар	108,6	111,6	102,8	0,8	1,3
Көлік және байланыс	108,7	111,7	102,8	11,3	7,3
Қаржы қызметі	145,8	168,2	115,4	6,0	1,1
Жылжымайтын мүлікпен операция-лар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсету	101,0	109,5	108,4	16,2	4,6
Мемлекеттік басқару	101,3	102,8	101,5	2,3	4,5
Білім беру	100,0	102,7	102,7	3,5	9,6
Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызмет көрсетулер	100,0	102,3	102,3	2,0	4,4
Коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызмет көрсетулер	108,0	104,8	97,0	1,8	2,8

* *Қаржы делдалдығының жанама өлшемді қызметтерсіз.*

2006-2007 жылдардың бірінші жартыжылдығындағы еңбек өнімділігі

өткен жылдың тиісті кезеңіне пайызбен

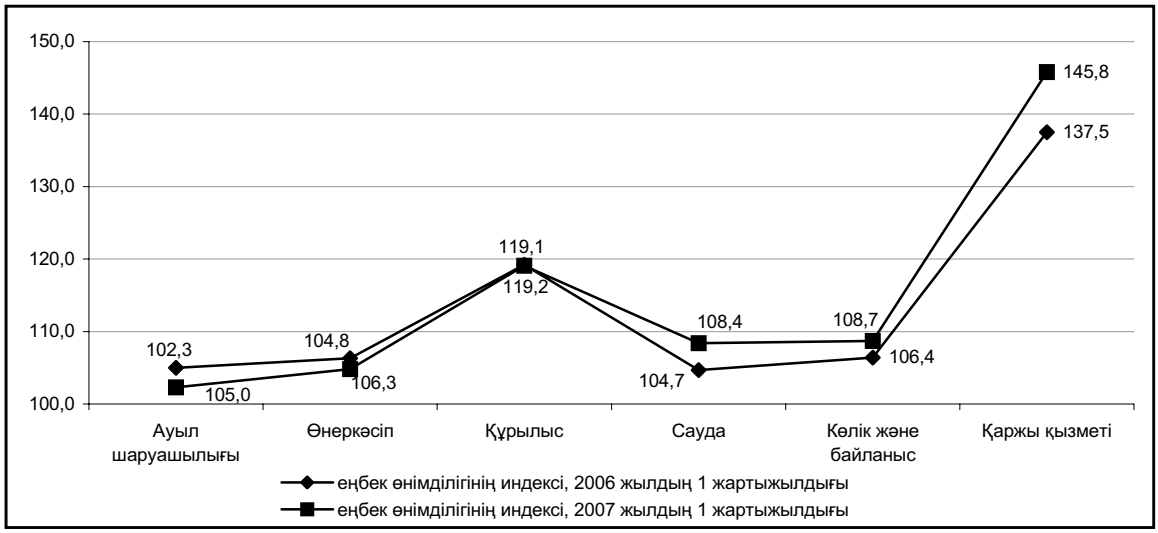

2.2 ӨНЕРКӘСІП ӨНДІРІСІ

2007 жылғы қыркүйекте өткен айларда қалыптасқан өнеркәсіп өндірісінің өсу қарқынының төмендеу үрдісі жалғасуда. Ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте өнеркәсіп өндірісінің нақты көлем индексі 104,7% (қаңтарда – 109%, қаңтар-наурызда – 109,6%, қаңтар-маусымда – 106,8%, қаңтар-шілдеде – 105,6%, қаңтар-тамызда – 105%) құрады. Ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте қолданыстағы бағамен 5402 млрд. теңгенің өнеркәсіп өнімі өндірілді. Өндіріс көлемінің өсуі, нақты көлем индексі – тиісінше 99,2 және 98,6% құраған Қарағанды және Солтүстік Қазақстан облыстарынан басқа, республиканың барлық өңірлерінде байқалады.

Өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

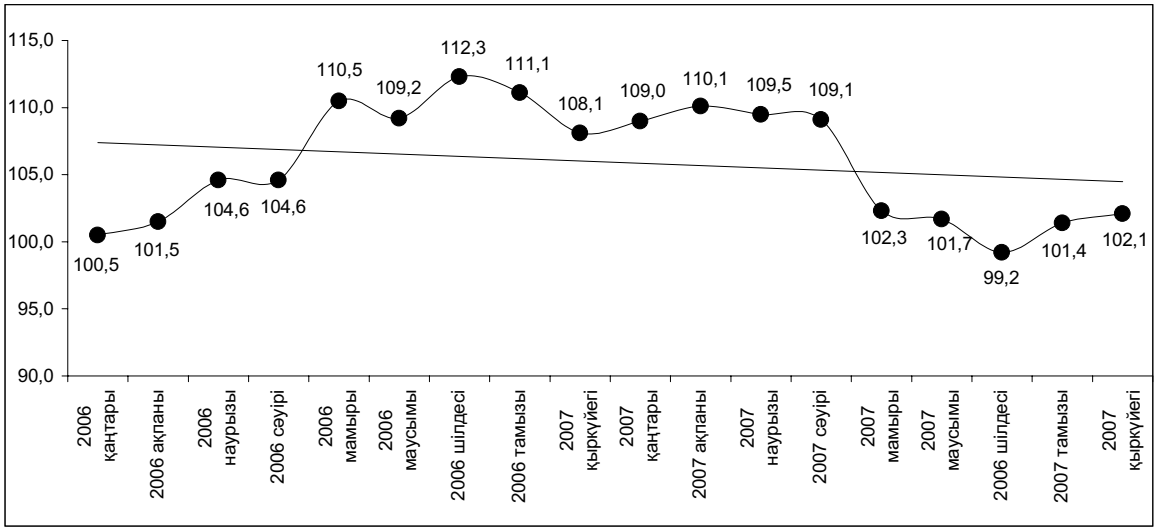

Тұтастай өнеркәсіп бойынша көрсеткіштер құруға кен өндіру өнеркәсібі аса үлкен ықпал етеді, себебі оның үлесі республикалық өндіру көлемінде соңғы жылдары артып, 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 56% (2000-2003 жылдары ол 46-48%) құрады. Өңдеу өнеркәсібіне өнеркәсіп өнімінің барлық көлемінің 38,7%-ы келеді (47-43% болған).

2006, 2007 жылдардың қаңтар-қыркүйегіндегі өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлем индекстері және өнеркәсіптің салалық құрылымы

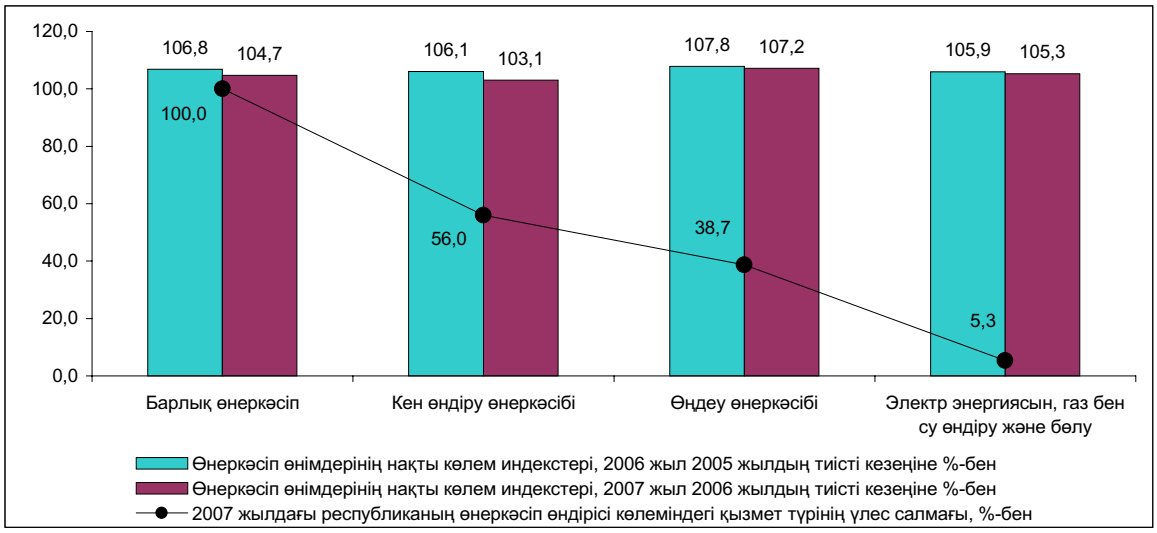

Кен өндіру өнеркәсібінде 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 3023,8 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейден 3,1%-ға жоғары, бұл негізі Атырау және Маңғыстау облыстары кәсіпорындарының шикі мұнай және ілеспе газ өндіру көлемінің 3,8%-ға артуы есебінен болып отыр. Сондай-ақ, біріктірілген темір кендері мен теміркенді шекемтастарды өндірудің өсуі есебінен, темір кендерін өндіру көлемі 5,2%-ға артты. Сонымен қатар, негізінен кеніштерде қайта салу және жабдықты жөндеуге байланысты мыс кенін (90,4%) өндіру (Қарағанды облысы); кен құрамындағы металдың аз болу салдарынан (Шығыс Қазақстан облысы) және мыс кенін өндірудің төмендеуінен (Қарағанды облысы) мыс қойыртпасындағы мыс (93,7%) шығарудың азаюына байланысты түрлі-түсті металл кендерін өндіру (95,7%) қысқарды. Өнімге деген сұранысқа сәйкес көмір және лигнит өндіру 3,2%-ға (Павлодар облысы) төмендеді.

Кен өндіру өнеркәсібінің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

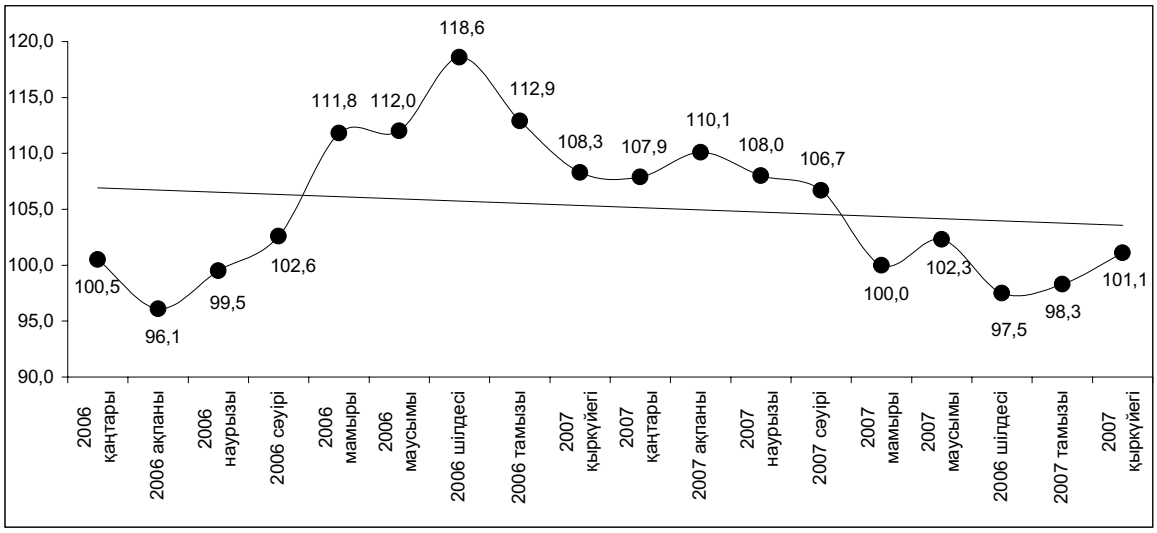

Өңдеу өнеркәсібінде 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 2089,4 млрд. теңгенің өнімі өндірілді. Саланың өсу қарқыны орташа республикалық деңгейден асып түсті. Сонымен, 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте нақты көлем индексі 107,2% құрады, республика бойынша 104,7% болған. Соңғы екі жылда өңдеу өнеркәсібінде кен өндіру өнеркәсібіне қарағанда жоғары өсу қарқыны байқалады.

Өңдеу өнеркәсібінің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

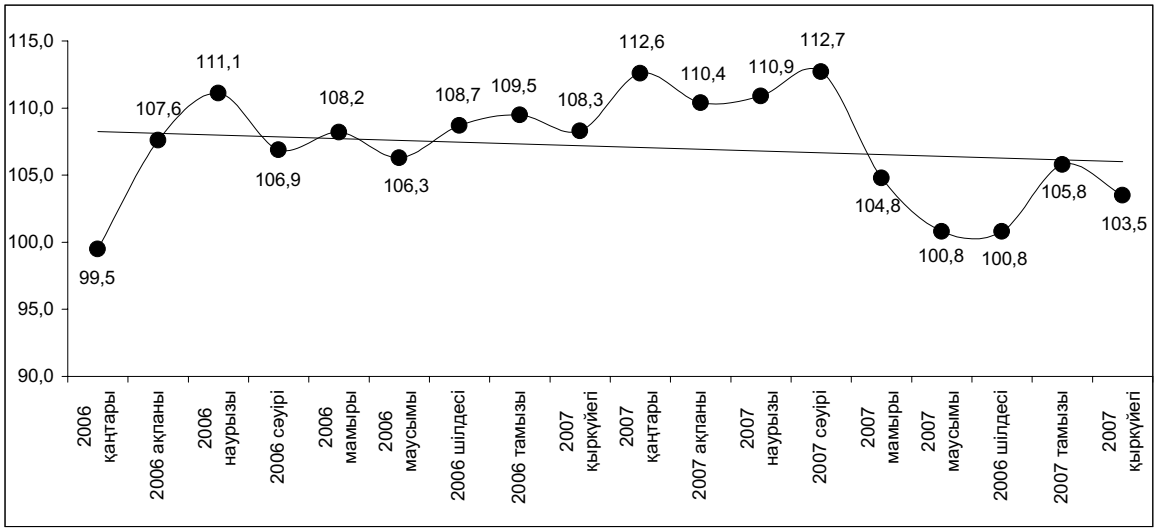

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 456,7 млрд. теңгеге ауыл шаруашылығы өнімі өндірілді, оның ішінде **тамақ өнімдерін өндіру, сусындарды қоса,** 410 млрд. теңгені құрады, бұл негізінен ет, шұжық өнімдері, дайындалған және консервіленген балық, жеміс пен көкөніс шырындары, күнбағыс және рапс майы, сүт, сары май; ұн, жарма, макарон және кондитерлік өнімдерді шығарудың артуы есебінен 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектен 8,2%-ға артық болды. Сондай-ақ, сусындарды (алкоголь және алкогольсіз) өндірісі артты, олардың үлесі осы экономикалық қызмет түрлері көлемінің 20%-нан астамын құрайды. Өндірістің артуы Алматы, Қарағанды облыстарының және Алматы қаласының кәсіпорындарымен қамтамасыз етілген. Сонымен қатар, Алматы және Жамбыл облыстарының кәсіпорындарында жабдықтарды жөндеу және қайта өңдеуге шикізаттың жетіспеушілігіне байланысты қант өндірісі сияқты (2006 жылғы қаңтар-қыркүйек деңгейіне 70,9%) өзге де тамақ өнімдерінің шығарылуы қысқарды.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте **тоқыма және тігін өнеркәсібінде** 22,4 млрд. теңгеге өнім өндірілді. 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда нақты көлемінің индексі 81,8% құрады. Қайта өңдеуге шикізаттың жетіспеушілігіне байланысты мақта талшығының (Оңтүстік Қазақстан облысы); өнімге сұраныстың жоқтығынан кілем және кілем бұйымдарын, мақта-мата шығаруы төмендеді. Сонымен қатар, свитерлер, жемпірлер, пуловерлер және осыған ұқсас заттардың; жұмыс киімі; қалпақтар және бас киімдер шығаруы артты.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 1,8 млрд теңгенің **былғары және былғарыдан жасалған бұйымдары мен аяқкиімдері** өндірілді, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейден 29,9%-ға жоғары, ол негізінен Қостанай, Жамбыл облыстары мен Алматы қаласы кәсіпорындарында аяқкиімдер; Қостанай, Солтүстік Қазақстан облыстары кәсіпорындарында ірі қара малдың немесе жылқы тектес жануарлардың терісінен жасалған былғары шығарудың артуы есебінен болды. Сонымен бірге, шикізаттың жетіспеушілігіне байланысты қойдың, ешкінің және шошқаның терісінен жасалған былғары (Оңтүстік Қазақстан облысы) шығаруы қысқарды.

Сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар шығару көлемі 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 6,1 млрд. теңгені немесе 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейге 116,2% құрады. Ағаштан жасалған, сіңдірілген теміржол немесе трамвай шпалдарын; терезелер, есіктер және олардың рамаларын; ағаш материалдарын; құрылыстың құрама ағаш конструкцияларын; ағаш жәшіктерін шығару артты. Сонымен бірге, ағаш талшығынан жасалған тақталар өндірісі 60,3%-ға (Шығыс Қазақстан облысы) және ағаш жаңқасынан жасалған тақталар өндірісі – 85,7%-ға (Павлодар облысы) қысқарды.

Целлюлоза-қағаз өнеркәсібінде және баспа ісінде 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 49,7 млрд. теңгеге өнім өндірілді, бұл өткен жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейге 105,8% құрады. Өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда кеңірдектелген қағаз және қатырма қағаз; қағаздан немесе қатырма қағаздан жасалған жәшіктер және сөмкелер; газеттер, журналдар және мерзімдік басылымдар; қағаз қаптар мен пакеттер шығаруы артты. Сонымен қатар, өнімге сұраныстың азаюына байланысты Қостанай облысының және Алматы қаласының кәсіпорындарында тұсқағаз; қағаздан немесе қатырма қағаздан жасалған заттаңбалар және құлақша қағаздар; кітаптар, кітапшалар және соған ұқсас баспа материалдарын және электрондық түрдегі материалдар (61-94,5%) шығаруы төмендеді.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйектегі өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

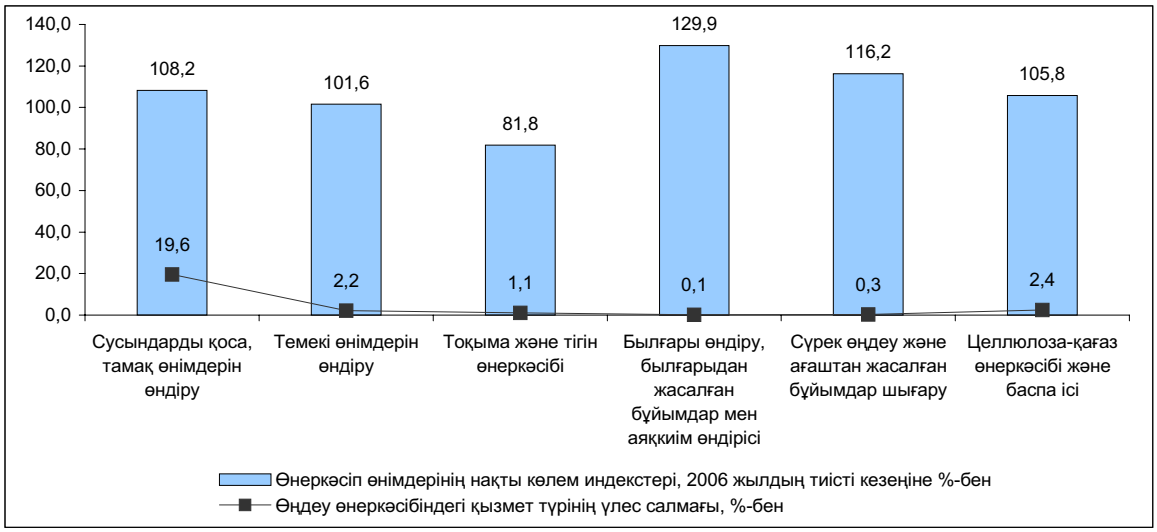

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте **кокс, мұнай өнімдерін және ядролық материалдарды өндіруде** 129,3 млрд. теңгеге өнім шығарылды, бұл негізінен, керосин; мотор отынның (бензин); кокс және жартылай кокс; газойльдер; сұйылтылған пропан және бутан өндіруінің арттыруы есебінен өткен жылғы тиісті кезеңнен 10,6%-ға жоғары. Өндірістің артуын Атырау, Павлодар және Оңтүстік Қазақстан облыстары қамтамасыз етті, олардың үлесіне республикалық мұнай өнімдері көлемінің 90%-нан астамы келеді. Сонымен бірге, Атырау облысында – жылжымалы құрамның жоқтығынан; Павлодар облысында – өңдеуге арналған алыс-беріс шикізатының жетіспеушілігіне; Оңтүстік Қазақстан облысында – алыс-беріс шикізатын жеткізушілердегі өнімдерді өткізу рыногының шектелуіне байланысты отындық мазуттың (70,8%) шығаруы қысқарды.

Химия өнеркәсібінде 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 51,6 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл минералды немесе химиялық азотты тыңайтқыштар; хром тотығын; натрий бихроматы және трифосфатын; фосфор; ортофосфор (фосфор) қышқылын; хромды ангидрид; фармацевтикалық препараттар шығаруының арттыруы есебінен 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегіден 34,2%-ға жоғары. Ағымдағы жылда Солтүстік Қазақстан облысында дәнді дақылдардан жасалған биоотын (биоэтанол) өндірісі жұмысын бастады, бұл отын ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте 3,3 мың тонна шығарылды. Сонымен бірге, өнімге деген сұраныстың төмендеуі салдарынан, тиісінше хром илегіш (Ақтөбе облысы) және күкірт қышқылын (Шығыс Қазақстан және Қарағанды облыстары) шығару қысқарды. Күкірт қышқылының жетіспеушілігінен Жамбыл облысында минералдық немесе химиялық фосфорлы тыңайтқыштар шығаруы қысқарды.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте **резеңке және пластмасса бұйымдарын өндіруде** 35,5 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл пластмассадан жасалған құбырлар, түтіктер, жең және шлангілер; пластмассадан жасалған есіктер және терезелер; конвейерлік резеңке ленталар; пластмассадан жасалған қораптар, жәшіктер, тор ыдыстар шығаруын арттыру есебінен өткен жылғы қаңтар-қыркүйек деңгейінен 21,9% -ға жоғары. Сонымен бірге, жасасқан келісім-шарттарға сәйкес (Қарағанды облысы) резеңкеден жасалған құбырлар, түтіктер, жең және шлангілер шығаруы төмендеді.

Өзге де металл емес минералды өнімдер өндірісінде 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 164,6 млрд. теңгенің өнімі шығарылды, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейден 22,4% жоғары, бұл негізінен құрылыс қоспаларының; тауарлық бетон; цемент; тақтайшалар, тақталар, кірпіштер және осыған ұқсас цементтен, бетоннан немесе жасанды тастан жасалған бұйымдар; бетоннан жасалған құрама құрылыс конструкцияларын; әк; ғаныш-картон (109%-дан 192,4%-ға дейін) шығаруының арттуы есебінен болды. Мұның өзінде, сұранысқа сәйкес шыныдан жасалған бөтелкелер, қалбырлар мен флакондар (Алматы облысы) және өзге де шыны талшықтардан жасалған бұйымдар (Манғыстау облысы) шығаруы қысқарды.

М**еталлургия өнеркәсібінде және металдан жасалған дайын бұйымдар өндірісінде** ағымдағы жылдың басынан бері өндіріс қарқыны бәсеңдетілді. Сонымен, нақты көлем индексі қаңтардағы 114%-дан қаңтар-қыркүйектегі 102,3%-ға дейін төмендеді. Ағымдағы жылдың өткен кезеңінде 941,3 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, оның ішінде қара және түсті металлургия өнімі тиісінше – 314,1 және 527,7 млрд. теңге. Сала үлесіне өңдеу өнеркәсібі көлемінің 45% келеді. **Қара металлургияда** жайма илек, болат, шойын, ферроқорытпалар, болаттан жасалған құбырлар және қуыскеуекті профильдер шығаруының арттыруы есебінен өндіріс 10% артты. **Түсті металдар өндірісінде** негізінен тазартылған мыс (Қарағанды облысы) шикізаттың жетіспеушілігіне байланысты; аффинаждалған алтын мен күміс (Шығыс Қазақстан об-

лысы) өңделген шикізат құрамындағы металдың аз болуына байланысты; өзге де өңделмеген алтын (Ақмола облысы) жабдықты жөндеуге байланысты өндірудің төмендеуіне байланысты нақты көлем индексі 97,6% құрады. Сонымен қатар, өңделмеген қорғасын және мыс сымдарын шығаруы артты.

Дайын металл бұйымдарын өндіру 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейге 102,7% құрады. Металл конструкциялар және оның бөлшектерінің; мұнай және мұнай өнімдеріне арналған резервуарлар; қара металдан жасалған сыйымдылығы 50-300 литр цистерналар, кеспектер, барабандар; қара металдан жасалған раковиналар, жуғыштар, ванналар шығару артты. Мұның өзінде, тапсырыстың жоқтығына байланысты орталық жылыту жүйесіне арналған қазандықтар мен радиаторларды; қымбат емес металдармен қапталған электродтарды шығару қысқарды.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйектегі өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

Машиналар мен жабдықтар шығаруда 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 63,6 млрд. теңгенің өнімі шығарылды, бұл өткен жылғы тиісті кезеңнен 19,1% жоғары. 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейге қарағанда орталықтан тепкіш сорғылар; мойынтіректер; тұрмыстық кір жуғыш және киім құрғатқыш машиналар; жинау машиналарының; мұнай кәсібіне арналған жабдықтар шығаруы артты. Мұнымен қатар, сұранысқа сәйкес қозғалтқыштар (Солтүстік Қазақстан облысы); экскаваторлар (Оңтүстік Қазақстан облысы); кен өндіру өнеркәсібіне арналған машиналар және мұнай-газ өңдейтін жабдықтар (Алматы қаласы) шығаруы қысқарған. Ағымдағы жылдың шілде айынан бастап, Қостанай облысында трактор өндірісі қайта басталды: өткен үш айда олар 20 дана шығарылды, бұл өткен жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейден 2,4 есе төмен.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте **электр жабдықтарын, электрондық және оптикалық жабдықтар** 44,8 млрд. теңгеге өндірілген. Ағымдағы жылдың басынан бері осы сала біркелкі дамыған жоқ. Мәселен, егер қаңтарда нақты көлем индексі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 106,6%, қаңтар-наурызда – 99,4%, қаңтар-мауысымда – 108,6% құраған болса, қаңтар-қыркүйекте – 102,5% құрады. Цифрлық есептеу машиналар; электр тізбектерін ажыратуға, ауыстырып қосуға немесе қорғауға арналған, кернеулілігі 1000 В-қа дейін аппаратуралар; оқшауландырылған сымдар мен кабельдер; электр аккумуляторлары, трансформаторлар мен конденсаторлар шығару артты. Мұнымен қатар, сұранысқа сәйкес теледидарлар шығару төмендеді; сонымен бірге, сауда ұйымдардан тапсырыстың жоқтығына байланысты магнитофондар шығару тоқтатылды (Алматы қаласы).

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте **көлік құралдары мен жабдықтарын өндіру** 84,9 млрд. теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 8,7%-ға жоғары. 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейге қарағанда, жолаушыларға арналған жеңіл, жүк тасымалдайтын, арнайы және мамандандырылған автомобильдер шығару артқан. Сонымен бірге, тапсырыстың жоқтығынан он және одан көп тасымалдайтын автомобильдер (Алматы қаласы); қозғалтқыштар бөлшектері (Солтүстік Қазақстан облысы) 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегіден аз шығарылған.

Өнеркәсіптің өзге де салаларында 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 37,3 млрд. теңгенің өнімі өндірілген, бұл өткен жылғы тиісті кезеңнен 14,5%-ға жоғары. 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейге қарағанда арнайы отыруға арналған жиһаз; ағаштан жасалған кеңсе жиһазы; ас үйге арналған жиһаз, ағаш төсектер шығаруы артты. Мұның өзінде, өнімге деген сұранысқа сәйкес ас және қонақ бөлмеге арналған ағаштан жасалған жиһаз, зергерлік бұйымдар және спорт тауарларының өндіруі төмендеді.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйектегі электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

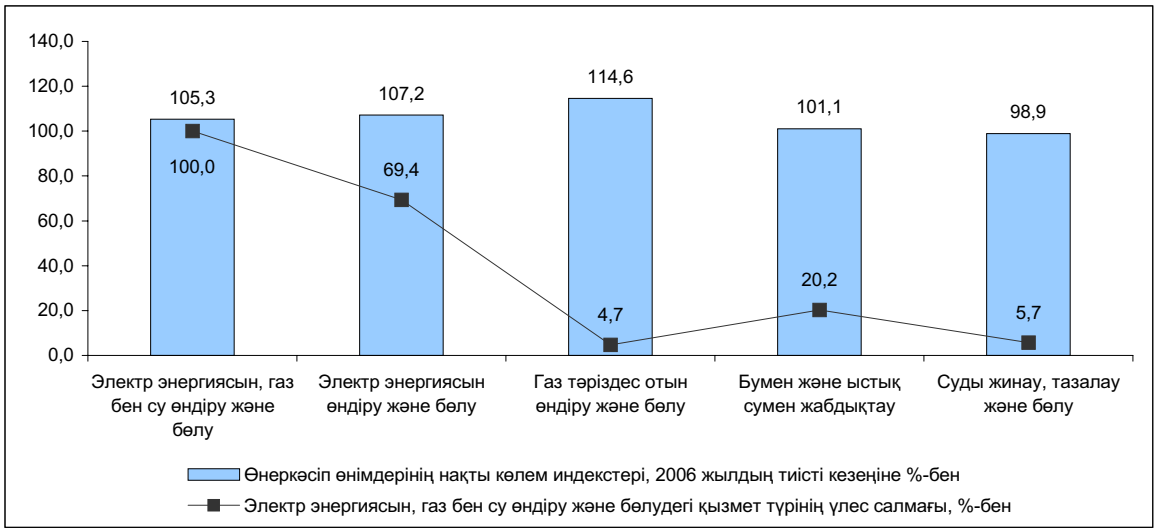

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлуде жыл басынан бері өндіріс көлемі өсіп келеді. Мәселен, ағымдағы жылдың қаңтарында нақты көлем индексі өткен жылмен салыстырғанда 97,1%-ды құраған болса, онда қаңтар-қыркүйекте – 105,3% болды.

Электр энергиясын өндіру 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 54,5 млрд. кВт. сағ. құрады немесе 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейден 5,5%-ға жоғары, мұны Атырау, Шығыс Қазақстан, Жамбыл, Батыс Қазақстан, Қарағанды, Қызылорда, Маңғыстау, Павлодар, Оңтүстік Қазақстан облыстарының және Астана қаласының кәсіпорындары қамтамасыз етті.

Жылу энергиясын өндіру 55 млн. Гкал құрады немесе өткен жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда 2,4%-ға аз, бұл негізінен осы саладағы кәсіпорындарда жөндеу жұмыстарының жүргізілуіне байланысты болды. Ақмола, Жамбыл, Қарағанды, Оңтүстік Қазақстан облыстары және Астана қаласынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындарында өндіріс қысқарды.

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

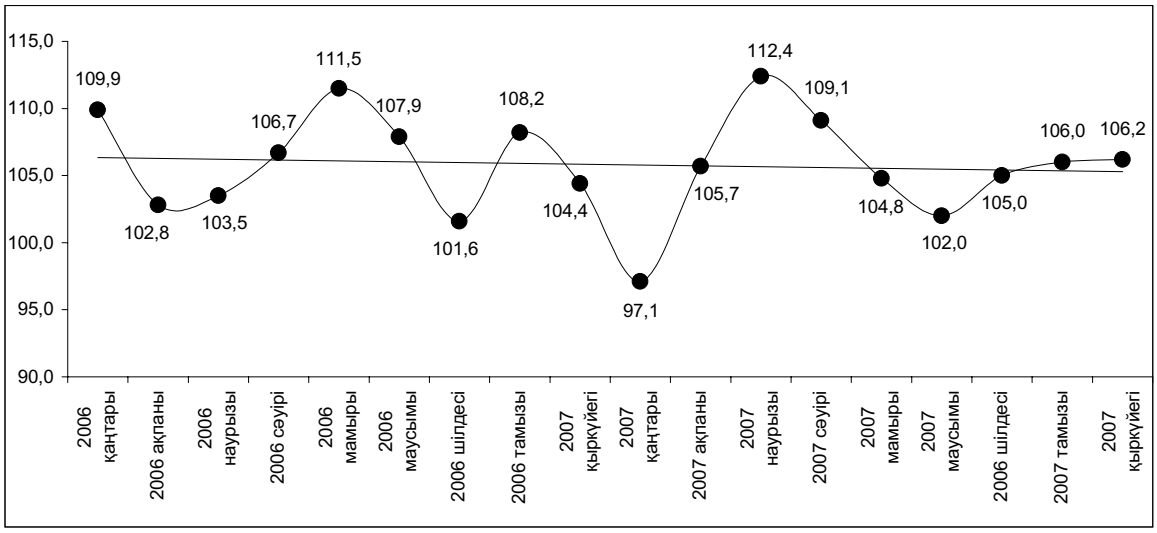

2.3 АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру

Ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемі 2007 жылдың қантар-қыркүйегінде тұтастай республика бойынша бағалау бойынша ағымдағы бағада 828,9 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылдың тиісті кезеңіндегіден 8,1%-ға көп.

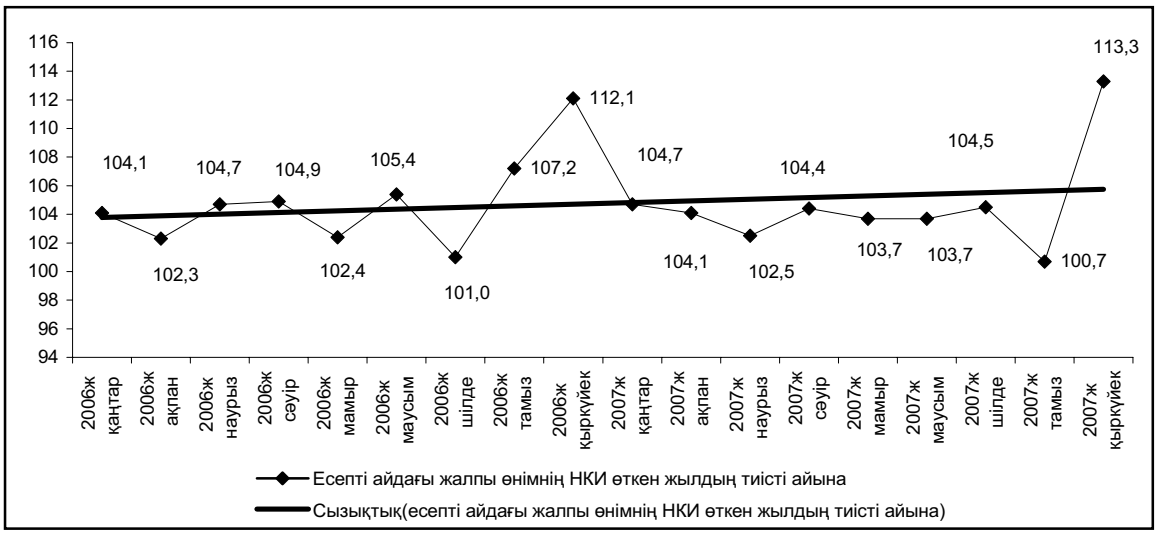

Өсімдік шаруашылығы

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің деректері бойынша 2007 жылдың 1 қазандағы жағдай бойынша дәнді дақылдардың жиналуы аяқталуда. Тұтастай республика бойынша дәнді дақылдар жиналуға тиісті егіс алқабының 98,9%-нан (15089,2 мың га) жиналды, өткен жылдың осы күніне тұтастай республика бойынша 97,2%-нан (13715,3 мың га) жиналған. Ақмола, Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Батыс Қазақстан және Қостанай облыстарында дәнді дақылдар түгел жиналды, ал Қарағанды – 99,6%, Оңтүстік Қазақстан – 99,2%, Солтүстік Қазақстан – 99,0%, Жамбыл – 97,6%, Павлодар – 91,6%, Алматы – 90,8% және Қызылорда облыстарында – 76,0% жиналды.

Облыс әкімдіктерінің ауыл шаруашылығы департаменттерінің және “Казагромаркетинг” АҚ-ның алдын ала деректері бойынша жиналған алқаптан 22,0 млн. тонна дән бастырылды (бастапқы кіріске алынған салмағында), бұл өткен жылдағыдан төрттен бірінен артық. Аталған күнге егіннің шығымдылығы 1 гектардан 14,6 центнерді құрады, бұл өткен жылы 12,7 центнер болған. Дәнді дақылдардың өңірлердегі жалпы түсімі төменде келтірілген.

81,6 мың тонна мақта жиналды, бұл өткен жылы 145,6 мың тонна болған.

Жаңа өнімнен дақылдар тұқымын себу барлық жерде жүргізілуде. 1 қазандағы жағдай бойынша олар 2003,7 мың тонна дайындалған немесе қажетті 98,5%.

Барлық өңірлерде тұқым себу толық аяқталды, Шығыс Қазақстан (79,6%), Қызылорда (85,4%), Алматы облысы (95%) және Павлодар (97,2%) облыстарын қоспағанда. Өткен жылы аталған күнге тұтастай республика бойынша 1820,4 мың тонна себілді немесе қажетті көлемінің 91,4%-ы.

Республикада күріш жинау жалғасуда. 1 қазандағы жағдай бойынша тиісті егіс алқабының 70%-дан астам жиналды (өткен жылы 82,9%). Күріштің жалпы түсімі 249,4 мың тоннаны құрады, бұл өткен жылғы деңгейден 10,8%-ға жоғары. Егін шығымдылығы 41,3 ц/га құрады, бұл өткен жылы 39,1 ц/га болған.

1 қазандағы жағдай бойынша бастырылған дәнді дақылдар

мың тонна

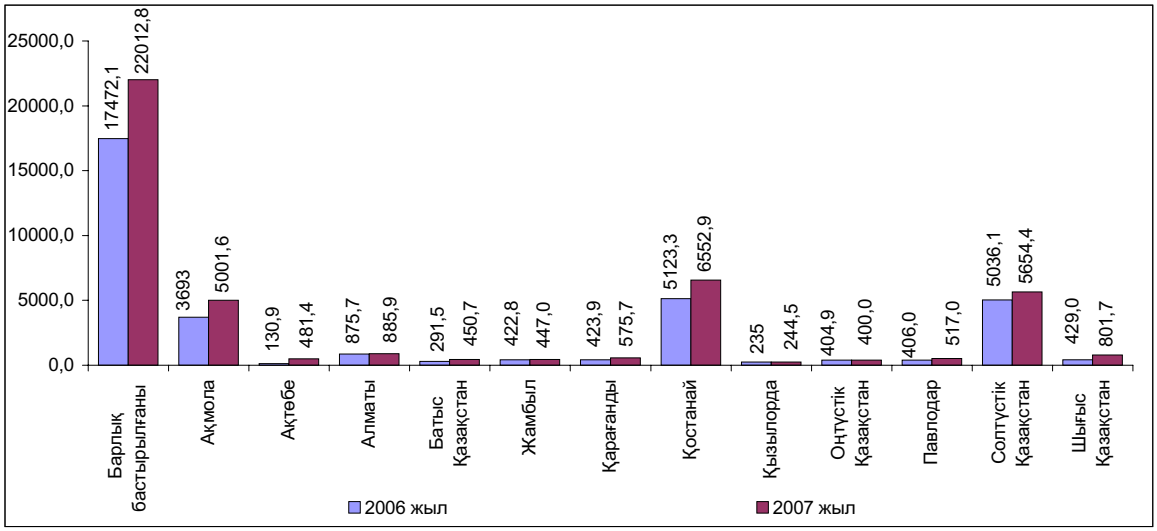

Мал шаруашылығы

Ағымдағы жылдың 1 қазанындағы жағдай бойынша өткен жылдың тиісті күнімен салыстырғанда шаруашылықтардың барлық санаттарында төл алу, құс және оны сатып алу санының өсуі есебінен ірі қара мал басы (3,3%-ға), қой мен ешкі (5,9%-ға), шошқа (3,7%-ға), жылқы (5,5%-ға), түйе (5,3%-ға) және құс (0,5%-ға) санының өсуіне қол жеткізілді.

Ауыл шаруашылығы малдары мен құстарының саны

мың бас

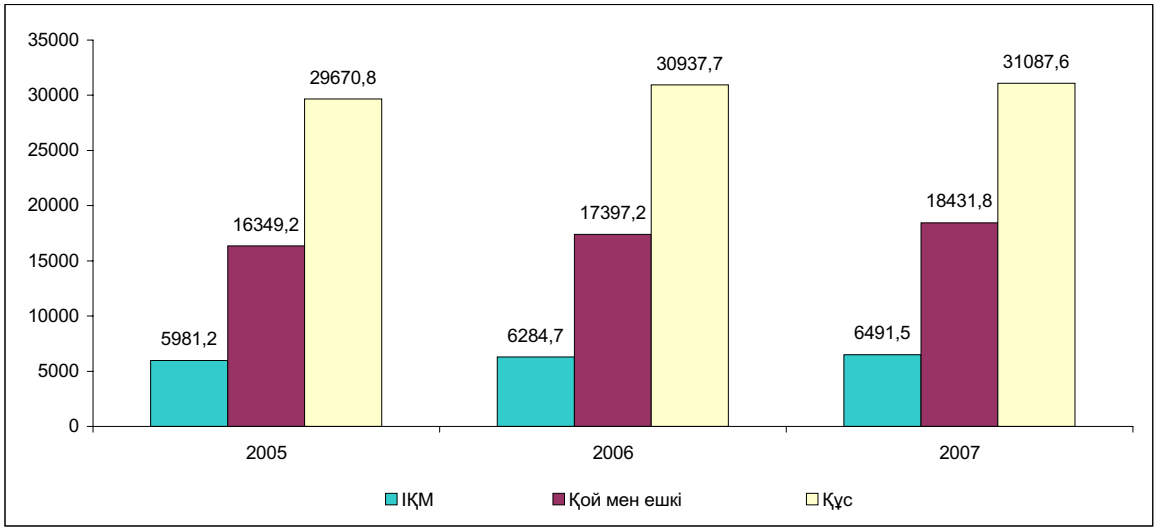

2007 жылдың қаңтар-қыркүйегінде өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда ет өндірісінің өсуі союға өткізудің артуы және малдың тірілей орташа салмағының өсуі есебінен 104,5% құрады. Шошқадан басқа мал мен құстың барлық түрлерінде малды және құсты союға өткізу – 101%-дан 109%-ға дейін артты. Ірі қара малдың бір басының тірілей орташа салмағы 1,7%-ға, шошқаның – 1,1%-ға өсті және тиісінше 303 және 95 кг.

Сауылатын сиырдың орташа санының (2,2%-ға) және бір сиырға сүттің орташа сауылуы (1,1%-ға) өсуі есебінен сиыр сүтінің өндірісі 3,2%-ға өсті.

Жұмыртқа өндірісінің өсуі (5,2%-ға) мекиен тауықтардың орташа басының 3,6%-ға және бір мекиен тауықтың орташа жұмыртқалауы 1,4%-ға өсуі есебінен болды.

Мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндіру

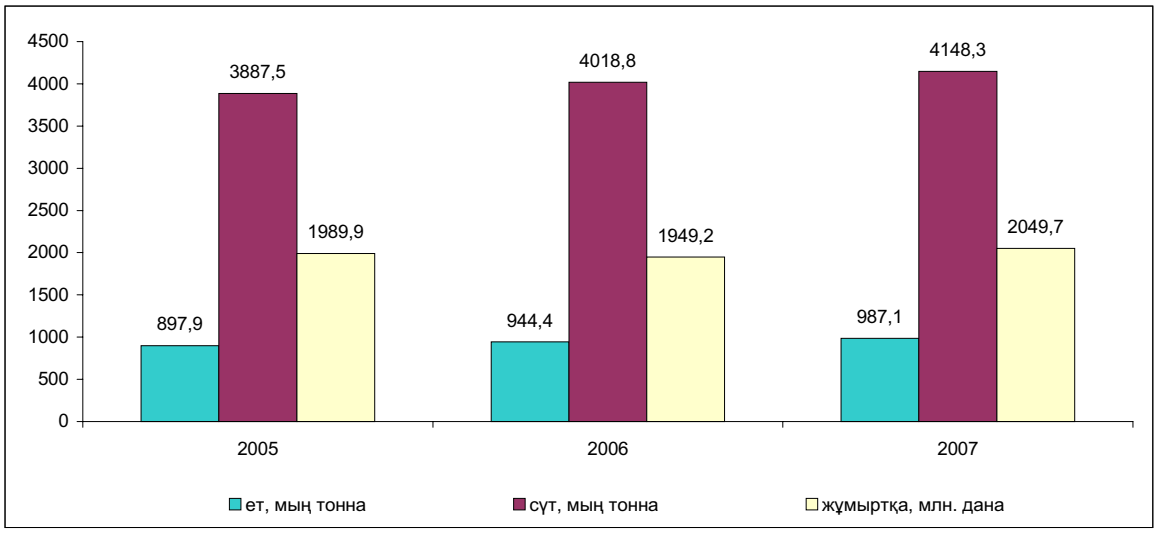

2.4 ҚҰРЫЛЫС

Құрылыс қызметі

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте құрылыс жұмыстарының (қызметтерінің) көлемі, бағалауды ескере отырып, 942,4 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейден 26,2%-ға артық.

Орындалатын жұмыстардың құрылымында ғимарат тұрғызу және азаматтық құрылыстың үлесі аса көп, оның көлемі 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда 1,6 есеге артып, жалпы көлемнің 40,6%-ын құрады (2006 жылғы қаңтар-қыркүйекте – 37,9%).

Республика көлемінде жеке құрылыс ұйымдары атқарған құрылыс жұмыстарының үлес салмағы едәуір – 76,4%-ды алады. Шетелдік мердігерлер 23%-ын, мемлекеттік ұйымдар 0,6%-ын орындады.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 44200 үй салынды, оның ішінде 38667 тұрғын және 5533 тұрғын емес мақсаттағы. Есепті кезеңде 3740 - көлік және байланыс, 1084 - сауда, 247 - әлеуметтік-мәдениет мақсатындағы объектісі іске қосылған. Денсаулық сақтау және білім беру саласындағы іске қосылған объектілердің үлесі елеусіз болып қалған, бірге алғанда ол тұрғын емес мақсаттағы үйлердің жалпы санының 1,2%-ын құрады.

Құрылыс жұмыстарының нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

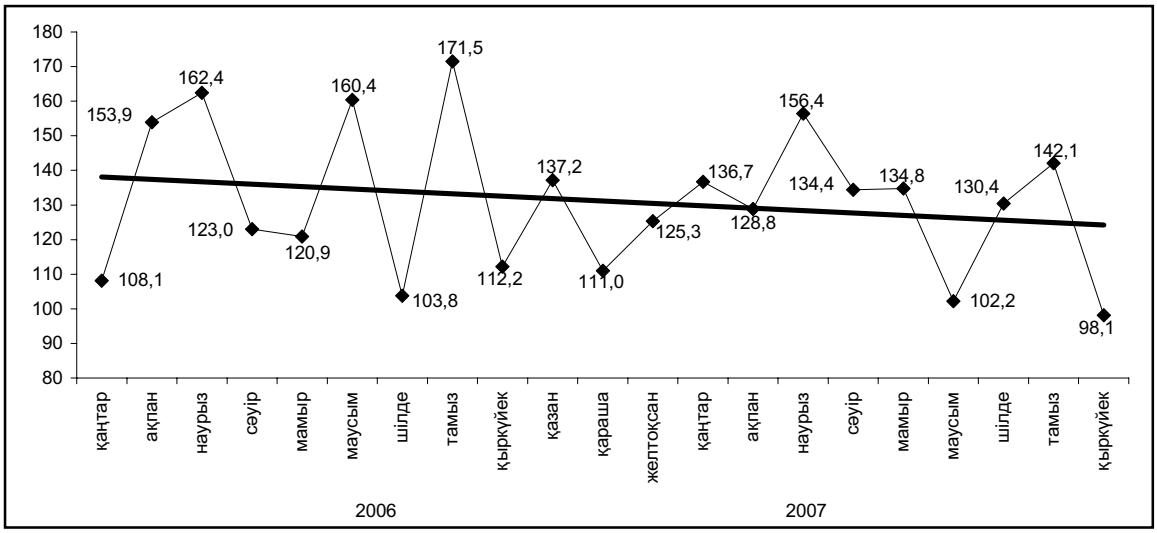

Құрылыс жұмыстары көлемінің өсуі 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда республиканың 15 өңірінде байқалды. Мұның өзінде құрылыс жұмыстарының едәуір өсуі Ақмола (2,8 есеге), Ақтөбе (1,6 есеге), Павлодар (1,4 есеге), Маңғыстау, Атырау, Алматы (1,3 есеге) облыстарында байқалды.

Құрылыс жұмыстары көлемінің төмендеуі 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Батыс Қазақстан облысында (28,7%-ға) байқалды, бұл негізінде газ бен конденсатты өңдеуге арналған кешеннің және сауда ойын-сауық орталығының бірнеше объектілерін салудың аяқталуына байланысты болды.

Жалпыреспубликалық құрылыс жұмыстарының көлемінде Астана, Алматы қалалары және Атырау облысы едәуір үлес (жалпы көлемнің барлығы 61%-ы) алады.

Өңірлер бойынша құрылыс жұмыстарының нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен

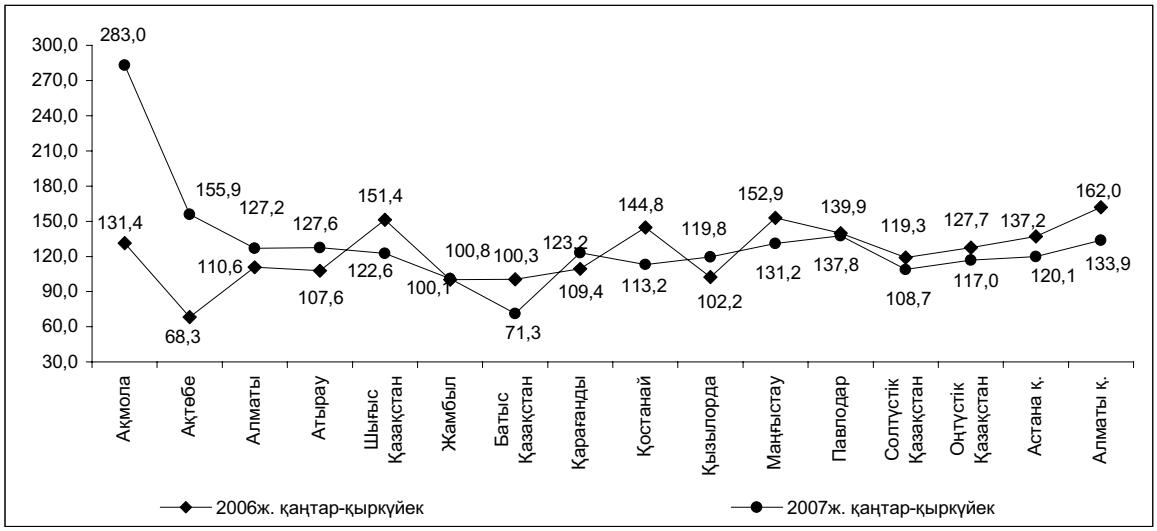

Тұрғын үй құрылысы

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте негізгі капиталға салынған инвестицияның жалпы көлемінің 16,1%-ы тұрғын үй құрылысына жұмсалды (344,9 млрд. теңге), бұл өткен жылғы тиісті кезеңде игерілген инвестициядан 1,5 есе көп. Меншіктің барлық нысандарындағы кәсіпорындар мен ұйымдар және тұрғындар жалпы ауданы 5723,2 мың шаршы метр болатын тұрғын үйді іске қосты, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейден 1,4 есе жоғары.

Есепті кезең ішінде республикада орта есеппен халықтың 1000 адамына іске қосылатын тұрғын үйлердің жалпы ауданы 368,9 шаршы метрден (2006 жылғы қаңтар-қыркүйекте 261,5 шаршы метр) келеді.

Іске қосылған тұрғын үйлердің нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға %-бен

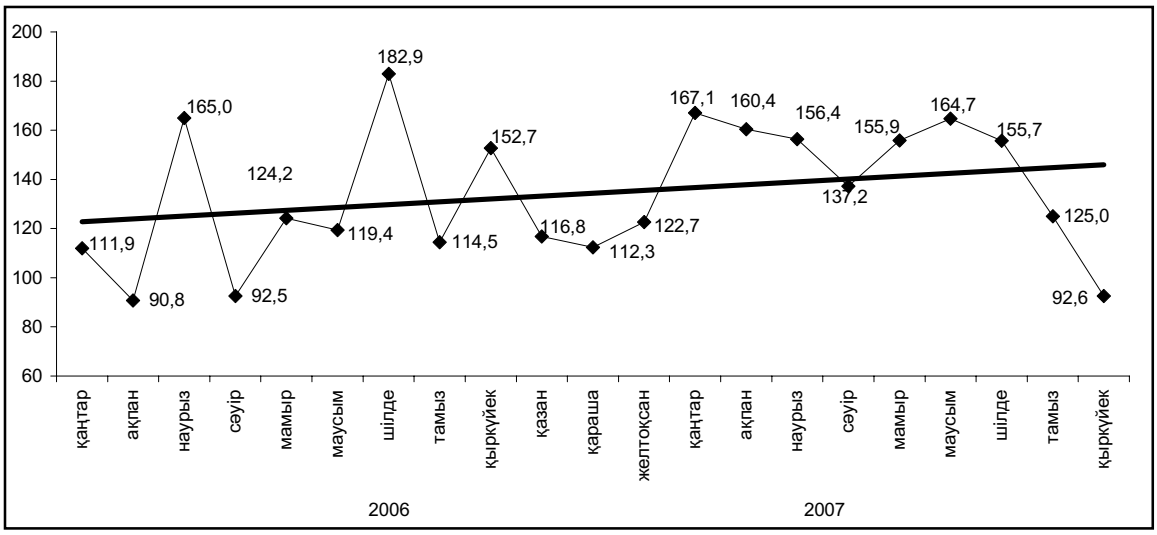

Жеке меншік кәсіпорындары, ұйымдары және халықпен іске қосылған тұрғын үйлердің үлесі аса комақты болып қалды (іске қосылған тұрғын үйлердің жалпы көлемінің 92,7%-ы), оның ішінде негізгі көлемін жеке меншік тұрғын үй құрылысы алады (71,8%).

Салынған тұрғын үй көлемінің артуы республиканың 15 өңірінде байқалады. Көлемнің едәуір өсуі Атырау (2,8 есеге), Қарағанды (2,1 есеге), Шығыс Қазақстан (1,9 есеге), Маңғыстау (1,4 есеге) облыстарында, сондай-ақ Астана (1,8 есеге) және Алматы (1,3 есеге) қалаларында байқалды.

Жеке құрылысшылардың есебінен іске қосылған тұрғын үйлер көлемінің төмендеуі Оңтүстік Қазақстан облысында (4,5%-ға) байқалды, оның үлесі жалпы көлемде 88,4% құрады.

Тұрғын үй құрылысының құны. 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте тұрғын үйлердің жалпы ауданының 1 шаршы метр құрылысының нақты орташа құны 38,5 мың теңгені (2006 жылғы қаңтар-қыркүйекте – 35,2 мың теңге) немесе 4%-ға өсті, оның ішінде халықтың салғаны – 25,7 мың теңгені (2006 жылғы қаңтар-қыркүйекте – 24,7 мың теңге) құрады.

2.5 КӨЛІК

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте республикадағы **жүк айналымы** (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) 254746,4 млн. ткм құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі жүк айналымнан 6,1%-ға артық.

Темір жол көлігінің жүк айналымы ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде 145291,7 млн. ткм құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекке қарағанда 4,8%-ға жоғары, бұл республика ішінде ұзақ қашықтыққа тасымалдаулардың артуы есебінен болды.

Ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде **автокөліктің** жүк айналымы (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) – 43886,0 млн. ткм құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекке қарағанда 13,5%-ға артық.

Магистралдық құбырдың жүк айналымы ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте 65461,4 млн. ткм құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда 4,4%-ға артық. Жүк айналымының жалпы көлемінен мұнай тасымалдау 31413,5 млн. ткм (Құмкөл-Атасу-Алашанькоу бағыты бойынша мұнай айдау есебінен 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекте 6,4%-ға өсуі), газ – 34047,9 млн. ткм (Бұқара-Орал, Союз-Орынбор-Новопсков газ құбыры бойынша транзит көлемінің өсуі есебінен 2,7%-ға артты) құрады.

Су жолының ашылуынан бастап **өзен көлігінің** жүк айналымы 45514,41 мың ткм құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңге қарағанда 1,6 есе артық.

Әуе көлігінің жүк айналымы 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 58971,49 мың ткм құрады немесе 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектен 27,3%-ға артты.

Жүк айналымының серпіні

өткен жылғы тиісті айға %-бен

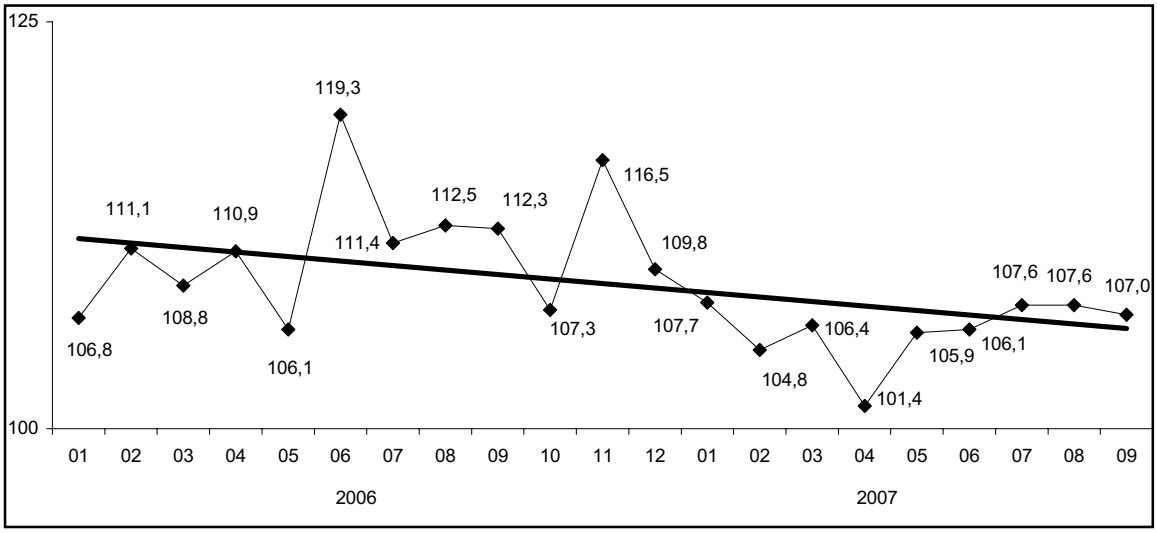

Жолаушылар айналымының тұрақты өсу үрдісі бар (2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда 4,6% арту), бұл халық қозғалысының және сапарлар ұзақтығының артуына байланысты. 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте республика көлігінің жолаушылар айналымы 89361,0 млн. жкм құрады. 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда темір жол көлігінің жолаушылар айналымы 19,6%-ға, автобустағы жолаушылар айналымы – 0,8%-ға, таксиде – 2,5%-ға, әуе көлігінде – 42,8%-ға өсті; ал троллейбустағы жолаушылар айналымы – 20,9%-ға, трамвайда – 2,3%-ға

төмендеді. Тұтастай алғанда, жолаушылар ағыны тұрақты өсіп келеді. Бұл тасымалдауларды ұйымдастырудың жақсаруына және халықтың экономикалық белсенділігінің артуына байланысты.

Жолаушылар айналымының құрылымы

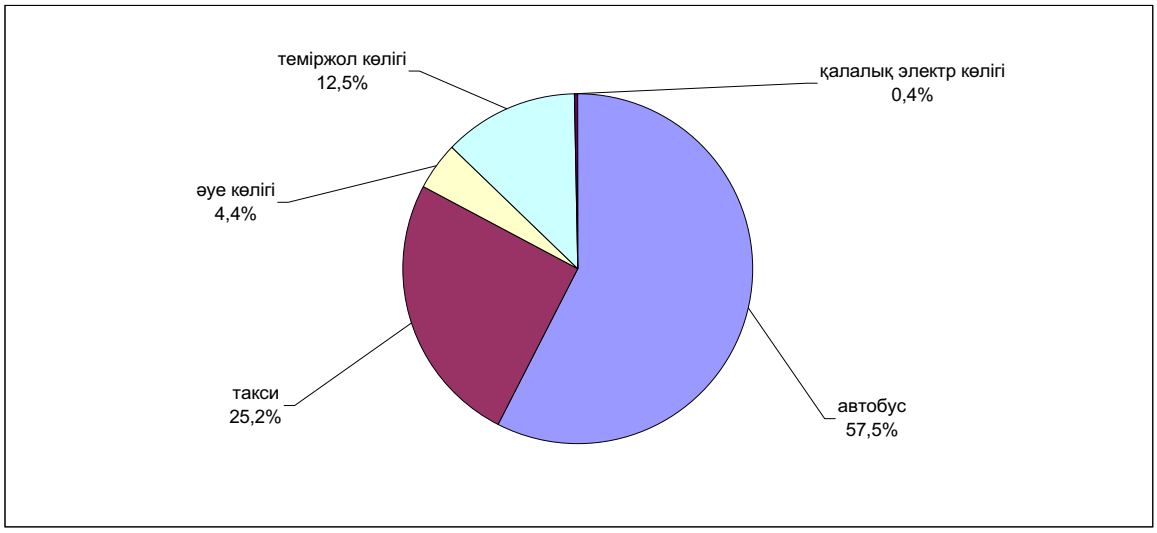

2.6 БАЙЛАНЫС

Байланыс қызметінің едәуір өсуі республикада жаңа буын телекоммуникация желілерінің құрылуына, жаңа қызмет түрлерінің – бейнетелефония, дыбыстық, мәтіндік және мультимедиялық хабарламалар жіберу қызметтерінің ұсынылуына, сондай-ақ тарифтердің едәуір төмендеуіне, тұрақты тұтынушылардың белсенділігінің артуына және жаңа тұтынушыларды тартуға байланысты болды. 2007 жылдың қаңтар-қыркүйегінде жедел деректер бойынша республиканың байланыс кәсіпорындары 258,4 млрд. теңге сомада қызмет көрсетті, соның ішінде халыққа көрсетілгені – 103,4 млрд. теңге, бұл 2006 жылдың қаңтар-қыркүйегінен салыстырмалы бағада, тиісінше – 33,8% және 32,9%-ға көп.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте байланыс қызметтерінен түскен табыстар

млн. теңге

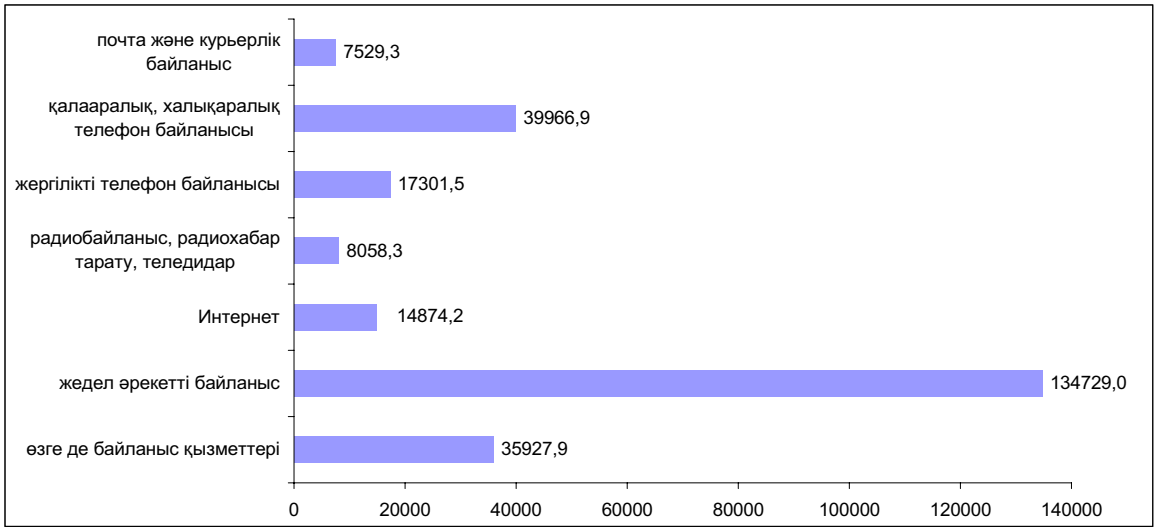

Телекоммуникациялық рыноктың дамуына жаңа қуаттарды іске қосу, Интернеттің, жедел әрекетті байланыстың ұдайы дамуы және үлкен корпоративтік желілердің құрылуы ықпал етеді.

Байланыс қызметтерінің серпіні

өткен жылғы тиісті айға %-бен

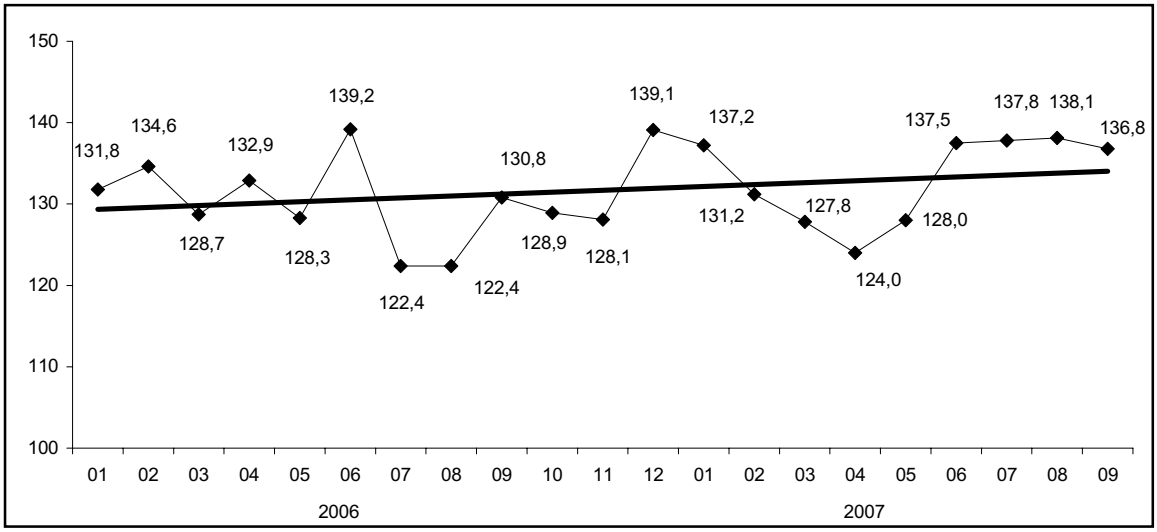

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте байланыс қызметтерінен түскен табыстар құрылымында ең көп үлесті жедел әрекетті байланыс – 52,1% құрайды. 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда жедел әрекетті байланыс қызметтерінің көлемі 50,0%-ға артты.

Байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

пайызбен

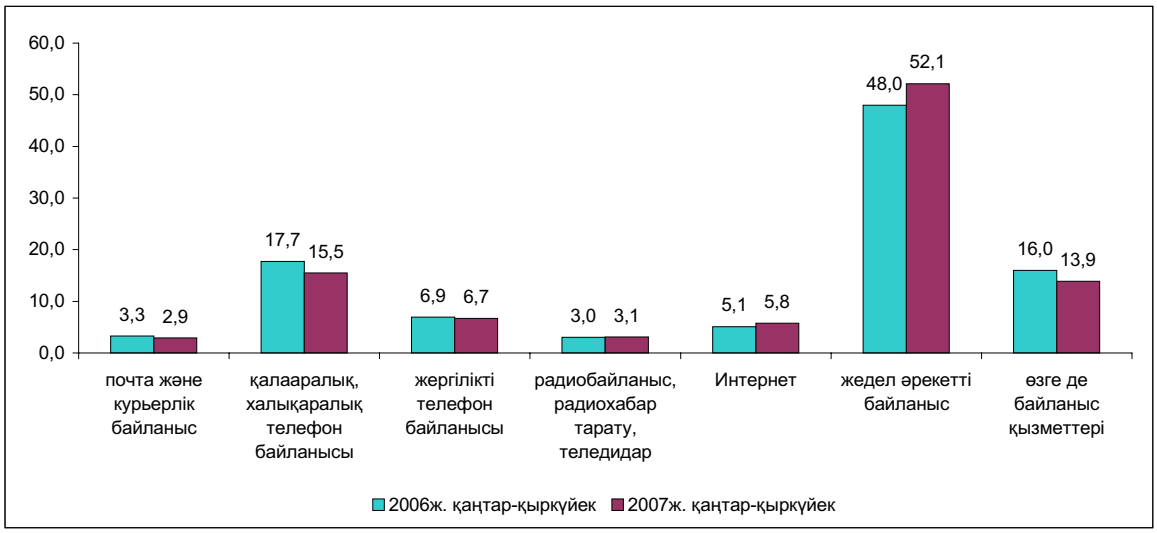

Байланыс кәсіпорындары табыстарының жалпы көлемінде халыққа байланыс қызметтерін өткізуден түскен табыс 40,0% құрады. 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстар көлемінде 59,4%-ды - жедел әрекетті байланыс қызметтері, 20,4%-ды - қалааралық, халықаралық байланыс қызметтері, 10,1%-ды - жергілікті телефон байланысы қызметтері, 10,1% - байланыстың өзге де түрлері қызметтерінен түскен табыстар құрайды.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстар

млн. теңге

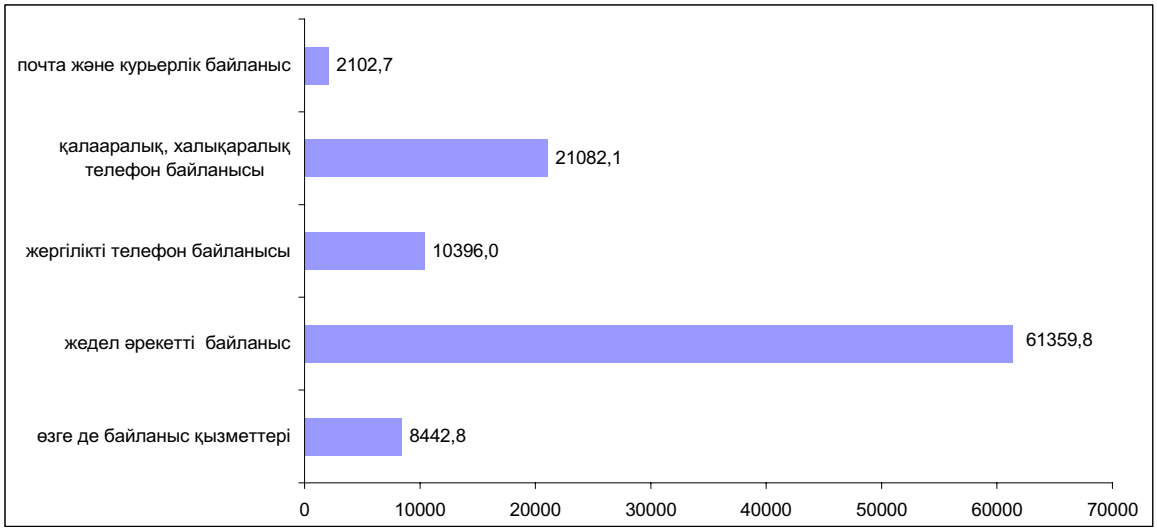

2.7 САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҚЫЗМЕТТЕР

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 1319,1 млрд. теңгені құрап, өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 10,5%-ға артты. 2007 жылғы қыркүйекте тауар өткізу 168 млрд. теңгені құрады, бұл тұрақты бағалармен есептегенде 2006 жылғы қыркүйектегі деңгейден 9,8%-ға жоғары, 2007 жылғы тамызбен салыстырғанда өсу 2,2% құрады.

2006-2007жж. айлары бойынша бөлшек сауда тауар айналымының серпіні

өткен жылғы тиісті айға пайызбен

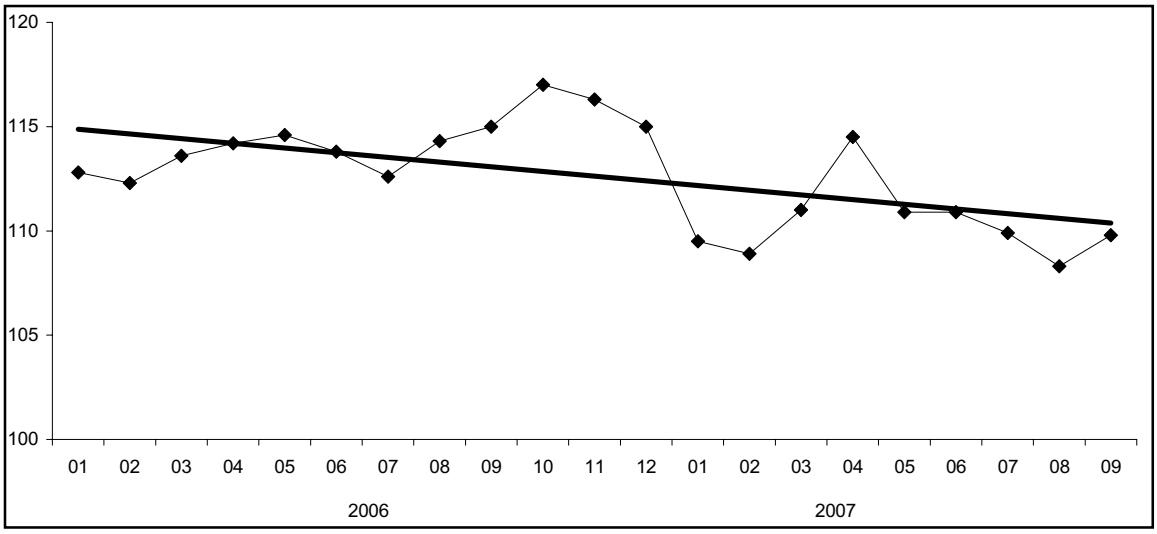

Қаңтар-қыркүйекте тұтыну тауарларын сату республика халқының жан басына шаққанда орта есеппен 85,3 мың теңгені құрады, бұл 2006 жылғы осы кезеңге қарағанда 12,5 мың теңгеге жоғары.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйектегі өңірлер бойынша бөлшек сауда тауар айналымының нақты көлем индекстері

(өткен жылғы тиісті кезеңге пайызбен)

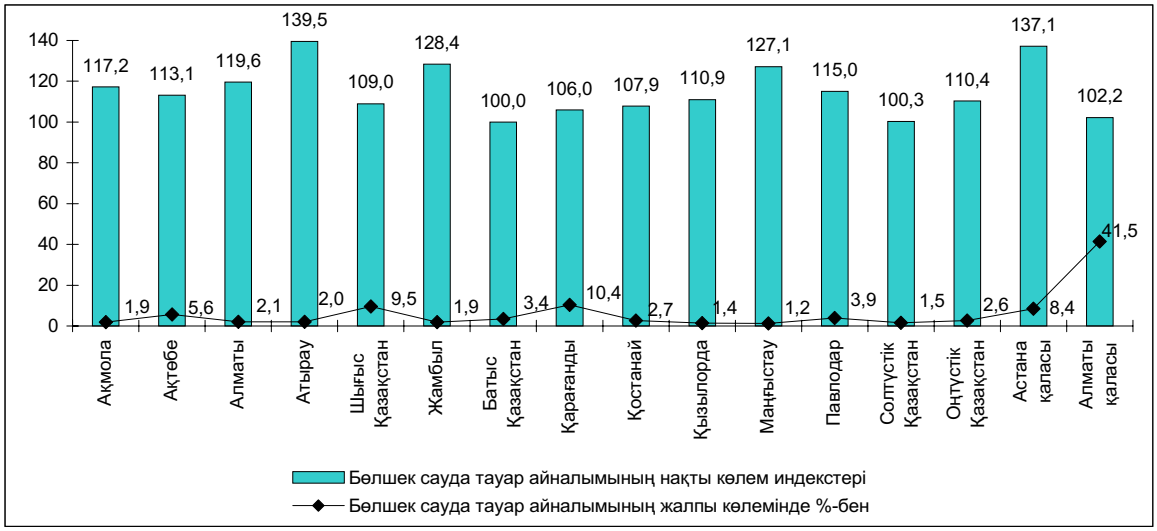

Бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалады.

Жыл басынан бері жеке меншік нысанындағы кәсіпорындардың тауарлар өткізуінен, базарлардағы саудадан және жеке кәсіпкерлер саудасының айналымынан 1277,8 млрд. теңге (96,9%), басқа мемлекеттердің, олардың заңды тұлғалары мен азаматтарынан – 41 млрд. теңге (3,1%) алынды. Республикадағы мемлекеттік сауданың үлесі елеусіз.

Өткізу арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымының құрылымы

(жалпы көлемге %-бен)

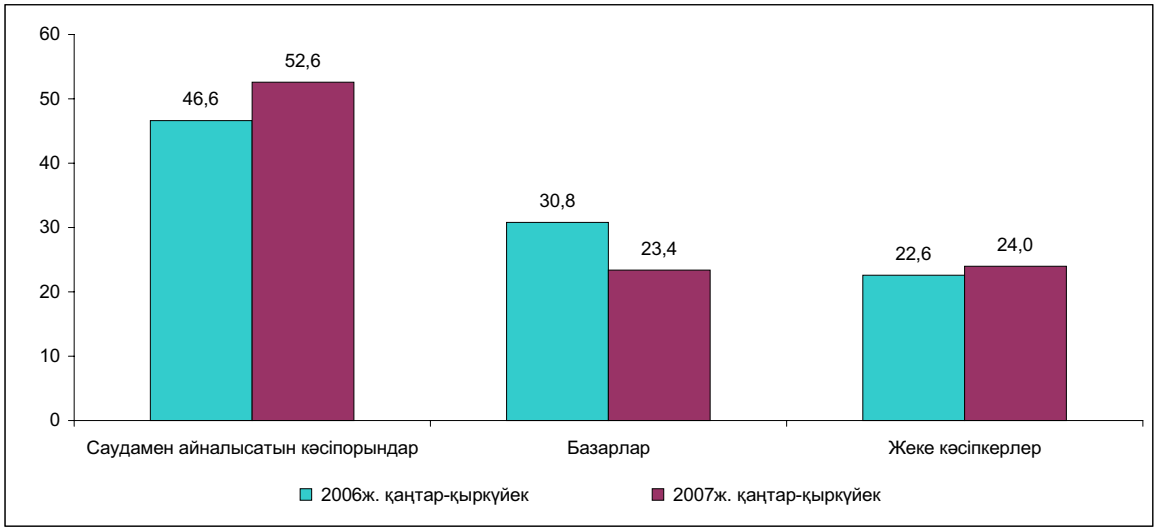

Бөлшек сауда тауар айналымының өсуі, ең алдымен, саудамен айналысатын кәсіпорындар тауар айналымының нақты көлемінің артуына (өткен жылдың тиісті кезеңіне 24,7%-ға) байланысты екендігін айта кету керек. Бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлемінде қызмет көрсету мәдениетінің жоғары деңгейімен және сапалы тауарлардың мол түрімен қамтамасыз етілетін кәсіпорындар үлесі де (2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі 46,6%-дан 2007 жылғы қаңтар-қыркүйектегі 52,6%-ға дейін) тоқтаусыз артуда.

Соңғы кезде тұрақты сауда желілері қызметінің дамуына сауданың қазіргі заманғы және озық нысандарын енгізу оң әсер етіп отыр.

Барлық өңірлердегі сауда кәсіпорындарында ұзақ пайдаланатын тауарларды кредитке сату енгізілуде. Төлемдік электрондық кәртішкелерді пайдалану арқылы қолма-қол ақшасыз сату кең өріс алуда.

Алматы, Астана қалаларында және республиканың басқа да ірі қалаларында супермаркеттер, гипермаркеттер желісі көбеюде, оларда сатып алушылар ең қысқа мерзімде салыстырмалы түрде қолайлы бағалар бойынша қажетті тауарлардың барлық түрлерін сатып ала алады. Сауда кәсіпорындары желісінің тартымдылығы сатып алушыларға сатқаннан кейінгі көрсетілетін сервис қызметімен қамтамасыз етіледі.

Тауар айналымын қалыптастыруда жеке кәсіпкерлік елеулі үлес алады, ол есепті кезеңде 24%-ға дейін артты, 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекте 22,6% болған.

Көлемнің төмендеуіне қарамастан (бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлемінде 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі 30,8%-дан 2007 жылғы қаңтар-қыркүйектегі 23,4%-ға дейін), республикада жеке адамдардың базарларда сауда жасауы да орын алып отыр, ондағы бағаның қолайлылығы бөлшек сауданың осы саласындағы сатып алудың айтарлықтай өтімділігін қамтамасыз етеді.

Республиканың көтерме сауда тауар айналымы ағымдағы жылдың басынан бастап 3274,4 млрд. теңгені құрады немесе 2006 жылғы тиісті кезеңнен 9,7% көп болды. Мұның өзінде, іс жүзінде алынған тауар айналымының барлық көлемі мемлекеттік емес секторға келеді. Көтерме сауда тауар айналымында азық-түлік емес тауарлар мен өндірістік-техникалық мақсаттағы тауарлардың басым үлес алуы жалғасуда.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсету көлемі 50,8 млрд. теңгені құрады немесе өткен жылдың тиісті кезеңінен 21,1% көп болды. Мұнда қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсетудің жалпы көлемінің 18,1%-ын жеке кәсіпкерлер ұсынып отыр.

Талдау жасалып отырған кезең ішінде техникалық қызмет көрсету және автомобильдерді, мотоциклдерді, тұрмыстық бұйымдар мен жеке пайдаланатын заттарды жөндеу бойынша қызмет көрсету көлемі 11,5 млрд. теңгені құрады. Бұл қызметтердің басым бөлігі (47,4%) шағын кәсіпкерлік саласында (шағын кәсіпорындар мен жеке кәсіпкерлер) ұсынылып отыр.

3. ШАҒЫН КӘСІПКЕРЛІК СУБЪЕКТІЛЕРІ МОНИТОРИНГІ

Рынокта белсенді жұмыс істейтін шағын кәсіпкерлік субъектілерінің саны (2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 11,7% артып, 609519 бірлікті құрады, оның ішінде 52760 заңды тұлғалар, 388366 – жеке кәсіпкерлер және 168393 шаруа қожалықтары. Шағын кәсіпкерліктегі жұмыспен қамтылғандар саны 11,5% артып, 1784233 адамды құрады. Белсенді шағын кәсіпкерлік субъектілерінің 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте шығарылған өнімдері (тауарлар, қызмет көрсетулер) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 14,9% артып, 1236584 млн. теңгені құрады.

	Белсенді шағын кәсіпкерлік субъектілерінің саны (1 қазандағы жағдай бойынша), бірлік		Жұмыспен қамтылғандардың саны, (1 қазандағы жағдай бойынша), адам		Қантар-қыркүйектегі өнім (тауарлар, қызмет көрсетулер) шығару, млн. тенге	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ	545568	609519	1600606	1784233	991045	1236584
Ақмола	25128	29065	67939	75869	31537	35589
Ақтөбе	16732	23714	54282	63150	34927	41227
Алматы	68006	78039	178804	206493	89094	97238
Атырау	24089	27851	52265	58482	62856	73588
Шығыс Қазақстан	49122	53817	140496	149991	55950	61985
Жамбыл	35175	35666	104819	130876	21393	30220
Батыс Қазақстан	18038	19314	46947	53327	46785	50227
Қарағанды	33673	35338	105056	113953	55809	60292
Қостанай	33937	41682	90074	96165	37599	47402
Қызылорда	15267	15330	34755	36152	29926	47815
Маңғыстау	14793	19256	34439	45827	28384	48186
Павлодар	23060	25113	68990	78340	44814	52126
Солтүстік Қазақстан	20616	22059	61310	62749	28211	34540
Оңтүстік Қазақстан	98034	101905	241962	256936	42649	62265
Астана қаласы	23244	25934	101584	116426	129550	193115
Алматы қаласы	46654	55436	216884	239497	251561	300769

Шағын кәсіпкерлік субъектілері саны өсуінің негізгі факторлары шағын кәсіпкерлікті мемлекеттік және өңірлік деңгейлерде қолдау, ұйымдастыру және экономикалық тетіктерді жетілдіру шараларының жүйесі болып табылады, соның нәтижесінде кәсіпорынның қызмет көрсету аясының кеңеюі және кәсіпорынның экономикалық нығаюы байқалады.

Толық ақпарат заңды тұлғалар бойынша беріледі.

2007 жылғы 1 қазанға кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын тіркелген заңды тұлғалардың саны 186,2 мың бірлікті құрады, бұл 2006 жылғы 1 қазаннан 10,7% жоғары. Шағын кәсіпкерлік кәсіпорындарының саны 1000 тұрғынға есептегенде 12 бірлікті құрап, 2006 жылғы 1 қазандағы деректермен салыстырғанда 1 бірлікке артты.

1000 тұрғынға шаққандағы шағын кәсіпкерлік кәсіпорындарының саны бойынша өңірлердің бөлінуі

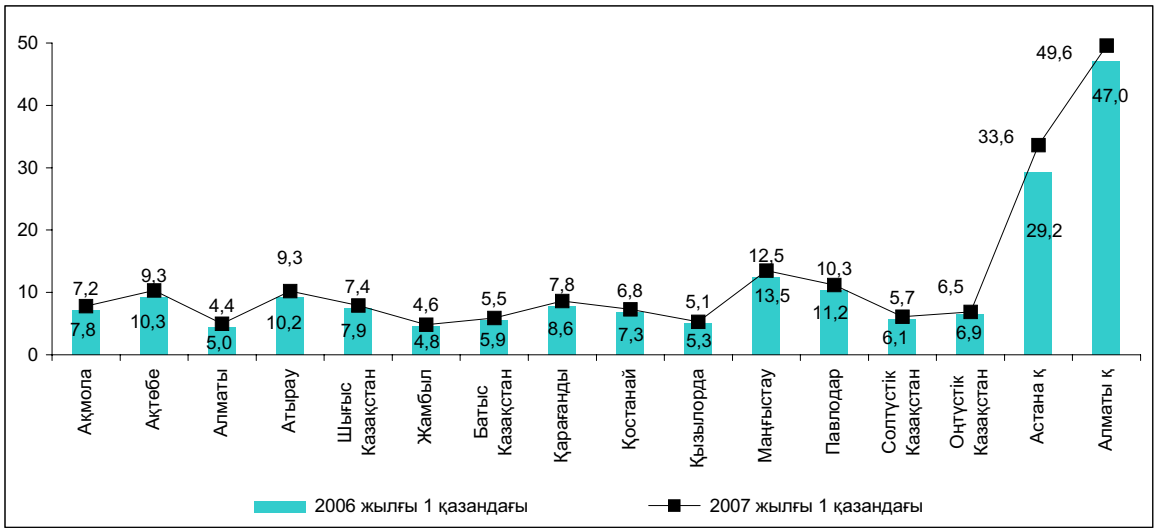

Республиканың барлық өңірлерінде тіркелген кәсіпорындардың 1000 тұрғынға шаққандағы санының артуы белгіленді. Тіркелген кәсіпорындар санының ең көп арту Астана (4,4 бірлікке), Алматы қалаларында (2,6 бірлікке), сонымен қатар Маңғыстау және Ақтөбе облыстарында да едәуір өсті – 1 бірлікке, басқа өңірлерде көрсеткіштің артуы 0,2-ден 0,9 бірлікке дейін құрады.

Тіркелген кәсіпорындар санынан белсенділердің үлесі 28,3% құрады. Белсенді кәсіпорындардың көпшілігі (35,4%) саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге маманданады, құрылыста – 17,4%, жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсетуде – 16%, өнеркәсіпте – 11,9%, олардың басым көпшілігі өңдеу өнеркәсібіне (91,5%) келетін кәсіпорын белсенді жұмыс істеуде. Шағын бизнес кәсіпорындары аса белсенді Алматы қаласында, Оңтүстік Қазақстан облысында және Астана қаласында дамуда, олардың үлесі тиісінше 26,7%, 9,9% және 9,5% құрайды. Тіркелгендердің жалпы санында белсенді кәсіпорындардың ең көбі Қызылорда (42,9%), Маңғыстау (40,4%), Батыс Қазақстан (38,6%) және Атырау (38,6%) облыстарына келеді.

Есептік деректер бойынша 2007 жылғы 1 қазанға өткен жылмен салыстырғанда тұтастай ел бойынша шағын бизнес кәсіпорындарында жұмыспен қамтылғандардың жалпы саны 9,5% артып, 604,5 мың адамды құрады.

Есепті кезеңнің басындағы жұмыспен қамтылғандар саны

мың адам

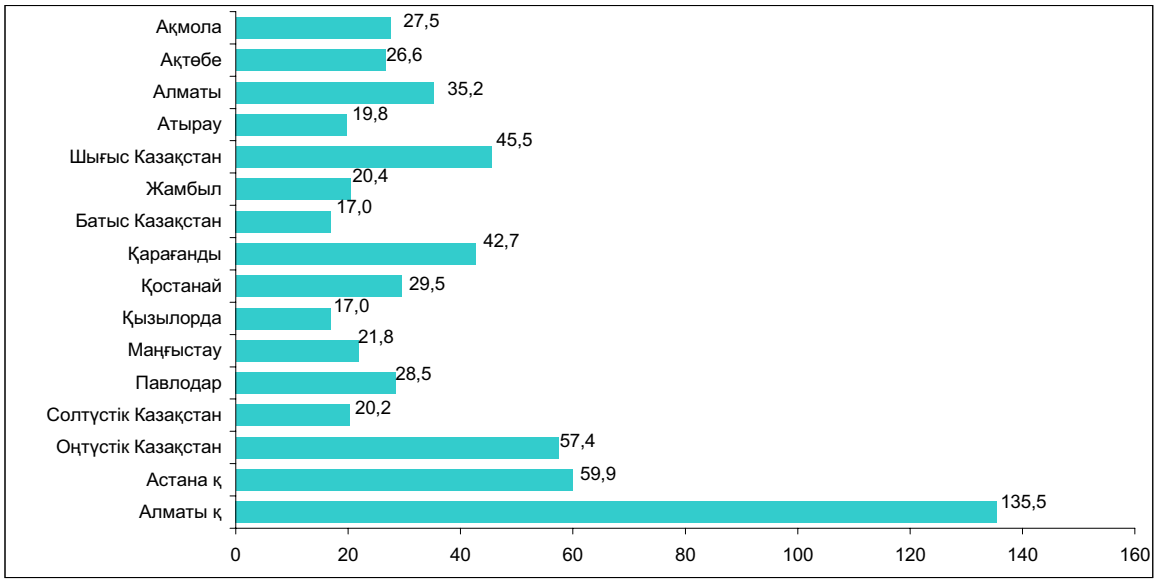

Салалық бөліністе барлық жұмыскерлердің 29,1%-ы - сауда; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеу, 21,6%-ы - құрылыс; 14,4%-ы - жылжымайтын мүлікпен операциялар жасау, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсету, 13,2%-ы - өнеркәсіп салаларына келеді. Облыстардың көбінде шағын кәсіпкерлік кәсіпорындарында жұмыспен қамтылғандар санының өсуі байқалды. 2007 жылғы 1 қазанда жұмыспен қамтылғандар санының ең көп артуы өткен жылдың осы көрсеткішімен салыстырғанда Маңғыстау (1,4 есеге), Павлодар (1,2 есеге), Жамбыл (18,6%-ға) облыстарында және Астана (17,7%-ға) қаласында белгіленді. Республиканың қалған өңірлерінде арту елеусіз пайызды құрады.

Жұмыспен қамтылғандар санының төмендеуі Солтүстік Қазақстан облысында (4,3%-ға) байқалды. Кәсіпорындарда жұмыспен қамтылғандардың орташа тізімдік санының төмендеу себебі, ең алдымен, процестердің шағын кәсіпкерлікке тән серпінділігі: кәсіпорын мәртебесінің (ірі немесе орта болып) өзгеруі және оның жеке кәсіпкерлік аясына қайта тіркелуі болып табылады.

Қазақстан Республикасы шағын бизнес кәсіпорындарының өнім шығаруы

(өткен жылғы тиісті айға %-бен)

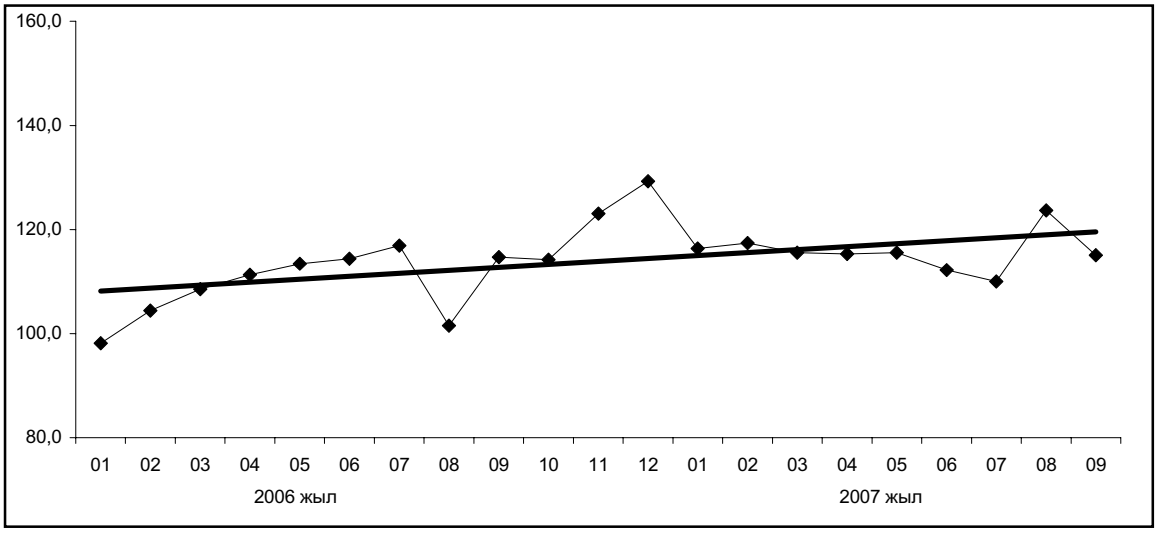

2007 жылғы қыркүйекте шағын кәсіпкерліктің заңды тұлғалары шығарған өнім есептелген деректер бойынша өткен жылғы қыркүйекке қарағанда 15,1% өсті. Өнім шығаруының артуы республиканың барлық өңірлерінде байқалады, ал аса көп өсім Маңғыстау, Қарағанды, Ақтөбе облыстарында және Астана қаласында белгіленді.

4. СЫРТҚЫ САУДА

(Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің ақпараты)

4.1 СЫРТҚЫ САУДА АЙНАЛЫМЫ

Қазақстан Республикасының сыртқы сауда айналымы кеден статистикасының деректері бойынша ұйымдаспаған сауда есебінсіз 2007 жылғы қаңтар-тамызда 50168,3 млн. АҚШ долларын құрады және өткен жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда 31,2%-ға артты, оның ішінде экспорт – 29376,7 млн. АҚШ доллары болып, 22,9% артты, импорт (тасымалдауға және сақтандыруға кеткен шығыстарды есепке алғанда) – 20791,6 млн. АҚШ долларын құрап, 45,2% артты.

Экспорттың тауарлық құрылымы

қорытындыға %-бен

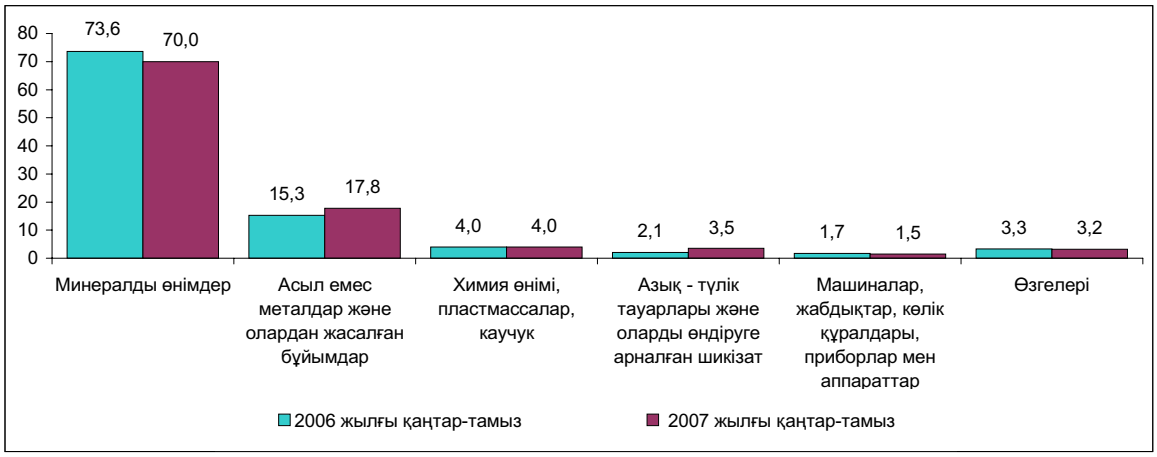

Қазақстан өнімдерінің негізгі сатып алушылары: Италия (16,1%), Швейцария (15,7%), Қытай (12,5%), Ресей Федерациясы (10,1%), Франция (8,7%), Иран (5,4%), Нидерланды (5,1%), Украина мен Израиль (2,4%-дан), Өзбекстан және Түркия (1,9%-дан), Ұлыбритания (1,8%), Испания (1,6%), Румыния (1,3%), Германия (0,9%), Швеция, Жапония және АҚШ (0,6%-дан).

Талданып отырған кезең ішінде экспорттың жалпы көлеміндегі ТМД елдерінің үлесі 16,8% (2006 жылдың қаңтар-тамызында – 14,6%) құрады.

Импорттың тауарлық құрылымы

қорытындыға %-бен

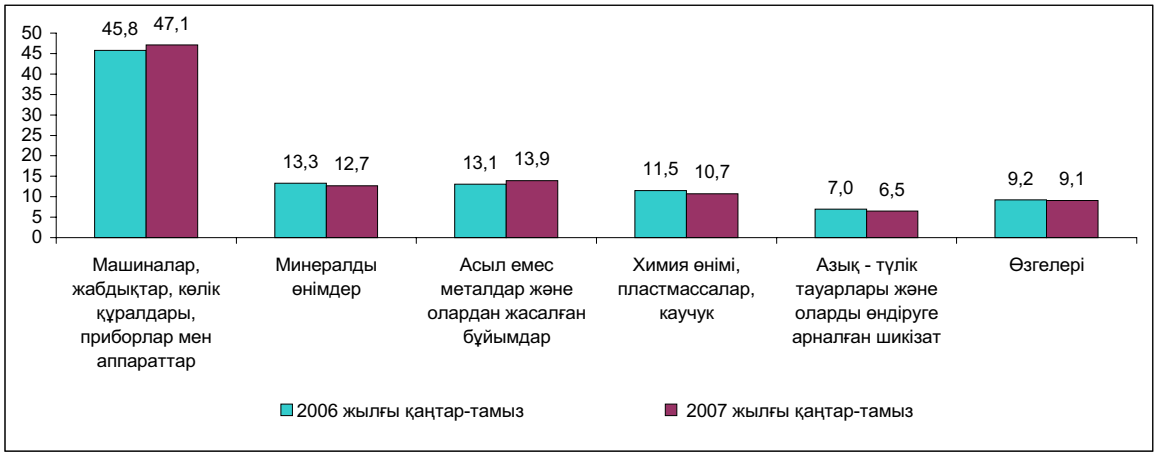

2007 жылғы қаңтар-тамызда инвестициялық тауарлар импорттың жалпы көлемінде 9569,5 млн. АҚШ долларын немесе 46% (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 6847,4 млн. АҚШ доллары немесе 47,8%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-тамызда барлық импорттық жеткізілімдердің 44,4%-ы ТМД елдеріне (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 46,4%) келеді. Импорт өнімдерінің негізгі жеткізушілері: Ресей Федерациясы (импорттың жалпы көлемінің – 35,1%-ы), Қытай (10,7%), Германия (8,0%), АҚШ (5,3%), Украина (4,8%), Жапония (4,3%), Италия (4,0%), Түркия (2,9%), Франция (2,4%), Ұлыбритания (2,2%), Корея Республикасы және Өзбекстан (1,8%-дан), Нидерланды және Беларусь (1,3%-дан), Польша (1,2%), Швеция (1,0%), Швейцария (0,9%).

4.2 ТМД МЕМЛЕКЕТТЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2007 жылғы қаңтар-тамызда ТМД елдерімен сыртқы сауда айналымы 14171,7 млн. АҚШ долларын құрады және 2006 жылғы қаңтар-тамызымен салыстырғанда 39,7%-ға артты, оның ішінде экспорт – 4931,5 млн. АҚШ доллары болып, 41,2%, импорт – 9240,2 млн. АҚШ долларын құрап, 38,9% артты.

Жалпы тауар айналымындағы ТМД мемлекеттерінің үлесі 28,2%-ды (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 26,5%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-тамызда ТМД мемлекеттеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералдық өнімдердің үлес салмағы 50% (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 51%), азық-түлік тауарлары – 12% (12%), химиялық өнімдер – 15% (15%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-тамызда ТМД елдерінен әкелінетін импорт көлеміндегі машиналардың, жабдықтардың, көлік құралдарының, приборлар мен аппараттардың үлесі - 26% (2006 жылғы қаңтар-тамызда 28%), минералды өнімдер – 27% (27%), металлургиялық өнімдер - 18% (17%), химиялық тауарлар – 9% (10%) құрады.

ТМД елдері минералдық, химиялық және металлургия өнімдерінің негізгі жеткізушілері болып табылады: 2007 жылғы қаңтар-тамызда осы елдерден әкелінетін минералдық ресурстардың көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі 94% (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 93%), металлургиялық өнімдер – 57% (59%), азық-түлік тауарлары – 62% (55%), химиялық тауарлар – 38% (40%) құрады.

4.3 ӘЛЕМНІҢ БАСҚА ЕЛДЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2007 жылғы қаңтар-тамызда әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда айналымы 35996,6 млн. АҚШ долларын құрап, өткен жылғы осы кезеңмен салыстырғанда 28,2%-ға артты, оның ішінде экспорт – 24445,2 млн. АҚШ доллары болып, 19,8%, импорт – 11551,4 млн. АҚШ долларын құрап, 50,5% өсті.

2007 жылғы қаңтар-тамызда әлемнің басқа елдеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералды шикізаттың үлес салмағы - 74% (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 78%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері – 18% (16%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-тамызда әлемнің басқа елдерінен әкелінген импорт көлеміндегі машиналардың, жабдықтардың, көлік құралдарының, аспаптар мен аппараттардың үлесі – 64% (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 61%), азық-түлік тауарлары – 4% (6%), химия өнімдері – 12% (13%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері – 11% (10%) құрады.

Елдің аса маңызды тауарларға қажеттілігін қамтамасыз етуде әлемнің басқа елдері үлкен роль атқарады: 2007 жылғы қаңтар-тамызда осы елдерден әкелінген машина жасау өнімдерінің көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі – 75% (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 71%), фармацевтикалық тауарлардың - 88% (85%), киімдердің – 81% (84%), азық-түлік тауарларының үлесі – 38% (45%) құрады.

4.4 ТӨЛЕМ БАЛАНСЫ

Қазақстан Республикасының Ұлттық банкінің деректері бойынша 2007 жылдың екінші тоқсанында төлем балансының ағымдағы операциялар шоты бойынша теріс сальдо – 1901,5 млн. АҚШ доллары мөлшерінде қалыптасты (2006 жылдың сәуір-маусымында нәтиже теріс мәнді болып, 174,2 млн. АҚШ долларын құрады). Бұл қызметтер бойынша 1633,2-ден 1878,9 млн. долларға, табыс бойынша 2448,9-дан 2958,5 млн. долларға, ағымдағы трансферттер бойынша 223,5-тен 531,2 млн. долларға дейін операциялардың теріс нәтижесінің өсуімен, сондай-ақ тауар бойынша 4131,4-тен 3467,1 млн. долларға дейін оң нәтижелердің төмендеуімен түсіндіріледі.

Тауар айналымы (ф.о.б. бағасында) ағымдағы жылдың екінші тоқсанында өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 26,6%-ға өсіп, 20253,5 млн. долларды құрады. Тауар айналымында импорт – 41,4% (8387,8 млн. доллар), экспорт – 58,6% (11865,7 млн. доллар) алады. ТМД елдерінен көрсетілген кезеңде тауарлар импортының көлемі - 36%, экспорт - 27,3%-ға өсті. Алыс шетел елдерден, тиісінше, 45,9% және 16,2%-ға өсті.

2006 – 2007жж. импорт және экспорт көлемі

млн. АҚШ доллары

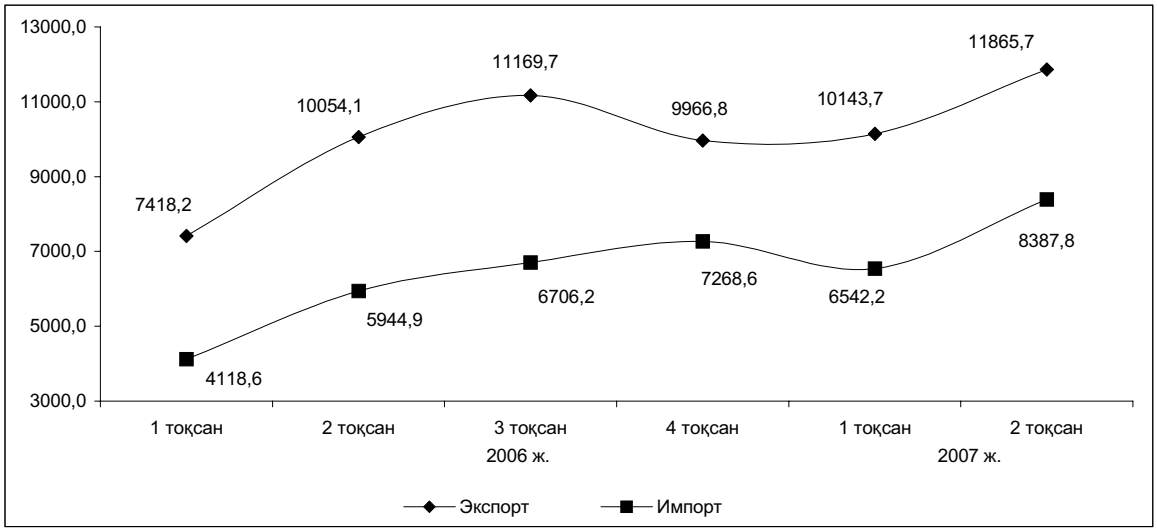

Көрсетілген қызметтер көлемі ағымдағы жылдың сәуір-маусымында 870,3 млн. долларды құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 26,7%-ға көп. Көрсетілген қызметтердің жалпы көлемінде көліктік қызметтер 48,1%, сапарлар бойынша қызметтер – 28,9%, өзге де қызметтер - 23% алады.

Импортталатын қызметтер көлемі 2749,2 млн. доллар сомасында белгіленді, одан көліктік қызметтер – 552,1 млн. доллар, сапарлар бойынша қызметтер – 243,8 млн. доллар, өзге де қызметтер - 1953,3 млн. доллар.

2007 жылдың екінші тоқсанында өткен жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда инвестициялардан және жұмыс істейтіндерге өтемақыдан түскен табыс 3 есеге өсіп, 1012,1 млн. доллар, ал көрсетілген баптар бойынша төлемдер – 3970,6 млн. доллар (2006 жылдың сәуір-маусымында - 2793,2 млн. доллар) құрады.

Қаржы операцияларының шоты 2007 жылдың сәуір-маусымында оң мәнді болып – 3702,3 млн. доллар (2006 жылдың сәуір-маусымында – 983,7 млн. доллар) көлемінде қалыптасты.

Тікелей инвестициялармен жасалған операциялар бойынша сальдо 265,5 млн. долларды (2006 жылдың екінші тоқсанында 1520,3 млн. доллар) құрады. Есепті кезеңде шетелдегі тікелей инвестициялармен жасалған операциялар нәтижесі теріс болып – 1509,3 млн. долларды, ал Қазақстанда оң болып – 1774,8 млн. долларды құрады.

2007 жылғы екінші тоқсанда портфельдік инвестициялармен жасалған таза операциялар оң мәнді болып – 1263 млн. доллар, ал 2006 жылы теріс – 877,6 млн. доллар қалыптасты.

Төлем балансының “Басқа да инвестициялар” бабы бойынша жүргізілген операциялардың таза нәтижесі 2945,5 млн. долларды (2006 жылдың екінші тоқсанында 2311,1 млн. доллар) құрады. Активтер мен міндеттемелер көлемінде операциялардың ең көп бөлігі – қарыздарға (тиісінше, 2912,5 және 7586,3 млн. доллар) келеді.

Қазақстанның резервтегі активтерінің өзгеруі ағымдағы жылдың сәуір-маусымында теріс болып, 837,9 млн. долларды құрады.

5. ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Қаржы емес активтерге инвестициялар

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте қаржы емес активтерге жұмсалған инвестициялардың бағалау көлемі (материалдық айналым қаражатының қорларын толтыратын инвестицияларсыз) 2172,6 млрд. теңгені құрады, оның едәуір үлесін (98,3%) негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар алады.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар 2135,7 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектен 11,9%-ға артық.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың нақты көлем индекстері

өткен жылғы тиісті айға % -бен

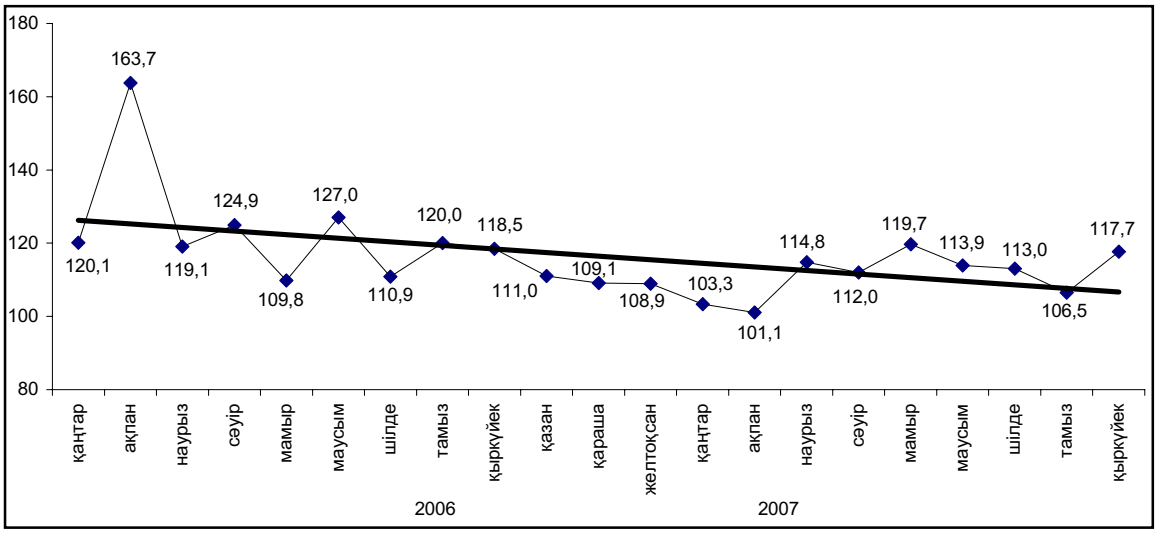

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың өсуі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда республиканың жалпы барлық өңірінде байқалды. Мұнда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың елеулі өсуі автомобильді жолдарды салу құрылысы белсенді екпінмен жүргізілген Ақмола (2 есеге), газ конденсат кен орындарын жайластыруға салынған қаражат есебінен Батыс Қазақстан (47%-ға), тұрғын үй құрылысына жұмсалған инвестициялардың артуы есебінен Астана қаласында (30,9%-ға) және газды қайта өңдеу зауытының құрылысында қарқынды түрде игерілген Ақтөбе облысында (21,7%-ға) байқалды.

2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда инвестиция көлемінің төмендеуі Атырау (1,9%-ға), Солтүстік Қазақстан (2,5%-ға) және Маңғыстау (16,1%-ға) облыстарында болды. Осы өңірлердегі инвестициялық жобалардың кейбіреуінің аяқталуы инвестиция көлемінің төмендеуіне себеп болды.

Өңірлер бойынша негізгі капиталға инвестициялар игеру қарқыны

өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен

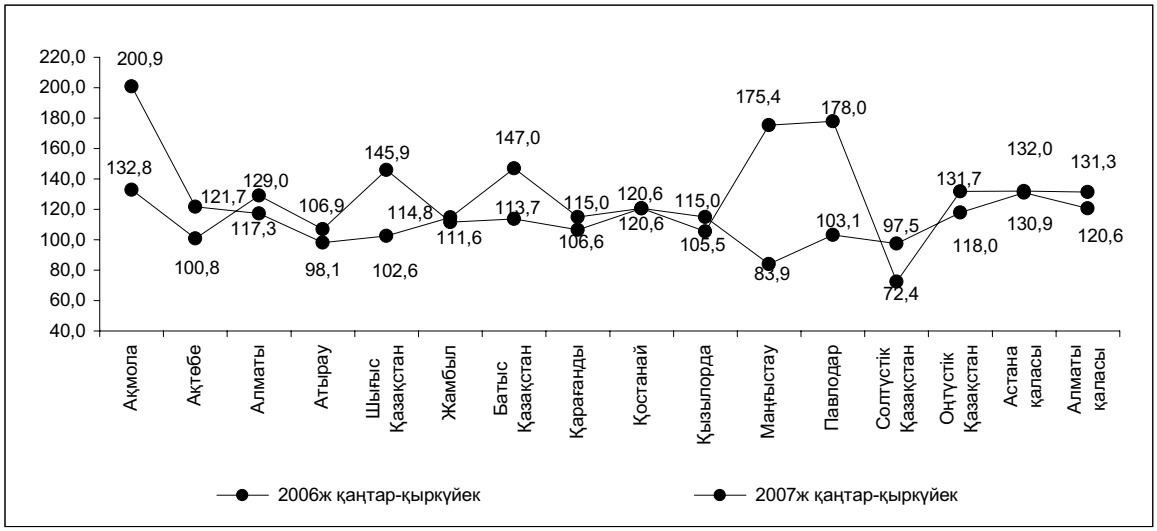

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте шаруашылық жүргізуші субъектілердің меншікті қаражаты (56,2%) мен шетел инвестициялары (18%) негізгі капиталға қаражат салудың негізгі көздері болып табылады. Бюджет қаражаты 14%, қарыз қаражаты – 11,8% құрады.

Шетел инвестицияларының ең көп көлемі Атырау облысында игерілді (67,7%), себебі бұл экономиканың мұнай-газ секторын дамытуға қаражат салатын шетел инвесторлары үшін ең тартымды өңір.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар құрылымының едәуір бөлігін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар мен ұйымдар (62,2%), сондай-ақ қызметін Қазақстан Республикасы аумағында жүзеге асыратын басқа мемлекеттердің шаруашылық жүргізуші субъектілерінің (23,2%) қаражаты құрады. Мемлекеттік сектордың үлесі – 14,6% құрады.

Пайдалану бағыттары бойынша негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар құрылымы

пайызбен

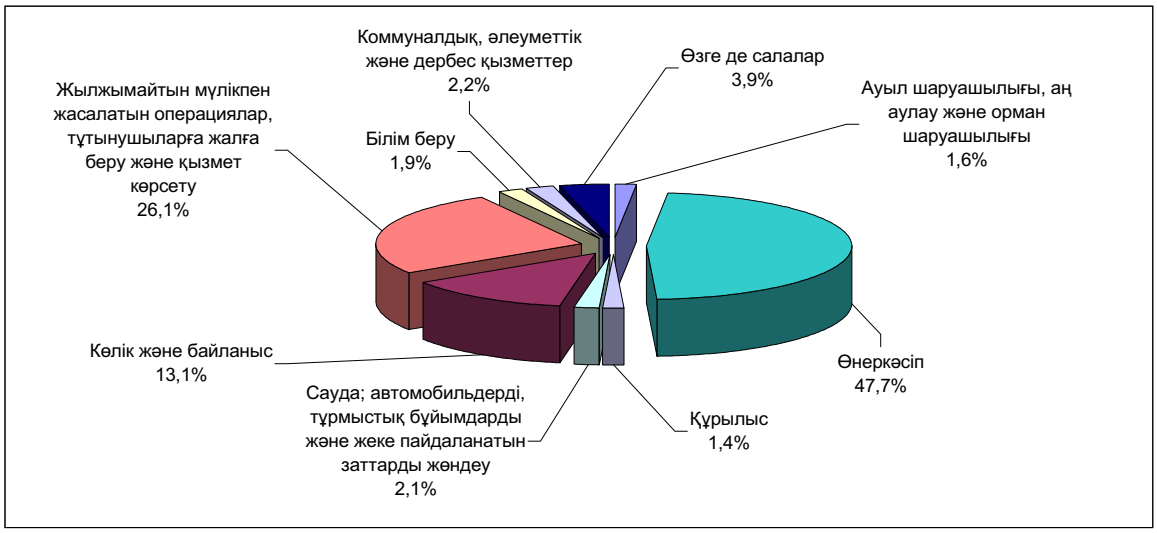

Инвестициялық тартымдылық бойынша инвестициялаудың басым салалары, бұрынғысынша, мұнай және табиғи газ өндіру, негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың жалпы көлемінің - 29,1%-ы, жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар – 26,1%, көлік және байланыс – 13,1%, өңдеу өнеркәсібі – 10,4% болып қалады.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың технологиялық құрылымы

пайызбен

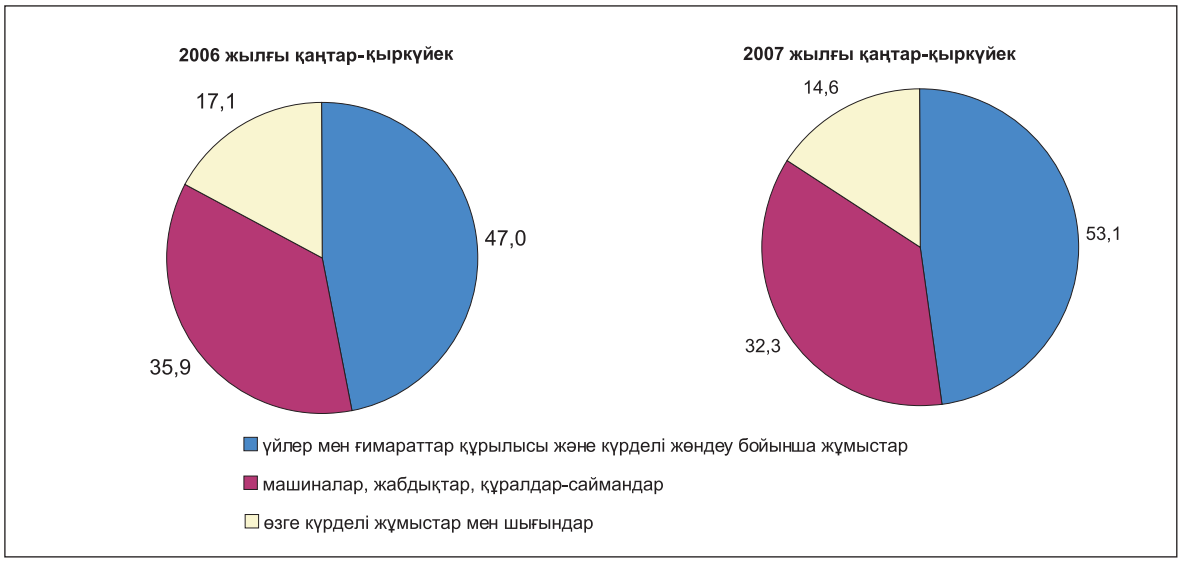

6. БАҒАЛАР

6.1 ТҰТЫНУ БАҒАЛАРЫ

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде **инфляция** 2,2% құрады, бұл өткен айға қарағанда 1,5 пайыздық пунктке көп. Бағалардың ең жоғары өсуі азық-түлік тауарларына – 3,5%-ға байқалды, ал олардың инфляцияға салымы ең елеулі – 1,6% болды. Азық түлік емес тауарлардың бағасы 0,8%-ға, ақылы қызмет көрсетулер – 1,5%-ға өсті, бұл бағалардың жалпы өсіміне, тиісінше, 0,2% және 0,4% қосты.

Азық-түлік тауарлары рыногында өткен айда бағаның едәуір өсуі нан өнімдеріне 12,6%-ға (тамызда – 2,7%-ға) байқалды. Ұнның бағасы 17,0%-ға, нанның – 25,4%-ға, макарон өнімдерінің – 4,3%-ға, тоқаш өнімдерінің – 3,4%-ға өсті.

Сүт өнімдерінің баға өсімі 4,3%, ал сүзбеге – 5,7%, жаңа сауылған сүтке – 5,6%, айранға – 5,5%, қаймаққа – 5,1% құрады. Бағаның өсуі күнбағыс майына 12,6%-ға, жұмыртқаға 7,1%-ға байқалды.

Құс еті 4,3%-ға, сиыр мен қой еті – 2,3-2,6%-ға, шошқа еті мен шұжық өнімдері – 1,3-1,6%-ға қымбаттады. Балық және теңіз өнімдерінің бағасының деңгейі ай ішінде 1,4%-ға (тамызда – 0,6%-ға), жаңа ауланған балық – 2,2%-ға, консервіленген – 0,9%-ға өсті.

Бағаның төмендеуі соңғы екі айда 4,1%-ға бірдей болды. Олардың жекелеген түрлеріне бағаның түрлі өзгеруі байқалды. Картоп, басты пияз және қырыққабаттың бағасы 8,4-9,2%-ға төмендеді, ал алмалар мен қиярлар 2,2-3,8%-ға қымбаттады. Қант 2%-ға арзандады (ағымдағы жылғы тамыз айында – 1,9%-ға өсті).

Азық-түлік емес тауарлар тобында қатты отынның бағасы 2,1%-ға, бензиннің бағасы – 1%-ға өсті. Жуғыш пен тазалағыш құралдар және кеңсе тауарлар бағасының деңгейі – 1-1,3%-ға, баспа өнімдері – 0,8%-ға, үй тұрмысында пайдаланылатын заттарға – 0,7%-ға, жеке гигиена тауарлар мен киім және аяққиімге – 0,6%-дан, дәрі-дәрмектерге – 0,4%-ға жоғарылады.

Ақылы қызметтер саласында бағалардың ең жоғары өсуі білім беру саласында қызмет көрсетуде 8,1%-ға байқалды. Жолаушылар көлігі және медициналық мекемелер қызмет көрсетулері 1,5%-дан, мәдениет пен демалыс қызметтері – 1,9%-ға, шаштараздар қызметтері – 1,6%-ға, мейрамханалар мен қонақ үйлердің қызметтері 3,4%-ға өсті.

Тұрғын үй-коммуналдық қызметтер көрсету тарифтері 0,8%-ға өсті. Газбен жабдықтауға арналған төлем – 3,6%-ға, тұрғын үйді күтіп ұстауға – 1,3%-ға, қоқыс жинауға – 0,5%-ға, электр энергиясына – 0,3%-ға өсті.

2005-2007 жылдардағы инфляция

өткен жылдың тиісті айына пайызбен

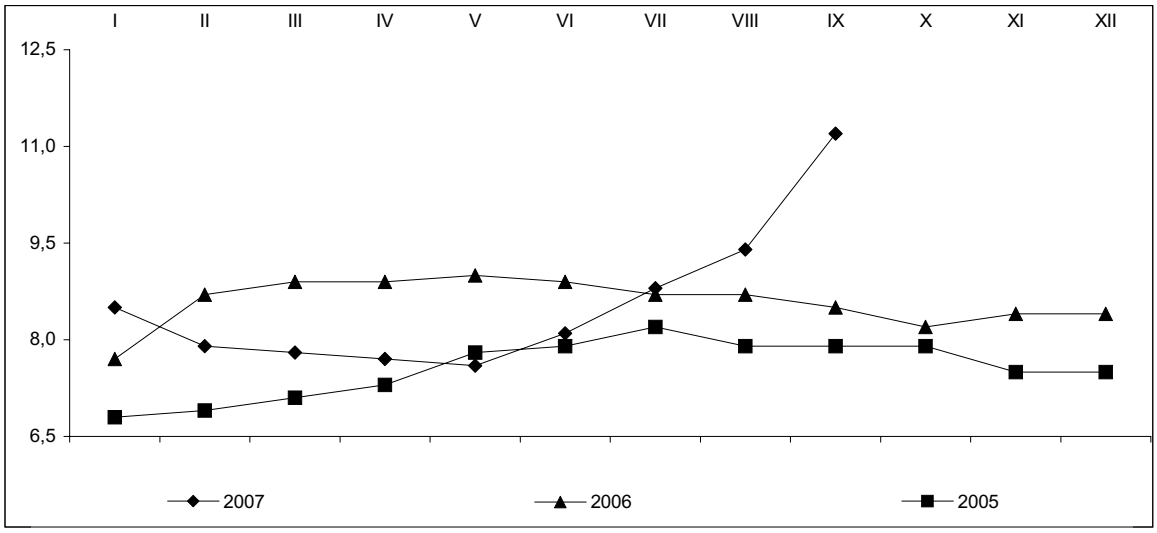

2007 жылдың қыркүйегінде орташа республика бойынша жаңа тұрғын үйдің бір шаршы метрін сату бағасы 161,4 мың теңгені құрап, 2006 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда 1,6 есеге, көркейтілген тұрғын үйді қайта сату бағасы, тиісінше – 139,4 мың теңге болып, 1,7 есеге өсті.

2006-2007 жылдардағы тұрғын үй рыногындағы бағалардың өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсуі +, төмендеуі -

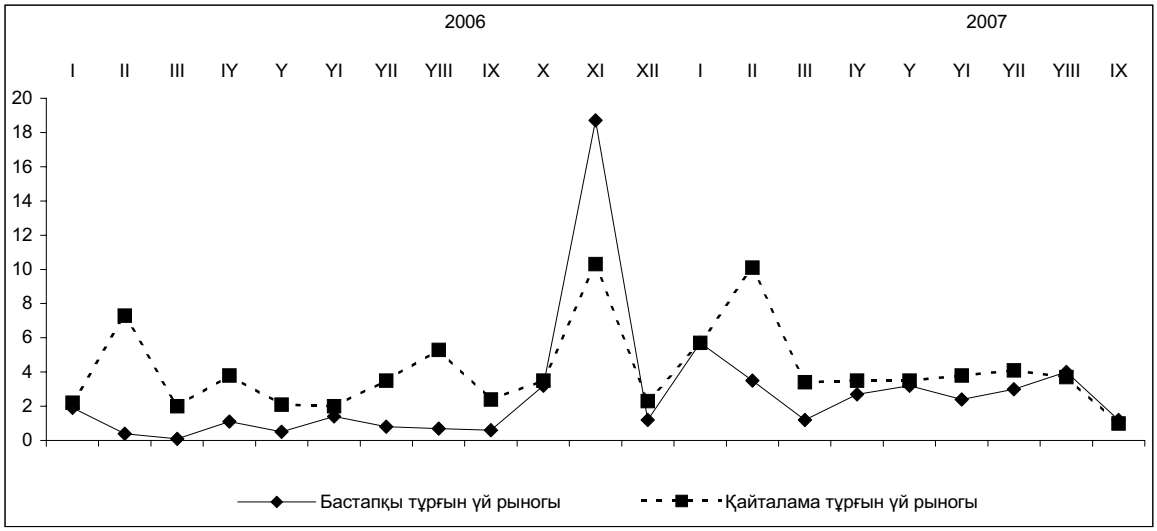

Жемістер мен көкөністерге, бензинге, көмірге баға өсуінің әсерін есепке алмай есептелген базалық инфляция ағымдағы жылдың қыркүйегінде – 2,6%-ды құрады, ағымдағы жылдың тамызында – 1% болған.

2007 жылдың қыркүйегінде Қазақстан Республикасындағы инфляция

пайызбен, өсуі +, төмендеуі -

	2007 жылдың қыркүйегі			2007 жылдың қаңтар-қыркүйегі 2006 жылдың қаңтар-қыркүйегіне
	2007 жылдың тамызына	2006 жылдың желтоқсанына	2006 жылдың қыркүйегіне	
Инфляция	2,2	8,6	11,2	8,6
Базалық инфляция	2,6	8,8	11,0	7,9
Ақшалай табысы өте төмен халықтың топтарына арналған бағалар мен тарифтердің өзгеруі	3,6	10,6	13,6	9,0
Ақшалай табысы өте жоғары халықтың топтарына арналған бағалар мен тарифтердің өзгеруі	1,7	7,9	10,6	8,6

2007 жылдың қыркүйегінде 2006 жылдың желтоқсанына қарағанда негізгі тамақ өнімдерін тұтынудың ең төменгі нормаларынан есептелген орташа халықтың жан басына шаққандағы ең төменгі күнкөріс деңгейінің шамасы 25,2%-ға, өткен айға қарағанда 0,7%-ға өсіп, 10381 теңгені (тамақ өнімдері – 6229 теңгені, азық-түлік емес тауарлар мен ақылы қызметтер – 4152 теңгені) құрады. 2007 жылдың қыркүйегінде оның құрылымында ет пен балықты сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі 18,4%, сүт, майтоң май өнімдері мен жұмыртқаны – 13,4%, жемістер мен көкөністерді – 17,7%, нан өнімдерін – 8,4%, қант, шай және дәмдеуіштерді сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі – 2,1% құрады.

6.2 ЭКОНОМИКАНЫҢ НАҚТЫ СЕКТОРЫНДАҒЫ БАҒА

Өнеркәсіп өнімін өндіруші-кәсіпорындар бағалары, өндірістік сипаттағы қызметтер көрсетуді қоса 2007 жылдың қыркүйегінде алдыңғы аймен салыстырғанда 1,4%-ға төмендеді, 2006 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 15,4%-ға өсті. Өндірілген өнім бір ай ішінде 1,5%-ға арзандады, ал өндірістік сипаттағы қызмет көрсету 0,1%-ға қымбаттады. Түпкілікті мақсат бойынша сыныпталған өнімдер тобынан өндіріс құрал-жабдықтарының бағасы 3,9%-ға, тұтыну тауарларының – 1,7%-ға өсті, аралық тұтыну өнімдерінің бағасы 1,9%-ға төмендеді.

2007 жылғы Қазақстан Республикасында өнеркәсіп өнімін өндіруші кәсіпорындар бағаларының индексі

пайызбен, өсуі +, төмендеуі-

	2007ж. қыркүйегі				2007ж. қаңтар - қыркүйегі 2006ж. қаңтар - қыркүйегіне
	2007ж. тамызына	2006ж. қыркүйегіне	2006ж. желтоқсанына	2005ж. желтоқсанына	
Өнеркәсіп өнімдері, өндірістік сипаттағы қызмет көрсетулерді қоса	-1,4	11,2	15,4	32,2	7,5
Өндірілген өнім	-1,5	11,6	16,2	33,5	7,6
Өндіріс құралдары	3,9	12,5	8,3	17,8	7,6
Аралық тұтыну өнімдері	-1,9	11,7	17,3	35,9	7,7
Тұтыну тауарлары	1,7	9,0	5,6	14,3	6,9
Өндірістік сипаттағы қызмет көрсету	0,1	5,0	4,4	14,3	5,9

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағаларының базалық индексі (мұнай мен металл бағаларының өзгеруі есебінсіз) ағымдағы жылдың қыркүйегінде тамыз айымен салыстырғанда 99,9%, 2006 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 110% құрады.

Өткен айда бағаның төмендеуі кен өндіру өнеркәсібінде – 1,8%-ға, өңдеу өнеркәсібінде – 1,1%-ға, ал бағаның өсуі электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлуде - 0,2% байқалды. Өткен айда өнеркәсіптегі бағаның төмендеуі металл илектеріне 4,5%-ға белгіленді, бұл осы тауарлардың әлемдік рыноктағы арзандауынан болып отыр. Мырыш бағасы 14,1%-ға, алюминий – 9%-ға, мырыш - 8%-ға, қымбат бағалы металдар – 1,5%-ға төмендеді. Химия өнеркәсібінде бағаның ағымдағы жылдың тамыз айында 1%-ға өсуінен кейін, өткен айда олар негізгі химия өнімдері бағасының 0,7%-ға төмендеуі және фармацевтикалық препараттар, сырлар мен лактардың бағалары деңгейінің өзгеріссіз қалуы есебінен 0,5%-ға төмендеді.

Энергия ресурстары бағаларының деңгейі тұтастай алғанда ағымдағы жылдың қыркүйек айында 1,7%-ға төмендеді, ал оның алдындағы айда 6,5%-ға өсті. Бұл республикада газ конденсатын өндіру бағасының 3,8%-ға, мұнай – 1,9%-ға төмендеуіне байланысты болып, өнеркәсіптегі баға серпініне 1,1%-ға теріс "үлес" қосты.

2007 жылғы шикізаттық энергия ресурстарын өндіруші кәсіпорындар бағасының индексі

өткен айға пайызбен

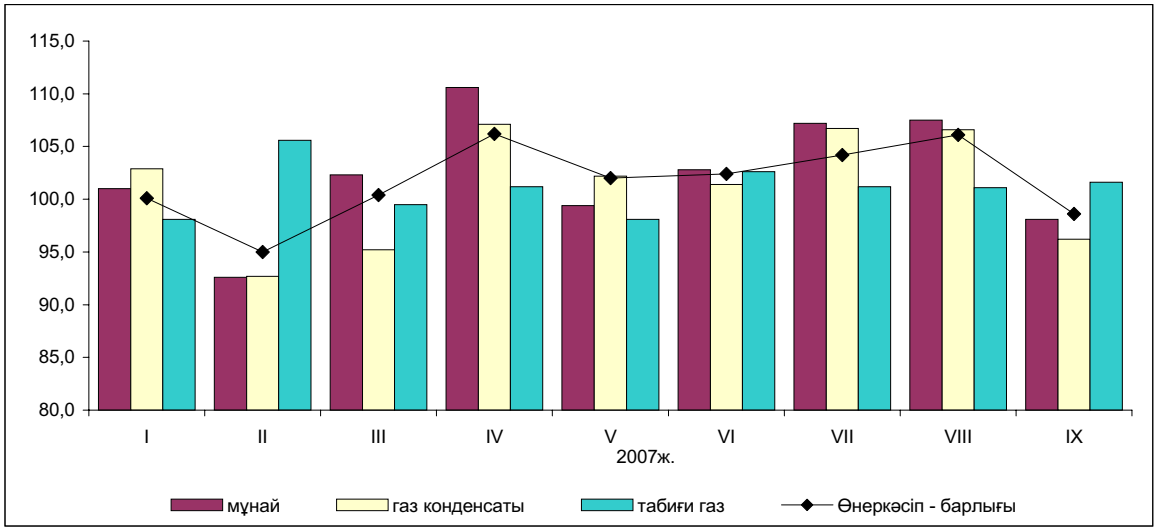

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде республикада өндірілген тамақ өнімдерінің бағасы 4,3%-ға (тамыз айында – 2,2%-ға) өсті. Олардың елеулі өсуі құс етіне – 4,5%-ға байқалды, бұл оның аграрийлерде қымбаттауынан болды. Ауыл шаруашылығы тауар өндірушілеріндегі бағаның ұқсас өзгеруі бидай ұнының – 13,6%-ға, сонан соң нан бағасының – 9,9%-ға көтерілуіне әкеп соқты. Осы уақытта өсімдік майы – 9,5%-ға, маргарин – 7,5%-ға, сүт өнімдері - 4,3%-ға, макарон өнімдері – 3,7%-ға қымбаттады.

Өткен айда бақылауға алынған өндірістік сипаттағы қызметтердің ішінде мұнай және газ өндіру тарифтері – 0,5%-ға көтерілді, газеттерді басып шығаруда тарифтер – 4,3%-ға төмендеп, электр энергиясын өңірлік деңгей желісі бойынша тасымалдау және бу мен ыстық сумен жабдықтау қызметтерінің бағасы өткен деңгейде қалды.

Технологиялық үдеріс үшін өнеркәсіп кәсіпорындары сатып алған өндіріс ресурстарына бағалар индексі ағымдағы жылдың қыркүйегінде тамыз айына қарағанда 100,6%, 2006 жылдың желтоқсанына – 105,1% құрады. Өткен айда республикада сатып алынған шикізат пен материалдар бағасы 0,3%-ға, Достастық елдерінде – 2,1%-ға, алыс шетелде – 3,9%-ға өсті.

Республикадан шығарылған тауарлардың бағасы ағымдағы жылдың тамызында шілде айымен салыстырғанда 4,3%-ға, 2006 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 26,4%-ға жоғарылады. Ай ішінде ТМД елдеріне шығарылған өнім 5%-ға, алыс шетелге – 4,1%-ға қымбаттады. Қайта өңдеу сатылары бойынша сыныпталған, экспорттық өнім топтарындағы шикізат бағасы – 5,3%-ға, жартылай фабрикаттар – 0,9%-ға және дайын тауарларға баға – 7,7%-ға жоғарылады. Мұнай және газ конденсатына экспорттық жеткізілім бағасы – 5,3%-ға өскені тіркелді, бұл оның сыртқы рыноктағы ұқсас қозғалысына байланысты. Қорғасын – 15%-ға, қара металдар - 9,3%-ға қымбаттап, мырыш 3,3%-ға арзандады. Шетелге шығарылған ауыл шаруашылығы өнімдерінің ішінде бидай бағасы – 10,3%-ға (шілде айында - 8,5%-ға) және қант бағасы – 8,8%-ға (4,2%-ға) көтерілді.

Қазақстанға жеткізілген өнімдер бағасының индексі ағымдағы жылдың тамызында шілде айына қарағанда 100,5%, 2006 жылғы желтоқсанына қарағанда 104,7%, Достастық мемлекеттерінен – тиісінше 100,8% және 109,0%, әлемнің қалған елдерінен – 100,1% және 98,9% құрады. Импортталатын аяқ киім бағасы – 9%-ға, тоқыма бұйымдар – 5,4%-ға, құрылыс материалдары – 0,8%-ға, пластмасса – 4%-ға, минералды өнімдер – 2,8%-ға өсті, ал бағалы емес металлдар – 4%-ға төмендеді.

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде тамыз айымен салыстырғанда **ауыл шаруашылығы өнімдерін өткізу бағасының индексі** 5% құрады. Бұл өткен тоғыз ай ішінде, өсімдік шаруашылығы өнімдері бағасының қарқынды өсуіне байланысты ең жоғарғы өсім. Өткен айда оған баға 7%-ға көтерілді, бұл тамыз айында – 0,7% болған, ал мал шаруашылығы өнімдерінің бағасы - 2,2% және 1,2%-ға өсті.

Ауыл шаруашылығы өнімдеріне бағалардың өзгеруі

пайызбен, өсуі +, төмендеуі-

	2007 жылдың қыркүйегі				2007 жылдың қаңтар-қыркүйегі 2006 жылдың қаңтар-қыркүйегіне
	2007 жылдың тамызына	2006 жылдың қыркүйегіне	2006 жылдың желтоқсанына	2005 жылдың желтоқсанына	
Ауыл шаруашылығы өнімдері	5,0	20,6	10,4	20,9	14,3
Өсімдік шаруашылығы өнімдері	7,0	27,1	15,7	27,6	17,5
Мал шаруашылығы өнімдері	2,2	12,0	3,4	12,1	10,2

Дәнді дақылдар рыногында жағдай бидай бағасының ұшқары өсуімен сипатталды. Ағымдағы жылдың қыркүйегінде бидай бағасы 8,9%-ға өсті, бұл өткен айға қарағанда 8,2 пайыздық пунктке көтерілді. Арпа - 4,4%-ға, жүгері – 2,4%-ға, сұлы мен тары – 0,3%-дан, қарақұмық – 0,2%-ға қымбаттады. Жаңа піскен көкөністер өткен аймен салыстырғанда 3,8%-ға (ағымдағы жылдың тамыз айында – 1,9%-ға) қымбаттады. Қызанақ бағасы - 12,2%-ға, қияр – 2,8%-ға, сәбіз – 0,7%-ға қымбаттады. Ағымдағы жылдың қыркүйегінде гүлдер – 19,8%-ға, алма мен алмұрт – 3,5%-ға, мақсары тұқымы – 1,3%-ға, күнбағыс тұқымы – 0,4%-ға қымбаттады. Картоп – 2,2%-ға, басты пияз – 1,2%-ға, қырыққабат - 0,8%-ға арзандады.

Ағымдағы жылдың тамызында жұмыртқа бағасының 4,4%-ға қымбаттауынан кейін, қыркүйекте бағасы қайта 8,5%-ға, сүт – 2,2%-ға өсті. Құс еті - 2,9%-ға, барлық түрдегі мал еті – 0,7%-ға қымбаттады. Қой еті және жылқы еті – 1-1,2%-ға, ірі қара мал еті – 0,6%-ға, шошқа еті бағалары 0,3%-ға өсті.

2007 жылы ауыл шаруашылығы өнімдерінің жекелеген түрлеріне бағалардың өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсуі+, төмендеуі-

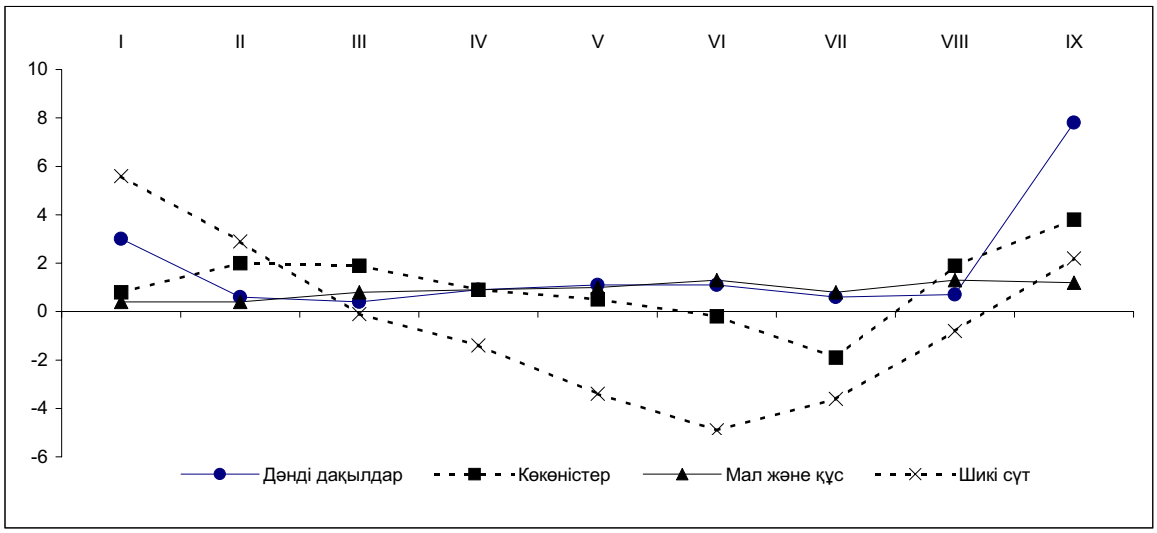

Ағымдағы жылғы қыркүйекте тамыз айымен салыстырғанда **құрылыстағы баға индексі** 100,6%, 2006 жылғы желтоқсан айымен салыстырғанда – 105,3%, құрылыс-монтаж жұмыстарына – тиісінше, 100,8% және 105,9%, технологиялық жабдықтарға – 100,2% және 104,8%, өзге де жұмыстар және шығындар – 100,1% және 104% құрады.

2007 жылғы құрылыстағы баға индексі

өткен айға пайызбен, өсуі+, төмендеуі-

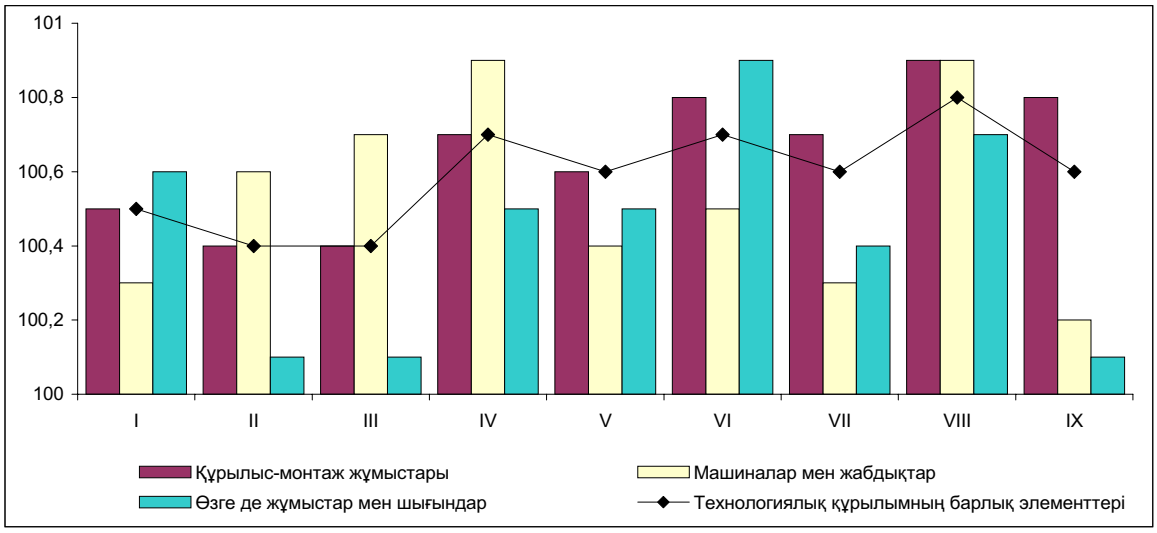

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде құрылыс ұйымдары сатып алған материалдар, бөлшектер және конструкциялар өткен жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 5,4%-ға, өткен аймен салыстырғанда - 1%-ға қымбаттады. Өткен айда ағаш талшықты тақталарға бағалар 10,9%-ға, лактар, құрылыс металл конструкциялары, жай пішінді асбестцемент табақтары, қож мақтасы – 4,4-4,6%-ға, жертөленің қабырғаларының бетон блоктары және жылуоқшаулағыш тақталар – 4,1%-дан, қылқан жапырақты ағаш материалдар – 3,2%-ға, портландцемент және ғаныш – 2,2-2,5%-ға, тауарлы бетон, ыстықтай илектелген болаттан жасалған бұрыштықтар мен пішіндер, қыштан жасалған кірпіштер – 1,5-1,7%-ға, қиыршықтас және құм – 0,5-0,7%-ға өсті, ал радиаторларға баға - 0,3%-ға төмендеді.

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде **көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау тарифтерінің индексі** өткен аймен салыстырғанда - 99,9%, 2006 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда - 99% құрады.

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде тамыз айымен салыстырғанда құбыр желісі көлігі қызметтері 0,5%-ға (ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 1%-ға), ал мұнайды қайта айдау -0,8%-ға (1,1%-ға) арзандады.

Автожол көлігі қызмет көрсетулерінің тарифтері өткен айда 0,5%-ға (ағымдағы жылдың тоғыз ай ішінде – 4,2%-ға) көтерілді. Қала ішінде автокөлікпен жүкті жеткізу 1,4%-ға, қала сыртына қатынас – 0,5%-ға қымбаттады. Темір жол, әуе, су көлігі түрлерімен жүк тасымалдау тарифтері өзгеріссіз қалды.

7. ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІ

7.1 МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫ

Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджеті. ҚР Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша 2007 жылғы 1 қыркүйекке мемлекеттік бюджет табыстары 1796,6 млрд. теңгені немесе орындалатын бюджетке қатысты 67,8% құрады. Шығындар 1674,5 млрд. теңге сомада өндірілді және ол бойынша орындау – 61,4% құрады. 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда табыстар 14,7%-ға, ал шығындар 17,6%-ға артты. Бюджет тапшылығы (таза бюджеттік кредит беруді және қаржылық активтермен болатын операциялар бойынша сальдоны есепке алғанда) 85,8 млрд. теңге деңгейінде қалыптасты.

Мемлекеттік бюджет табыстарының құрылымында негізгі үлесті салықтық түсімдер (80%) алады. Корпоративтік табыс салығы, қосылған құнға салық және әлеуметтік салық бюджеттің негізгі қайнар көзі болып табылады. Салықтық емес түсімдер, негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер және трансферттер түсімі, тиісінше, 6,8%, 3,7% және 9,5%-ды құрады.

Мемлекеттік бюджеттің салықтық түсімдерінің құрылымы
(2007 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша)

пайызбен

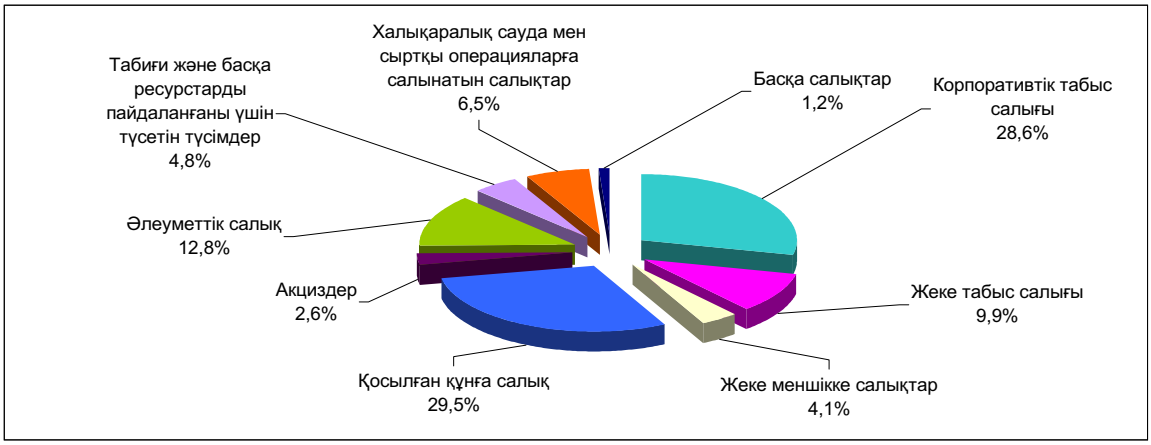

2007 жылғы қаңтар-тамызда әлеуметтік көмекке және әлеуметтік қамсыздандыруға жұмсалған шығындар өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 24,8%-ға, жалпы сипаттағы мемлекеттік қызмет көрсетулерге – 41,8%-ға, білім беруге – 37,1%-ға және денсаулық сақтауға – 41,9%-ға артты.

Мемлекеттік бюджет шығындары
(2006-2007жж. 1 қыркүйектегі жағдай бойынша)

млрд. теңге

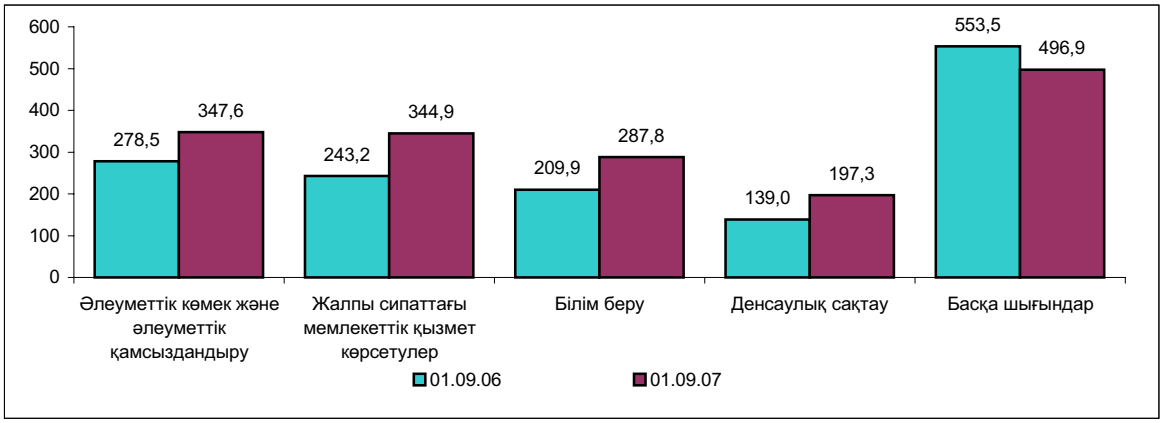

2007 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша Республикалық бюджетке түскен табыстар 1395,3 млрд. теңгені құрады. Шығындар 1351,4 млрд. теңге сомада өндірілді. Бюджет тапшылығы 166,5 млрд. теңге деңгейінде анықталды. Өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда табыстар 10,5%-ға, ал шығындар 14,4%-ға артты.

Республикалық бюджет табыстарының 71,2%-ын салықтар, 8,3%-ын-салықтан тыс түсімдер, 20,1%-ын трансферттер түсімі, 0,5%-ын негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер құрады.

Республикалық бюджет шығындарында әлеуметтік көмекке және әлеуметтік қамсыздандыруға – 23,9%, жалпы сипаттағы мемлекеттік қызмет көрсетулерге – 21,1%, көлік және коммуникацияға – 10%, білім беруге – 6,8% және денсаулық сақтауға – 5,3% келеді.

Жергілікті бюджетке түскен табыстар 969,8 млрд. теңгені, шығындар 891,7 млрд. теңгені құрады. 2006 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда табыс 40,6%-ға, шығындар – 41,7%-ға өсті. Бюджет профициті 68 млрд. теңге деңгейінде қалыптасты.

Жергілікті бюджеттердің табыстар бөлігі 103,8%-ға орындалды. Жоспарды негізгі асыра орындау Батыс Қазақстан – 108,6%, Қызылорда – 108%, Маңғыстау – 107,7% облыстарына, Алматы қаласына – 107,7% және Атырау облысына – 106,1% келеді. Сонымен қатар, Астана қаласы (97,9%) және Оңтүстік Қазақстан облысы (99,6%) бойынша жоспарды орындамау байқалады.

7.2 КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

2007 жылғы II тоқсанда республиканың ірі және орта кәсіпорындарының өндірістік-қаржылық қызметінің жақсару үрдісі байқалды. 2007 жылғы II тоқсанда зерттеуге қатысқан 4900 кәсіпорындардың (1250 - ірі, 3650 – орта) салық салуға дейінгі түскен табысы 898,5 млрд. теңгені құрады және 2006 жылғы II тоқсанмен салыстырғанда 14,4%-ға немесе 113,0 млрд. теңгеге өсті.

Жалпы кәсіпорындардың пайдалылығы 35,9% құрады, бұл 2006 жылғы тиісті тоқсандағы деңгейден 5,7 пайыздық тармаққа төмен. Шикі мұнай мен табиғи газ барлаумен, бұл салаларда қызмет көрсетумен айналысатын кәсіпорындар (116,2%) ең пайдалы болып табылды.

2007 жылғы II тоқсанда жалпы барлық экономикалық қызмет салаларында оң мәнді қаржы нәтижелері алынды. Пайданың жалпы көлемінің жартысынан астамы (51,5%) кен өндіру кәсіпорындарымен алынды, ал өңдеу өнеркәсібінде табыс республикалық деңгейден 20,4% деңгейінде қалыптасты. Өңірлік бөліністе елеулі табыс сомасы Астана қаласы – 178,0 млрд. теңге (республикалық көрсеткіштің – 19,8%-ы), Атырау облысы – 168,0 млрд. теңге (18,7%) кәсіпорындарына келеді. Одан басқа, ең жоғары оң мәнді қаржы нәтижесі – Алматы қаласының (114,0 млрд. теңге), Қарағанды (98,2 млрд. теңге), Қызылорда (90,1 млрд. теңге), Маңғыстау (86,4 млрд. теңге), Ақтөбе (82,5 млрд. теңге) облыстарының кәсіпорындарында белгіленді, көрсетілген өңірлердің жиынтық үлесі 52,4% құрады.

2007 жылғы екінші тоқсанда кәсіпорындар шығыстарының жалпы сомасы 2530,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңнен 30,6%-ға жоғары. Шығыстардың салалық құрылымында өңдеу өнеркәсібінің (23,0%), кен өндіру өнеркәсібінің (20,3%), құрылыстың (14,7%) басымдылығы байқалды. Өңірлік бөліністе орта және ірі кәсіпорындар шығыстарының маңызды бөлігі Астана қаласының (22,7%), Алматы қаласының (21,5%) және Атырау облысының (14,4%) кәсіпорындарына келді.

Республиканың орта және ірі кәсіпорындарымен есепті кезеңде өнімдер (тауарлар, қызмет көрсетулер) 1973,1 млрд. теңге сомасына өндірілді; шығарылған өнімнің жалпы көлемінен негізгі бөлігі 1763,8 сомасында (89,4%) сатылған, 49,7 млрд. теңге (2,5%) – кәсіпорынның ішінде пайдаланылған.

Өндірістің елеулі көлемі өнеркәсіп кәсіпорындарына (45,7%), құрылыс (18,2%) көлік және байланыс (14,5%) кәсіпорындарына, жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсетумен айналысатын субъектілерге (9,9%) келеді. Өңірлік бөліністе өнім (тауар, қызмет) шығарудың елеулі үлес салмағы Алматы қаласы (24,1%), Астана қаласы (19,5%) және Атырау облысының кәсіпорындарына (13,4%) келеді. Шығарылымның жалпы көлеміндегі ірі кәсіпорындардың үлесі 75,4% және орта кәсіпорындардың үлесі 24,6% құрады.

Орта және ірі кәсіпорындардың қаржы нәтижесінің серпіні

(өткен жылғы тиісті тоқсанға %-бен)

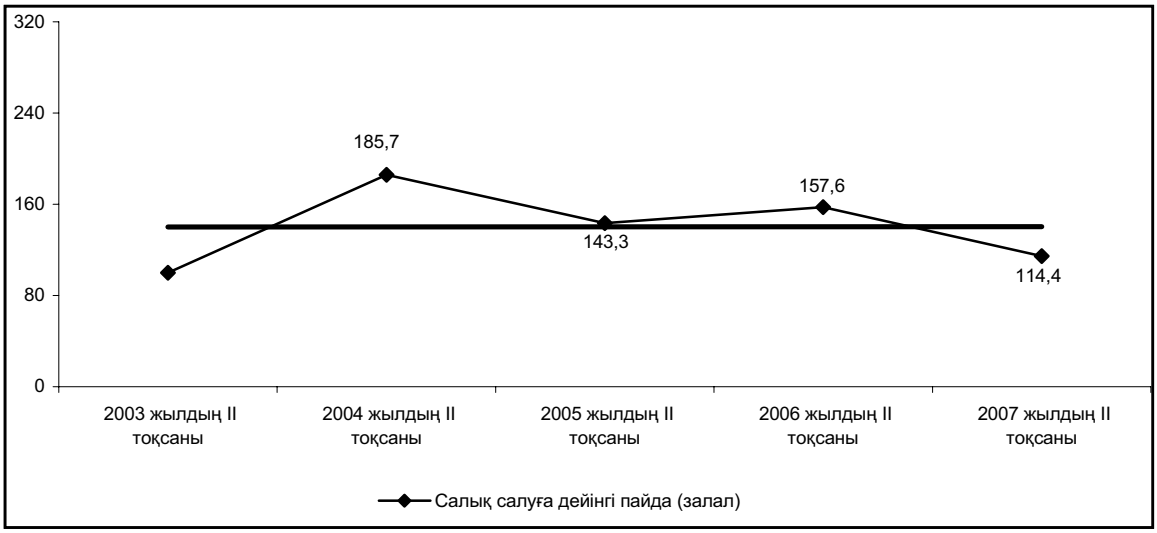

2007 жылғы екінші тоқсанда 1799 кәсіпорын (кәсіпорындардың жалпы санының 36,7%-ы) 83,9 млрд. теңгенің сомасында зиян шекті, бұл 2006 жылғы тиісті кезеңнен 41,0%-ға жоғары, сонда зиян шеккен кәсіпорындардың саны 60 бірлікке өсті. Залалды кәсіпорындардың құрылымында 32,1%-ы өнеркәсіп секторына келеді, мұнда ең үлкен залалды өңдеу саласы кәсіпорындары алды. Республика өңірлерінде зиян шеккен кәсіпорындардың көп саны Ақмола (өңірдің барлық кәсіпорындарының 53,5%-ы), Қарағанды (43,1%), Солтүстік Қазақстан (41,7%) және Жамбыл (41,2%) облыстарында тіркелді.

2007 жылғы II тоқсандағы табыс және зиян шеккен кәсіпорындардың өңірлер білінісіндегі үлестік бөлінуі

(%-бен)

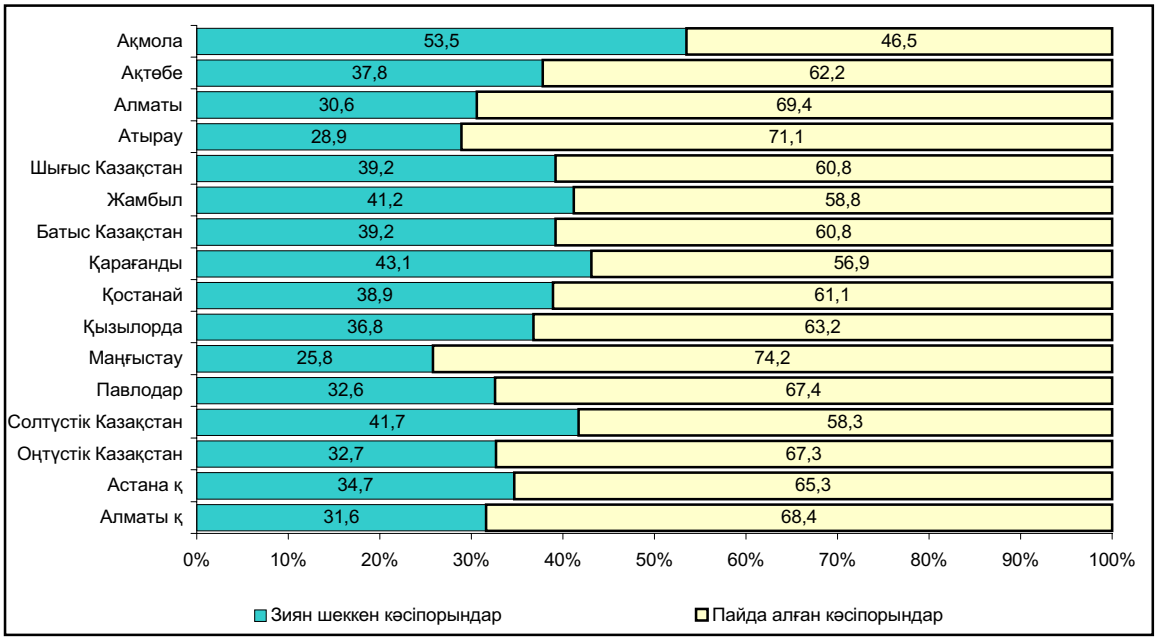

Орта және ірі кәсіпорындардың өзара есеп айырысуларының жағдайы

2007 жылғы II тоқсанның аяғында республиканың 4900 кәсіпорындарында 2006 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда кәсіпорындардың міндеттемелері бойынша берешегі 30,3%-ға өсіп, 9412,2 млрд. теңгені құрады, соның ішінде мерзімі өткен берешек жалпы міндеттемелер көлемінің 1,5% (140,3 млрд. теңге) деңгейінде қалыптасты. Міндеттемелер бойынша берешектің құрылымында ең үлкен үлес жетк-

ізушілер мен мердігерлер берешегіне – 21,8% және банктердің қарыздарына - 18,9% келеді. Міндеттемелер бойынша берешектің негізгі үлесі (72,5%) ірі кәсіпорындарға келеді.

Салалық бөліністе төленбейтіндердің негізгі көлемі, міндеттемелердің жалпы көлемінің 37,6%-ы келетін, өнеркәсіп кәсіпорындарының есебінен қалыптасты, сонда кен өндіру кәсіпорындарының үлесі – 54,5%, өңдеу өнеркәсібі кәсіпорындарының үлесі – 36,7%, электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу кәсіпорындары өнеркәсіп кәсіпорындарының жалпы көлемінің 8,8%-ы.

Өңірлік деңгейде міндеттемелердің жалпы көлеміндегі ең үлкен берешек көлемінің үлес салмағы Атырау облысында – 28,8% (2006 жылғы II тоқсанда 31,3%), Алматы қаласында – 20,6% (20,2%) және Астана қаласында – 18,3% (18,8%) байқалады.

Жалпы кәсіпорындар бойынша дебиторлық берешек 2006 жылғы II тоқсанға қарағанда 19%-ға өсіп, 3820,8 млрд. теңгені құрады, соның ішінде мерзімі өткен дебиторлық берешек 199,5 млрд. теңгені құрады, бұл берешектің жалпы сомасының 5,2%-ы. Дебиторлық берешектің құрылымында негізгі көлемді - 44,1%-ды (1685,6 млрд. тенге) сатып алушылар және тапсырыс берушілердің берешегі орын алады.

Дебиторлық берешектің негізгі үлесі Алматы қаласы – 25,1% (959,5 млрд. теңге), Астана қаласы – 19,5% (745,7 млрд. теңге) және Маңғыстау облысы – 8,6% (330,3 млрд. теңге) кәсіпорындарына келді.

Негізгі экономикалық қызмет түрлері бөлінісінде еңбек ақы төлеу бойынша берешектің бөлінуі

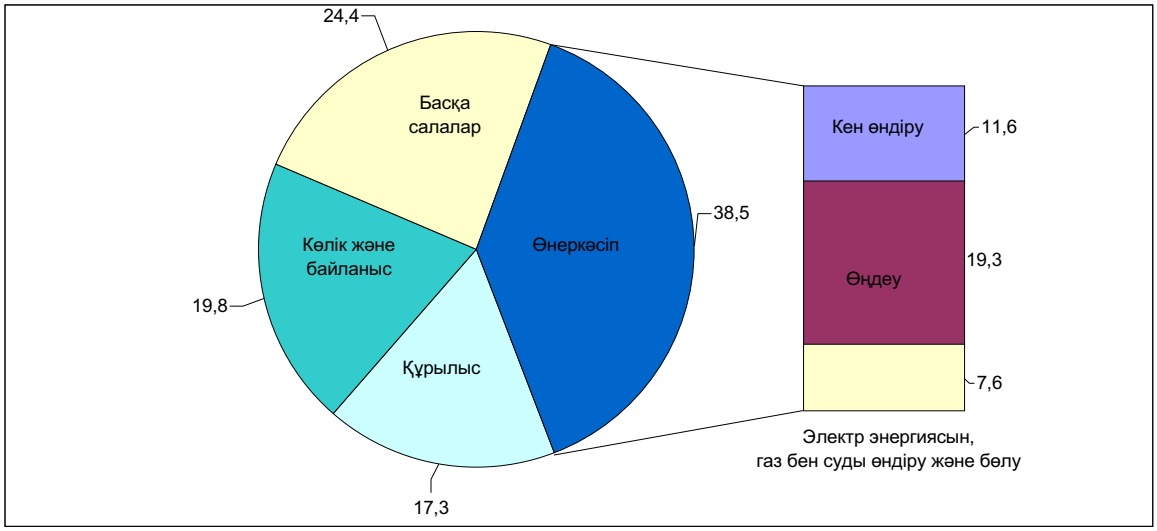

2007 жылғы II тоқсанда міндеттемелер бойынша берешек дебиторлық берешектен 2,5 есеге асып түсті. Міндеттемелердің дебиторлық берешектен максималды асып түсуі жылжымайтын мүлікпен операциялармен, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсетумен (6,1 есеге) айналысатын кәсіпорындарында, сондай-ақ қонақ үй және мейрамханалық бизнесі (4,7 есеге) саласында қалыптасты.

Жұмысшыларға және қызметкерлерге жалақы бойынша мерзімі өткен берешек 2007 жылдың 1 шілдесіне 1,5 млрд. теңгені құрады, бұл жалақы бойынша жалпы берешектің 2%-ы.

7.3 АҚША-КРЕДИТ ЖҮЙЕСІ

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2007 жылғы тамыздың соңына ақша базасы (резервтік ақшалар) 1751,1 млрд. теңге (2006 жылғы тамыздың соңына – 1099,0 млрд. теңге) сомасында анықталды және өткен аймен салыстырғанда 3,2%-ға өсті. Ақша базасының құрамында Қазақстанның Ұлттық Банкінен (ҚҰБ) тыс қолма-қол ақшалар және екінші деңгейдегі банктердің және Қазақстан Ұлтық Банкіндегі басқа ұйымдардың депозиттері тиісінше 938,1 млрд. теңге мен 813,0 млрд. теңгені (2006 жылғы тиісті кезеңде тиісінше – 619,5 млрд. теңге және 479,5 млрд. теңге) құрады.

Айналымдағы қолма-қол ақша (М0) 2007 жылғы тамызың соңына өткен аймен салыстырғанда 1,1% кеміді, 2006 жылдың сәйкес мерзіммен салыстырғанда 45,2%-ға өсіп, 806,1 млрд. теңгені құрады.

Ақша базасы (М3) ағымдағы жылғы тамыздың соңына 2007 жылғы шілдемен салыстырғанда 1%-ға қысқарды және 4572,1 млрд. теңгені (2006 жылғы тамызың соңына – 2965,1 млрд. теңге) құрады.

Екінші деңгейдегі банктердегі резиденттер депозиттерінің жалпы көлемі 2007 жылғы тамыздың соңына 3766 млрд. теңге сомасында (2006 жылғы тамыздың соңына – 2410,2 млрд. теңге) белгіленді. Ұлттық валютадағы депозиттер ағымдағы жылдың шілдесімен салыстырғанда 6,1% азайып, 2614,8 млрд.

теңгені, шетел валютасындағы депозиттер 13,1%-ға өсіп, 1151,2 млрд. теңгені құрады. 2007 жылғы тамызда жеке тұлғалар депозиттері 1437,2 млрд. теңгені (2006 жылғы сәйкес кезеңде – 805,4 млрд. теңге) құрады, бұл депозиттердің жалпы сомасының 38,2%-ын алады.

2004-2007жж. ұлттық және шетел валютасындағы депозиттер

кезең соңына, млрд. теңге

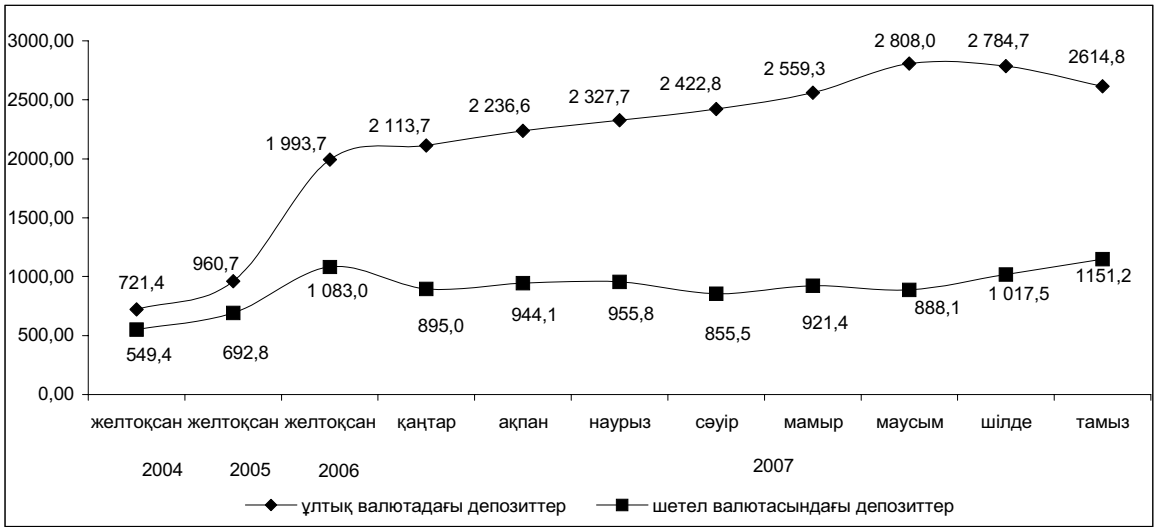

Ағымдағы жылғы тамыздың соңына екінші деңгейдегі банктер кредиттері 7129,9 млрд. теңгені (2006 жылғы тамыздың соңына – 3583,8 млрд. теңге) құрады және бір айда 3,7%-ға өсті. Аталған кезеңде 2007 жылдың шілдесімен салыстырғанда банктік емес заңды тұлғаларға берілген кредиттер сомасы 2,7%, жеке тұлғаларға – 5,5%-ға өсіп, тиісінше 4604,7 млрд. теңге және 2525,2 млрд. теңгені құрады.

2006 және 2007жж. тамызындағы екінші деңгейдегі банктер кредиттерінің салалық құрылымы

кезең соңына, пайызбен

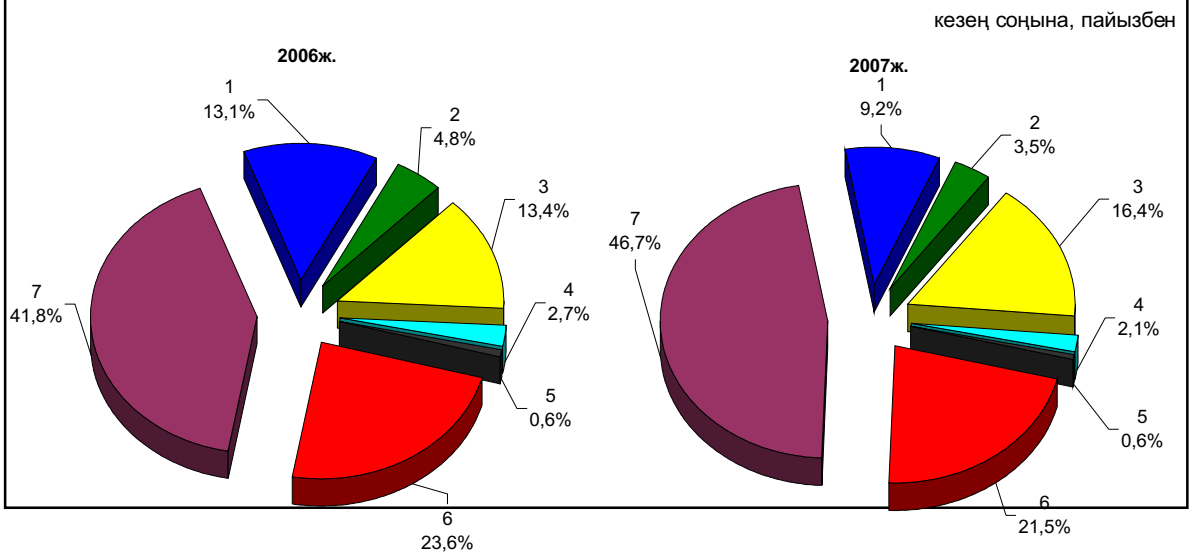

1 – өнеркәсіп; 2 – ауыл шаруашылығы; 3 – құрылыс; 4 – көлік; 5 – байланыс; 6 – сауда; 7 – өзге де

2007 жылғы тамыздың соңына ұзақ мерзімді кредиттер сомасы (бір жылдан астам) 5618,9 млрд. теңгені (2006 жылғы тамыздың соңына – 2638,2 млрд. теңге) құрады және ағымдағы жылдың өткен айымен салыстырғанда 3,5%-ға өсті. Кредиттер құрылымында олар ең үлкен үлесті – 78,8%-ды (2006 жылдың сәйкес кезеңінде – 73,6%) құрайды.

Кредиттеу объектілері бойынша ең үлкен үлесті айналым қаражаттарын сатып алуға берілген кредиттер – 26,4% (1881,4 млрд. теңге), ең аз үлесті құнды қағаздарды сатып алуға берілген кредиттер – 0,9% (67,5 млрд. теңге) алады. Азаматтардың тұтынушылық мақсаттарына берілген кредиттер – 17,3% (1231,3 млрд. теңге), негізгі қорларды сатып алуға – 11,6% (828,6 млрд. теңге), азаматтарға тұрғын үйлерді салу және сатып алуға – 12,0% (855,4 млрд. теңге), жаңа құрылыс және қайта құруға – 10,9% (777,6 млрд. теңге), басқа мақсаттарға – 20,9% (1488,1 млрд. теңге) құрады.

2007 жылғы тамыздың соңына екінші деңгейдегі банктердің шағын кәсіпкерлік субъектілеріне берілген кредиттері 1469,3 млрд. теңгені құрады, бұл өткен айға қарағанда 5,4%-ға көп. Бұл жалпы берілген кредиттердің 20,6%-ын (2006 жылдың сәйкес кезеңінде – 18%) құрайды.

ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша ағымдағы жылғы тамызда жеке тұлғаларға шетел валютасын сату көлемі оны сатып алу көлемінен: еуро және АҚШ доллары бойынша – 3,5 есеге, ресей рублі бойынша – 1,7 есеге асып түсті. Жеке тұлғаларға шетел валютасын сату көлемі өткен аймен салыстырғанда еуро бойынша – 17%, ресей рублі бойынша – 33,4% көтерілді, ал АҚШ доллары – 41,2%-ға қысқарды.

2004 - 2007жж. АҚШ доллары және Еуроның ресми айырбастау бағамдары

кезең соңына, валюта бірлігіне теңгемен

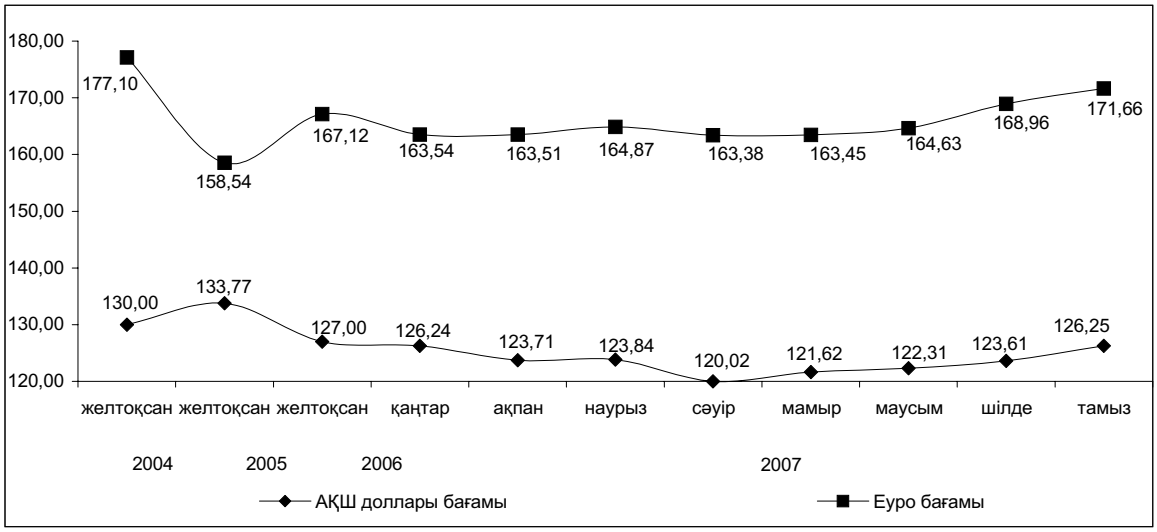

ҚР Ұлттық Банкінің қайта каржыландыруының ресми мөлшерлемесі 2006 жылдың 1 шілдесінен 0,5 пайыздық тармаққа өсіп, жылдық деңгейде 9% болып белгіленді.

8. ЕҢБЕК РЫНОГЫ ЖӘНЕ ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

8.1 ЖАЛДАНЫП ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛУ

2007 жылғы III тоқсанда (алдын ала деректер бойынша) жалдамалы қызметкерлер саны 5 млн. адамды құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңнен 206,9 мың адамға (4,3%-ға) көп. Олардың санынан мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда 4 млн. адам (80,9%), жеке тұлғаларда 0,6 млн. адам (11,6%), шаруа (фермер) қожалықтарында 0,4 млн. адам (7,5%) жұмыс істеді.

2007 жылғы тамызда ірі және орта кәсіпорындарда 2,9 млн. адам жұмыс істеді немесе жалдамалы қызметкерлердің жалпы санының 57,4%-ы. Бұл өткен жылдың тиісті айына қарағанда 154,9 мың адамға немесе 5,7%-ға көп.

2007 жылғы тамызда жұмыс күшінің ағымы өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда құрылыста – 28,1 мың адам (13,4%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларды жүзеге асыру саласында – 25,9 мың адам (5,6%), білім беруде – 21,1 мың адам (4,1%), қаржы саласында – 19,5 мың адам (40,6%), саудада – 18,4 мың адам (22,9%), денсаулық сақтауда – 15,9 мың адам (6,0%), өнеркәсіпте – 14,4 мың адам (2%), көлік және байланыста – 12,3 мың адам (4,8%) байқалды.

Ағымдағы жылғы тамыздың соңында ірі және орта кәсіпорындарда 25,2 мың бос жұмыс орны болды (тізімдік санға 0,9%). Бұл 2006 жылғы тамызға қарағанда 4,1 мың бірлікке (19,6%) көп. Ең көп бос жұмыс орны саны өнеркәсіпте – 7164 бірлік (олардың жалпы санының 28,5%-ы), мемлекеттік басқаруда – 5225 бірлік (20,8%) сақталды. Аталған кезеңде жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар саласында бос жұмыс орны 2968 бірлікті (11,8%), қаржы қызметінде – 3040 бірлікті (12,1%), көлік және байланыста 1876 бірлікті (7,5%), денсаулық сақтау мен әлеуметтік қызмет көрсетуде – 1466 бірлікті (5,8%), құрылыс ұйымдарында – 569 бірлікті (2,3%) құрады.

Ағымдағы жылғы тамызда шілдемен салыстырғанда бос жұмыс орындары санының өсуі өнеркәсіпте – 591 бірлікке (9%), саудада – 256 бірлікке (33,2%), қаржы қызметінде – 180 бірлікке (6,3%) анықталды.

Аталған кезеңде бос жұмыс орындары санының азаюы көлік және байланыста – 138 бірлікке (6,9%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялар саласында – 108 бірлікке (3,5%) байқалды.

2005-2007 жылдардағы ірі және орта кәсіпорындардағы бос жұмыс орындарының саны

айдың соңына

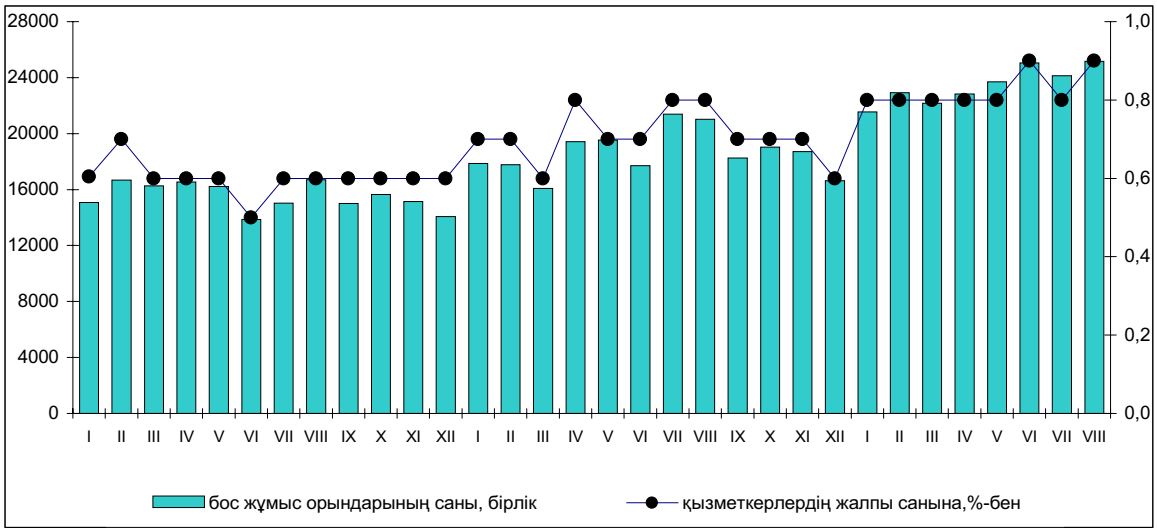

8.2 ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ЖӘНЕ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

2007 жылғы үшінші тоқсанда 15 және одан жоғары жастағы экономикалық тұрғыдан белсенді халық саны (алдын ала деректер бойынша) 8,3 млн. адамды құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 206,5 мың адамға (2,6%-ға) көп. Республика экономикасында 7,7 млн. адам жұмыспен қамтылды. 2006 жылғы үшінші тоқсанға қарағанда олардың саны 229,8 мың адамға (3,1%-ға) өсті. Жұмыспен қамтылғандар құрылымында негізгі үлесті – 64,9% жалдамалы қызметкерлер, ал өз бетінше жұмыспен қамтылғандар – 35,1% құрайды.

2007 жылғы үшінші тоқсанда жұмыссыздар саны (табысты жұмысы болмаған, оны үздіксіз іздеген және оған кірісуге әзір 15 жастағы және одан асқан адамдар) 583,9 мың адамды құрады және өткен жылғы осы кезеңмен салыстырғанда 23,3 мың адамға қысқарды. Жұмыссыздық деңгейі 7,0% (2006 жылғы үшінші тоқсанда – 7,5%) қалыптасты.

2006 - 2007 жылдардағы жұмыссыздық деңгейі

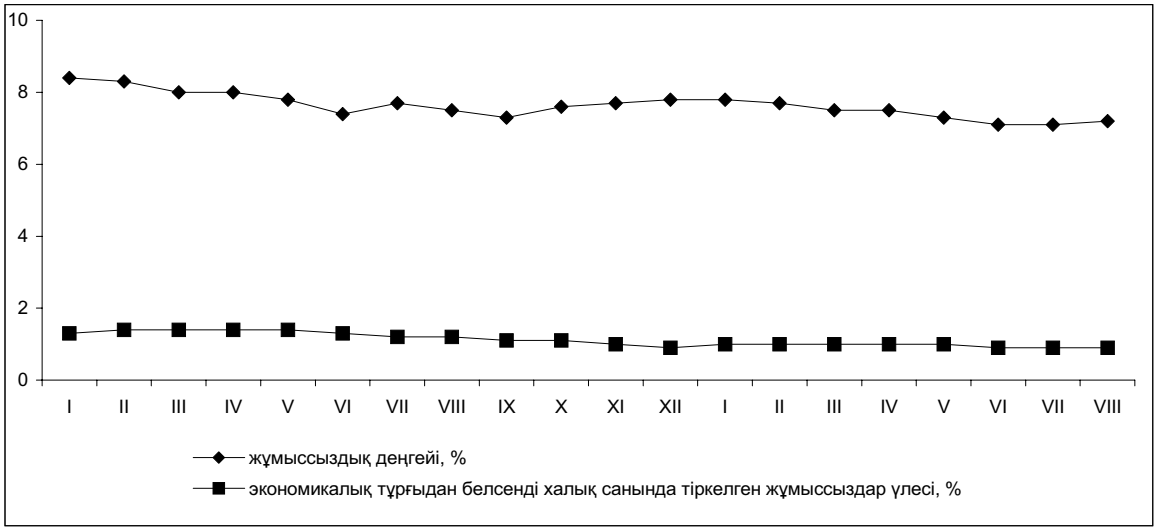

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2007 жылдың басынан осы кезеңге дейін уәкілетті органдарға жұмысқа орналасу мәселесі бойынша 189,3 мың адам, қыркүйек айында – 21,5 мың адам, ауыл тұрғыны – тиісінше 80,8 мың және 9,3 мың адам келді.

2007 жылғы қыркүйек соңында жұмыспен қамту органдарында жұмыссыздар ретінде есепте тұрған адамдар саны 65,5 мың адамды құрады, бұл тамыз айына қарағанда 6,9 мың адамға (9,5%-ға) және 2006 жылғы қыркүйекке қарағанда 23,4 мың адамға (26,3%-ға) аз. Тіркелген жұмыссыздар санында көбін әйелдер – 46,3 мың адам (70,6%) және ауыл тұрғындары – 33 мың адамды (50,3%) құрайды. Ағымдағы жылғы қыркүйекте экономикалық тұрғыдан белсенді халық санында тіркелген жұмыссыздар үлесі 0,8% (2006 жылдың қыркүйегінде – 1,1%) құрады.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 159,9 мың адам жұмысқа орналастырылды, бұл жұмысқа орналасуға келгендер санының 84,5%-ы. Ағымдағы жылғы қыркүйекте жұмысқа орналасқандар саны 24,8 мың адамды құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 2,6 мың адамға (11,6%-ға) көп. Ағымдағы жылғы қыркүйекте 11,6 мың ауыл тұрғыны жұмысқа орналасқан.

Ағымдағы жылғы қыркүйекте 3,8 мың адам кәсіптік даярлауға немесе қайта даярлауға, біліктілігін арттыруға жіберілді, 8,3 мың адам қоғамдық жұмыстарға қатысты, оның ішінде ауылдықтар – тиісінше 1,6 мың және 4,4 мың адам.

2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 9 кәсіпорын әртүрлі себептерге байланысты өндірісін толықтай, 57-ы жартылай тоқтатқан, 8 кәсіпорын толық емес жұмыс уақыты режиміне толықтай көшсе, 29 кәсіпорын толық емес жұмыс уақыты режимінде жартылай жұмыс істеген. Ағымдағы жылғы қыркүйек айында еріксіз демалыста болған қызметкерлер саны 4,7 мың адамды (ағымдағы жылғы тамызда – 5,6 мың адамды) құрады.

8.3 ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

2007 жылдың тамызында бір қызметкердің орташа айлық атаулы жалақысы 54253 теңгені құрап, 2006 жылдың тиісті айымен салыстырғанда 28%-ға, нақты көрінісінде – 17%-ға, қаңтар-тамызында – тиісінше, 50128 теңгені құрап, 29,7% және 19,9%-ға өсті.

2006-2007 жылдардағы Қазақстан Республикасындағы еңбекақы

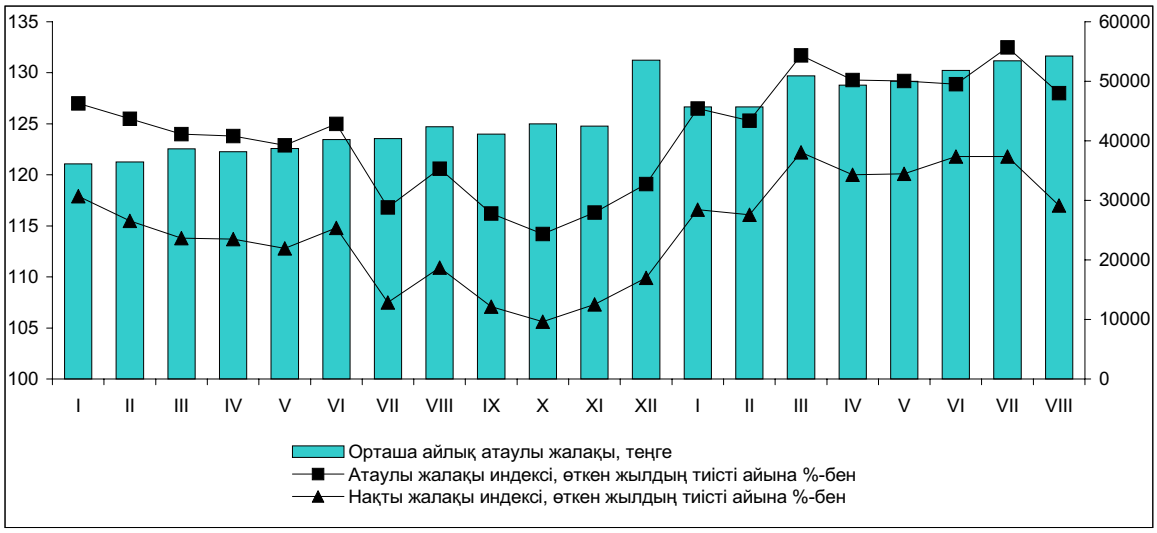

Ағымдағы жылдың тамызында 2006 жылдың осы айымен салыстырғанда жалдамалы қызметкерлердің жалақысының көбеюі экономикалық қызметтің барлық түрлерінде байқалды. Жалақы аса жоғары қарқынмен денсаулық сақтауда және әлеуметтік қызмет көрсетуде – 56,4%-ға, білім беруде – 33,8%-ға, жылжымайтын мүлікпен операциялар саласында – 26,9%-ға, құрылыс саласында – 25,9%-ға, кен өндіру өнеркәсібінде – 13,2%-ға өсті.

Жалақының жоғары деңгейі экономиканың қаржы және өндіріс салаларында сақталды. 2007 жылдың тамызында қаржы құрылымдарындағы бір қызметкердің жалақысы 114,8 мың теңгені, кен өндіру өнеркәсібінде – 99,1 мың теңгені, жылжымайтын мүлікпен операциялар саласында – 79 мың теңгені, құрылыста – 75,6 мың теңгені, көлік және байланыста – 75,4 мың теңгені құрады, бұл республикалық орташа деңгейден 1,4 – 2,1 есеге жоғары.

Білім беру қызметкерлерінің орташа жалақысы ағымдағы жылдың тамызында 31400 теңге болып қалыптасты, бұл республика бойынша орташа жалақыдан 42,1%-ға төмен, денсаулық сақтауда – тиісінше, 34197 теңге және 37%-ға. Ең төменгі жалақы ауыл шаруашылығы қызметкерлерінде – 24186 теңге болып сақталып отыр, бұл ел бойынша орташа көрсеткіштің 44,6%-ы.

2006-2007 жылдардағы экономика секторлары бойынша орташа айлық жалақы

теңге

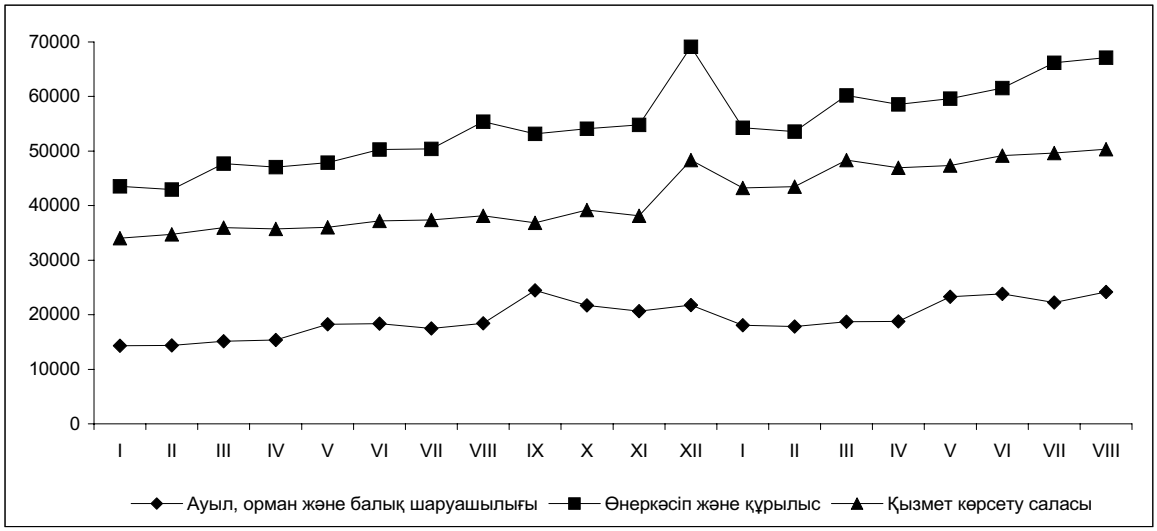

9. ХАЛЫҚ ТАБЫСЫ

Ақшалай табыс

2007 жылғы тамызда халықтың жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы (бағалау бойынша) 25080 теңгені құрады, бұл 2006 жылдың тамызымен салыстырғанда 23,3%-ға жоғары, нақты ақшалай табыс көрсетілген кезеңде 12,7%-ға артты.

2007 жылдың II тоқсанында еңбек қызметінен түскен табыс үлесі халықтың ақшалай табысының жалпы салмағында 82,5% құрады (2006 жылдың II тоқсанында - 79,8%).

Тұтынуға жұмсалған табыстары ең төменгі күнкөріс деңгейінен төмен халық үлесі 2007 жылдың II тоқсанында 2006 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 11,1%-ға дейін төмендеген (2006 жылдың II тоқсанында ол 22,8% құраған), ал азық-түлік қоржынының құнына қатысты – 1,6%-ға дейін (3,8%). Қалалық жердегі кедей халықтың үлесі өткен жылдың II тоқсанымен салыстырғанда 17,3%-дан 6,7%-ға дейін, ауылдық жерде – 30,6%-дан 16,2%-ға төмендеген. Кедейлік бұрынғыдай ауылдық жерде көбірек таралған, бұл қала және ауыл халқы табыстарының деңгейі айырмашылығының салдары болып табылады.

2007 жылғы тамыздағы халықтың атаулы және нақты ақшалай табысы (бағалау)

(өткен жылдың тиісті айына пайызбен)

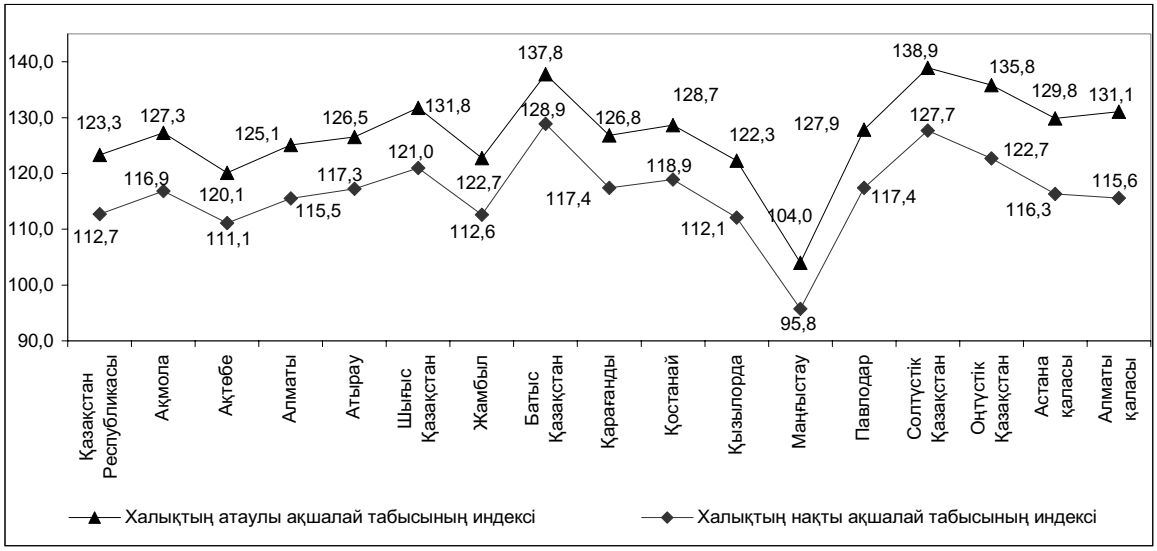

10. ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕР ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЛА

10.1 ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛ

Ағымдағы жылдың 1 қыркүйегіне еліміздегі халық саны алдын-ала деректер бойынша 15514,7 мың адамды құрады, оның ішінде қалалық - 8205,2 мың (52,9%), ауылдық - 7309,5 мың адам (47,1%). Жыл басымен салыстырғанда ол 117,8 мың адамға немесе 0,8% өсті.

Осы кезең ішінде ауылдық жерлердегі халық санының жалпы өсімі 745,9 мың адамды (11,4%) құрады, соның ішінде әкімшілік-аумақтық өзгерістерден - 716,4 мың (10,9%), халықтың табиғи өсімі - 54,2 мың (0,8%) және көші-қонның кемуі есебінен - 24,7 мың адам (0,3%). Қалалық елді-мекендерде жалпы кему 628,0 мың адамды (7,1%) құрады, соның ішінде қалалық кенттердің ауылдық жерлерге өзгеруі есебінен 716,4 мың (8,1%).

Солтүстік Қазақстан, Қостанай және Шығыс Қазақстан облыстарынан басқа өңірлерде халық санының өсуі байқалды. Жалпы санының ең жоғары өсімі Оңтүстік Қазақстан облысына - 36,4 мың, Алматы қаласына - 21,3 мың және Астана қаласына - 17,6 мың адам, ал азаюы - Солтүстік Қазақстан облысына - 4,6 мың адам келеді.

Ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында республика халқының табиғи өсімі 105621 адамды құрады (91334 адам - осы жерде және бұдан әрі жақшаларда өткен жылғы тиісті кезеңдегі көрсеткіштер келтірілген). Ағымдағы жылдың 1 қыркүйегіне табиғи өсімнің жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 10,1 (8,6) адамды құрады.

Ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында АХАЖ органдары 215220 (197839) тууды тіркеді. Туудың жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 20,5 (19) туғандарды құрады. Еліміздің өңірлері бойынша туудың деңгейі келесідей қалыптасты: 1000 тұрғынға 15-ке дейін туғандар 2 (5) өңірде, 15-тен 18-ге дейін - 5 (3), 18-ден 21-ге дейін - 3 (2), 21 және одан жоғары туғандар - 6 (6) өңірде.

Осы кезең ішінде өлгендер саны 109599 (106505) адамды құрады. 1000 тұрғынға шаққандағы өлімнің жалпы коэффициенті 2006 жылғы қаңтар-тамыз деңгейінде қалып, 10,4 өлгендерді құрады. Екі облыс - Солтүстік Қазақстан және Қостанайда - өлгендер саны туғандар санынан асып түсті.

Өлімнің негізгі себептері қан айналымы жүйесі аурулары болып табылады, олардың үлесіне барлық тіркелген өлім оқиғаларының 52,2%-ы (52,1%) тиесілі, олардан жүректің ишемиялық аурулары және ми қан тамырларының зақымдануынан өлгендер саны тиісінше 45,1% (44,5%) және 24% (25%) құрайды. Өткен жылғы осы кезеңмен салыстырғанда жол-көлік оқиғаларынан өлгендер саны - 6,4%, кісі өлтіруден өлгендер саны - 3,1%, өзін-өзі өлтіруден - 5,9%-ға артты.

Ағымдағы жылдың сегіз айында елімізде 1 жасқа дейінгі 3086 (2764) бала өлімі тіркелген. Нәрестелер өлімінің коэффициенті 1000 туғанға 14,4 (14,5) өлгендерді құрады. Перинаталдық кезеңде пайда болатын жағдайлар нәрестелер өлімінің ең көп тараған себептері болып табылады, одан ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында 1538 (1424) нәресте өлген немесе барлық нәрестелер өлімінің 49,8% (51,5%).

Ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында некелер мен ажырасулар саны тиісінше 8,7% және 4,1%-ға артып, 93661 (86173) және 25176 (24184) неке мен ажырасуды құрады. Неке және ажырасудың жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 9,4 (8,8) некені және 2,4 (2,3) ажырасуды құрады.

Ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында халық көші-қонының сальдосы 12222 (21326) адамды құрады, одан ТМД елдерімен - 6946 (17612) адам. Осы кезең ішінде республикаға 38699 (43458) адам келген, ал оның шегінен 26477 (22132) адам кеткен. 2006 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда келгендер саны 4759 адамға немесе 11%-ға азайды, ал кеткендер саны 4345 адамға немесе 19,6%-ға көбейді. ТМД елдерінен келгендер мен сол елдерге қоныс аударғандар үлесі олардың жалпы санынан тиісінше 81,5% және 92,9% (86,2% және 89,6%) құрады.

Халықтың көші-қоны сальдосының өзгеруі

адам

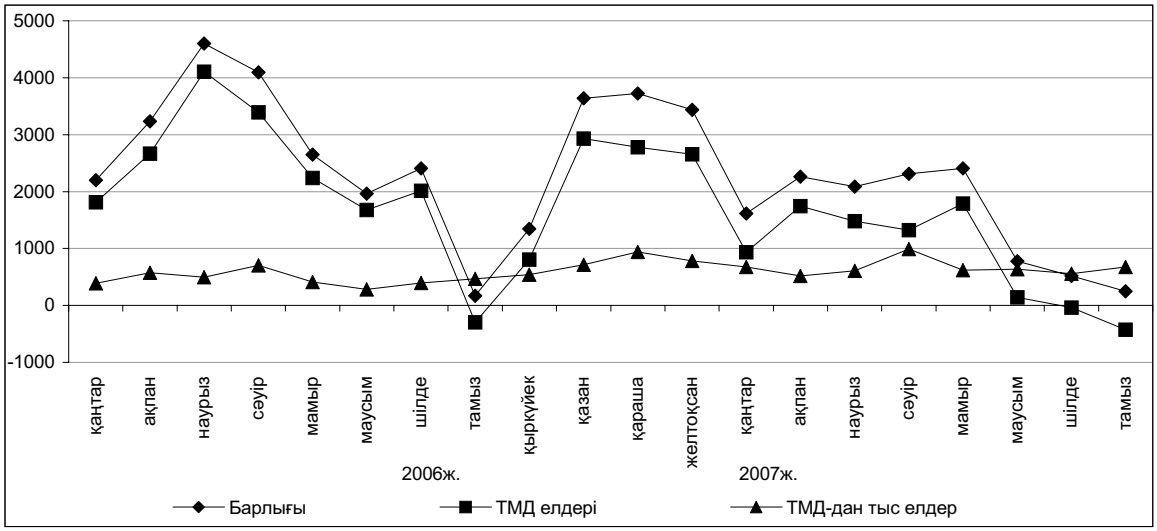

Көшіп-қонушылардың негізгі бөлігі Оңтүстік Қазақстан, Алматы, Маңғыстау, Ақмола облыстарына және Алматы қаласына көшіп келді, ал Шығыс Қазақстан, Қостанай, Солтүстік Қазақстан, Қарағанды және Ақмола облыстарынан қоныс аударды.

Ағымдағы жылдың қаңтар-тамызында республикаға келгендердің көші-қон ағымы құрылымының айтарлықтай бөлігі қазақтарға келеді, олардың үлесіне барлық келгендер санының 79,2% (78,3%) тиесілі және орыстар - 11,8% (12,5%). Республикадан кеткен мигранттар санында орыстар - 68,4% (67,4%), қазақтар - 5,9% (6,7%) құрайды.

Ел ішіндегі көшіп-қонушылардың саны 202160 (189948) адамды құрады, одан 88015 (82629) адам немесе 43,5% (43,5%) - халықтың өңіраралық көші-қонында қатысты. Өңіраралық қоныс аударуда халық көші-қонының оң сальдосы елдің 6 (4) өңірінде байқалады, одан шамасы бойынша ең көбі Астана және Алматы қалаларында: тиісінше 12413 (10376) және 9549 (13345) адам.

10.2 ХАЛЫҚТЫҢ АУРУ-СЫРҚАУЛЫҒЫ

Республикалық СЭС-тің деректері бойынша 2007 жылғы қаңтар-тамызда 2006 жылдың қаңтар-тамызымен салыстырғанда республика аумағында тұмаумен (20,8 есеге), сальмонеллез жұқпаларымен (43,8%-ға), бірінші рет анықталған созылмалы вирустық гепатитпен (35,1%), өткір вирустық гепатитпен (27%), жоғары тыныс жолдарының нақтыланбаған өткір жұқпасымен (25,2%), қызамықпен (21,1%), менингококк жұқпасымен (15,8%), ішектің өзге бактериялық жұқпасымен (13,5%), тамақтан бактериялық уланулармен (8,4%), ішектің өткір жұқпасымен (5,8%) ауырғандар саны өскені анықталған. ЖҚТБ-мен ауырғандар саны 119 оқиғаны құрады; 1331 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар (2006 жылдың қаңтар-тамызында – 1110) анықталды.

2007 жылдың қаңтар-тамыз айларында тіркелген жұқпалы аурулардың арасында аса кең тарағаны жоғары тыныс жолдарының өткір жұқпасы (100 мың адамға шаққанда 9539,9 оқиға), тұмау (154,7), ішектің өткір жұқпасы (141,8), тыныс органдарының туберкулезі (131,8), вирустық гепатит (56,1), мерез (47,4), битшеңдік (30,5) және қышыма (17,4) болды.

2006-2007жж. қаңтар-тамыздағы ауру-сырқауға шалдығу оқиғаларының тіркелген саны

бірліктер

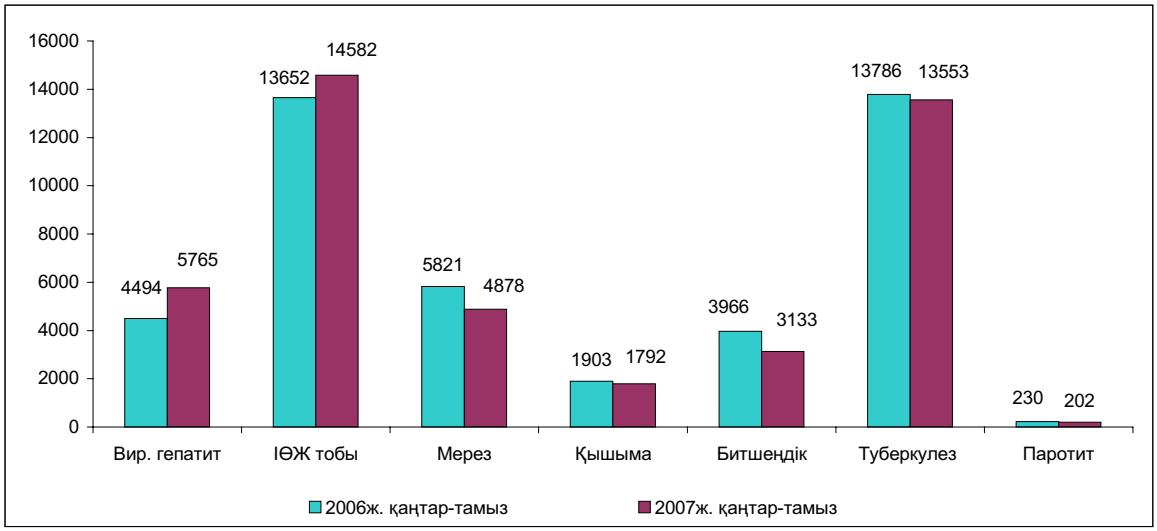

14 жасқа дейінгі балалар арасында 2007 жылдың қаңтар-тамызында тұмаумен (16,9 есеге), өткір вирустық гепатитпен (49,5%-ға), қызамықпен (29,2%), жоғары тыныс жолдарының нақтыланбаған өткір жұқпасымен (26,6%), тамақтан бактериялық улануларымен (25,2%), ішектің өзге бактериялық жұқпасымен (21,5%), ішектің өткір жұқпасымен (14,8%), менингококк жұқпасымен (11%), ішектің нақтыланбаған бактериялық жұқпасымен (7,7%), ауырғандар саны көбейген. 62 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар (2006 жылдың қаңтар-тамызында – 45) анықталды.

Ағымдағы жылғы тамызда 2006 жылдың тамызымен салыстырғанда бірінші рет анықталған созылмалы вирустық гепатитпен (2,1 есеге), өткір вирустық гепатитпен (37,9%-ға), ішектің бактериялық жұқпасымен (12,6%) ауырғандар саны өскен. 166 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар (2006 жылдың тамызында – 153) анықталды. Ауылдық жерлерде осы ай ішінде бірінші рет анықталған созылмалы вирустық гепатитпен (4,5 есе), өткір вирустық гепатитпен (1,7 есе), ішектің бактериялық жұқпасымен (16,5%) ауырғандар саны өскен. Анықталған АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылардың саны 45 оқиғаны (2006 жылдың тамызында – 40) құрады.

10.3 ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚ

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің деректері бойынша республика аумағында 2007 жылғы қаңтар-тамызда тіркелген қылмыстардың саны 2006 жылдың қаңтар-тамызымен салыстырғанда 7,8%-ға азайып, 84,6 мыңды құрады, олардың 27,2% әйелдерге, 4,9% - кәмелетке толмағандарға қатысты жасалған қылмыстар. Тіркелген қылмыстардың саны тұтастай республика бойынша халықтың 10 мың адамына шаққанда 82 оқиғаны құрады (2006 жылдың қаңтар-тамызында - 91).

Қылмыстылық құрылымында ең жоғары үлес салмағы меншікке қарсы жасалған қылмыстарға келеді (62,7%). Олардың ішінде едәуір бөлігі бөтен адамның мүлкін ұрлауға (40,1%) тиесілі болып отыр, ол 2006 жылдың қаңтар-тамызымен салыстырғанда 11,4%-ға кеміген.

Халықтың денсаулығы мен адамгершілігіне қарсы жасалған қылмыстардың үлесі 8,5% құрап, олардың саны 2006 жылғы қаңтар-тамызымен салыстырғанда 4,4%-ға өскен. Бұл топта ең жоғары үлес (8,2%) есірткіге байланысты жасалған қылмыстарға келеді, олардың саны 5,5%-ға өскен. Есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды өткізу мақсатында заңсыз әзірлеуге, сатып алуға, сақтауға, тасымалдау мен жіберуге, оларды тұтынуға бейімдеуге, есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдастыруға немесе ұстауға байланысты қылмыстар саны 12,3%-ға көбейіп, 3536 оқиғаны құрады. Бұл санаттағы қылмыстардың ашылуы 87,8% құрады (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 88,9%).

Қоғамдық тәртіп пен қоғамдық қауіпсіздікке қарсы жасалған қылмыстардың үлесі 7,7%, жеке адамға қарсы жасалған қылмыстардың үлесі 7,3% құрады. Жеке адамға қарсы жасалған қылмыстар тобында қасақана кісі өлтіру және өлтіруге оқталу (3,1%-ға), сонымен бірге денсаулыққа қасақана орташа зиян келтіру (6,4%) оқиғаларының саны азайған. Сол кезең ішінде денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру оқиғаларының саны 7,5%-ға өскен.

2007 жылғы қаңтар–тамыздағы қылмыстылық құрылымы

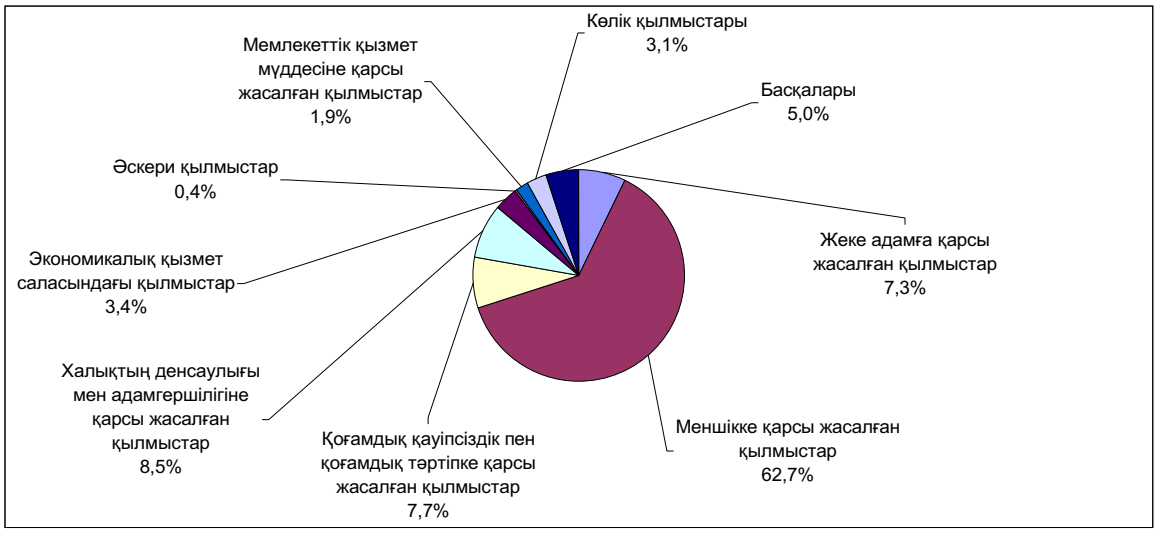

2007 жылғы қаңтар-тамызда 2006 жылғы қаңтар-тамызымен салыстырғанда көлік қылмысының саны (10,7%) айтарлықтай өсіп, мемлекеттік қызмет мүддесіне қарсы жасалған қылмыстардың саны (3,3%-ға) көбейген.

Республикада әскери қылмыстардың қысқару үрдісі сақталуда. 2007 жылғы қаңтар-тамызда 2006 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда әскери қызметкерлер жасаған қылмыстардың саны 29,7% азайды. Осы санаттағы тіркелген қылмыстардың 34,5% - билігін пайдаланып қиянат жасау, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік, 20,6% - өзара қарым-қатынастың жарғылық ережелерін бұзу, 25,8% - бөлімді немесе қызмет орнын өз бетінше тастап кету, 1,5% - қашқындық құрайды.

Есепті кезеңде тексерілген қылмыстар бойынша республиканы тұтастай алғанда материалдық залалдың анықталған сомасы 34394,1 млн. теңге болды, оның 58,1% - экономикалық қызмет саласындағы қылмыстардың, 28,1% - меншікке қарсы жасалған қылмыстардың үлесінде.

2007 жылғы қаңтар-тамызда республиканың құқық қорғау органдары қылмыс жасаған 51,6 мың адамды анықтады (2006 жылғы қаңтар-тамыздағыдан 5,1%-ға аз), 36,4 мың адам қылмыстық жауапқа тартылды, бұл 2006 жылғы сәйкес кезеңінен 10,3%-ға көп.

Қылмысы әшкереленген адамдардың 11,7% - әйелдер, 10,6% - жасы кәмелетке толмағандар. Мемлекеттік қызметті атқарушылардың үлесіне 3,4% келеді. Бұрын қылмыс жасаған адамдардың үлес салмағы – 7,5% құрады.

Қазақстан бойынша орташа алғанда әрбір он бірінші қылмыскер қылмысты - мас күйінде, әрбір үшінші - топ құрамында жасаған. Қылмыс жасағандығы әшкереленген адамдардың ең көбін (72,4%) – жұмыссыздар құрады.

11. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨҢІРЛЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ: САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

Өнеркәсіп. 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте өнеркәсіп өндірісі көлемінің өсуі 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Қарағанды және Солтүстік Қазақстан облыстарынан басқа республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Ең көп өсімге Батыс Қазақстан (18,6%-ға), Қостанай (8,6%-ға), Ақмола мен Жамбыл (әрқайсысында 7,5%-дан) және Павлодар (7,1%-ға) облыстары, сондай-ақ Астана мен Алматы қалалары (тиісінше 24,3% және 9,8%-ға) қол жеткізді. Жоғары өсу қарқыны Атырау, Шығыс Қазақстан және Оңтүстік Қазақстан облыстарында байқалды. Қарағанды және Солтүстік Қазақстан областарында өнеркәсіп өнімінің өндірісі (тиісінше 0,8% және 1,4%-ға) төмендеді. Сонда 10 өңірде өнеркәсіп өндірісінің республикалық деңгейінен асып түсті.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйектегі өнеркәсіп өнімі көлемінің өсуі (төмендеуі)
(2006 жылғы қаңтар-қыркүйекке, %-бен)

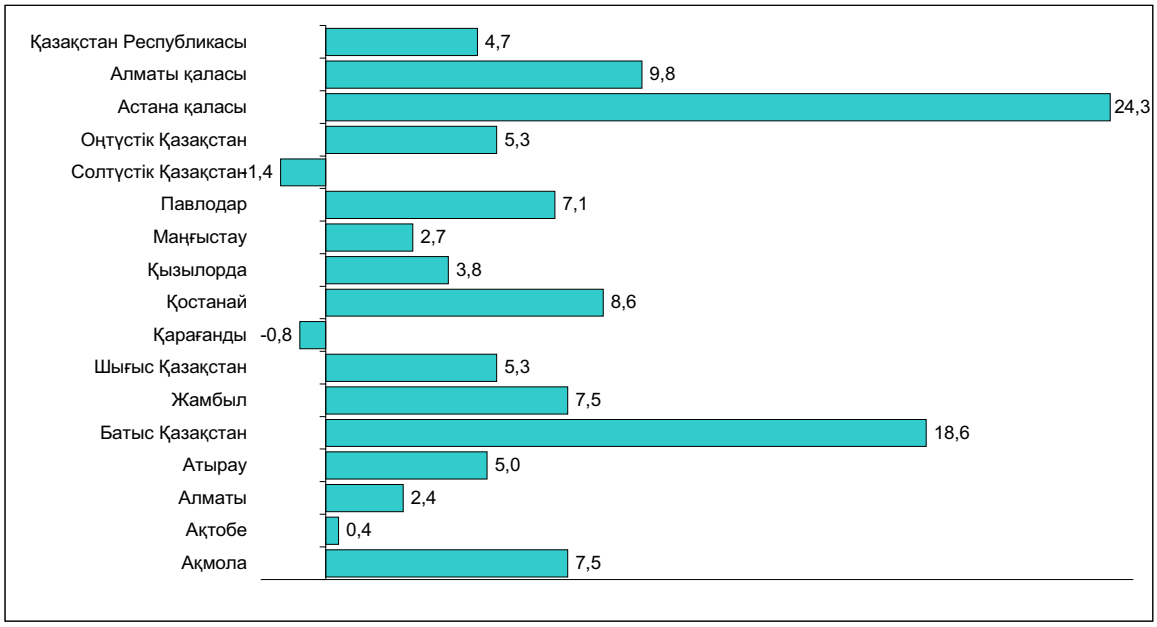

Шикі мұнай өндіру Батыс Қазақстан (22,6%-ға), Жамбыл (6,0%-ға), Атырау (4,9%-ға), Қызылорда (2,4%-ға) және Маңғыстау (2,3%-ға) облыстарында өсті. Осы кезеңде Ақтөбе облысында ол (5,2%-ға) төмендеді.

Газ конденсатын өндіру Батыс Қазақстан (21,8%-ға), Жамбыл (6,0%-ға) облыстарында өсті, Маңғыстау облысында (26,3%-ға) кеміді.

Қостанай облысында теміркенді шекемтастар өндірісі 6,7%-ға өсті.

Мыс кенін өндіру Шығыс Қазақстан облысында (8,8 есеге), Ақтөбе (6,5 есеге) өсті, ал Қарағанды облысында оны өндіру (17,0%-ға) төмендеді.

Болат қорыту Павлодар (44,0%-ға), Қостанай (24,8%-ға), Қарағанды (6,6%-ға) және Шығыс Қазақстан (6,2%-ға) облыстарында өсті.

Өңделмеген мырыш өндіру Шығыс Қазақстан облысында (1,4%-ға) өсті, ал Қарағанды облысында оны өндіру (23,6%-ға) кеміді.

Тазартылған мысты қорыту Алматы қаласында (31,7%-ға) өсті. Ал Шығыс Қазақстан және Қарағанды облыстарында оның өндірісі (тиісінше 41,8%-ға және 5,8%-ға) төмендеді.

Шығыс Қазақстан облысында жолаушыларға арналған жеңіл автомобильдер шығаруы 2,1 есеге өсті.

Электр энергиясын өндіру көлемінің ең жоғарғы өсімі Жамбыл облысында (84,0%-ға), Астана қаласында (41,8%-ға), Қызылорда (24,3%-ға), Оңтүстік Қазақстан (13,8%-ға) және Маңғыстау (12,6%-ға) облыстарында тіркелді, едәуір төмендеуі Алматы қаласында (33,4%-ға) байқалды.

Сары май өндіру көлемінің ең жоғарғы өсімі Алматы қаласында (32,8%-ға), Қостанай (13,5%-ға) және Жамбыл (12,5%-ға) облыстарында байқалды.

Осы уақытта сары май өндіру көлемінің айтарлықтай кемуі Астана қаласында (92,1%-ға), сондай-ақ Қызылорда (50%-ға), Батыс Қазақстан (59,8%-ға), Ақтөбе (40%-ға) және Ақмола (26,0%-ға) облыстарында тіркелді.

Тазартылған күнбағыс майын өндіру Оңтүстік Қазақстан (2,2 есеге), Ақтөбе (1,4 есеге) облыстарында және Алматы қаласында (19,9%-ға) өсті. Қарағанды, Шығыс Қазақстан және Қостанай облыстарында оны өндіру көлемі (тиісінше 67,7%, 52,6% және 31,9%-ға) төмендеді.

Жеміс және көкөніс шырындарын өндіру Қостанай облысында (3,2 есеге), Алматы (1,6 есеге), Оңтүстік Қазақстан (1,5 есеге) облыстарында және Алматы қаласында (20,0%-ға) өсті, осы уақытта Жамбыл облысында (40,5%-ға) кеміді.

Ауыл шаруашылығы. 2007 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда тұтастай алғанда облыстар шаруашылықтарының барлық санаттарында ірі қара мал, қой мен ешкі, жылқы саны өсті.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 2006 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда ет өндіру көлемінің өсуі барлық облыстарда байқалды. Ет өндіру көлемінің ең жоғарғы өсіміне Шығыс Қазақстан (8,5%-ға), Қарағанды (6,8%-ға), Алматы (5,6%-ға) және Солтүстік Қазақстанда (5,1%-ға) облыстары қол жеткізді. Астана мен Алматы қалаларында ет өндіру көлемі 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейде сақталды.

2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда сүт өндірісі Астана мен Алматы қалаларынан басқа республиканың барлық облыстарында өсті. Сүт өндіру көлемінің аса жоғары өсімі Оңтүстік Қазақстан (6,6%-ға), Қарағанды (5,2%-ға), Қызылорда (4,8%-ға) және Ақтөбе (4,7%-ға) облыстарында тіркелді. Салыстырмалы жоғары өсу қарқыны Қостанай және Жамбыл (тиісінше, 3,7%-ға және 3,6%-ға) облыстарында тіркелді.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте 2006 жылғы осы кезеңмен салыстырғанда жұмыртқа өндірісінің өсуі Қазақстанның 12 өңірінде байқалды. Аса жоғарғы өсу қарқынына Алматы (14,3%-ға), Батыс Қазақстан (13,2%-ға), Шығыс Қазақстан (12,8%-ға) және Оңтүстік Қазақстан (10,5%-ға) облыстары мен Алматы қаласы (40,0%-ға) қол жеткізді. Оның төмендеуі Ақмола (12,0%-ға), Қарағанды (10,9%-ға) және Қызылорда (5,1%-ға) облыстарында байқалды. Астана қаласында жұмыртқа өндіруі 2006 жылғы қаңтар-қыркүйектегі деңгейде сақталды.

Инвестициялар. 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар (жете бағалауды ескере отырып) 2135,6 млрд. теңгені құрады, бұл 2006 жылғы осы кезеңдегіден 11,9%-ға көп.

Инвестицияның өсуі республиканың 13 өңірінде байқалды. Айтарлықтай өсуі Ақмола (2,0 есеге), Батыс Қазақстан (1,5 есеге), Ақтөбе және Қостанай (әрқасысында 1,2 еседен) облыстарында тіркелді. Жоғарғы өсу қарқыны, сондай-ақ, Оңтүстік Қазақстан (18,0%-ға) және Алматы (17,3%-ға) облыстарында байқалды. Астана және Алматы қалаларында инвестициялар көлемі (тиісінше, 30,9%-ға, 20,6%-ға) өсті. Сол уақытта инвестициялар көлемінің төмендеуі Атырау – 1,9%-ға, Солтүстік Қазақстан – 2,5%-ға, Маңғыстау – 16,1%-ға және облыстарында тіркелді.

Тұрғын үйлерді пайдалануға беру. 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте тұрғын үйлерді пайдалануға беру көлемі өткен жылдың осы кезеңіндегі деңгейден Оңтүстік-Қазақстан облысынан басқа (кемуі - 4,5%-ға) республиканың барлық өңірлерінде асып түсті.

Аса белсенді тұрғын үй құрылысы Астана (1,8 есеге) және Алматы қалаларында (1,3 есеге), Атырау (2,7 есеге), Қарағанды (2,1 есеге), Шығыс Қазақстан (1,9 есеге) облыстарында жүргізіліп жатыр. Тұрғын үй құрылысының жоғарғы өсу қарқыны Маңғыстау (37,8%-ға), Батыс Қазақстанда (28,2%-ға), Солтүстік Қазақстан (26,0%-ға), Ақмола (21,0%) және Қостанай (20,6%-ға) облыстарында байқалды.

Бөлшек сауда тауар айналымы. 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 1319,1 млрд. теңгені құрады және өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда (салыстырмалы бағада) 10,5%-ға өсті.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте өңірлер бөлінісіндегі бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің өсуі өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда (салыстырмалы бағада) республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Айтарлықтай өсу Астана қаласында (37,1%-ға), Атырау (39,5%-ға), Жамбыл (28,4%-ға), Маңғыстау (27,1%-ға), Алматы (19,6%-ға) және Ақмола (17,2%-ға) облыстарында байқалды. Солтүстік Қазақстан облысында бөлшек сауда тауар айналымының шамалы өсуі (0,3%-ға) байқалды.

Тұтыну бағасының индексі. 2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте тұтыну тауарлары мен қызмет көрсетулердің бағасы 2006 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда республиканың барлық өңірлерінде өсті.

Бағаның ең жоғарғы өсімі Оңтүстік Қазақстан (9,4%-ға), Шығыс Қазақстан (9,0-ға), Солтүстік Қазақстан (8,1%-ға), Павлодар (8,0%-ға), Жамбыл (7,9%-ға), Ақмола және Қостанай (әрқайсысында 7,8%-ға) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында (тиісінше 10,4% және 12,8%-ға) тіркелді.

2007 жылғы қаңтар-қыркүйекте өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда азық-түлік тауарлары бағасының өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Бағаның елеулі өсуі Маңғыстау (10,2%-ға), Оңтүстік Қазақстан (9,0%-ға), Ақтөбе (8,3%-ға), Қарағанды мен Павлодар (әрқайсысында 7,6%-дан) облыстарында, сондай-ақ Астана – 12,9%-ға және Алматы – 12,2%-ға қалаларында тіркелді.

Азық-түлік емес тауарлар бойынша бағаның өсуі барлық өңірлерде байқалды. Азық-түлік емес тауарларға бағаның едәуір өсуі Батыс Қазақстан (8,0%-ға), Қызылорда (7,3%-ға), Атырау (7,2%-ға) және Алматы (7,1%-ға) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында - тиісінше 7,5% және 10,9%-ға тіркелді.

Республиканың барлық өңірлерінде халыққа көрсетілетін ақылы қызметтер бағалары мен тарифтерінің өсуі байқалды. Ең жоғарғы өсім Шығыс Қазақстан (14,7%-ға), Оңтүстік Қазақстан (13,7%-ға), Ақмола (11,9%-ға), Қостанай (11,7%-ға), Солтүстік Қазақстан (11,3%-ға) және Жамбыл (11,1%-ға) облыстарында, сондай-ақ Астана мен Алматы қалаларында (тиісінше 9,8% және 16,0%-ға) тіркелді.

Халықтың ақшалай табысы. 2007 жылғы тамызда Қазақстанда халықтың жан басына шаққандағы орташа ақшалай табысы (бағалау бойынша) 25080 теңгені құрады. Атырау және Маңғыстау облыстары республиканың аса жоғары табысты өңірлері болып табылады, олардың табысы орташа республикалық деңгейден тиісінше 2,6 және 1,9 есеге асып түсті. Астана және Алматы қалаларындағы халықтың орташа жан басына шаққандағы ақшалай табыстарының деңгейі орташа республикалық деңгейден (тиісінше, әрқайсысында 2,0 еседен) асты. Халықтың жан басына шаққандағы ең төменгі ақшалай табысы Алматы, Оңтүстік Қазақстан және Жамбыл облыстарында (тиісінше: орташа республикалық деңгейден 58,6%, 55,3% және 54,8%) байқалды.

Еңбек рыногы. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2007 жылғы қыркүйектің соңына жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 65,5 мың адамды құрады. Тіркелген жұмыссыздардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі – 0,8% құрады. Өңірлер бөлінісінде бұл көрсеткіш 7 облыста асып түскен. Жұмыссыздардың қомақты үлесі Павлодар (1,6%), Шығыс Қазақстан (1,2%), Атырау және Батыс Қазақстан (әрқайсысында 1,1%-дан), Қызылорда мен Солтүстік Қазақстанда (әрқайсысында 1,0%-дан) облыстарына келеді. Астана мен Алматы қалаларында бұл көрсеткіш – әрқайсысында 0,5%-дан құрады.

12. КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР

1. Өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу

2007 жылдың қыркүйегінде 857 ірі және орта өнеркәсіп кәсіпорындары зерттелді, оның ішінде 104 - кен өндіру өнеркәсібі (сұралғандардың жалпы санының 12%-ы), 582 (68%) - өңдеу өнеркәсібі және 171 (20%) - электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу кәсіпорындары.

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде сұралған кәсіпорындардың іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда 1 пайыздық тармаққа кеміп, (+11)% (маусымдылық факторы есебімен) құрады.

Жақын арадағы 2-3 айда (2007ж. қазан-желтоқсан) басшылардың көпшілігінің бағалауы бойынша өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігінің төмендеуі күтілуде. Кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2007 жылдың қыркүйегімен салыстырғанда 7 пайыздық тармаққа кеміп, (+4)%-ды құрайды.

Өнеркәсіп кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні
(маусымдылық факторысыз)

баланс, %

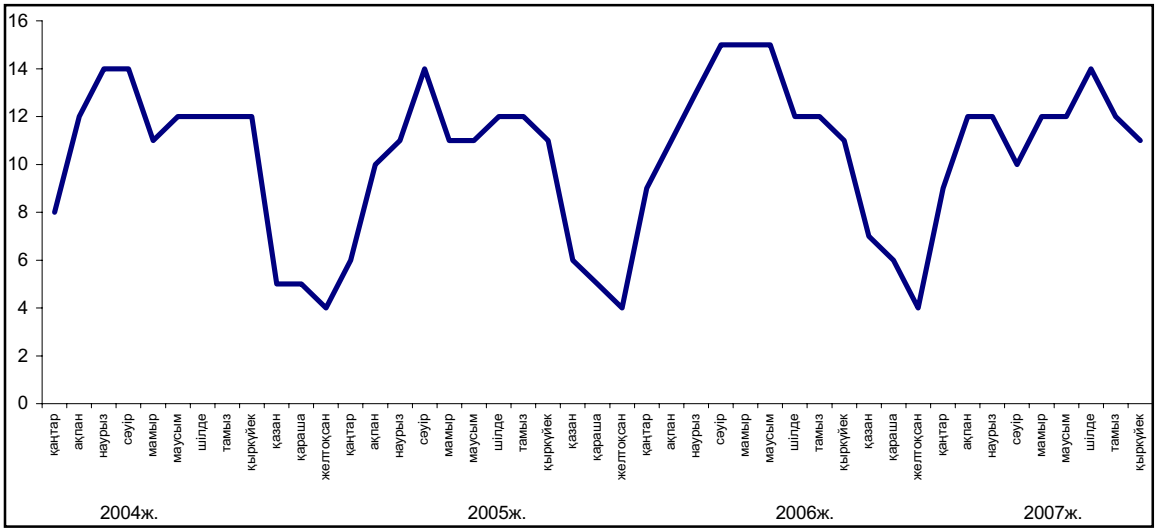

Кен өндіру өнеркәсібі кәсіпорындарында кәсіпкерліктің сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда 1 пайыздық тармаққа өсіп, (+15)%-ды құрады, ал кен өңдеу кәсіпорындарында 5 пайыздық тармаққа кеміп, (+9)%-ды құрады.

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу бойынша зерттелген кәсіпорындарда кәсіпкерліктің сенімділік индексі ағымдағы жылдың тамызымен салыстырғанда (+12)%-дан (+21)%-ға дейін өсті. Бұл маусымдық фактордың әсерімен байланысты.

2. Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу

2007 жылдың қыркүйегінің соңында 1428 сауда кәсіпорындарынан сауалдама алынған болатын, оның ішінде 519 – бөлшек сауда (сұралғандардың жалпы санының 36%-ы), 877 – көтерме сауда (62%) және 32 – сауда делдалдық кәсіпорындары (2%).

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде сұралған кәсіпорындардың басшылары экономикалық жағдайы “жақсы” және “қанағаттанарлық” деп сипаттаған сауда кәсіпорындарының үлесі өткен аймен салыстырғанда өзгерген жоқ, ол 97%-ды құрады.

Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі ағымдағы жылдың қыркүйегінде ағымдағы жылдың тамызымен салыстырғанда 2 пайыздық тармаққа кеміп, (+15)%-ды (маусымдылық факторы есебімен) құрады.

Жақын арадағы 2-3 айда (2007ж. қазан-желтоқсан) басшылардың көпшілігінің бағалауы бойынша іскерлік белсенділіктің шамалы өсуі күтілуде, кәсіпкерліктің сенімділік индексі ағымдағы жылдың қыркүйегімен салыстырғанда 4 пайыздық тармаққа өсіп, (+19)%-ды құрайды.

Сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні
(маусымдылық факторысыз)

баланс, %

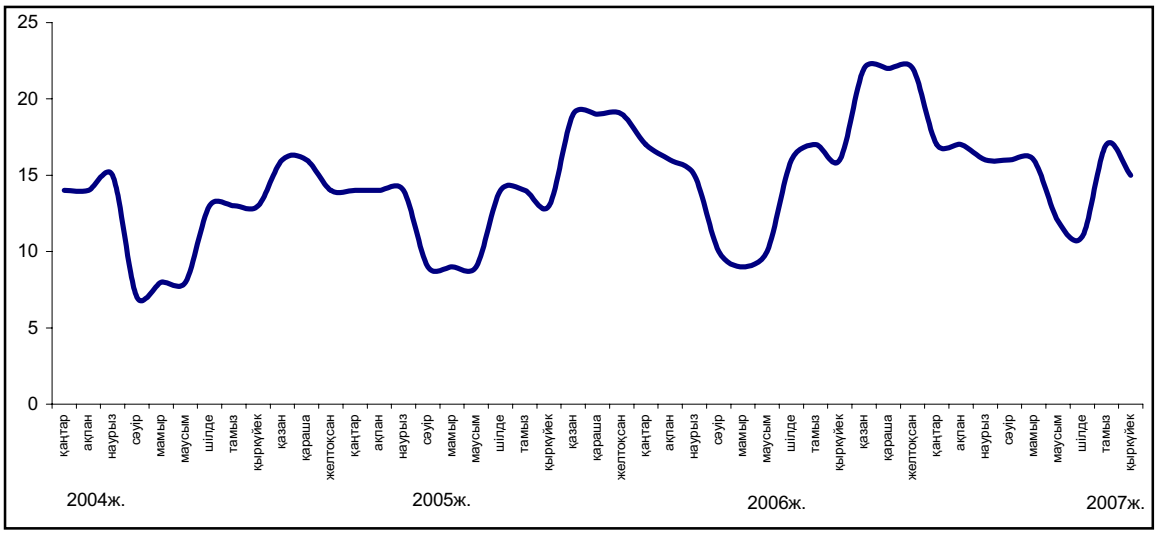

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде көтерме және бөлшек сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда 2 пайыздық тармаққа кеміп, тиісінше (+14)% және (+13)%-ды құрады, ал сауда делдалдығы саласында аталған индекс (+3)%-ға тең болды, бұл ағымдағы жылдың тамызындағы көрсеткіштен 17 пайыздық тармаққа аз.

3. Тұтынушыларды зерттеу

2007 жылдың қыркүйегінде өңірлік статистика басқармаларының қызметкерлері түрлі топтардағы тұтынушыларды (қала мен ауыл халқы, фирмалар мен банктердің, мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың қызметкерлері, үй шаруасындағы әйелдер мен зейнеткерлер және басқалары) – 1600 респонденттерді кезекті зерттеуден өткізді. Зерттеудің негізгі мақсаты – ел экономикасындағы және жеке үй шаруашылығындағы өзгерістер туралы тұтынушылардың жеке пікірлерін анықтау. Одан басқа, сауалдама үй шаруашылықтарында ұзақ пайдаланатын тауарларға деген тұтынушылар сұранысының үрдісін қадағалауға мүмкіндік береді.

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде **"Тұтынушылардың сезіну индексі"** өткен аймен салыстырғанда 5 пайыздық тармаққа кеміп, **(+19)%** құрады.

"Экономикалық ахуал индексі" өткен аймен салыстырғанда 9 пайыздық тармаққа кеміп, **(+17)%** құрады.

"Сатып алу тілегінің индексі" өткен аймен салыстырғанда 2 пайыздық тармаққа кеміп (**+21)%**-ды құрады (диаграмманы қараңыз).

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде респонденттердің 34%-ы соңғы 12 ай ішінде еліміздегі экономикалық жағдайдың жақсарғанын атап өтті, сол мезгілде тұтынушылардың 15%-ы жағдайдың нашарлағанын хабарлады.

Респонденттердің 33%-ы алдағы 12 айда елдегі жалпы экономикалық жағдайдың жақсаратынын күтеді, ал 16% жағдайдың нашарлауы мүмкін деп есептейді.

Респонденттердің үштен бірінен астамы (35%) 2007 жылдың қыркүйегінде жеке үй шаруашылығындағы қаржы жағдайының жақсарғанын, тиісінше, өткен аймен салыстырғанда ұзақ пайдаланатын тауарларға сұраныстың өскені туралы хабарлады. Сонымен бірге, сұралғандардың жалпы санының 14%-ы өз үй шаруашылығындағы қаржы-экономикалық жағдайдың нашарлағанын айтады.

Респонденттердің 20%-ның пікірі бойынша еліміздегі жұмыссыздық деңгейіне қатысты ахуал алдымыздағы 12 айдың ішінде жақсарады десе, сол кездегі сұралғандардың 25%-ы оған қарама-қарсы пікірде болып отыр.

Алдымыздағы 12 айдың ішінде үй шаруашылығындағы ақшалай қорланым сомасының өсу мүмкіндігін сұралған тұтынушылардың 41%-ы атап өтсе, ал 40%-ы оның кемитінін айтты.

Тұтынушылар бағасы

баланс, %

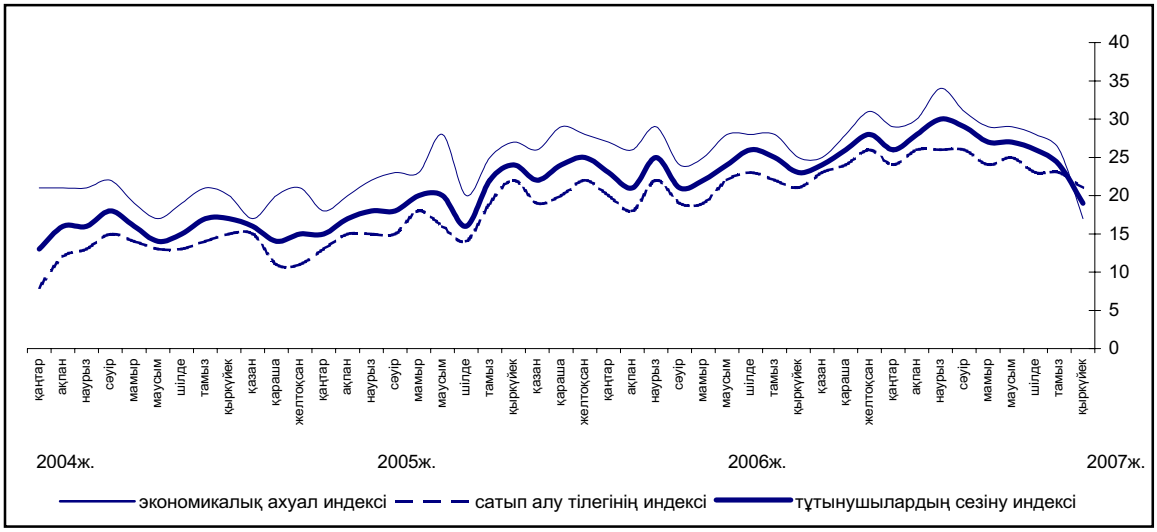

13. ТМД ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ

(ТМД Статкомитетінің деректері бойынша)

2007 жылғы қаңтар-тамызда, бағалау бойынша, жалпы ішкі өнім 2006 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен 9,0%-ға (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 6,0%-ға) өсті.

Достастық елдері бойынша орта есеппен алғандағы негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге, %-бен)

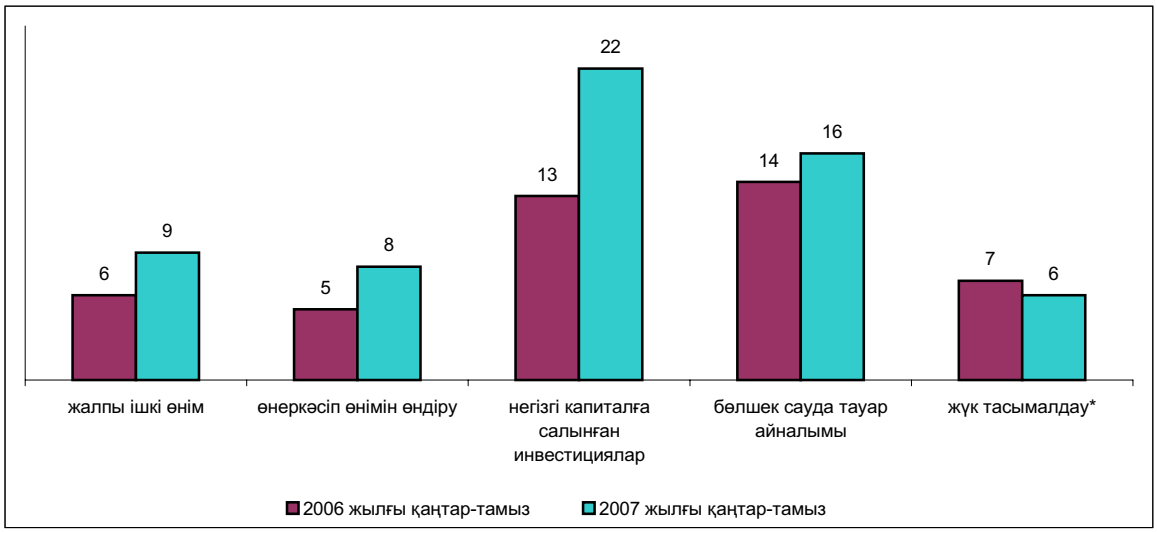

** Құбырларсыз.*

2007 жылғы қаңтар-тамызда өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша **өнеркәсіп өндірісінің** өсімі орта есеппен 8% (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 5%) құрады. Әзірбайжанның (өсім 32,7%) және Украинаның (10,9%) өнеркәсібі өте жоғары қарқынмен дамыды. Қазақстанда өнеркәсіп өндірісінің көлемі 5,0%-ға өсті.

Достастық елдеріндегі өнеркәсіп өндірісі

(тұрақты бағаларда; өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

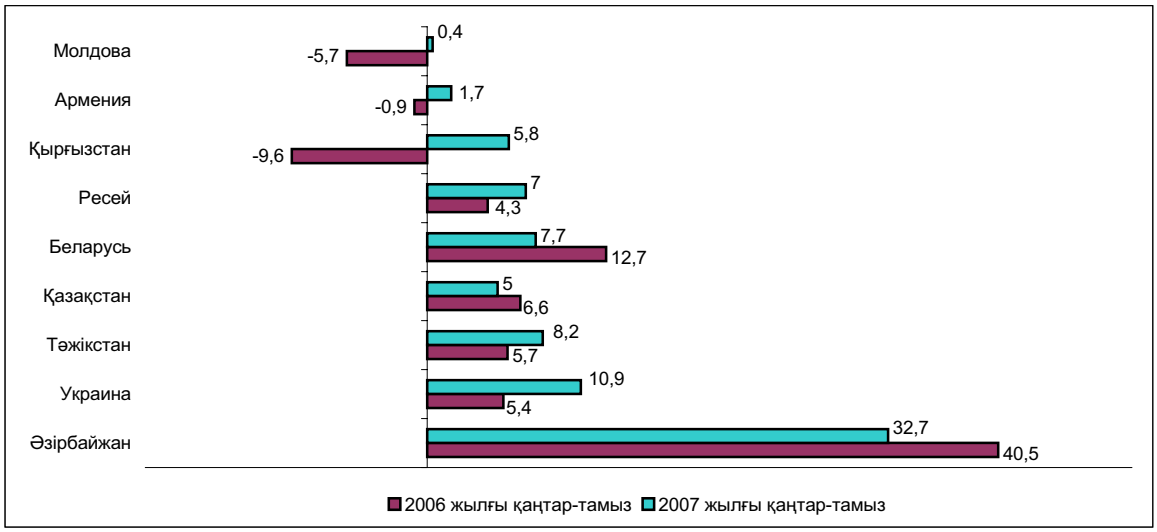

2007 жылғы қаңтар-тамызда 2006 жылғы қаңтар-тамызға қарағанда Достастық елдері бойынша өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының индексі орта есеппен 11% (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 14%) құрады. Беларусь, Молдова, Тәжікстан және Украина (16-26%) елдерінің өнеркәсібінде жоғары баға өсуі белгіленді.

Ауыл шаруашылығы. Өсімдік шаруашылығы. Достастық елдерінде дәнді дақылдарды жинау аяқталуға жақын.

2007 жылғы қыркүйек айының басында Әзірбайжанда жиналуға тиісті алқаптың 99,8%-ы бастырылды, бастырылған егін 1,8 миллион тонна дәнді және дәнді-бұршақты дақылдарды (жүгерісіз; бастапқы кіріске алынған салмағында) құрады, бұл 2006 жылғы қыркүйек айының басындағыдан 5%-ға аз. Жиналған алқаптың бір гектарынан 26,2 центнер астық алынды, бұл өткен жылғы деңгейден 2%-ға көп.

Беларусьтің ауыл шаруашылығы кәсіпорындарында 1 қыркүйекке қарсы 2,2 миллион гектар жердің дәнді дақылдары орылды (жиналуға тиісті алқаптың 99,6%-ы), 6,9 миллион тонна астық бастырылды, бұл 2006 жылғы осы күнгі көрсеткіштен 22%-ға көп. Шығымдылық бір гектардан 30,9 центнерді құрап, 6%-ға өскен.

Қырғызстанда 1 қыркүйекке жиналуға тиісті алқаптың 69%-нан 796 мың тонна астық бастырылды (өткен жылғы осы күнгі көрсеткіштен 14%-ға аз), жиналған алқаптың бір гектарынан 21,6 центнер астық алынды (өткен жылғыдан 8%-ға аз).

Ресейде қыркүйек айының басында 19,6 миллион гектар жердің астығы жиналып (жиналуға тиісті алқаптың 60%-ы), өнім 46,3 миллион тонна астықты құрады, бұл 2006 жылғы қыркүйек айының басындағыдан 16%-ға көп. Дәнді дақылдардың шығымдылығы бір гектардан 23,6 центнерді құрап, 3%-ға өскен.

Тәжікстанда 1 қыркүйекке жиналуға тиісті алқаптың 44%-ы орылды (219 мың гектар), 380 мың тонна астық бастырылды (өткен жылдың осы күніне қарағанда 5%-ға көп), шығымдылық гектардан 17,4 центнерді (3%-ға көп) құрады.

Украинада ағымдағы жылдың 31 тамызына дәнді дақылдар егілген 11,2 миллион гектар жерден (жиналуға тиісті алқаптың 86%-ы), 22,5 миллион тонна астық алынды, бұл 2006 жылғы осы күнгі көрсеткіштен 20%-ға аз, шығымдылық гектардан 20,2 центнерді құрады, 2006 жылғы 31 тамызда 24,2 центнер болған.

Әзірбайжанда картоп жиналуға тиісті алқаптың 77%-нан, Беларусьте – 3%, Қырғызстанда - 20%, Ресейде - 10%, Украинада - 54% жиналды. Картоптың шығымдылығы өткен жылдың тиісті күнімен салыстырғанда Әзірбайжанда - 3%-ға өсіп, гектардан 142 центнерге, Қырғызстанда - 2%-ға және 146 центнерге жетті. Ресейде жиналған алқаптың бір гектарынан 171 центнер астық алынды, бұл 2006 жылғы осы күндегіден 1%-ға аз. Беларусьте және Украинада былтырғы жылғы деңгейде қалды, бір гектардан, тиісінше 188 және 122 центнер құрады.

Мал шаруашылығы. 2007 жылғы қаңтар-тамызда 2006 жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда Достастық елдері бойынша союға арналған мал мен құс (тірі салмағында) орта есеппен - 9%-ға көп (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 5%-ға көп), сүт – 0,7%-ға аз (0,2%-ға аз), жұмыртқа – 0,3%-ға көп (4%-ға көп) өндірілді. Достастықтың барлық елдеріндегі шаруашылықтарда союға арналған мал мен құс (тірі салмағында) өндірісінің өсуі байқалады. Беларусьте және Украинада сүт пен жұмыртқа өндірісі төмендеді.

Инвестиция мен құрылыс. Достастық елдеріндегі негізгі капиталға (тұрақты бағаларда) жұмсалған инвестициялар көлемі 2007 жылғы қаңтар-тамызда өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда орта есеппен 22%-ға (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 13%) өсті.

2007 жылғы қаңтар-тамызда Достастық елдеріндегі іске қосылған тұрғын үйлердің жалпы алаңы 2006 жылғы сәйкес кезеңіне қарағанда 33%-ға (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 12%-ға) көп.

Көлік. 2007 жылғы қаңтар-тамызда көлік кәсіпорындары тасымалдаған жүк көлемі (құбырларсыз) өткен жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен 6% (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 7%), жүк айналымы - 8%-ға (5%-ға) өсті.

Көлік кәсіпорындарының жолаушылар айналымы (қалалық электр көлігі және жеңіл таксомоторлықтан басқа) 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен 1%-ға (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 4%) аз, тасымалданған жолаушылар саны 3%-ға (2006 жылғы қаңтар-тамызда - 4%) көп болды.

Тұтыну рыногы. 2007 жылғы қаңтар-тамызда 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда бөлшек сауда тауар айналымының нақты көлемі Достастық елдерінде орта есеппен 16%-ға (2006 жылғы қаңтар-тамызда – 14%-ға) өсті.

Тұтыну рыногындағы баға. 2007 жылғы қаңтар-тамызда Достастықтың бірқатар елдерінің тұтыну рыноктарында инфляциялық процестердің жеделдегені белгіленді.

Достастық елдеріндегі тұтыну бағаларының деңгейі

(өсім; өткен жылдың желтоқсанына, %-бен)

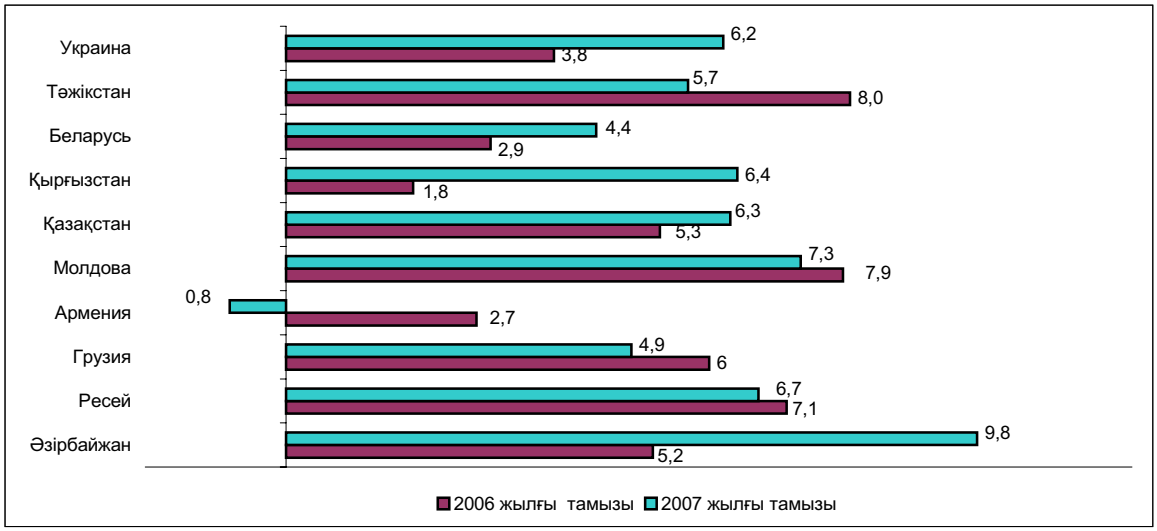

2007 жылғы қаңтар-тамызда 2006 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда тұтыну бағалары Тәжікстанда 18,4%, Әзірбайжанда - 15,9%, Беларусьте, Грузияда, Қазақстанда, Украинада, Ресейде және Молдовада – 7,5%-дан 11,7%-ға дейін, Қырғызстанда – 5,7%, Арменияда - 3,9%-ға өсті. Ағымдағы жылғы тамызда шілдемен салыстырғанда бағаның ең жоғары өсуі Молдовада - 2,2%, Қырғызстанда - 1,9%-ға байқалды, ал бағаның төмендеуі Арменияда - 1,5% құрады.

2007 жылғы тамызда шілдемен салыстырғанда азық-түлік тауарлары бағасы Қырғызстанда – 2,7%, Молдовада - 2,2%, Әзірбайжанда – 1,3%-ға жоғарылады.

Ағымдағы жылғы тамызда шілдемен салыстырғанда көптеген елдерде азық-түлік емес тауарлар бағасы, 2006 жылғы тамыз айындағыдай қарқынмен 0,4-1%-ға өсті.

Ағымдағы жылғы тамызда шілдемен салыстырғанда ақылы қызмет көрсету бағалары Молдовада – 5,2%, Беларусьте – 1,4%-ға жоғарылады; Әзірбайжанда өзгеріссіз қалды; Достастықтың басқа елдерінде қызметтер бағасы 0,2-0,7%-ға қымбаттады.

Қаржы. 2007 жылғы тамызда Достастықтың елдеріндегі **валюталық рыноктарындағы** ахуалдың тұрақтылығы сақталды. Тамыздың соңында ағымдағы жылғы шілде айының соңымен салыстырғанда АҚШ долларының бағамы түрікмен манатына және украин гривнасына қарағанда өзгеріссіз қалды; әзірбайжан манатына, армян драмына, молдаван лейіне қарағанда – 0,2%-ға, грузин лариіне – 0,3%-ға төмендеді. Оның бағамы басқа Достастық елдерінде Беларусь пен Тәжікстанда – 0,1%, Қазақстанда - 2,1%, Қырғызстанда – 0,02%, Ресейде - 0,2% және Өзбекстанда - 0,3%-ға өсті.

Достастықтың көптеген елдерінде ағымдағы жылғы тамызда бірыңғай еуропалық валютаға қарағанда ұлттық валюталардың нығаюы белгіленді. Тамыздың соңында ағымдағы жылғы шілде айының соңымен салыстырғанда еуро бағамы: Әзірбайжанда және Молдовада – 0,5%, Армения мен Грузияда – 0,6%, Беларусьте – 0,1%, Қырғызстанда – 0,8%, Тәжікстанда – 0,7%, Түрікменстанда – 0,4%, Өзбекстанда – 1,7%, Украинада – 0,3%, Қазақстан және Ресейде –тиісінше 1,6% және 0,2%-ға төмендеді.

Ресей рубліне қатысты Достастықтың барлық елдерінде осыған ұқсас ахуал байқалады. Тамыздың соңына ағымдағы жылғы шілде айының соңымен салыстырғанда ресей рублінің бағамы әзірбайжан манатына және өзбек сумына - 0,3%, армян драмына мен түрікмен манатына – 0,4%, белорусь рубліне – 0,1%, грузин лариіне және украин гривнасы - 0,6%, қырғыз сомына - 1,0%, молдаван лейіне - 0,7%, тәжік сомониіне – 0,5%-ға төмендеді; Қазақстанда ол - 1,7%-ға өсті.

Сыртқы сауда. 2007 жылғы қаңтар-шілдеде өткен жылғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша тауарлар экспортының жалпы көлемі орта есеппен 13%, тауарлар импорты – 43%-ға өсті.

2007 жылғы қаңтар-шілдедегі Достастық елдерінің өзара саудасы

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

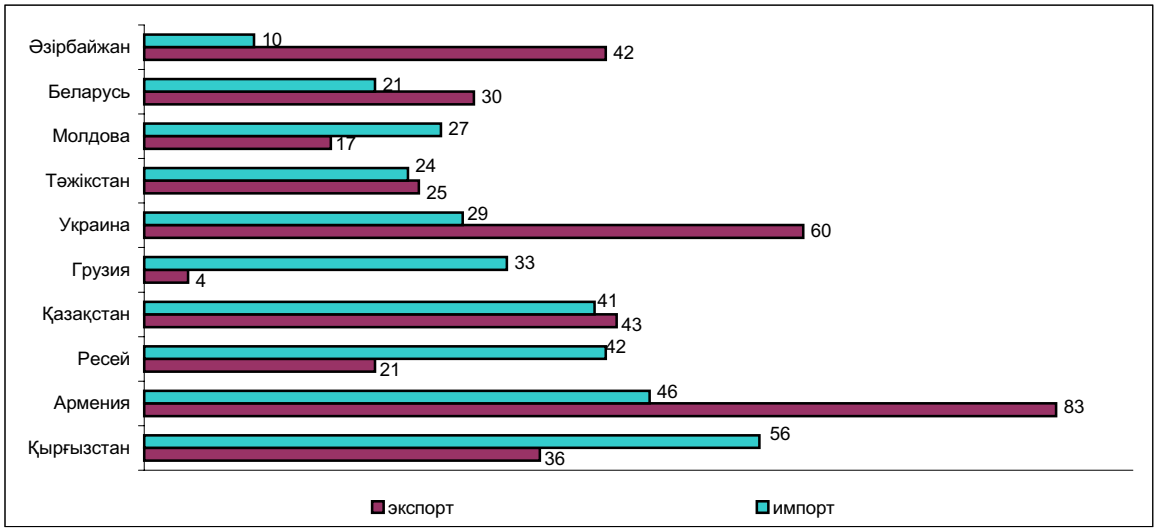

2007 жылғы қаңтар-шілдедегі Достастық елдерінің әлемнің басқа елдерімен экспорттық-импорттық операциялары

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

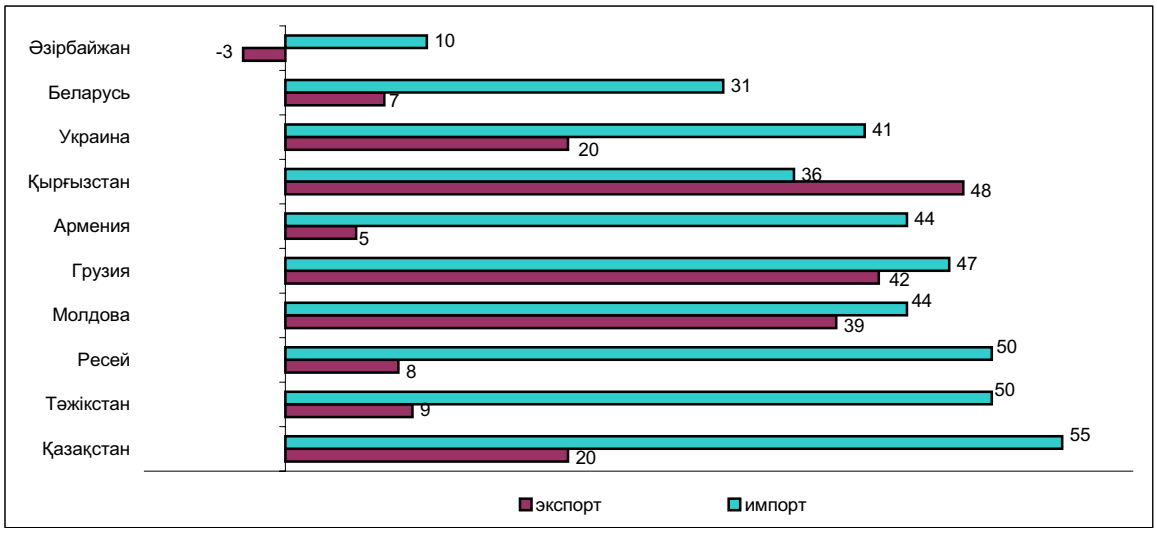

Ағымдағы жылғы қаңтар-шілдеде ТМД елдерінің арасындағы тауарлардың өзара саудасының құндық көлемі 2006 жылғы қаңтар-шілдемен салыстырғанда орта есеппен 32%, оның ішінде экспорт – 31%, импорт – 33%-ға өсті.

2007 жылғы қаңтар-шілдеде 2006 жылғы қаңтар-шілдемен салыстырғанда Достастық елдерінің әлемнің басқа елдерімен жасасқан тауарлар экспортының құндық көлемі орта есеппен 10%, импорт - 47%-ға өсті.

Жалақы. 2007 жылғы қаңтар-тамызда есептелген орташа айлық атаулы жалақы Әзірбайжанда – 192,8 манатты, Арменияда – 79,0 мың драмды, Беларусьте – 737,3 мың беларусь рублін, Қазақстанда – 50,1 мың теңгені, Қырғызстанда – 3950 сомды, Молдовада – 2131 лейді, Ресейде – 13410 рубльді, Тәжікстанда – 160,2 сомониді, Украинада – 1398 гривнаны құрады.

Достастық елдеріндегі нақты жалақының деңгейі

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

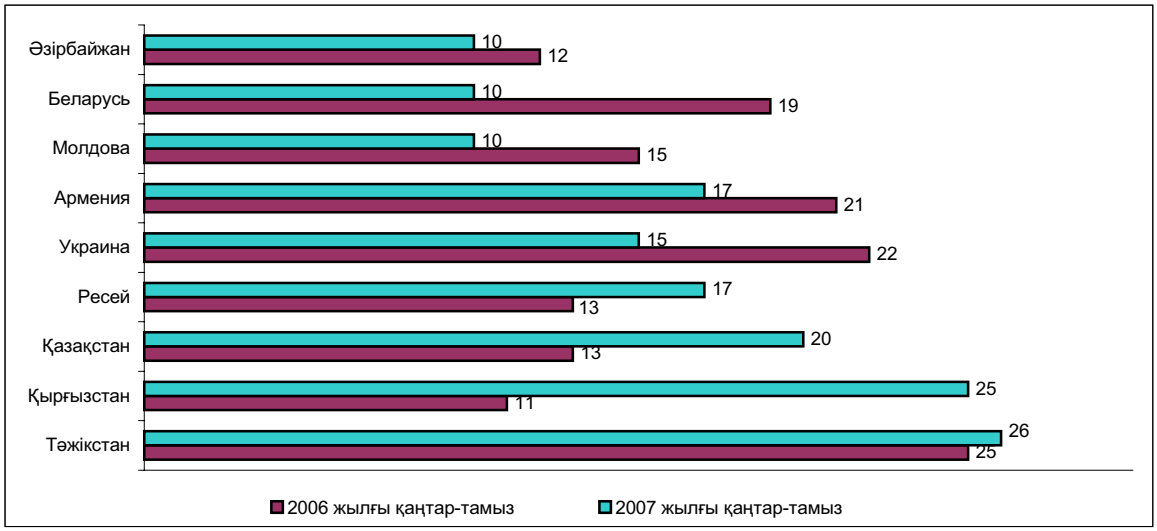

Достастық елдерінің ұлттық (орталық) банктерімен белгіленген валюталардың ресми бағамдарынан алатын болсақ, Әзірбайжанда орташа жалақы 2007 жылғы тамызда – 226 АҚШ долларына, 2006 жылғы тамызда – 165 долларына, Арменияда – тиісінше 234 және 156, Белорусьте - 343 және 291, Қазақстанда – 433 және 434, Қырғызстанда – 104 және 75, Молдовада – 177 және 133, Ресейде – 523 және 405, Тәжікстанда – 47 және 35, Украинада – 277 және 212 АҚШ долларына сәйкес болды.

Еңбек рыногы. 2007 жылғы тамыз айының соңына Достастық елдерінің жұмыспен қамту қызметтерінде жұмыс іздеп жүрген 3 миллионға жуық адам тіркелген.

2007 жылғы қаңтар-тамыздың ішінде (өткен кезеңде жұмыспен қамту қызметтеріне жұмыс іздеу мәселелері бойынша келген адамдар санынан жұмысқа орналасқандарды қоса) жұмыспен қамтылмаған азаматтардың жалпы санынан Әзірбайжанда - 58,2%, Арменияда – 22,9%, Беларусьте – 62,8%, Қазақстанда – 84,4%, Қырғызстанда – 50,5%, Молдовада – 43,8%, Ресейде – 91,9%, Тәжікстанда (қаңтар-шілдеде) – 21,8% және Украинада – 72,5% жұмысқа орналасты.

Достастық елдерінде тіркелген жұмыссыздық деңгейі

(кезең соңына; экономикалық тұрғыдан белсенді халыққа, %-бен)

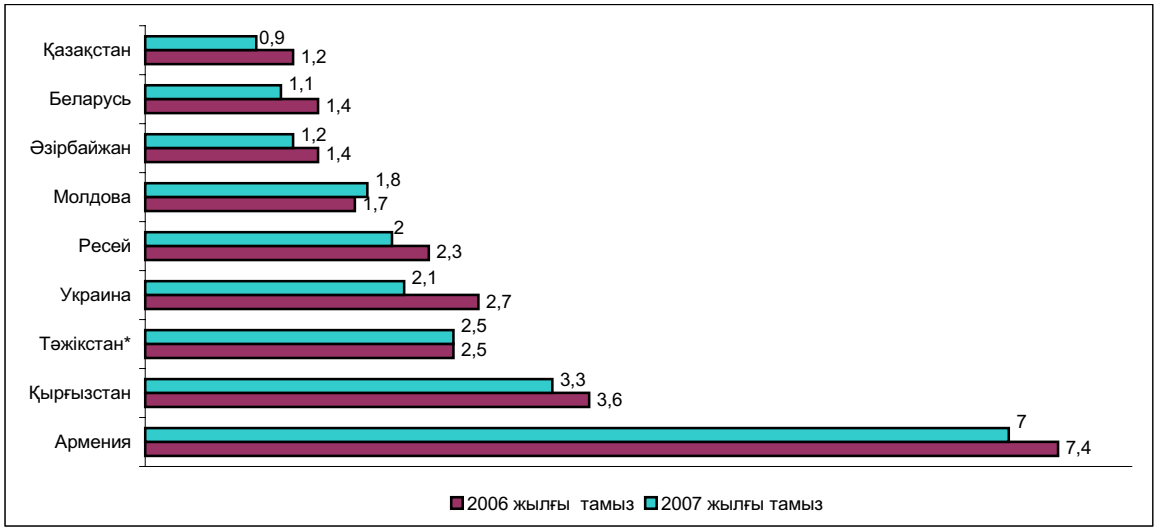

*) *Шілде*

1. КРАТКИЕ ИТОГИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ЯНВАРЕ-СЕНТЯБРЕ 2007 ГОДА

Реальный сектор экономики. Объем промышленного производства в январе-сентябре 2007г. составил в действующих ценах 5402 млрд. тенге, что на 4,7% больше, чем в январе-сентябре 2006г. В обрабатывающей промышленности объем производства по сравнению с аналогичным периодом 2006г. возрос на 7,2%, в производстве и распределении электроэнергии, газа и воды – на 5,3%, в горнодобывающей промышленности – на 3,1%.

Объем валовой продукции сельского хозяйства в январе-сентябре 2007г. составил в текущих ценах 828,9 млрд. тенге и по сравнению с январем-сентябрем 2006г. увеличился на 8,1%.

Общий объем грузоперевозок (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) в январе-сентябре 2007г. составил 1525,4 млн. тонн и по сравнению с соответствующим периодом 2006г. возрос на 5,1%.

Объем розничного товарооборота (без оборота общественного питания) за отчетный период составил 1319,1 млрд. тенге и увеличился по сравнению с январем-сентябрем 2006г. на 10,5%.

Объем инвестиций в основной капитал в январе-сентябре 2007г. составил 2135,7 млрд. тенге, что на 11,9% больше, чем в январе-сентябре 2006г.

По состоянию на 1 октября 2007г. в республике зарегистрировано 263957 юридических лиц, в том числе с численностью до 50 человек - 249272. Действующих юридических лиц – 182395. Среди действующих юридических лиц малые предприятия составляют - 168696, из них субъектов малого бизнеса – 121733.

Внешняя торговля. Внешнеторговый оборот Казахстана (данные Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли) в январе-августе 2007г. составил 50168,3 млн. долл. США и по сравнению с январем-августом 2006г. увеличился на 31,2%, в том числе экспорт – 29376,7 млн. долл. США (увеличился на 22,9%), импорт – 20791,6 млн. долл. США (увеличился на 45,2%).

Цены. Индекс потребительских цен в сентябре 2007г. по сравнению с сентябрем 2006г. составил 111,2%. Цены на продовольственные товары возросли на 14,4%, непродовольственные товары – на 7,5%, платные услуги – на 10%. Цены предприятий-производителей промышленной продукции в сентябре 2007г. повысились по сравнению с сентябрем 2006г. на 111,2%.

Финансы. Доходы в Государственный бюджет Республики Казахстан, по оперативным данным Министерства финансов РК, на 1 сентября 2007г. доходы составили 1796,6 млрд. тенге, затраты – 1674,5 млрд. тенге. По сравнению с соответствующим периодом 2006 года доходы увеличились на 14,7%, а затраты на 17,6%.

За II квартал 2007г., по данным отчитавшихся предприятий и организаций, финансовый результат определился как доход в сумме 898,5 млрд. тенге, что на 14,4% выше, чем во II квартале 2006г. Уровень рентабельности составил 35,9%. Доля убыточных предприятий составила 36,7% от общего числа отчитавшихся предприятий.

По данным Нацбанка Республики Казахстан, кредитные вложения банков второго уровня в отрасли экономики, на конец августа 2007г. составили 7129,9 млрд. тенге. В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных кредитов составила 78,8%, доля кредитов в иностранной валюте – 44,3%. Объем депозитов в банковской системе на конец августа 2007г. составил 3766 млрд. тенге, что на 56,3% больше, чем в соответствующем периоде 2006г., депозиты (вклады) населения – 1437,2 млрд. тенге, и на 78,4% соответственно.

Рынок труда. Численность безработных в сентябре 2007г., по экспертной оценке, составила 597,9 тыс. человек, уровень безработицы – 7,1% к численности экономически активного населения, в том числе численность лиц, зарегистрированных в органах занятости в качестве безработных, на конец сентября т.г. составила 65,5 тыс. человек, их доля в численности экономически активного населения – 0,8%.

Доходы населения. В августе 2007г., по оценке, среднедушевые номинальные денежные доходы населения составили 25080 тенге и увеличились по сравнению с августом 2006г. на 23,3%, реальные денежные доходы – на 12,7%.

Среднемесячная номинальная заработная плата, начисленная работникам в августе 2007г., составила 54253 тенге и возросла по сравнению с августом 2006г. на 28%. Реальная заработная плата увеличилась на 17%.

ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНДИКАТОРЫ

	Единица измерения	Январь-сентябрь 2007г.	Сентябрь 2007г.	В % к соответствующему периоду предыдущего года		Сентябрь 2007г. в % к августу 2007г.
				январь-сентябрь 2007г.	сентябрь 2007г.	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономические показатели						
Объем промышленной продукции (товаров, услуг)	млрд. тенге	5402,0	679,2	104,7	102,1	98,2
Объем валовой продукции сельского хозяйства	млрд. тенге	828,9	459,3	108,1	113,3	406,3
Перевозки грузов всеми видами транспорта	млн. тонн	1525,4	211,9	105,1	104,0	104,9
Объем услуг связи (темп роста в сопоставимых ценах), по оперативным данным	млрд. тенге	258,4	34,8	133,8	136,8	104,8
Розничный товарооборот по всем каналам реализации	млрд. тенге	1319,1	168,0	110,5	109,8	102,2
Внешнеторговый оборот[1)2)]	млн. долл. США	50168,3	6741,1	131,2	122,4	98,8
в том числе:						
экспорт		29376,7	3864,2	122,9	119,5	104,3
импорт		20791,6	2876,9	145,2	126,7	92,2
Инвестиции в основной капитал	млрд. тенге	2135,7	351,9	111,9	117,7	125,4
Индекс потребительских цен				108,6	108,6[3)]	102,2
Индекс цен производителей промышленной продукции				107,5	115,4[3)]	98,6
Численность безработных (оценка)	тыс. человек	-	597,9	-	99,4	102,5
Среднедушевой денежный доход (оценка)[1)]	тенге	189988	25080	126,7[4)]	123,3[4)]	102,3
Реальный денежный доход (оценка)[1)]	в %			117,1[4)]	112,7[4)]	101,6
Среднемесячная заработная плата одного работника[1)]:						
номинальная	тенге	50128	54253	129,7	128,0	101,5
реальная	в %	-		119,9	117,0	100,8
Финансовые показатели[5)]						
Денежная масса М3	млрд. тенге		4572,1		154,2	99,0
Наличные деньги в обращении	млрд. тенге		806,1		145,2	98,9
Депозиты в банковской системе	млрд. тенге		3766,0		156,3	99,0
в т.ч. депозиты населения	млрд.тенге		1437,2		178,4	99,0
Кредитование БВУ отраслей экономики и населения	млрд. тенге		7129,9		198,9	103,7
в т.ч. долгосрочные кредитные вложения	млрд.тенге		5618,9		213,0	103,5
Рентабельность предприятий и организаций[6)]	в %	35,9				
Дебиторская задолженность предприятий и организаций[6)]	млрд. тенге	3820,8		119,0		
Задолженность по обязательствам предприятий и организаций[6)]	млрд. тенге	9412,2		130,3		

[1)] Графа 1 – январь-август 2007г.; графа 2 – август 2007г.; графа 3 – январь-август 2007г. в % к январю-августу 2006г.; графа 4 – август 2007г. в % к августу 2006г.; графа 5 – август 2007г. в % к июлю 2007г.

[2)]Данные Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли.

[3)]К декабрю 2006г.

[4)] В % к уточненным данным за январь-август и август 2006г.

[5)] По данным Национального Банка РК, на конец августа 2007 года.

[6)] Графа 1 – II квартал 2007 года; графа 3 – II квартал 2007г. в % ко II кварталу 2006г.

Примечание: Объем промышленной продукции приведен по структуре предприятий соответствующих лет. Розничный товарооборот по всем каналам реализации не учитывает услуги общественного питания.

2. ПРОИЗВОДСТВО ТОВАРОВ И УСЛУГ

2.1 ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ ТРУДА

В целом по экономике индекс производительности труда в первом полугодии 2007 года к соответствующему периоду прошлого года составил 109,2%.

Производительность труда в первом полугодии 2007 года

в процентах

	1 полугодие 2007 года				
	к соответствующему периоду прошлого года			удельный вес в	
	индекс производительности труда	индекс физического объема валовой добавленной стоимости	темп роста (снижения) численности занятых	валовой добавленной стоимости	численности занятости
Всего*	109,2	112,3	102,8	100,0	100,0
Сельское хозяйство, охота и лесоводство; рыболовство, рыбоводство	102,3	103,8	101,5	2,4	31,4
Сельское хозяйство, охота и лесоводство	102,3	103,8	101,5	2,3	31,2
Рыболовство, рыбоводство	103,0	104,9	101,8	0,1	0,2
Промышленность	104,8	106,8	101,9	31,5	12,1
Горнодобывающая промышленность	101,0	105,4	104,4	16,5	2,6
Обрабатывающая промышленность	107,3	109,0	101,6	13,0	7,3
Производство и распределение электроэнергии, газа и воды	105,6	105,6	100,0	2,0	2,2
Строительство	119,1	136,8	114,9	9,1	6,8
Торговля; ремонт автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования	108,4	109,9	101,4	13,1	14,1
Гостиницы и рестораны	108,6	111,6	102,8	0,8	1,3
Транспорт и связь	108,7	111,7	102,8	11,3	7,3
Финансовая деятельность	145,8	168,2	115,4	6,0	1,1
Операции с недвижимым имуществом, аренда и предоставление услуг потребителям	101,0	109,5	108,4	16,2	4,6
Государственное управление	101,3	102,8	101,5	2,3	4,5
Образование	100,0	102,7	102,7	3,5	9,6
Здравоохранение и предоставление социальных услуг	100,0	102,3	102,3	2,0	4,4
Предоставление коммунальных, социальных и персональных услуг	108,0	104,8	97,0	1,8	2,8

** Без учета косвенно измеряемых услуг финансового посредничества.*

Производительность труда в первом полугодии 2006-2007гг.

в процентах к соответствующему периоду прошлого года

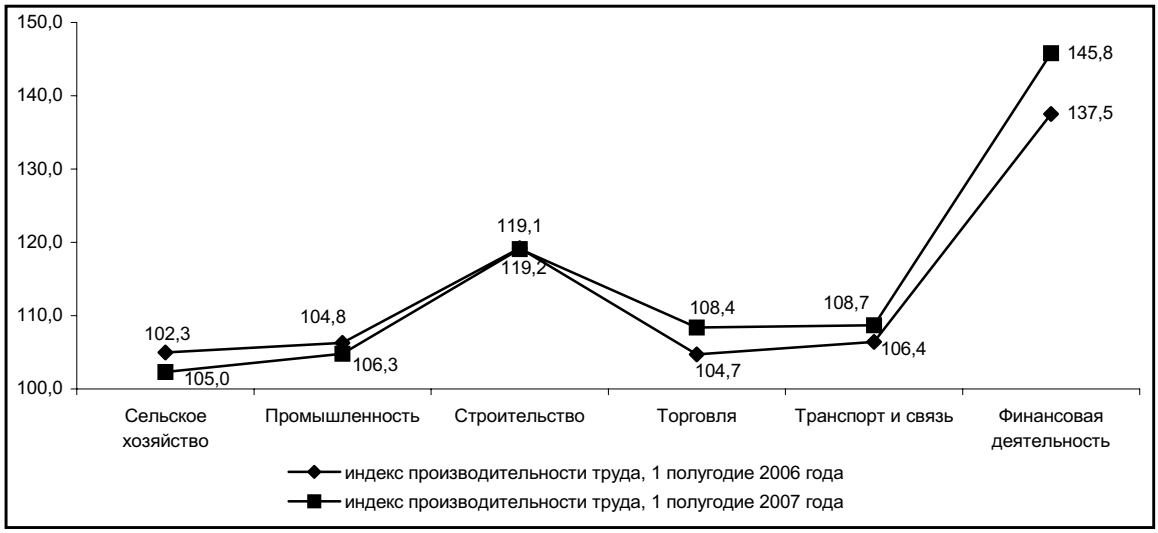

2.2 ПРОМЫШЛЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВО

В сентябре 2007г. сохранялась тенденция сокращения темпов роста промышленного производства, сложившаяся в предыдущие месяцы. Индекс физического объема промышленного производства в январе-сентябре т.г. к уровню января-сентября 2006г. составил 104,7% (в январе – 109%, январе-марте 109,6%, январе-июне – 106,8%, январе-июле – 105,6%, январе-августе – 105%). За отчетный период было произведено промышленной продукции в действующих ценах на 5402 млрд. тенге. Рост объемов производства наблюдался во всех регионах республики, кроме Карагандинской и Северо-Казахстанской областей, где индекс физического объема составил соответственно 99,2 и 98,6%.

Индексы физического объема промышленной продукции

в % к соответствующему месяцу прошлого года

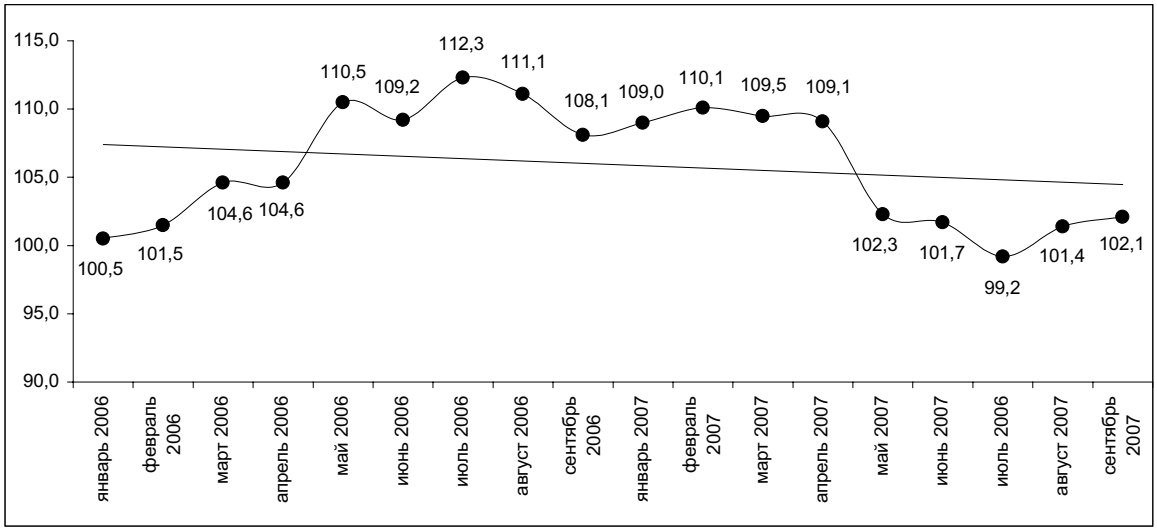

Наибольшее влияние на формирование показателей в целом по промышленности оказывает горнодобывающая промышленность, так как ее доля в республиканском объеме производства в последние годы возросла и в январе-сентябре 2007г. составила 56% (в 2000-2003гг. – 46-48%). На обрабатывающую промышленность приходится 38,7% объема всей промышленной продукции (47-43%).

Индексы физического объема промышленной продукции в январе-сентябре 2006, 2007гг. и отраслевая структура промышленности

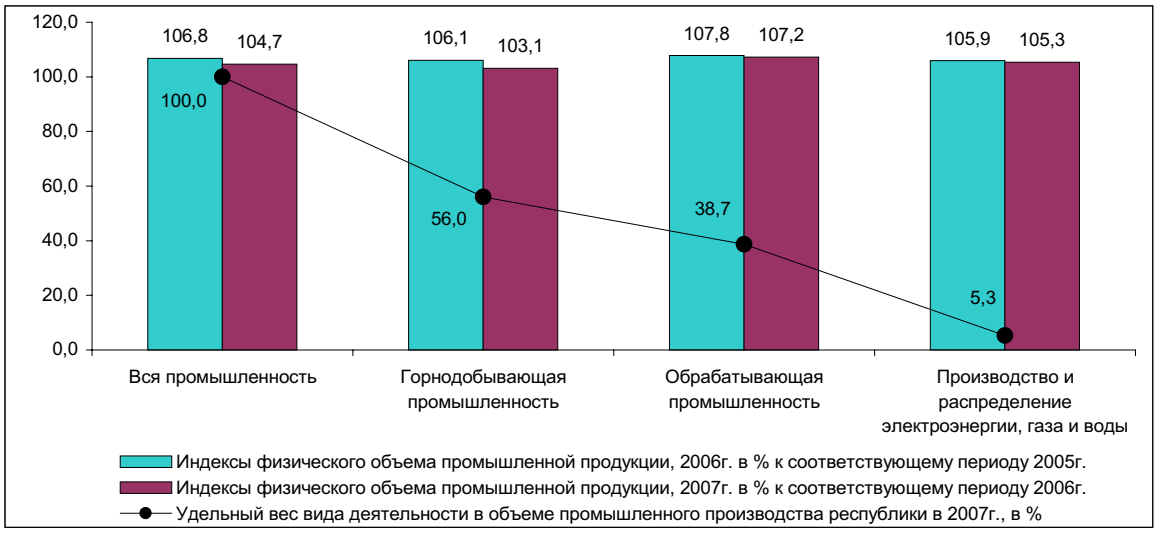

В **горнодобывающей промышленности** в январе-сентябре 2007г. произведено продукции на 3023,8 млрд. тенге, что на 3,1% выше уровня января-сентября 2006г. за счет увеличения объемов в добыче сырой нефти и попутного газа на 3,8% в основном предприятиями Атырауской и Мангистауской областей. Также увеличены объемы добычи железных руд на 5,2% за счет роста производства руды железной агломерированной и окатышей железорудных. Вместе с тем, сокращена добыча руд цветных металлов (95,7%) в основном из-за снижения добычи руды медной (90,4%) в связи с реконструкцией и ремонтом оборудования на рудниках (Карагандинская область); производства меди в медном концентрате (93,7%) - из-за низкого содержания металла в руде (Восточно-Казахстанская область) и снижения добычи медной руды (Карагандинская область). Также согласно спроса на продукцию уменьшилась добыча угля и лигнита на 3,2% (Павлодарская область).

Индексы физического объема горнодобывающей промышленности

в % к соответствующему месяцу прошлого года

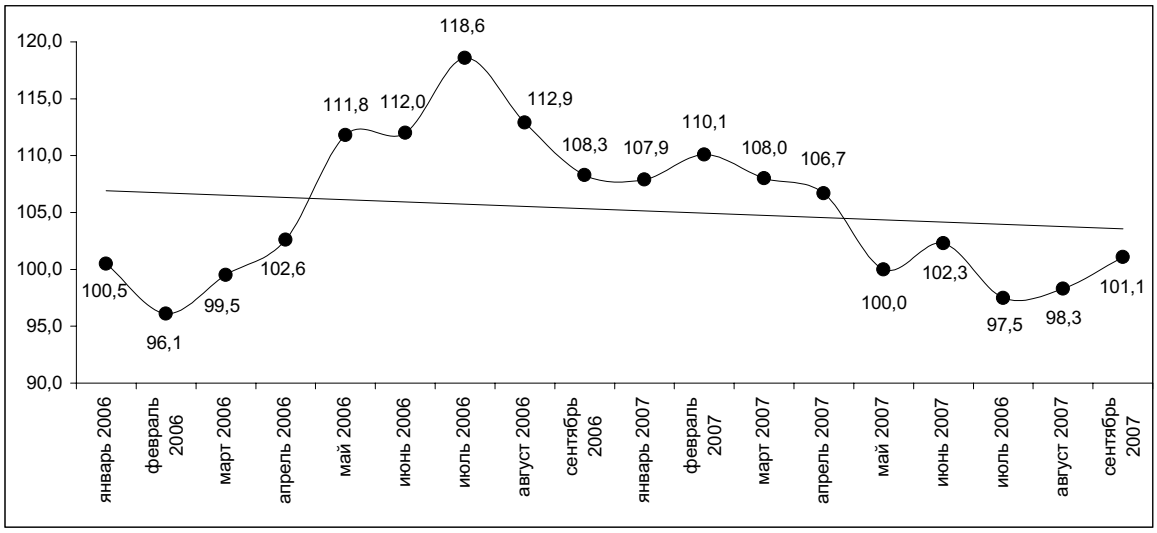

В **обрабатывающей промышленности** в январе-сентябре 2007г. произведено продукции на 2089,4 млрд. тенге. Темпы роста отрасли превышают среднереспубликанский уровень. Так, индекс физического объема в январе-сентябре 2007г. составил 107,2% против 104,7% по республике. В последние два года в обрабатывающей промышленности наблюдаются более высокие темпы роста, чем в горнодобывающей.

Индексы физического объема обрабатывающей промышленности

в % к соответствующему месяцу прошлого года

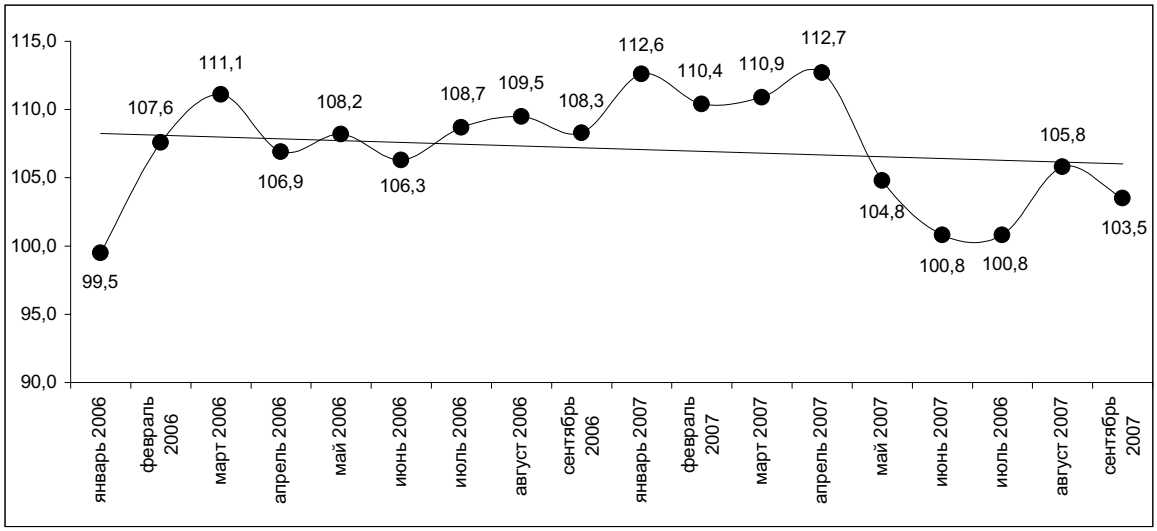

В январе-сентябре 2007г. переработано сельскохозяйственной продукции на 456,7 млрд. тенге, в том числе **производство пищевых продуктов, включая напитки,** составило 410 млрд. тенге, что больше, чем в январе-сентябре 2006г. на 8,2%, в основном за счет увеличения выпуска мяса, изделий колбасных, рыбы приготовленной и консервированной, соков фруктовых и овощных, масла подсолнечного и рапсового, молока, масла сливочного, муки, крупы, макаронных и кондитерских изделий. Также возросло производство напитков (алкогольных и безалкогольных), доля которых составляет более 20% объема данного вида экономической деятельности. Рост производства обеспечен предприятиями Алматинской, Карагандинской областей и г. Алматы. При этом сократился выпуск прочих пищевых продуктов, таких как производство сахара (70,9% к уровню января-сентября 2006г.) в связи с ремонтом оборудования и недостатком сырья на переработку на предприятиях Алматинской и Жамбылской областей.

В **текстильной и швейной промышленности** в январе-сентябре 2007г. произведено продукции на 22,4 млрд. тенге. По сравнению с январем-сентябрем 2006г. индекс физического объема составил 81,8%. Снизился выпуск волокна хлопкового по причине недостатка сырья на переработку (Южно-Казахстанская область); ковров, ковровых изделий и хлопчатобумажных тканей ввиду отсутствия спроса на продукцию (г. Алматы). Вместе с тем, возросло производство свитеров, джемперов, пуловеров и изделий аналогичных; одежды рабочей; шляп и уборов головных.

Кожи, изделий из кожи и обуви в январе-сентябре 2007г. произведено на 1,8 млрд. тенге, что на 29,9% выше уровня января-сентября 2006г. в основном за счет увеличения производства обуви предприятиями г. Алматы, Костанайской и Жамбылской областей; кожи из шкур скота крупного рогатого или шкур животных семейства лошадиных предприятиями Костанайской и Северо-Казахстанской областей. Вместе с тем, по причине недостатка сырья сокращен выпуск кожи из шкур овечьих, козьих и свиных предприятиями Южно-Казахстанской области.

Объем **обработки древесины и производства изделий из дерева** в январе-сентябре 2007г. составил 6,1 млрд. тенге или 116,2% к уровню января-сентября 2006г. Возросло производство шпал деревянных железнодорожных или трамвайных пропитанных; окон, дверей и их рам; лесоматериалов; конструкций строительных сборных деревянных; тары деревянной. Вместе с тем, сокращено производство плит древесноволокнистых на 60,3% (Восточно-Казахстанская область) и плит древесностружечных – на 85,7% (Павлодарская область).

В **целлюлозно-бумажной промышленности и в издательском деле** январе-сентябре 2007г. произведено продукции на 49,7 млрд. тенге, что к уровню января-сентября прошлого года составляет 105,8%. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года увеличился выпуск бумаги и картона гофрированных; коробок, ящиков, сумок из бумаги или картона; газет, журналов и периодических изданий; мешков и пакетов бумажных. При этом в связи с уменьшением спроса на продукцию снизилось производство обоев; этикеток и ярлыков бумажных или картонных; книг, брошюр и материалов аналогичных печатных и в электронном виде (61-94,5%) на предприятиях Костанайской области и г.Алматы.

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-сентябре 2007г.

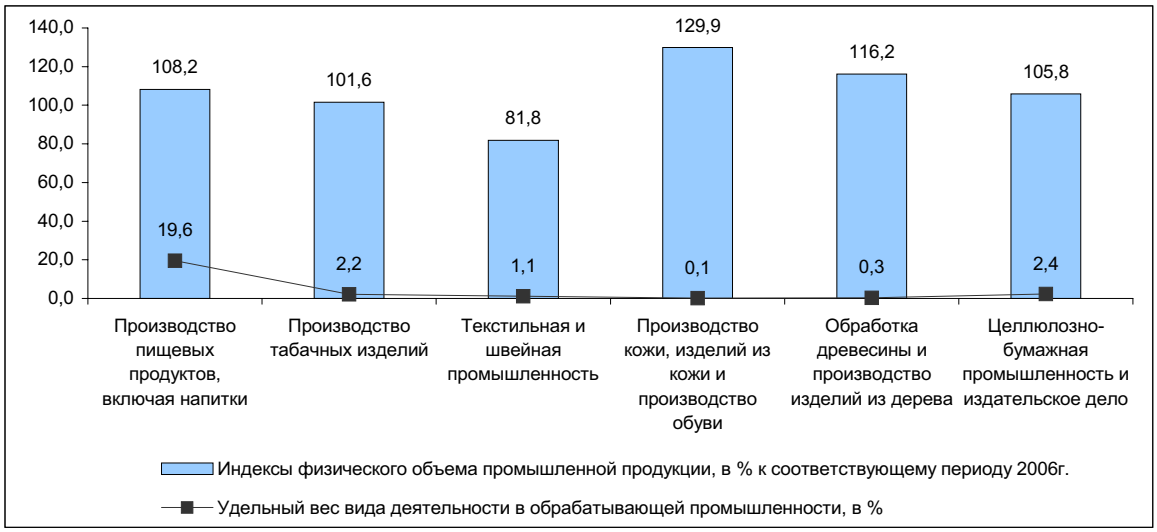

В **производстве кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов** в январе-сентябре 2007г. выпущено продукции на 129,3 млрд. тенге, что выше соответствующего периода прошлого года на 10,6% в основном за счет увеличения выпуска керосина; топлива моторного (бензина); кокса и полукокса; газойлей; пропана и бутана сжиженных. Рост производства обеспечен предприятиями Атырауской, Павлодарской и Южно-Казахстанской областей, на долю которых приходится свыше 90% республиканского объема нефтепродуктов. Вместе с тем, сокращено производство мазута топочного (70,8%) в Атырауской области по причине отсутствия подвижного состава; в Павлодарской области – из-за недостатка давальческого сырья на переработку; в Южно-Казахстанской области – в связи с ограничением рынка сбыта продукции у поставщиков давальческого сырья.

В **химической промышленности** в январе-сентябре 2007г. произведено продукции на 51,6 млрд. тенге или на 34,2% выше, чем в январе-сентябре 2006г., за счет увеличения выпуска удобрений минеральных или химических азотных; окиси хрома; трифосфата и бихромата натрия; фосфора; кислоты ортофосфорной (фосфорной); хромового ангидрида; препаратов фармацевтических. В Северо-Казахстанской области в текущем году начато производство биотоплива (биоэтанола), получаемого из зерновых культур, которого выпущено в январе-сентябре т.г. 3,3 тыс. тонн. Вместе с тем, по причине снижения спроса на продукцию сокращено производство дубителя хромового (Актюбинская область) и кислоты серной (Восточно-Казахстанская и Карагандинская области). В Жамбылской области снижено производство удобрений минеральных или химических фосфорных вследствие недостатка серной кислоты.

В **производстве резиновых и пластмассовых изделий** в январе-сентябре 2007г. произведено продукции на 35,5 млрд. тенге, что выше уровня января-сентября прошлого года на 21,9% за счет увеличения выпуска труб, трубок, рукавов и шлангов из пластмасс; дверей и окон из пластмасс; ленты резиновой конвейерной; коробок, ящиков, тары решетчатой из пластмасс. Вместе с тем, снижено производство труб, трубок, рукавов и шлангов из резины в соответствии с заключенными договорами (Карагандинская область).

В **производстве прочих неметаллических минеральных продуктов** январе-сентябре 2007г. выпущено продукции на 164,6 млрд. тенге, что больше уровня января-сентября 2006г. на 22,4%, в основном за счет увеличения производства растворов строительных; бетона товарного; цемента; плиток, плит, кирпичей и изделий аналогичных из цемента, бетона или камня искусственного; конструкций строительных сборных из бетона; извести; гипсокартона (от 109 до 192,4%). При этом согласно спроса сокращен выпуск бутылок, банок и флаконов из стекла (Алматинская область) и изделий из стекловолокна прочих (Мангистауская область).

В **металлургической промышленности и производстве готовых металлических изделий** с начала т.г. темпы производства замедляются. Так, индекс физического объема снизился со 114% в январе до 102,3% в январе-сентябре. В истекшем периоде т.г. произведено продукции на 941,3 млрд. тенге, в том числе продукции черной и цветной металлургии - соответственно на 314,1 и 527,7 млрд. тенге. На долю отрасли приходится 45% объема обрабатывающей промышленности. В **черной металлургии** производство возросло на 10% за счет увеличения выпуска плоского проката, стали, чугуна, ферросплавов, труб и профилей пустотелых стальных. В **производстве цветных металлов** индекс физического объема составил 97,6% в основном из-за снижения выпуска меди рафинированной (Карагандинская область) из-за недостатка сырья; золота и серебра аффинированных (Восточно-Казахстанская область) по причине низкого содержания металла в перерабатываемом сырье; золота необработанного

прочего (Акмолинская область) в связи с ремонтом оборудования. Вместе с тем, увеличено производство свинца необработанного и проволоки медной.

Производство готовых металлических изделий в январе-сентябре 2007г. к уровню января-сентября 2006г. составило 102,7%. Возросло производство металлоконструкций и их частей; резервуаров для нефти и нефтепродуктов; цистерн, бочек, барабанов из металлов черных емкостью 50-300 л; раковин, моек, ванн из металлов черных. При этом в связи с отсутствием заказов на продукцию сокращен выпуск котлов и радиаторов для центрального отопления; электродов с покрытием из металлов недрагоценных.

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-сентябре 2007г.

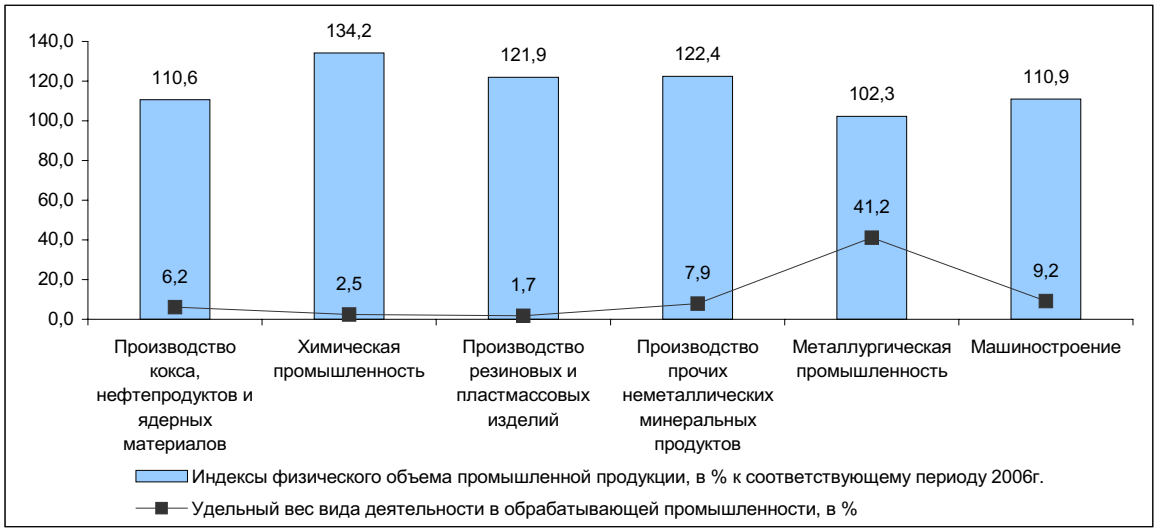

В **производстве машин и оборудования** в январе-сентябре 2007г. выпущено продукции на 63,6 млрд. тенге или на 19,1% выше соответствующего периода прошлого года. К уровню января-сентября 2006г. увеличено производство насосов центробежных; подшипников; машин стиральных и для сушки одежды бытовых; машин уборочных; оборудования нефтепромыслового. Вместе с тем, согласно спроса на продукцию сокращен выпуск двигателей (Северо-Казахстанская область); экскаваторов (Южно-Казахстанская область); машин для горнодобывающей промышленности и оборудования нефтегазоперерабатывающего (г. Алматы). С июля т.г. в Костанайской области возобновлено производство тракторов: за три истекших месяца их было произведено 20, однако это в 2,4 раза ниже уровня января-сентября прошлого года.

Электрооборудования, электронного и оптического оборудования в январе-сентябре 2007г. произведено на 44,8 млрд. тенге. Отрасль с начала текущего года развивалась неравномерно. Так, если в январе индекс физического объема по сравнению с аналогичным периодом прошлого года составлял 106,6%, в январе-марте – 99,4%, в январе-июне – 108,6%, то в январе-сентябре – 102,5%. Увеличено производство машин вычислительных цифровых; аппаратуры для отключения, переключения или защиты электрических цепей напряжением до 1000 В; проводов и кабелей изолированных; конденсаторов, трансформаторов и аккумуляторов электрических. Вместе с тем, снижено производство телевизоров согласно спроса, а также приостановлен выпуск магнитофонов в связи с отсутствием заказов от торгующих организаций (г. Алматы).

Производство транспортных средств и оборудования в январе-сентябре 2007г. составило 84,9 млрд. тенге, что на 8,7% выше аналогичного периода прошлого года. К уровню января-сентября 2006г. возросло производство автомобилей легковых пассажирских, грузовых, специальных и специализированных. Наряду с этим, по причине отсутствия заказов меньше, чем в январе-сентябре 2006г. произведено автомобилей для перевозки десяти или более человек (г. Алматы); частей двигателей (Северо-Казахстанская область).

В **прочих отраслях промышленности** в январе-сентябре 2007г. произведено продукции на 37,3 млрд. тенге, что на 14,5% выше соответствующего периода прошлого года. К уровню января-сентября 2006г. увеличен выпуск мебели для сидения специальной, офисной и кухонной; кроватей деревянных. При этом снижено производство мебели деревянной для столовой и гостиной; ювелирных изделий и спортивных товаров согласно спроса на продукцию.

Индексы физического объема и удельный вес производства и распределения электроэнергии, газа и воды в январе-сентябре 2007г.

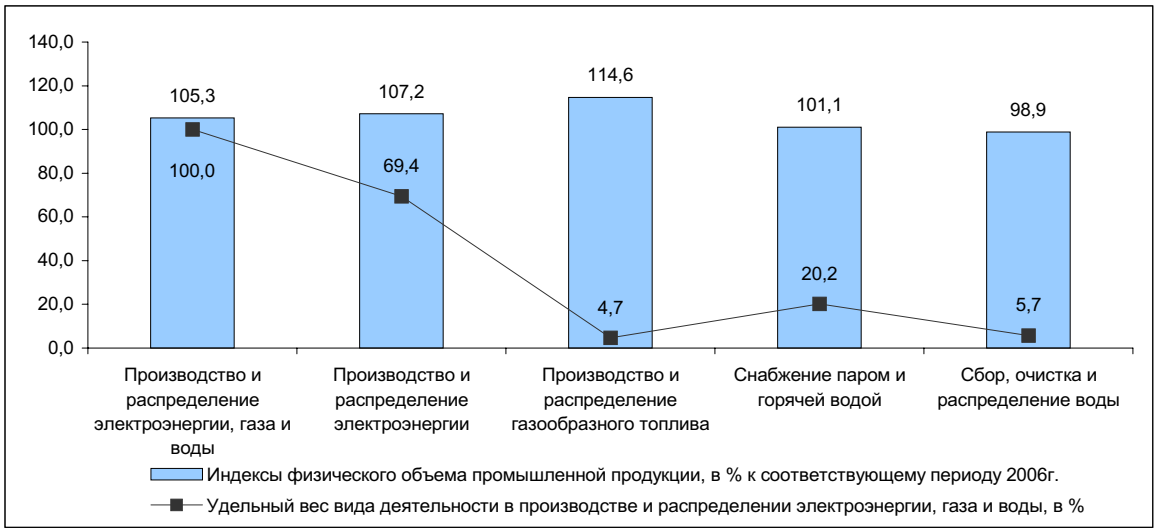

В **производстве и распределении электроэнергии, газа и воды** с начала года наблюдается рост объемов производства. Так, если индекс физического объема по сравнению с прошлым годом в январе т.г. составлял 97,1%, то в январе-сентябре – 105,3%.

Производство электроэнергии в январе-сентябре 2007г. составило 54,5 млрд. кВт.ч или на 5,5% выше уровня января-сентября 2006г., что обеспечено предприятиями Атырауской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Кызылординской, Мангистауской, Павлодарской, Южно-Казахстанской областей и г. Астаны.

Выработка теплоэнергии составила 55 млн. Гкал или на 2,4% меньше по сравнению с январем-сентябрем прошлого года, что связано в основном с проведением ремонтных работ на предприятиях этой отрасли. Сокращено производство на предприятиях всех регионов, кроме Акмолинской, Жамбылской, Карагандинской, Южно-Казахстанской областей и г. Астаны.

Индексы физического объема производства и распределения электроэнергии, газа и воды

в % к соответствующему месяцу прошлого года

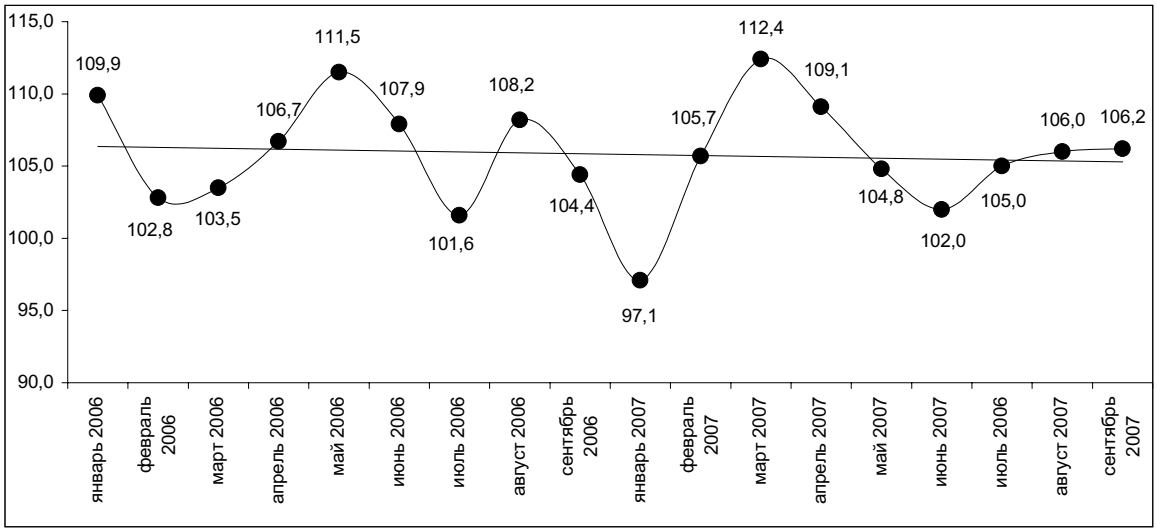

2.3 СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Производство продукции сельского хозяйства

Объем валовой продукции сельского хозяйства за январь-сентябрь 2007 года в целом по республике, по оценке, составил 828,9 млрд. тенге в текущих ценах, что больше аналогичного периода 2006 года на 8,1%.

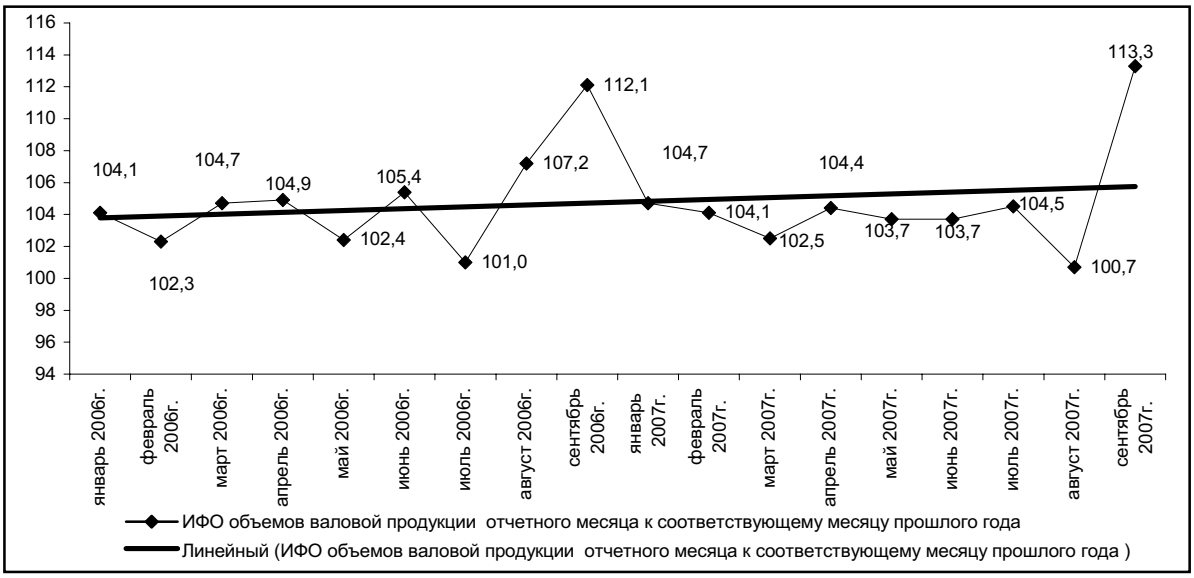

Растениеводство

По данным Министерством сельского хозяйства Республики Казахстан по состоянию на 1 октября 2007 года уборка зерновых культур близится к завершению. В целом по республике зерновые убраны с 98,9% (15089,2 тыс. га) подлежащих уборке площадей, в прошлом году на эту дату в целом по республике было убрано 97,2% (13715,3 тыс. га) площадей. Полностью убраны зерновые в Акмолинской, Актюбинской, Восточно-Казахстанской, Западно-Казахстанской и Костанайской областях, в Карагандинской – 99,6%, Южно-Казахстанской – 99,2%, Северо-Казахстанской – 99,0%, Жамбылской – 97,6%, Павлодарской – 91,6%, Алматинской – 90,8% и Кызылординской – 76,0%.

По предварительным данным департаментов сельского хозяйства акимов областей и АО “Казагромаркетинг” с убранной площади намолочено 22,0 млн. тонн зерна (в первоначально оприходованном весе), что выше прошлогоднего более чем на четверть. Урожайность на указанную дату составляет 14,6 ц/га, против 12,7 ц/га в прошлом году. Валовой сбор зерновых в регионах приведен ниже.

Хлопка собрано 81,6 тыс. тонн против 145,6 тыс. тонн в прошлом году.

Повсеместно идет засыпка семян зерновых из нового урожая. По состоянию на 1 октября их заготовлено 2003,7 тыс. тонн или 98,5% к потребности. Полностью завершена засыпка семян во всех регионах, за исключением Восточно-Казахстанской (79,6%), Кызылординской (85,4%), Алматинской (95%) и Павлодарской (97,2%) областей. В прошлом году на указанную дату в целом по республике было засыпано 1820,4 тыс. тонн или 91,4% от требуемого объема.

В республике продолжается уборка риса. По состоянию на 1 октября убрано свыше 70% подлежащих уборке площадей (в прошлом году 82,9%). Валовой сбор риса составляет 249,4 тыс. тонн, что выше прошлого уровня на 10,8%. Урожайность составляет 41,3 ц/га против 39,1 ц/га в прошлом году.

Намолочено зерна по состоянию на 1 октября

тысяч тонн

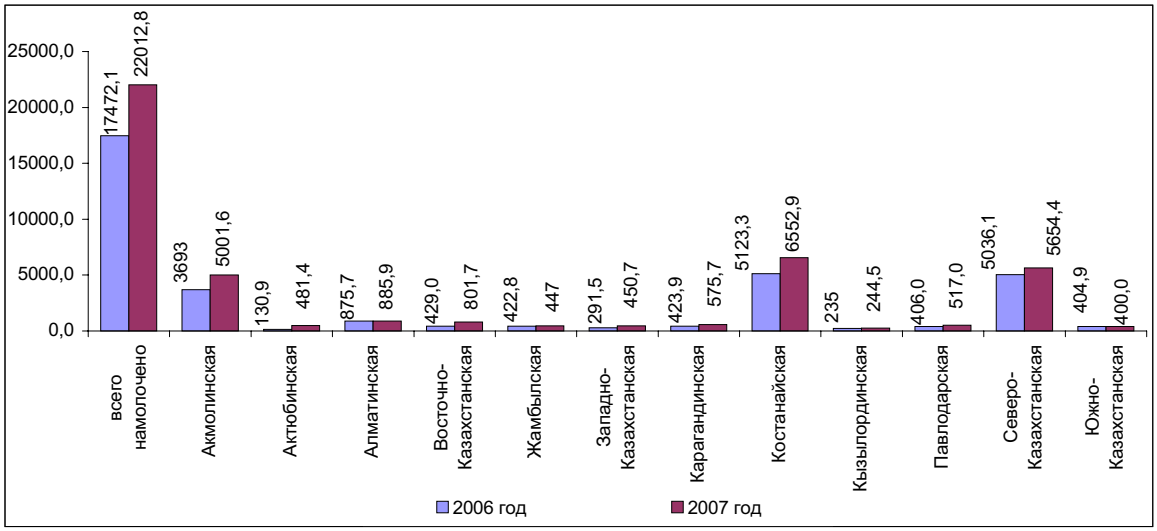

Животноводство

По состоянию на 1 октября т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года во всех категориях хозяйств достигнут рост поголовья крупного рогатого скота (на 3,3%), овец и коз (на 5,9%), свиней (на 3,7%), лошадей (на 5,5%), верблюдов (на 5,3%) и птицы (на 0,5%) за счет роста приплода скота и птицы, его покупки.

Численность сельскохозяйственных животных и птицы

тысяч голов

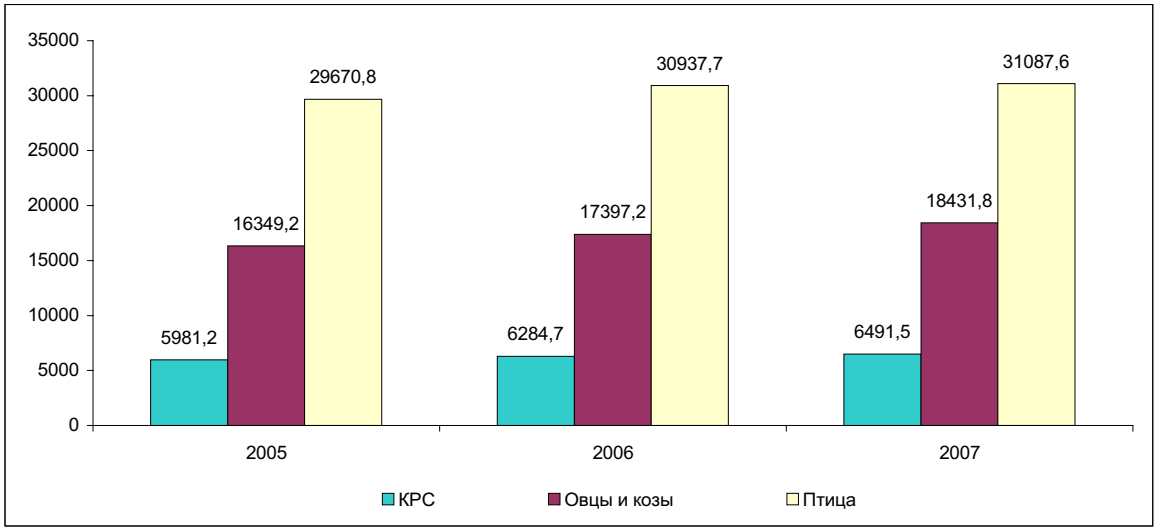

В январе-сентябре 2007 года по сравнению с этим же периодом прошлого года рост производства мяса составил 104,5% за счет увеличения реализации на убой и среднего живого веса скота. Возросла реализация на убой всех видов скота и птицы, за исключением свиней – от 101% до 109%. Средний живой вес одной головы крупного рогатого скота возрос на 1,7%, свиней – на 1,1% и составил - соответственно 303 и 95 кг.

Производство коровьего молока увеличилось на 3,2% за счет роста среднего поголовья дойных коров (на 2,2%) и увеличения среднего удоя молока на одну корову дойного стада (на 1,1%).

Рост производства яиц (на 5,2%) достигнут за счет увеличения среднего поголовья кур-несушек на 3,6% и увеличения среднего выхода яиц на одну курицу-несушку на 1,4%.

Производство основных видов продукции животноводства

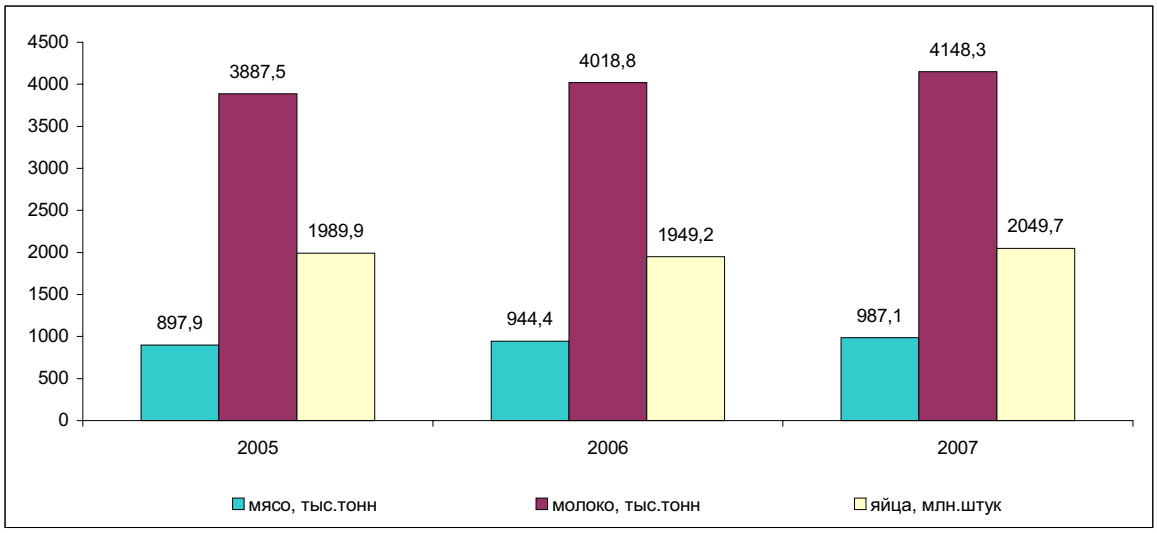

2.4 СТРОИТЕЛЬСТВО

Строительная деятельность

В январе-сентябре 2007г. объем строительных работ (услуг), с учетом оценки, составил 942,4 млрд. тенге, что на 26,2% больше уровня января-сентября 2006 года.

В структуре выполняемых работ преобладает возведение зданий и гражданское строительство, объем которых увеличился по сравнению с январем-сентябрем 2006г. в 1,6 раза и доля от общего объема составила 40,6% (в январе-сентябре 2006г. – 37,9%).

Наибольший удельный вес в республиканском объеме занимают строительные работы, выполненные частными строительными организациями – 76,4%. Иностранными подрядчиками выполнено 23%, государственными – 0,6%.

В январе-сентябре 2007г. было построено 44200 зданий, из которых 38667 жилого и 5533 нежилого назначения. За отчетный период введены в эксплуатацию: 3740 объекта транспорта и связи, 1084 – торговли, 247 – социально-культурного назначения. Доля объектов здравоохранения и образования остается незначительной, суммарно она составляет 1,2% от общего количества зданий нежилого назначения.

Индексы физического объема строительных работ

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

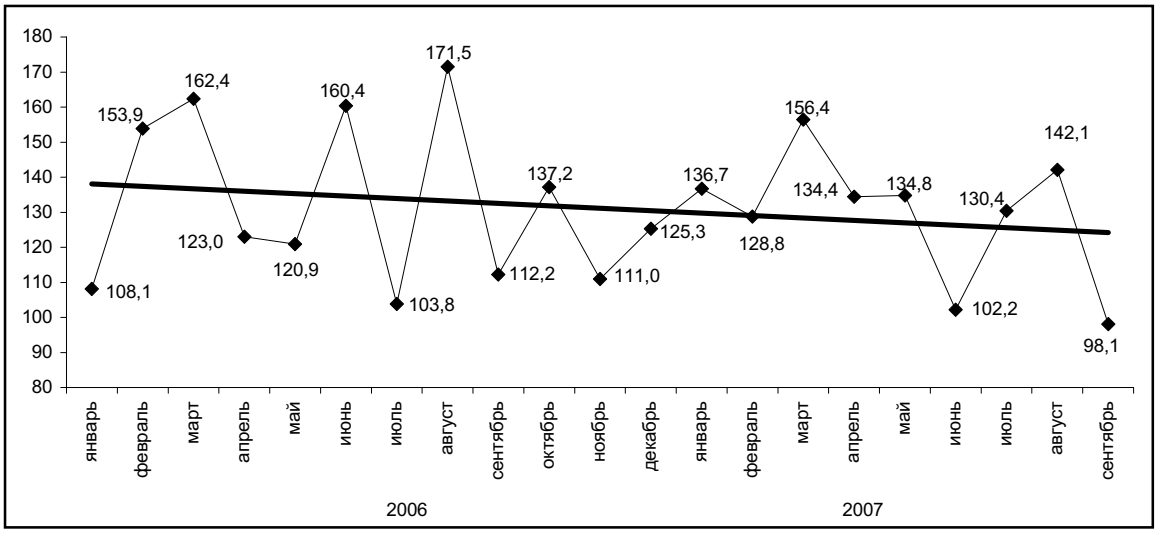

Увеличение объема строительных работ по сравнению с январем-сентябрем 2006г. наблюдается в 15 регионах республики. При этом наибольший рост отмечен в Акмолинской (в 2,8 раза), Актюбинской (в 1,6 раза), Павлодарской (в 1,4 раза), Мангистауской, Атырауской, Алматинской (по 1,3 раза) областях.

Снижение объемов строительных работ по сравнению с соответствующим периодом 2006г. отмечено в Западно-Казахстанской области (на 28,7%), что в основном связано с завершением строительства ряда объектов комплекса по переработке газа и конденсата и торгово-развлекательного центра.

Значительную долю в общереспубликанском объеме строительных работ занимают гг. Астана, Алматы и Атырауская область (суммарно 61% от общего объема).

Индексы физического объема строительных работ по регионам

в % к соответствующему периоду предыдущего года

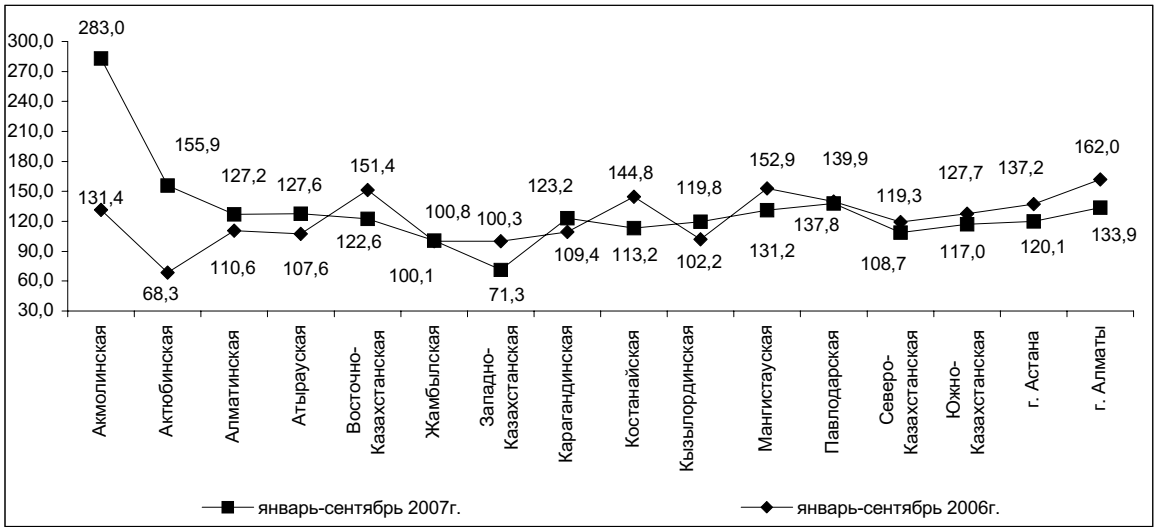

Жилищное строительство

В январе-сентябре 2007г. 16,1% от общего объема инвестиций в основной капитал было направлено на жилищное строительство (344,9 млрд. тенге), что в 1,5 раза больше инвестиций, освоенных в соответствующем периоде прошлого года. Предприятиями и организациями всех форм собственности и населением введено в эксплуатацию 5723,2 тыс. кв. метров общей площади жилых домов, что в 1,4 раза выше уровня января-сентября 2006 года.

В республике за отчетный период в среднем на 1000 человек населения приходилось 368,9 кв. м общей площади вводимых жилых домов (в январе-сентябре 2006г. – 261,5 кв. м).

Индексы физического объема ввода в эксплуатацию жилых домов

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

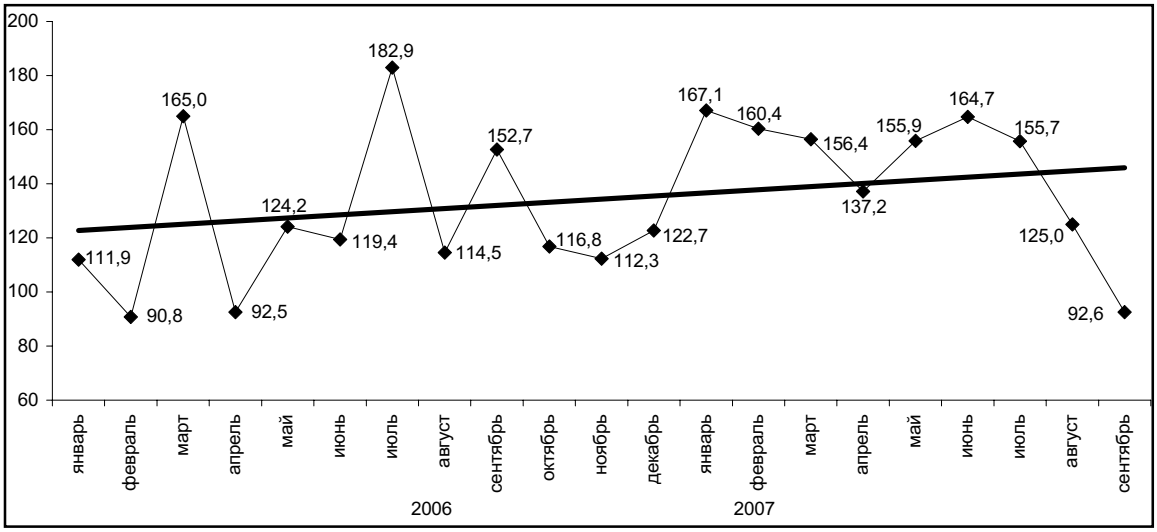

Преобладающим остается ввод в эксплуатацию жилых домов частными предприятиями, организациями и населением (92,7% от общего объема введенного жилья), где основной объем занимает индивидуальное жилищное строительство (71,8%).

Увеличение объемов введенного жилья наблюдается в 15 регионах республики. Значительный рост был отмечен в Атырауской (в 2,8 раза), Карагандинской (в 2,1 раза), Восточно-Казахстанской (в 1,9 раза), Мангистауской (в 1,4 раза) областях, а также в гг. Астана (в 1,8 раза) и Алматы (в 1,3 раза).

В Южно-Казахстанской области наблюдается снижение объемов введенного жилья (на 4,5%) за счет индивидуальных застройщиков, доля которых в общем объеме составляет 88,4%.

Стоимость строительства жилых домов. Средняя фактическая стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых домов в январе-сентябре 2007г. составила 38,5 тыс. тенге (в январе-сентябре 2006г. – 35,2 тыс. тенге) или выросла на 4%, в том числе построенных населением – 25,7 тыс. тенге (в январе-сентябре 2006г. – 24,7 тыс. тенге).

2.5 ТРАНСПОРТ

За январь-сентябрь 2007г. **грузооборот** в республике (с учетом оценки объема грузооборота нетранспортных организаций и предпринимателей, занимающихся коммерческими перевозками) составил 254746,4 млн. ткм, что на 6,1% больше грузооборота января-сентября 2006г.

Грузооборот **железнодорожного транспорта** за январь-сентябрь т.г. составил 145291,7 млн. ткм, что на 4,8% выше января-сентября 2006г. за счет увеличения перевозок внутри республики на дальние расстояния.

Грузооборот **автотранспорта** за январь-сентябрь т.г. (с учетом оценки объема грузооборота нетранспортных организаций и предпринимателей, занимающихся коммерческими перевозками) составил 43886,0 млн. ткм, что на 13,5% больше января-сентября 2006г.

Грузооборот **магистральных трубопроводов** в январе-сентябре т.г. составил 65461,4 млн. ткм, что на 4,4% выше января-сентября 2006г. Из общего объема грузооборота транспортировка нефти составила 31413,5 млн. ткм (увеличение на 6,4% к январю-сентябрю 2006г. за счет перегонки нефти по направлению Кумколь-Атасу-Алашанькоу), газ – 34047,9 млн. ткм (увеличение на 2,7% за счет увеличения объема транзита по газопроводам Бухара-Урал, Союз-Оренбург-Новопсков).

С начала навигации грузооборот **речного транспорта** составил 45514,41 тыс. ткм, что в 1,6 раза больше, чем за соответствующий период прошлого года.

Грузооборот **воздушного транспорта** за январь-сентябрь 2007г. составил 58971,49 тыс. ткм, или увеличился на 27,3% к январю-сентябрю 2006г.

Динамика грузооборота

в % к соответствующему месяцу прошлого года

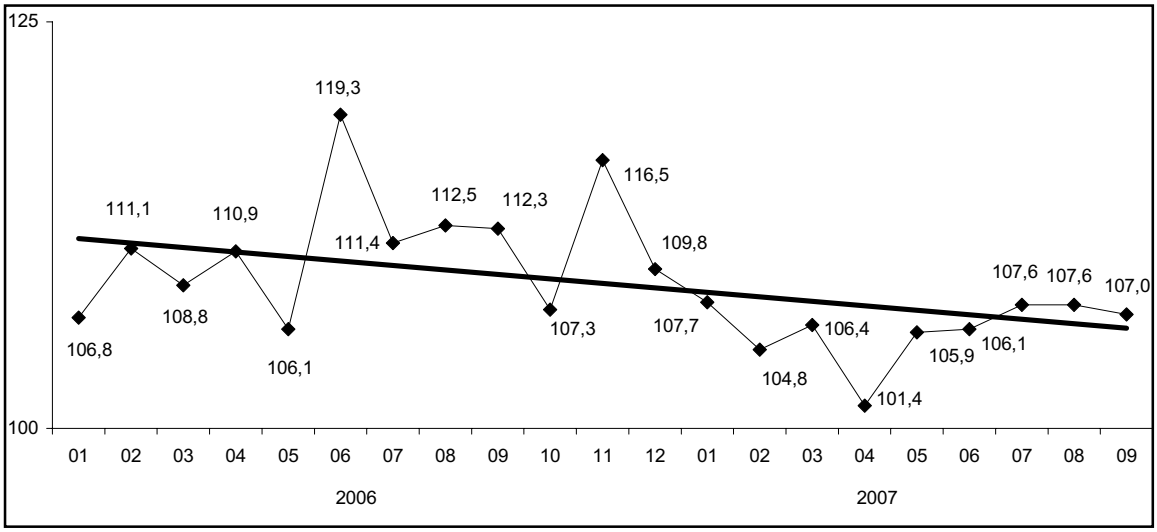

Пассажирооборот имеет устойчивую тенденцию роста (в январе-сентябре 2007г. по сравнению с январем-сентябрем 2006г. увеличение на 4,6%), что связано с ростом мобильности населения и, как следствие, увеличением дальности поездок. За январь-сентябрь 2007г. пассажирооборот транспорта республики составил 89361,0 млн. пкм. По сравнению с январем-сентябрем 2006г. увеличился пассажирооборот железнодорожного транспорта на 19,6%, автобусов - на 0,8%, такси - на 2,5%, воздушного

транспорта - на 42,8%; снизился пассажирооборот троллейбусов - на 20,9%, трамваев – на 2,3%. В целом пассажиропотоки стабильно растут. Это связано с улучшением организации перевозок и увеличением экономической активности населения.

Структура пассажирооборота

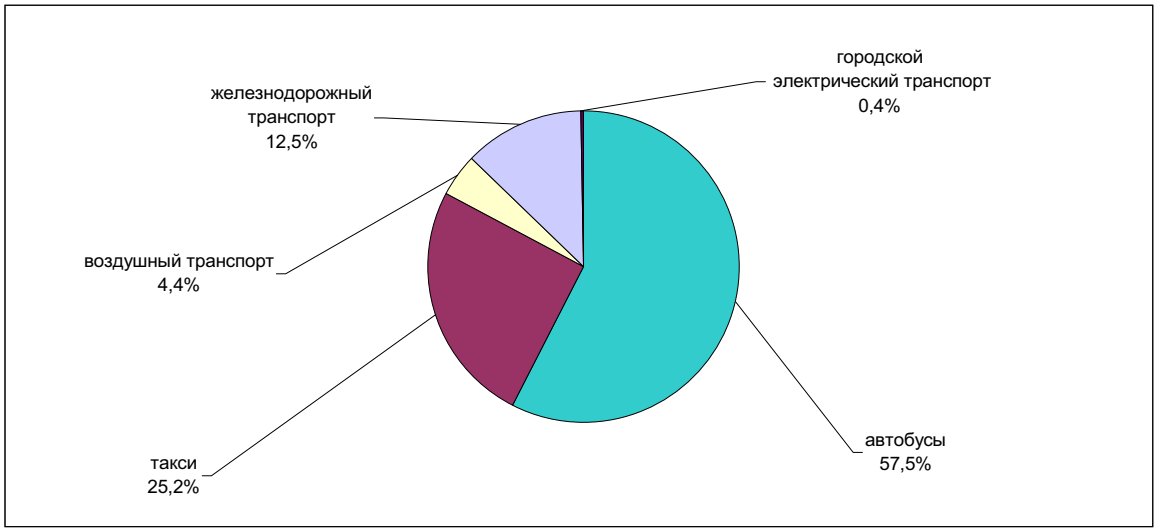

2.6 СВЯЗЬ

Значительный рост услуг связи обусловлен построением в республике сетей телекоммуникаций нового поколения, предложением новых видов услуг – видеотелефонии, услуги передачи голосовых, текстовых и мультимедийных сообщений, а также значительным снижением тарифов, возрастающей активностью постоянных потребителей и привлечением новых. Предприятиями связи республики за январь-сентябрь 2007г., по оперативным данным, оказано услуг на сумму 258,4 млрд. тенге, из них населению – на 103,4 млрд. тенге, что соответственно, в сопоставимых ценах на 33,8% и 32,9% больше, чем в январе-сентябре 2006г.

Доходы от услуг связи в январе-сентябре 2007г.

млн. тенге

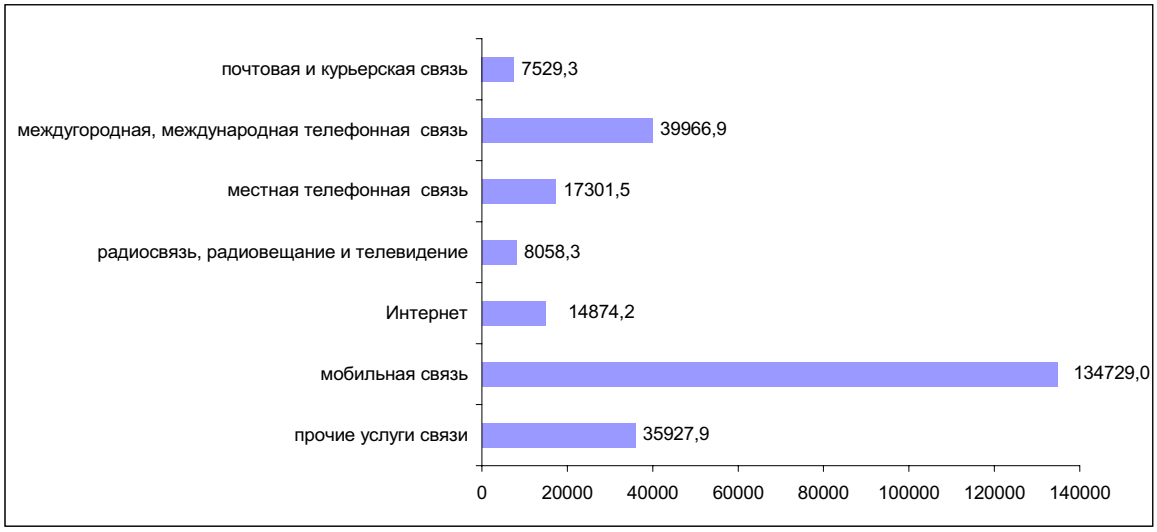

На развитие телекоммуникационного рынка оказывают влияние ввод новых мощностей, стремительное развитие Интернета, мобильной связи и построение больших корпоративных сетей.

Динамика услуг связи

в % к соответствующему месяцу предыдущего года

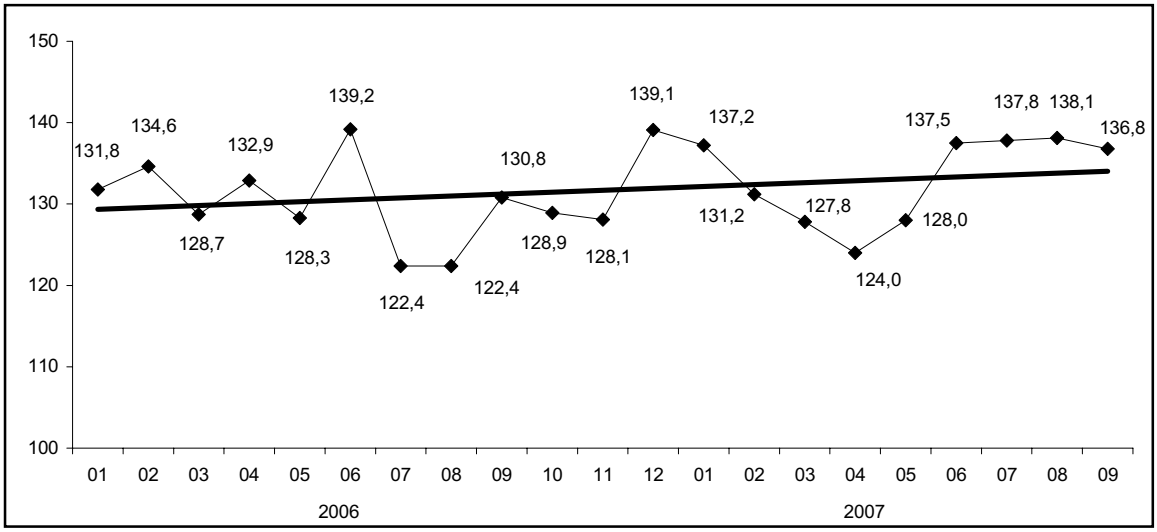

В структуре доходов от услуг связи за январь-сентябрь 2007г. наибольшую долю занимает мобильная связь – 52,1%. В сравнении с январем-сентябрем 2006г. объем услуг мобильной связи увеличился на 50,0%.

Структура доходов от услуг связи

в процентах

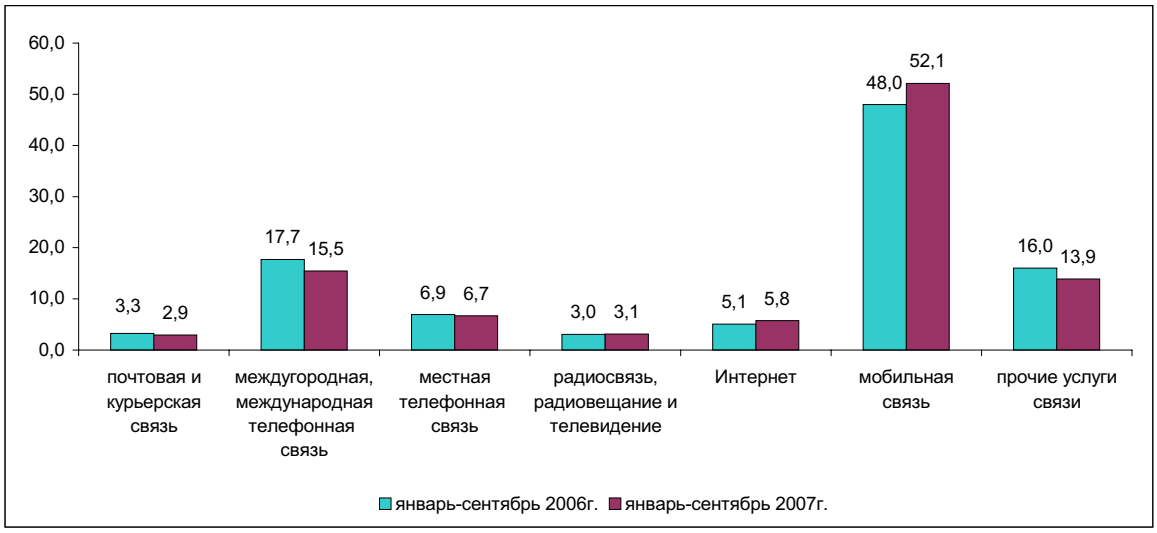

В общем объеме доходов предприятий связи доходы от реализации услуг связи населению составили 40,0%. В объеме доходов от услуг связи населению за январь-сентябрь 2007г. 59,4% составили доходы от услуг мобильной связи, 20,4% - от услуг междугородной, международной связи, 10,1% - от услуг местной телефонной связи, 10,1% - от услуг прочих видов связи.

Доходы от услуг связи населению в январе-сентябре 2007г.

млн. тенге

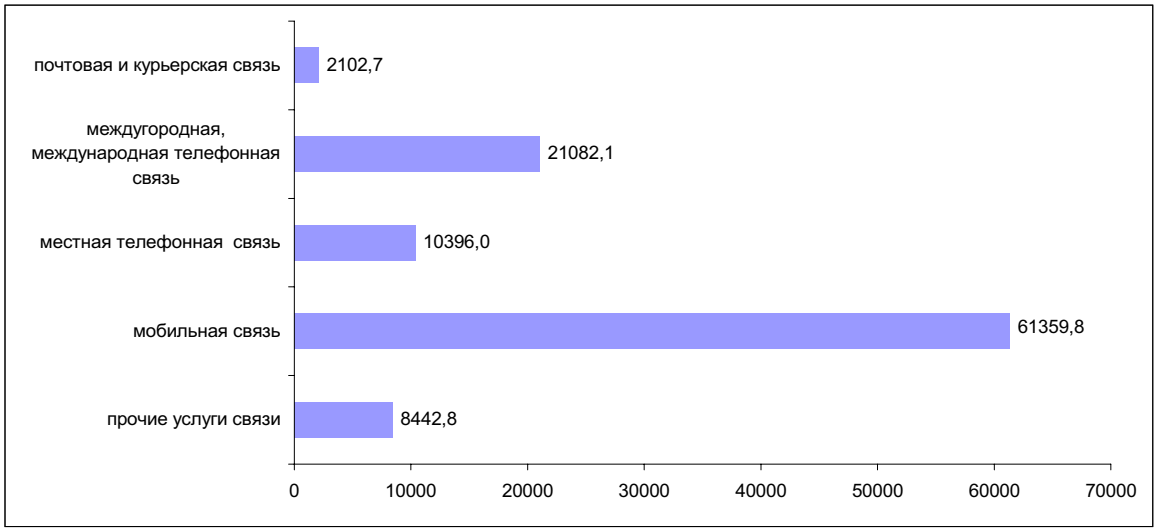

2.7 ТОРГОВЛЯ И ПРОЧИЕ УСЛУГИ

В январе-сентябре 2007г. объем розничного товарооборота составил 1319,1 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 10,5%. В сентябре 2007г. реализация товаров составила 168 млрд. тенге, что в постоянных ценах выше уровня сентября 2006г. на 9,8%, по сравнению с августом 2007г. увеличение составило 2,2%.

Динамика розничного товарооборота по месяцам в 2006-2007гг.

в процентах к соответствующему месяцу предыдущего года

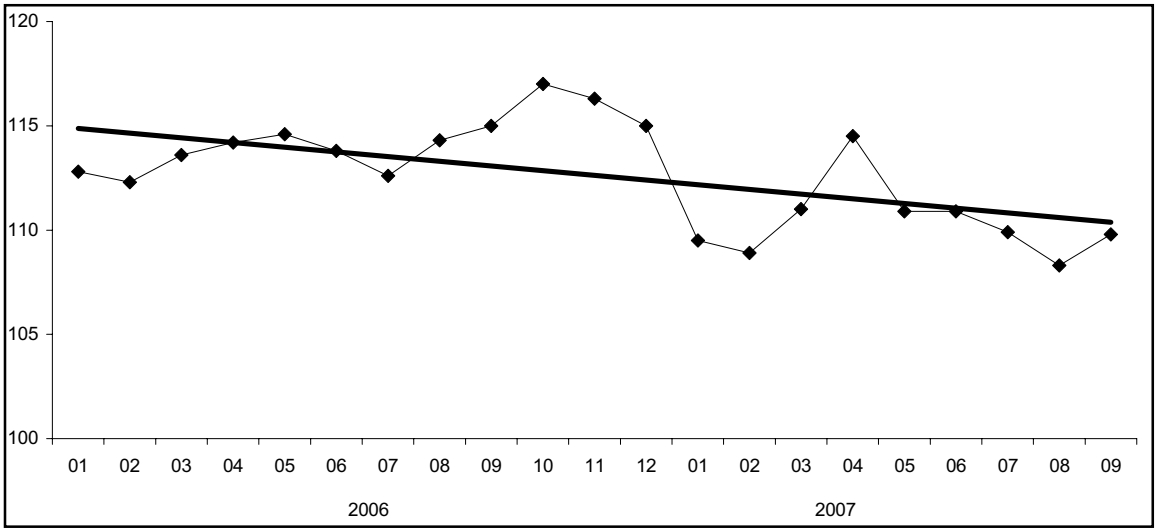

В январе-сентябре продажа потребительских товаров на душу населения в республике составила в среднем 85,3 тыс. тенге, что на 12,5 тыс. тенге выше аналогичного периода 2006г.

Индексы физического объема розничного товарооборота по регионам за январь-сентябрь 2007г.

(в процентах к соответствующему периоду предыдущего года)

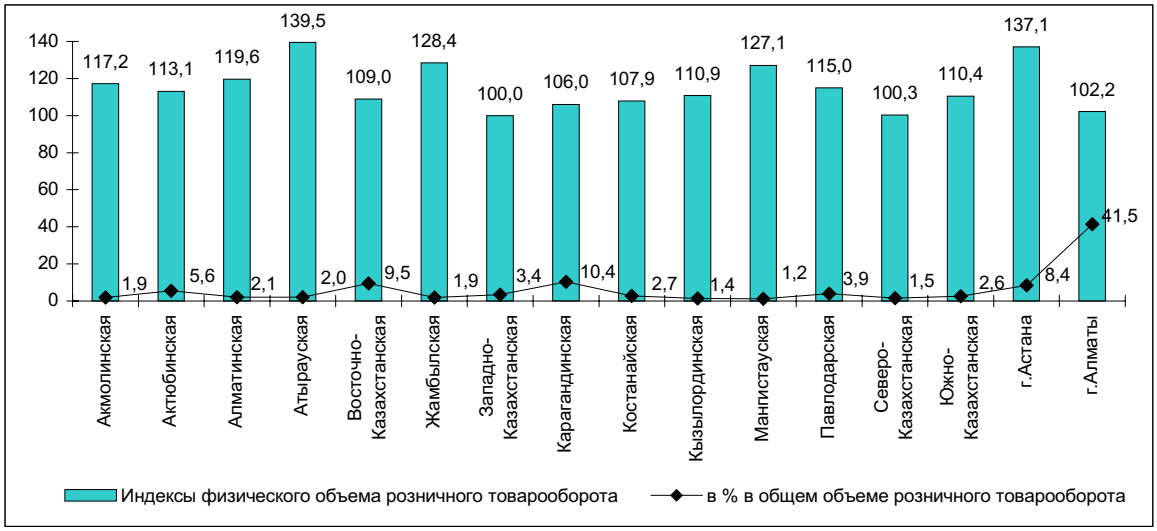

Повышение объемов розничного товарооборота наблюдается во всех регионах республики.

С начала года оборот от реализации товаров предприятиями частной формы собственности, от торговли на рынках и индивидуальными предпринимателями получен в сумме 1277,8 млрд. тенге (96,9%), других государств, их юридических лиц и граждан - 41 млрд. тенге (3,1%). Доля государственной торговли в республике незначительна.

Структура розничного товарооборота по каналам реализации

(в % к общему объему)

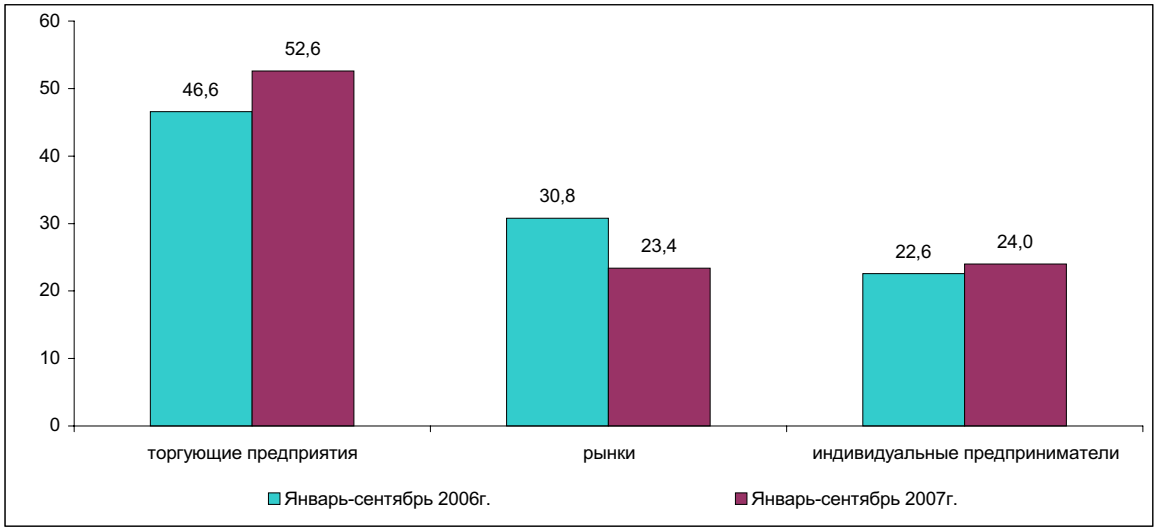

Следует отметить, что рост розничного товарооборота обусловлен, прежде всего, повышением реальных объемов товарооборота торгующих предприятий (на 24,7% к соответствующему периоду прошлого года). Неуклонно увеличивается и доля предприятий в общем объеме розничного товарооборота (с 46,6% в январе-сентябре 2006г. до 52,6% в январе-сентябре 2007 г.), которая обеспечивается высоким уровнем культуры обслуживания и широким ассортиментом качественных товаров.

В последнее время развитию деятельности стационарной торговой сети способствует внедрение современных и прогрессивных форм торговли.

Практически во всех регионах торговыми предприятиями внедряется продажа товаров длительного пользования в кредит. Расширяется продажа по безналичному расчету, с использованием платежных электронных карточек.

В гг.Алматы, Астане и других крупных городах республики расширяется сеть супермаркетов, гипермаркетов, где покупатели с наименьшими затратами времени могут приобрести практически весь необходимый ассортимент товаров по относительно приемлемым ценам. Привлекательность сети торговых предприятий также обеспечивается послепродажным сервисным обслуживанием покупателей.

Заметную долю в формировании товарооборота занимает доля индивидуального предпринимательства, которая увеличилась в отчетном периоде до 24% против 22,6% в январе-сентябре 2006г.

Несмотря на снижение объемов (с 30,8% в январе-сентябре 2006 г. до 23,4% в январе-сентябре 2007 г. в общем объеме розничного товарооборота), в республике имеет место и торговля физическими лицами на рынках, где ценовая привлекательность обеспечивает значительную покупательскую проходимость данной сферы розничной торговли.

Оптовый товарооборот республики с начала текущего года составил 3274,4 млрд. тенге или на 9,7% больше, чем за соответствующий период 2006г. При этом, практически весь объем полученного товарооборота приходится на негосударственный сектор. Преобладающую долю в оптовом товарообороте продолжают занимать непродовольственные товары и товары производственно-технического назначения.

Объем услуг общественного питания за январь-сентябрь 2007г. составил 50,8 млрд. тенге или на 21,1% больше, чем за соответствующий период прошлого года. При этом, 18,1% от общего объема услуг общественного питания предоставляется индивидуальными предпринимателями.

За анализируемый период объем услуг по техническому обслуживанию и ремонту автомобилей, мотоциклов и ремонту бытовых изделий и предметов личного пользования составил 11,5 млрд. тенге. Значительная часть (47,4%) данных услуг предоставляется в сфере малого предпринимательства (малыми предприятиями и индивидуальными предпринимателями).

3. МОНИТОРИНГ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Количество субъектов малого предпринимательства (по состоянию на 1 октября 2007г.), активно работающих на рынке, по сравнению с соответствующим периодом прошлого года выросло на 11,7% и составило 609519 единиц, в том числе - 52760 юридических лиц, 388366 - индивидуальных предпринимателей и 168393 крестьянских хозяйств. Численность занятых в малом предпринимательстве увеличилась на 11,5% и составила 1784233 человек. Выпуск продукции (товаров и услуг) активными субъектами малого предпринимательства за январь-сентябрь 2007 года увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 14,9% и составил 1236584 млн. тенге.

	Количество активных субъектов малого предпринимательства (по состоянию на 1 октября), единиц		Численность занятых (по состоянию на 1 октября), человек		Выпуск продукции (товаров и услуг) за январь-сентябрь, млн. тенге	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
РЕСПУБЛИКА КАЗАХСТАН	545568	609519	1600606	1784233	991045	1236584
Акмолинская	25128	29065	67939	75869	31537	35589
Актюбинская	16732	23714	54282	63150	34927	41227
Алматинская	68006	78039	178804	206493	89094	97238
Атырауская	24089	27851	52265	58482	62856	73588
Восточно-Казахстанская	49122	53817	140496	149991	55950	61985
Жамбылская	35175	35666	104819	130876	21393	30220
Западно-Казахстанская	18038	19314	46947	53327	46785	50227
Карагандинская	33673	35338	105056	113953	55809	60292
Костанайская	33937	41682	90074	96165	37599	47402
Кызылординская	15267	15330	34755	36152	29926	47815
Мангистауская	14793	19256	34439	45827	28384	48186
Павлодарская	23060	25113	68990	78340	44814	52126
Северо-Казахстанская	20616	22059	61310	62749	28211	34540
Южно-Казахстанская	98034	101905	241962	256936	42649	62265
г. Астана	23244	25934	101584	116426	129550	193115
г. Алматы	46654	55436	216884	239497	251561	300769

Основными факторами увеличения численности субъектов малого предпринимательства является система мер поддержки на государственном и региональном уровнях, совершенствование организационного и экономического механизма, вследствие чего наблюдается расширение сфер деятельности и экономическое укрепление предприятий.

Более подробная информация представляется по юридическим лицам.

На 1 октября 2007г. число зарегистрированных юридических лиц, осуществляющих предпринимательскую деятельность, составило 186,2 тыс. единиц, что на 10,7% выше, чем по состоянию на 1 октября 2006г. Количество предприятий малого предпринимательства в расчете на 1000 жителей составило 12 единиц, увеличившись по сравнению с данными на 1 октября 2006г. на единицу.

Распределение регионов по количеству предприятий малого предпринимательства на 1000 жителей

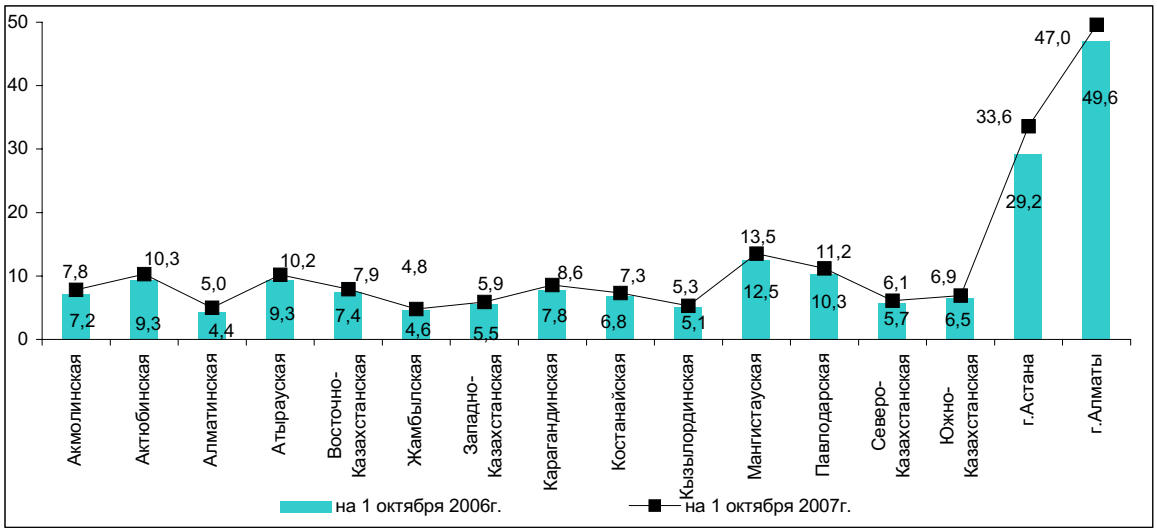

Во всех регионах республики зафиксирован рост числа зарегистрированных предприятий на 1000 жителей. Наиболее значительно число зарегистрированных предприятий увеличилось в г. Астане (на 4,4 единицы), г. Алматы (на 2,6 единиц), заметное увеличение произошло также в Мангистауской и Актюбинской областях - на 1 единицу, в остальных регионах прирост показателя составлял от 0,2 до 0,9 единиц.

Из числа зарегистрированных предприятий доля активных составила 28,3%. Большинство активных предприятий (35,4%) специализируются на торговле, ремонте автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, в строительстве активны 17,4% предприятий, в подотрасли операций с недвижимым имуществом, арендой и предоставлением услуг потребителям – 16%, в промышленности – 11,9%, из которых наибольшее количество приходится на обрабатывающую промышленность (91,5%). Наиболее активно развиваются предприятия малого бизнеса в г.Алматы, Южно-Казахстанской области и г. Астане, доля которых составляет 26,7%, 9,9% и 9,5% соответственно. Наибольшее количество активных предприятий в общем количестве зарегистрированных приходится на Кызылординскую (42,9%), Мангистаускую (40,4%), Западно-Казахстанскую (38,6%) и Атыраускую (38,6%) области.

По расчетным данным на 1 октября 2007г. по сравнению с прошлым годом общая численность занятых на предприятиях малого бизнеса в целом по стране выросла на 9,5% и составила 604,5 тыс. человек.

Численность занятых на начало отчетного периода

тыс. чел.

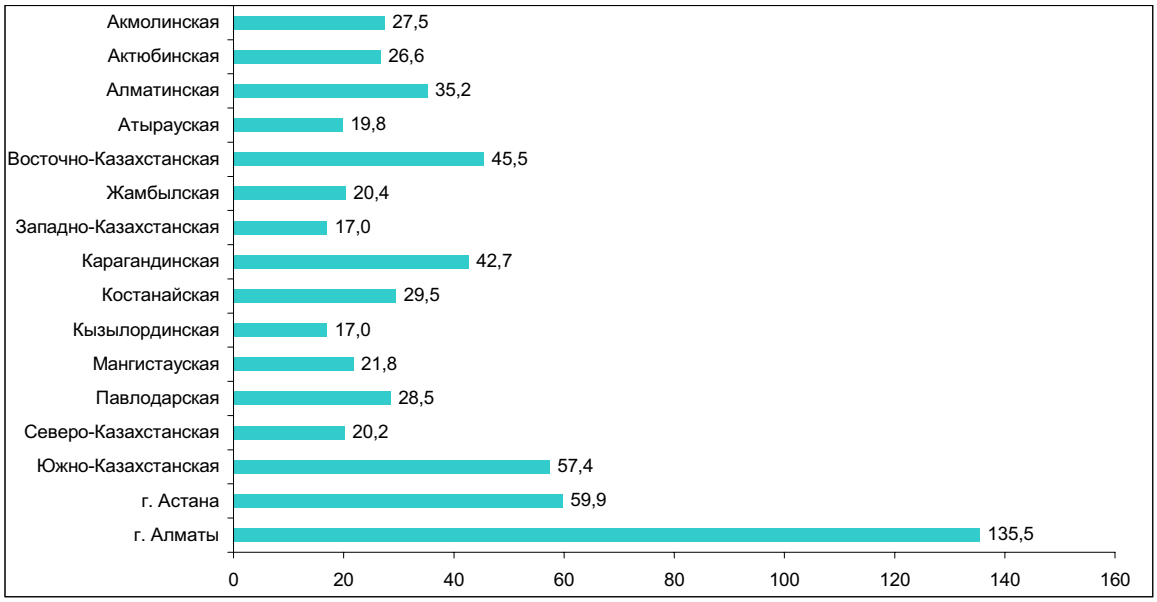

В отраслевом разрезе 29,1% всех работников приходится на отрасли торговли, ремонта автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, на строительство – 21,6%, на операции с недвижимым имуществом, аренду и предоставление услуг потребителям – 14,4%, промышленность – 13,2%. В большинстве областей наблюдался рост численности занятых на предприятиях малого предпринимательства. Наибольший рост численности занятых на 1 октября 2007г. по сравнению с аналогичным показателем прошлого года отмечен в Мангистауской (в 1,4 раза), Павлодарской (в 1,2 раз), Жамбылской (на 18,6%) областях и г. Астане - на 17,7%. В остальных регионах республики увеличение составило незначительный процент.

Снижение численности занятых наблюдалось в Северо-Казахстанской области (на 4,3%). Причиной снижения среднесписочной численности занятых на предприятиях является, прежде всего, динамизм процессов, характерных для малого предпринимательства: изменение статуса предприятия (на крупное или среднее) и его перерегистрация в сферу индивидуального предпринимательства.

Выпуск продукции предприятиями малого бизнеса Республики Казахстан

(в % к соответствующему месяцу прошлого года)

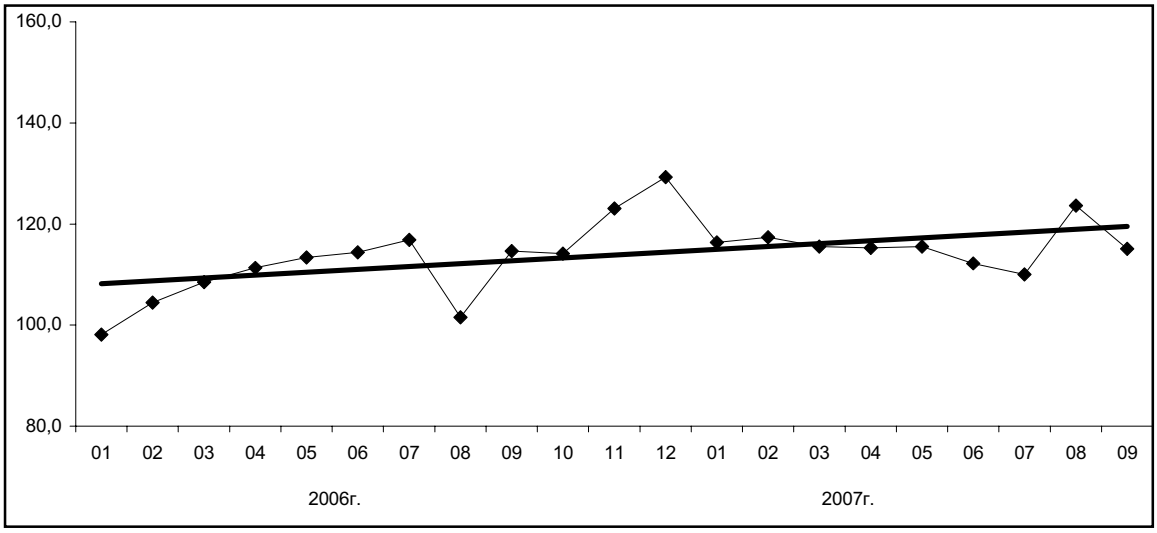

В сентябре 2007г. выпуск продукции юридическими лицами малого предпринимательства по расчетным данным вырос на 15,1% относительно сентября предыдущего года. Рост выпуска продукции отмечен во всех регионах республики, наибольшее увеличение наблюдается в Мангистауской, Карагандинской, Актюбинской областях и г. Астане.

4. ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ

(Информация Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан)

4.1 ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ ОБОРОТ

Внешнеторговый оборот Республики Казахстан, по данным таможенной статистики, без учета неорганизованной торговли, в январе-августе 2007г. составил 50168,3 млн. долларов США и по сравнению с январем-августом прошлого года увеличился на 31,2%, в том числе экспорт - 29376,7 млн. долларов США, увеличился на 22,9%, импорт (с учетом расходов на транспортировку и страхование) - 20791,6 млн. долларов США, увеличился на 45,2%.

Товарная структура экспорта

в % к итогу

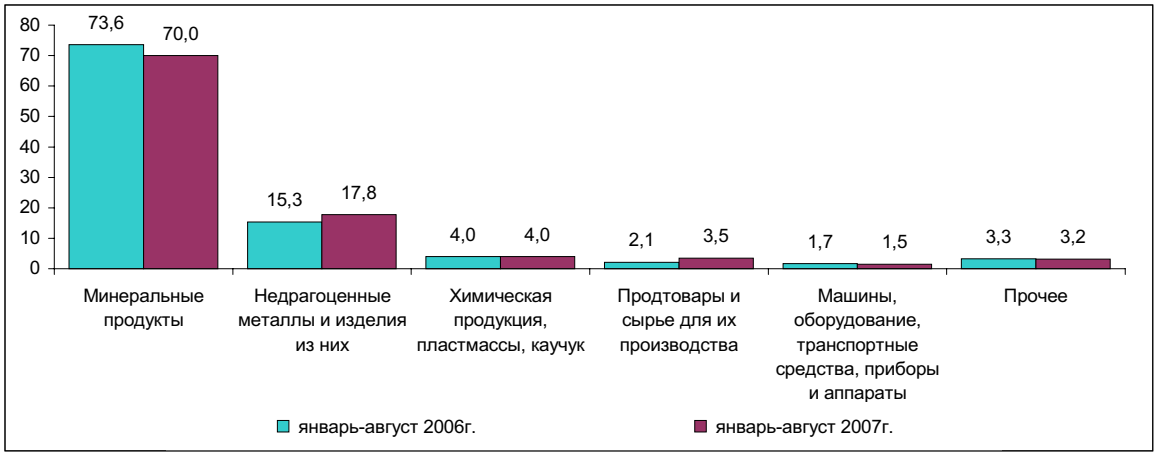

Основными покупателями казахстанской продукции являются Италия (16,1%), Швейцария (15,7%), Китай (12,5%), Российская Федерация (10,1%), Франция (8,7%), Иран (5,4%), Нидерланды (5,1%), Украина и Израиль (по 2,4%), Узбекистан и Турция (по 1,9%), Великобритания (1,8%), Испания (1,6%), Румыния (1,3%), Германия (0,9%), Швеция, Япония и США (по 0,6%).

Доля стран СНГ в общем объеме экспорта за анализируемый период составила 16,8% (в январе-августе 2006г. - 14,6%).

Товарная структура импорта

в % к итогу

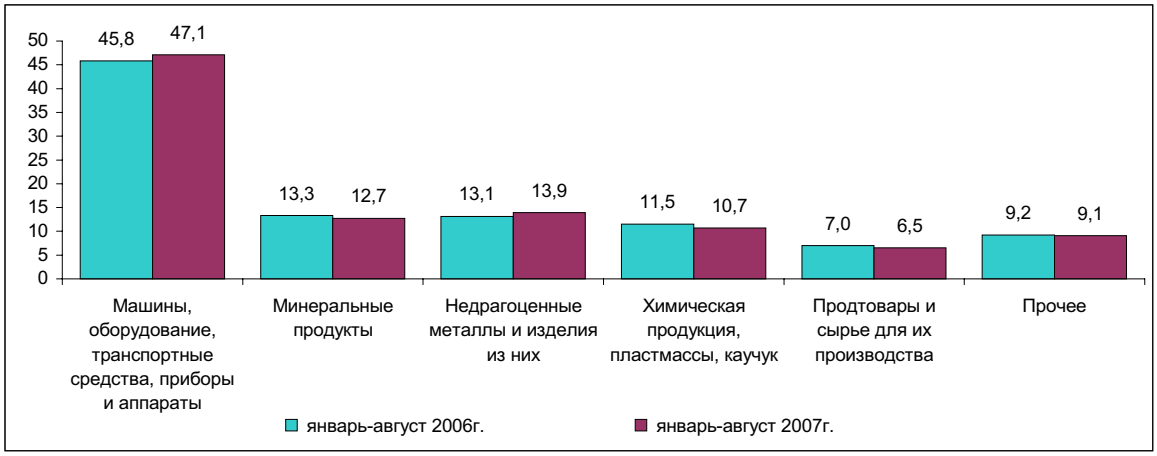

В общем объеме импорта инвестиционные товары в январе-августе 2007 года составили 9569,5 млн. долларов США или 46% (в январе-августе 2006г. - 6847,4 млн. долларов США или 47,8%).

В январе-августе 2007г. на страны СНГ приходилось 44,4% всех импортных поставок (в январе-августе 2006г. - 46,4%). Основными поставщиками импортной продукции являются Российская Федерация (35,1% от общего объема импорта), Китай (10,7%), Германия (8,0%), США (5,3%), Украина (4,8%), Япония (4,3%), Италия (4,0%), Турция (2,9%), Франция (2,4%), Великобритания (2,2%), Республика Корея и Узбекистан (по 1,8%), Нидерланды и Беларусь (по 1,3%), Польша (1,2%), Швеция (1,0%), Швейцария (0,9%).

4.2 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ГОСУДАРСТВАМИ СНГ

В январе-августе 2007г. внешнеторговый оборот со странами СНГ составил 14171,7 млн. долларов США и по сравнению с январем-августом 2006г. увеличился на 39,7%, в том числе экспорт - 4931,5 млн. долларов США, увеличился на 41,2%, импорт - 9240,2 млн. долларов США, увеличился на 38,9%.

Доля государств СНГ в общем товарообороте составила 28,2% (в январе-августе 2006г. - 26,5%).

Удельный вес минеральных продуктов в общем объеме экспорта в государства СНГ в январе-августе 2007г. составил 50% (в январе-августе 2006г. - 51%), продовольственных товаров - 12% (12%), химической продукции - 15% (15%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из стран СНГ в январе-августе 2007г. составила 26% (в январе-августе 2006г. - 28%), минеральных продуктов - 27% (27%), металлургической продукции - 18% (17%), химических товаров - 9% (10%).

Страны СНГ являются основными поставщиками минеральных продуктов, химической и металлургической продукции: доля импорта из этих стран по минеральным ресурсам в январе-августе 2007г. составила 94% (в январе-августе 2006г. - 93%), металлургической продукции - 57% (59%), продовольственным товарам - 62% (55%), химическим товарам - 38% (40%) от общего импорта указанных товаров.

4.3 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ДРУГИМИ СТРАНАМИ МИРА

В январе-августе 2007г. внешнеторговый оборот с другими странами мира составил 35996,6 млн. долларов США и по сравнению с аналогичным периодом прошлого года увеличился на 28,2%, в том числе экспорт - 24445,2 млн. долларов США, увеличился на 19,8%, импорт - 11551,4 млн. долларов США, увеличился на 50,5%.

Удельный вес минерального сырья в общем объеме экспорта в другие страны мира в январе-августе 2007г. составил 74% (в январе-августе 2006г. - 78%), продукции металлургической промышленности - 18% (16%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из других стран мира в январе-августе 2007г. составила 64% (в январе-августе 2006г. - 61%), продовольственных товаров - 4% (6%), химической продукции - 12% (13%), продукции металлургической промышленности - 11% (10%).

Другие страны мира играют большую роль в обеспечении потребностей страны по ряду важнейших товаров: доля импорта из этих стран по продукции машиностроения в январе-августе 2007г. составила 75% (в январе-августе 2006г. - 71%), фармацевтическим товарам - 88% (85%), одежде - 81% (84%), продовольственным товарам - 38% (45%) от общего импорта указанных товаров.

4.4 ПЛАТЕЖНЫЙ БАЛАНС

По данным Национального Банка Республики Казахстан за второй квартал 2007г. отрицательное сальдо сложилось по счету текущих операций платежного баланса - 1901,5 млн. долларов США (в апреле-июне 2006 года результат был отрицательным - 174,2 млн. долларов США). Это объясняется увеличением отрицательного результата операций по услугам с 1633,2 до 1878,9 млн. долларов, по доходу с 2448,9 до 2958,5 млн. долларов, текущим трансфертам с 223,5 до 531,2 млн. долларов, а также уменьшением положительного результата по товарам - с 4131,4 до 3467,1 млн. долларов.

Товарооборот (в ценах ф.о.б.) за второй квартал т.г. по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года вырос на 26,6% и составил 20253,5 млн. долларов. В товарообороте импорт занимает 41,4% (8387,8 млн. долларов), экспорт - 58,6% (11865,7 млн. долларов). Объем импорта товаров из стран СНГ увеличился за указанный период на 36%, экспорта - на 27,3%. Из стран дальнего зарубежья - соответственно на 45,9% и на 16,2%.

Объемы импорта и экспорта в 2006 - 2007гг.

млн. долларов США

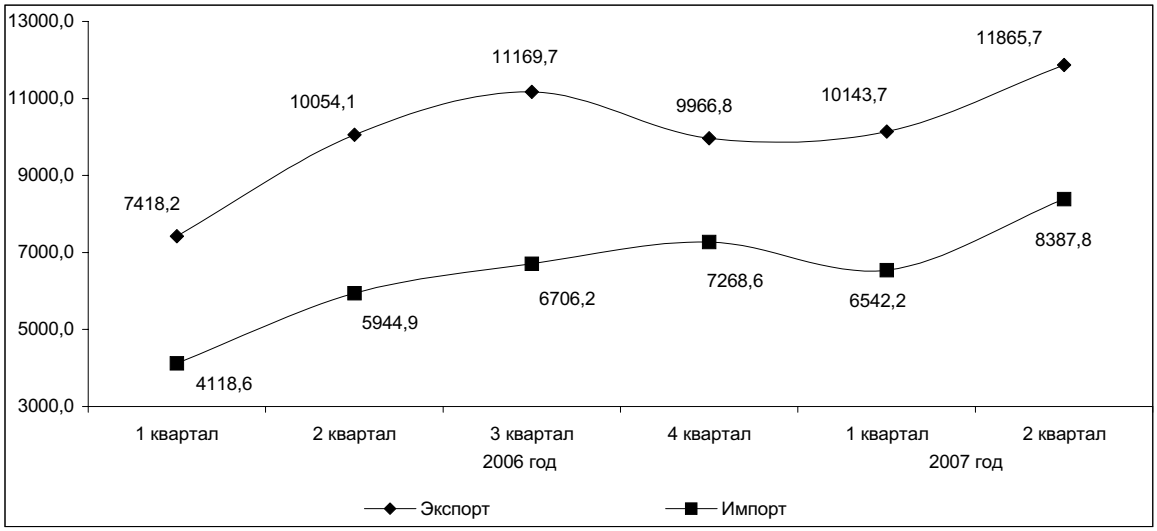

Объем предоставленных услуг за апрель-июнь т.г. составил 870,3 млн. долларов, что больше на 26,7%, чем в соответствующем периоде предыдущего года. Транспортные услуги занимают 48,1% в общем объеме предоставленных услуг, поездки - 28,9%, прочие услуги - 23%.

Объем импортируемых услуг определился в сумме 2749,2 млн. долларов, из них транспортные услуги - 552,1 млн. долларов, поездки - 243,8 млн. долларов, прочие услуги - 1953,3 млн. долларов.

Доход, полученный от инвестиций и компенсаций работающим во втором квартале 2007 года, увеличился в 3 раза по сравнению с соответствующим кварталом предыдущего года и составил 1 012,1 млн. долларов, а платежи по указанным статьям - 3970,6 млн. долларов (2793,2 млн. долларов за апрель-июнь 2006 года).

Счет финансовых операций за апрель-июнь 2007 г. сложился положительным - 3702,3 млн. долларов (983,7 млн. долларов за апрель-июнь 2006г.).

Сальдо по операциям с прямыми инвестициями составило 265,5 млн. долларов (1520,3 млн. долларов во втором квартале 2006г.). За отчетный период результат операций с прямыми инвестициями за рубежом был отрицательным - 1509,3 млн. долларов, а в Казахстане положительным - 1774,8 млн. долларов.

Во втором квартале 2007 года нетто операций с портфельными инвестициями было положительным - 1263 млн. долларов, а в 2006 году - отрицательным - 877,6 млн. долларов.

Чистый результат по операциям, проводимым по статье платежного баланса «Другие инвестиции», был равен 2945,5 млн. долларов (2311,1 млн. долларов во втором квартале 2006 года). В объеме активов и обязательств большая часть операций приходится на займы (2912,5 и 7586,3 млн. долларов соответственно).

Изменение резервных активов Казахстана за апрель-июнь т.г. является отрицательным и составляет 837,9 млн. долларов.

5. ИНВЕСТИЦИИ

Инвестиции в нефинансовые активы

В январе-сентябре 2007г. оценочный объем инвестиций в нефинансовые активы (без инвестиций в пополнение запасов материальных оборотных средств) составил 2172,6 млрд. тенге, значительную долю в них (98,3%) занимают инвестиции в основной капитал.

Инвестиции в основной капитал

В январе-сентябре 2007г. инвестиции в основной капитал составили 2135,7 млрд. тенге, что на 11,9% больше, чем в январе-сентябре 2006г.

Индексы физического объема инвестиций в основной капитал

в % к соответствующему месяцу прошлого года

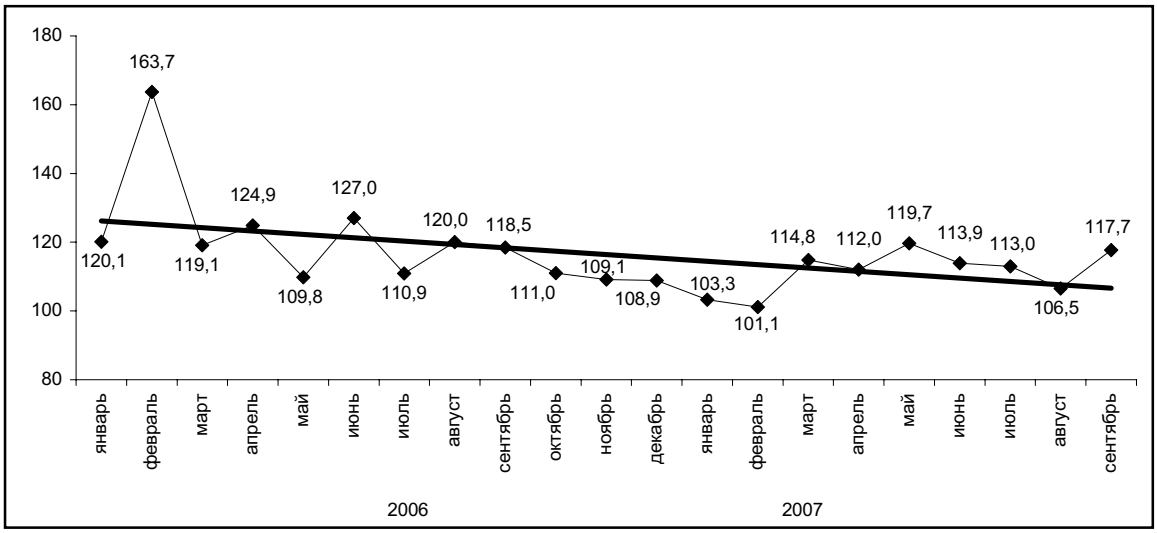

В январе-сентябре 2007г. рост инвестиций в основной капитал по сравнению с соответствующим периодом прошлого года отмечался практически во всех регионах республики. При этом наибольший рост наблюдался в Акмолинской области (в 2 раза), где более активными темпами велось строительство автодорог, Западно-Казахстанской области (на 47%) – за счет роста вложений в обустройство газоконденсатного месторождения, г. Астане (на 30,9%) – за счет увеличения инвестиций в строительство жилья, Актюбинской области (на 21,7%), где интенсивнее осваивались средства на строительстве газоперерабатывающего завода.

Снижение объемов инвестиций по сравнению с январем-сентябрем 2006г. произошло в Атырауской (на 1,9%), Северо-Казахстанской (на 2,5%) и Мангистауской (на 16,1%) областях. Причинами снижения стало завершение ряда инвестиционных проектов в этих регионах.

Темпы освоения инвестиций в основной капитал по регионам

в % к соответствующему периоду прошлого года

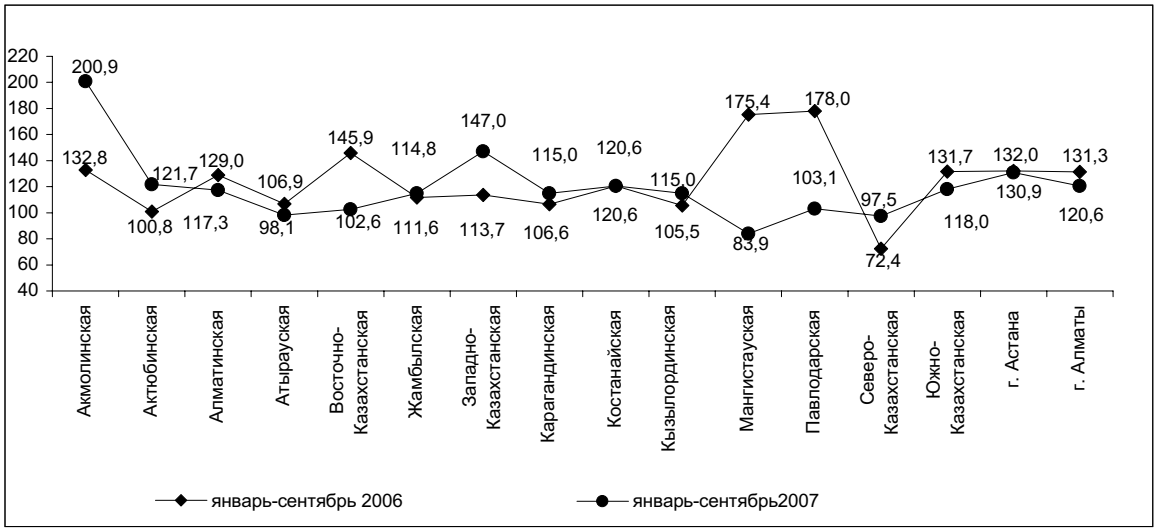

В январе-сентябре 2007г. основными источниками вложения средств в основной капитал явились собственные средства хозяйствующих субъектов (56,2%) и иностранные инвестиции (18%). Бюджетные средства составили 14%, заемные – 11,8%.

Наибольший объем иностранных инвестиций освоен в Атырауской области (67,7%), так как данный регион остается привлекательным для иностранных инвесторов, вкладывающих средства в развитие нефтегазового сектора экономики.

В структуре инвестиций в основной капитал значительную часть составили средства предприятий и организаций частной формы собственности (62,2%), а также хозяйствующих субъектов других государств, осуществляющих деятельность на территории Республики Казахстан (23,2%). На долю государственного сектора пришлось 14,6%.

Структура инвестиций в основной капитал по направлениям использования

в процентах

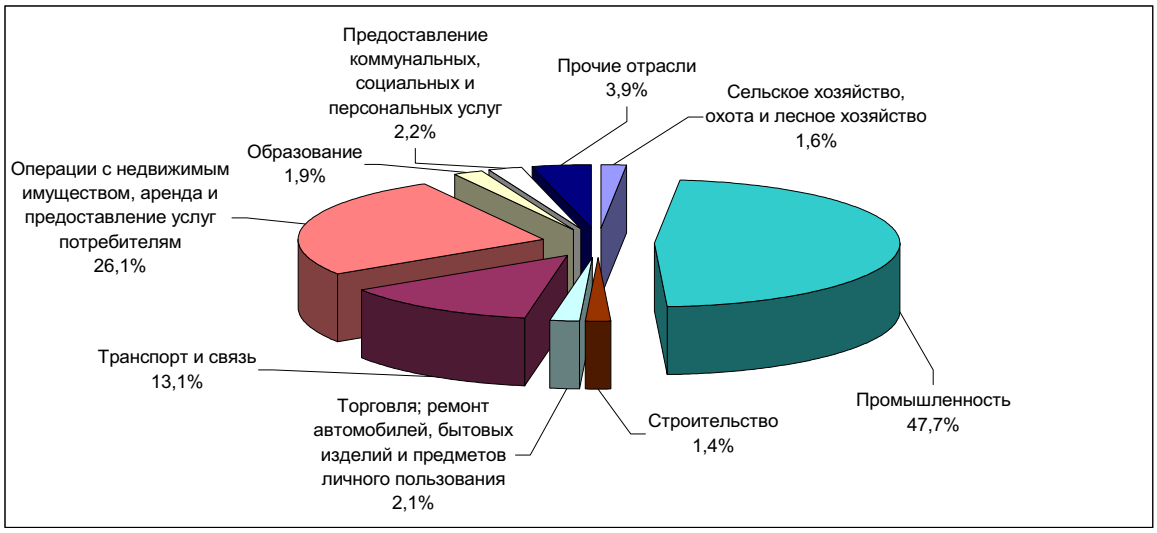

По инвестиционной привлекательности приоритетными для вложений отраслями остаются добыча сырой нефти и природного газа, предоставление услуг в этих областях – 29,1% от общего объема инвестиций в основной капитал, операции с недвижимым имуществом, аренда и предоставление услуг потребителям – 26,1%, транспорт и связь – 13,1%, обрабатывающая промышленность – 10,4%.

Технологическая структура инвестиций в основной капитал

в процентах

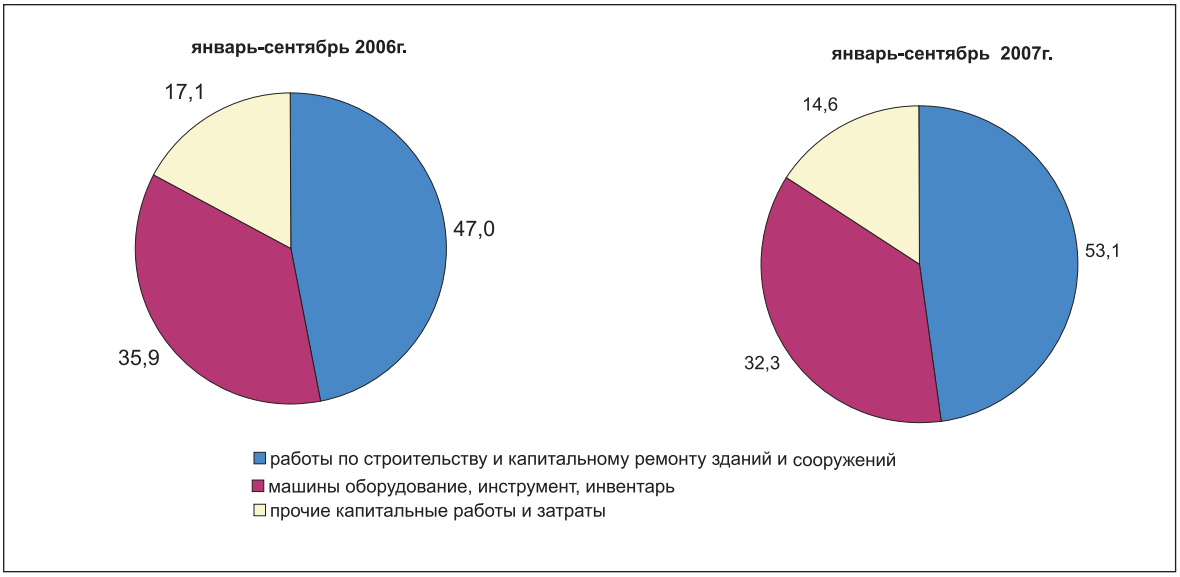

6. ЦЕНЫ

6.1 ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЕ ЦЕНЫ

Инфляция в сентябре т.г. составила 2,2%, что на 1,5 процентных пункта больше, чем в предыдущем месяце. Наибольший прирост цен отмечен на продовольственные товары – 3,5%, а их “вклад” в инфляцию был самым весомым – 1,6%. Цены на непродовольственные товары повысились на 0,8%, что внесло в общий прирост цен 0,2%, платные услуги – на 1,5% и 0,4%, соответственно.

На рынке продовольственных товаров в прошедшем месяце существенный рост цен отмечен на хлебопродукты – 12,6% (в августе – на 2,7%). Цены на муку возросли на 17%, хлеб – на 25,4%, макаронные изделия – на 4,3%, булочные – на 3,4%.

Прирост цен на молочные продукты составил 4,3%, а на творог – 5,7%, молоко свежее – 5,6%, кефир – 5,5%, сметану – 5,1%. Заметное повышение наблюдалось на масло подсолнечное – на 12,6%, яйца – на 7,1%.

Мясо птицы подорожало на 4,3%, говядина, баранина – на 2,3-2,6%, свинина и колбасные изделия – на 1,3-1,6%. Уровень цен на рыбу и морепродукты за месяц вырос на 1,4% (в августе т.г. – на 0,6%), а на свежую – на 2,2%, консервированную – на 0,9%.

Снижение цен на плодоовощную продукцию в последние два месяца т.г. было одинаковым – по 4,1%. На отдельные их виды наблюдалось разнонаправленное изменение цен. Цены на картофель, лук репчатый и капусту снизились на 8,4-9,2%, а на яблоки, огурцы повысились – на 2,2-3,8%. Сахар подешевел на 2% (в августе т.г. прирост – 1,9%).

В группе непродовольственных товаров цены на твердое топливо увеличились на 2,1%, бензин – на 1%. Уровень цен на моющие средства и канцелярские товары стал выше на 1-1,3%, печатную продукцию – на 0,8%, предметы домашнего обихода – на 0,7%, товары личной гигиены, одежду и обувь – по 0,6%, лекарственные препараты – на 0,4%.

В сфере платных услуг наибольший прирост цен зафиксирован на услуги образования – 8,1%. Услуги пассажирского транспорта и медицинских учреждений подорожали по 1,5%, культуры и отдыха на – 1,9%, парикмахерских – на 1,6%, ресторанов и гостиниц – на 3,4%.

Тарифы на жилищно-коммунальные услуги за месяц выросли на 0,8%. Оплата за газоснабжение повысилась на 3,6%, содержание жилья – на 1,3%, сбор мусора – на 0,5%, электроэнергию – на 0,3%.

Инфляция в 2005-2007гг.

в процентах к соответствующему месяцу предыдущего года

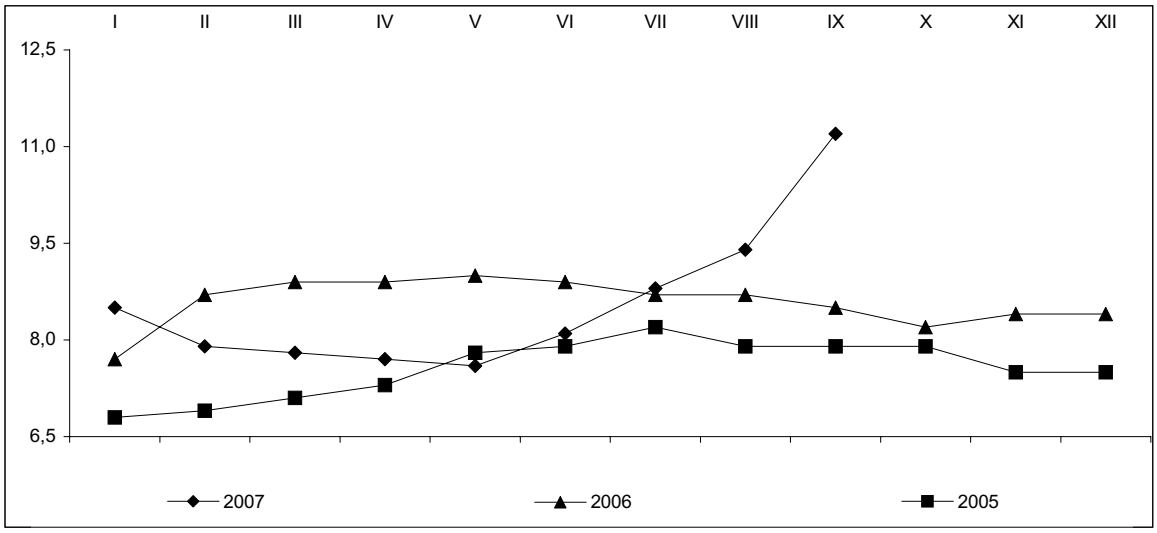

В сентябре 2007г. в среднем по республике цена продажи одного квадратного метра нового жилья составила 161,4 тыс. тенге и по сравнению с сентябрем 2006г. увеличилась в 1,6 раза, перепродажи благоустроенного жилья – соответственно, 139,4 тыс. тенге и в 1,7 раза.

Изменение цен на рынке жилья в 2006-2007гг.

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение -

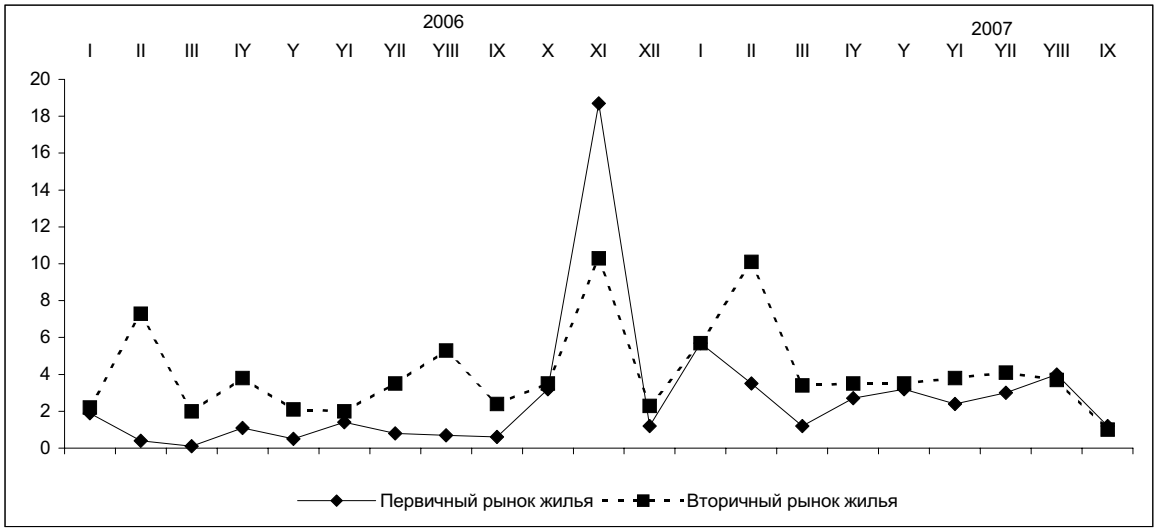

Базовая инфляция, рассчитанная без учета влияния роста цен на фрукты и овощи, бензин, уголь в сентябре т.г. составила 2,6%, августе т.г. – 1%.

Инфляция в Республике Казахстан в сентябре 2007 года

в процентах, прирост +, снижение -

	Сентябрь 2007г. к			Январь-сентябрь 2007г. к январю-сентябрю 2006г.
	августу 2007г.	декабрю 2006г.	сентябрю 2006г.	
Инфляция	2,2	8,6	11,2	8,6
Базовая инфляция	2,6	8,8	11,0	7,9
Изменение цен и тарифов для групп населения с наименьшими денежными доходами	3,6	10,6	13,6	9,0
Изменение цен и тарифов для групп населения с наибольшими денежными доходами	1,7	7,9	10,6	8,6

Величина прожиточного минимума в среднем на душу населения, рассчитанная исходя из минимальных норм потребления основных продуктов питания, в сентябре 2007г. относительно декабря 2006г. увеличилась на 25,2%, предыдущего месяца – на 0,7% и составила 10381 тенге (продукты питания – 6229 тенге, непродовольственные товары и платные услуги – 4152 тенге). В ее структуре доля расходов на приобретение мяса и рыбы в сентябре 2007г. занимала 18,4%, молочных, масложировых изделий и яиц – 13,4%, фруктов и овощей – 17,7%, хлебопродуктов – 8,4%, сахара, чая и специй – 2,1%.

6.2 ЦЕНЫ В РЕАЛЬНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ

Цены предприятий-производителей промышленной продукции с учетом услуг производственного характера в сентябре 2007г. по сравнению с предыдущим месяцем снизились на 1,4%, декабрем 2006г. – повысились на 15,4%. Произведенная продукция за месяц стала дешевле на 1,5%, услуги производственного характера – дороже на 0,1%. Из групп продукции, классифицированной по конечному назначению, цены на средства производства увеличились на 3,9%, потребительские товары – на 1,7%, продукцию промежуточного потребления – снизились на 1,9%.

Индекс цен предприятий-производителей промышленной продукции в Республике Казахстан в 2007 году

в процентах, прирост +, снижение-

	Сентябрь 2007г. к				Январь-сентябрь 2007г. к январю-сентябрю к 2006г.
	августу 2007г.	сентябрю 2006г.	декабрю 2006г.	декабрю 2005г.	
Промышленная продукция, включая услуги производственного характера	-1,4	11,2	15,4	32,2	7,5
Произведенная продукция	-1,5	11,6	16,2	33,5	7,6
Средства производства	3,9	12,5	8,3	17,8	7,6
Продукция промежуточного потребления	-1,9	11,7	17,3	35,9	7,7
Потребительские товары	1,7	9,0	5,6	14,3	6,9
Услуги производственного характера	0,1	5,0	4,4	14,3	5,9

Базовый индекс цен производителей промышленной продукции (без учета изменения цен на нефть и металлы) в сентябре т.г. по сравнению с августом составил 99,9%, декабрем 2006г. – 110%.

В прошедшем месяце снижение цен отмечено в горнодобывающей промышленности на 1,8%, обрабатывающей – на 1,1%, при производстве и распределении электроэнергии, газа и воды, наоборот цены повысились на 0,2%. Снижение цен в промышленности в прошедшем месяце отмечено на металлопрокат на 4,5%, что вызвано удешевлением этих товаров на мировых рынках. Цены на цинк уменьшились на 14,1%, алюминий – на 9%, медь – на 8%, драгоценные металлы – на 1,5%. В химической промышленности после прироста в августе т.г. цен на 1% в истекшем месяце они снизились на 0,5% за счет снижения цен на продукцию основной химии на 0,7% при неизменном их уровне на фармацевтические препараты, краски и лаки.

Уровень цен на энергоресурсы в целом в сентябре т.г. снизился на 1,7%, в предшествующем месяце увеличился на 6,5%. Это обусловлено снижением цен добычи газового конденсата в республике на 3,8%, нефти – на 1,9%, что внесло отрицательный “вклад” в динамику цен в промышленности на 1,1%.

Индекс цен предприятий-производителей на сырьевые энергоресурсы в 2007 году

в процентах к предыдущему месяцу

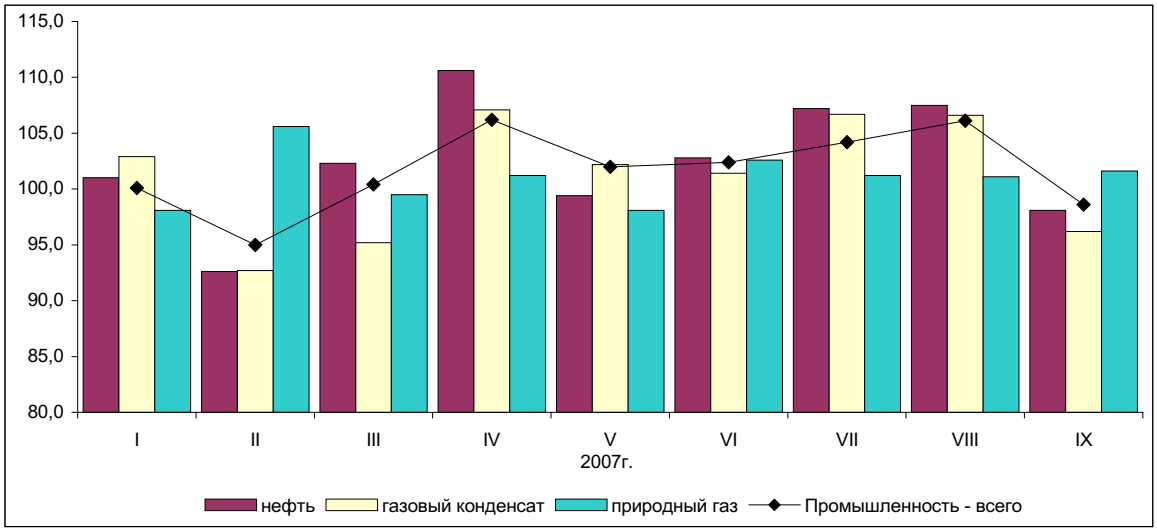

Цены на продукты питания, произведенные в республике, в сентябре т.г. возросли на 4,3% (в августе – на 2,2%). Заметное их повышение отмечено на мясо птицы на 4,5% в основном за счет его удорожания у аграриев. Аналогичное изменение цен на зерно у сельхозтоваропроизводителей вызвало их увеличение на муку пшеничную на 13,6%, а затем и хлеба на 9,9%. Масло растительное за это время стало дороже на 9,5%, маргарин – на 7,5%, молочные продукты – на 4,3%, макаронные изделия – на 3,7%.

Из наблюдаемых услуг производственного характера в истекшем месяце повышение тарифов зафиксировано при добыче нефти и газа – на 0,5%, при печатании газет - снижение на 4,3%, а на услуги по транспортировке электроэнергии по сетям регионального уровня и снабжению паром и горячей водой цены остались на прежнем уровне.

Индекс цен на производственные ресурсы, приобретенные промышленными предприятиями для технологического процесса, в сентябре т.г. против августа составил 100,6%, декабря 2006г. – 105,1%. Цены на сырье и материалы, закупленные в республике в прошедшем месяце выросли на 0,3%, в странах Содружества - на 2,1%, в дальнем зарубежье – на 3,9%.

Цены на товары, вывезенные из республики, в августе т.г. по сравнению с июлем увеличились на 4,3%, декабрем 2006г. – на 26,4%. Продукция, поставленная в страны СНГ за месяц также подорожала на 5%, дальнее зарубежье – на 4,1%. Из групп экспортируемой продукции, классифицированной по стадиям переработки, цены на сырье стали выше на 5,3%, полуфабрикаты – на 0,9%, готовые товары – на 7,7%. Цены экспортных поставок на нефть и газовый конденсат стали выше на 5,3%, что связано с аналогичным их движением на внешних рынках. Свинец подорожал на 15%, черные металлы - на 9,3%, цинк – подешевел на 3,3%. Из сельскохозяйственной продукции, поставленной за рубеж, увеличение цен отмечено на зерно – на 10,3% (в июле - на 8,5%) и сахар – на 8,8% (на 4,2%).

Индекс цен на продукцию, поставленную в Казахстан, в августе т.г. относительно июля составил 100,5%, декабря 2006г. – 104,7%, из государств Содружества – соответственно, 100,8% и 109,0%, остальных стран мира – 100,1% и 98,9%. Цены на импортируемую обувь выросли на 9%, текстильные изделия – на 5,4%, строительные материалы – на 0,8%, пластмассы – на 4%, минеральные продукты – на 2,8%, а на неблагородные металлы стали ниже на 4%.

Индекс цен реализации на продукцию сельского хозяйства в сентябре т.г. по сравнению с августом составил 5%. Это наибольший прирост за истекшие девять месяцев, обусловленный ускоренным ростом цен на продукцию растениеводства. Цены на нее в прошедшем месяце повысились на 7% против 0,7% в августе, а на продукцию животноводства – на 2,2% и 1,2%.

Изменение цен на продукцию сельского хозяйства

в процентах, прирост +, снижение-

	Сентябрь 2007г. к				Январь-сентябрь 2007г. к январю-сентябрю к 2006г.
	августу 2007г.	сентябрю 2006г.	декабрю 2006г.	декабрю 2005г.	
Продукция сельского хозяйства	5,0	20,6	10,4	20,9	14,3
Продукция растениеводства	7,0	27,1	15,7	27,6	17,5
Продукция животноводства	2,2	12,0	3,4	12,1	10,2

Ситуация на рынке зерновых культур характеризовалась стремительным ростом цен на пшеницу. В сентябре т.г. они выросли на 8,9%, что больше, чем в предыдущем месяце на 8,2 процентных пунктов. Ячмень подорожал на 4,4%, кукуруза – на 2,4%, овес и просо - по 0,3%, гречиха – на 0,2%. Овощи свежие по сравнению с предыдущим месяцем подорожали на 3,8% (в августе т.г. – на 1,9%). Цены на помидоры повысились на 12,2%, огурцы - на 2,8%, морковь – на 0,7%. Цветы в сентябре т.г. подорожали на 19,8%, яблоки и груши – на 3,5%, семена сафлора – на 1,3%, подсолнечника – на 0,4%. Картофель стал дешевле на 2,2%, лук репчатый - на 1,2%, капуста – на 0,8%.

После повышения цен на яйца в августе т.г. на 4,4%, в сентябре они вновь увеличились на 8,5%, а молоко – на 2,2%. Мясо птицы стало дороже на 2,9%, скота всех видов - на 0,7%. Цены на мясо овец и лошадей повысились на 1-1,2%, крупного рогатого скота – на 0,6%, свиней – на 0,3%.

Изменение цен на отдельные виды продукции сельского хозяйства в 2007 году

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение-

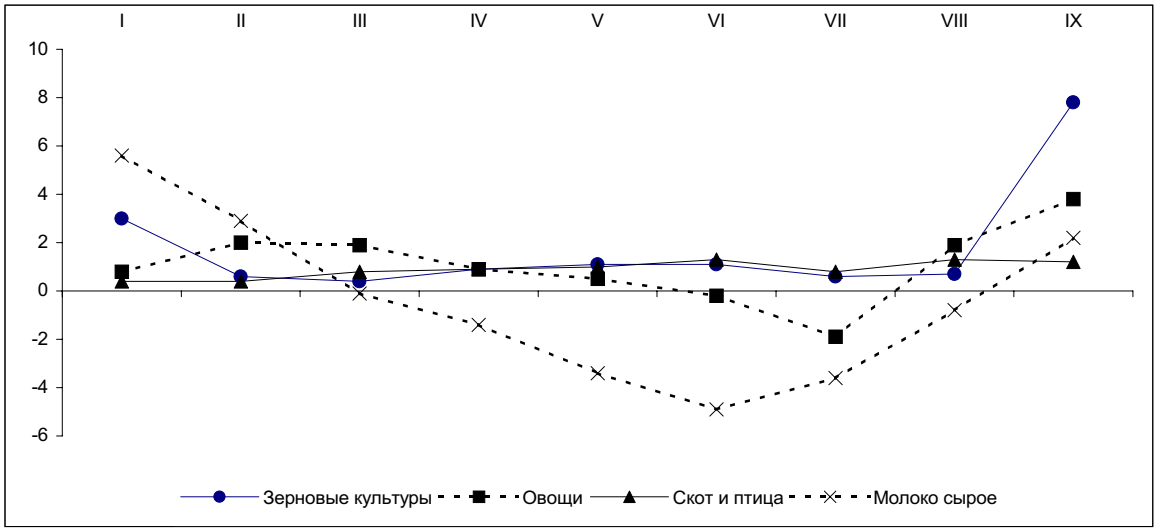

Индекс цен в строительстве в сентябре т.г. по сравнению с августом составил 100,6%, с декабрем 2006г. – 105,3%, на строительно-монтажные работы – соответственно, 100,8% и 105,9%, технологическое оборудование – 100,2% и 104,8%, прочие работы и затраты –100,1% и 104%.

Индекс цен в строительстве в 2007 году

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение -

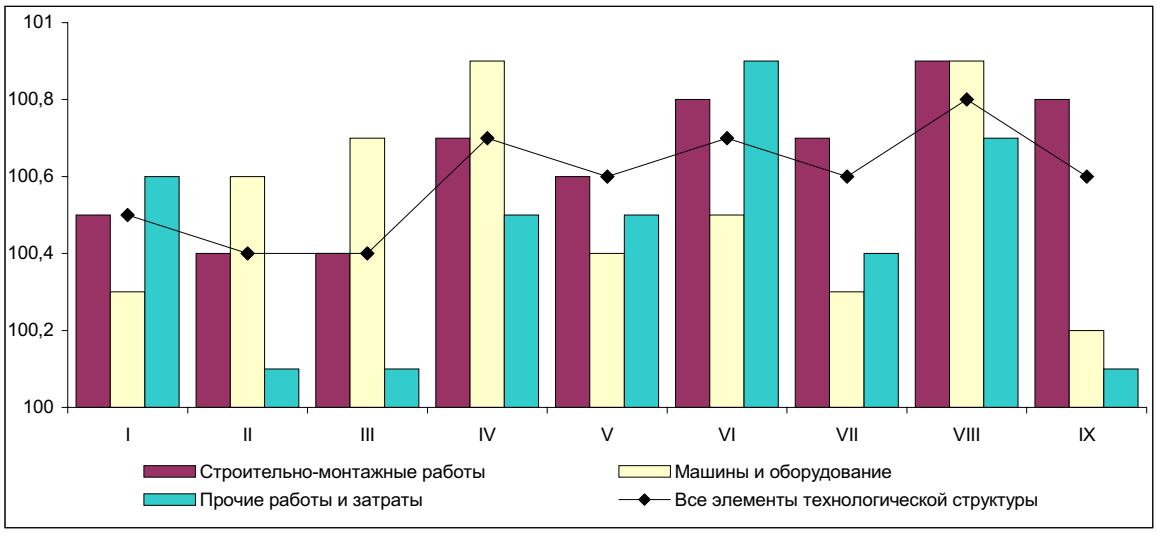

Материалы, детали и конструкции, приобретенные строительными организациями, в сентябре т.г. по сравнению с декабрем 2006г. подорожали на 5,4%, с предыдущим месяцем – на 1%. Цены на плиты древесноволокнистые за прошедший месяц выросли на 10,9%, лаки, металлоконструкции строительные, листы из асбестоцемента обыкновенного профиля, шлаковату – на 4,4-4,6%, бетонные блоки стен подвала и плиты теплоизоляционные – по 4,1%, лесоматериалы хвойных пород – на 3,2%, портландцемент и гипс – на 2,2-2,5%, бетон товарный, уголки и профили из стали горячекатанной, кирпичи из керамики – на 1,5-1,7%, щебень и песок – на 0,5-0,7%, а снизились – на радиаторы на 0,3%.

Индекс тарифов на перевозку грузов всеми видами транспорта в сентябре т.г. по сравнению с предыдущим месяцем составил 99,9%, декабрем 2006г. – 99%.

Услуги трубопроводного транспорта в сентябре т.г. по сравнению с августом стали дешевле на 0,5% (за январь-сентябрь т.г. - на 1%), а по перекачке нефти - на 0,8% (на 1,1%).

Тарифы на услуги автодорожного транспорта в прошедшем месяце повысились на 0,5% (за девять месяцев т.г. – на 4,2%). Доставка грузов автомобилями по городу подорожала на 1,4%, на пригородных сообщениях – на 0,5%. Грузовые тарифы на перевозку железнодорожным, воздушным и речным видами транспорта не изменились.

7. ФИНАНСОВАЯ СИСТЕМА

7.1 ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ФИНАНСЫ

Государственный бюджет Республики Казахстан. По оперативным данным Минфина РК по состоянию на 1 сентября 2007г. доходы государственного бюджета составили 1796,6 млрд. тенге, или 67,8% по отношению к исполняемому бюджету. Затрат произведено на сумму 1674,5 млрд. тенге и выполнение по ним – 61,4%. По сравнению с соответствующим периодом 2006 года доходы увеличились на 14,7%, а затраты – 17,6%. Дефицит бюджета (с учетом чистого бюджетного кредитования и сальдо по операциям с финансовыми активами) сформировался на уровне 85,8 млрд. тенге.

В структуре доходов государственного бюджета значительную долю занимают налоговые поступления (80%). Основными бюджетными источниками остаются корпоративный подоходный налог, налог на добавленную стоимость и социальный налог. Неналоговые поступления, поступления от продажи основного капитала и поступления трансфертов составили 6,8%, 3,7% и 9,5% соответственно.

Структура налоговых поступлений государственного бюджета
(по состоянию на 1 сентября 2007г.)

в процентах

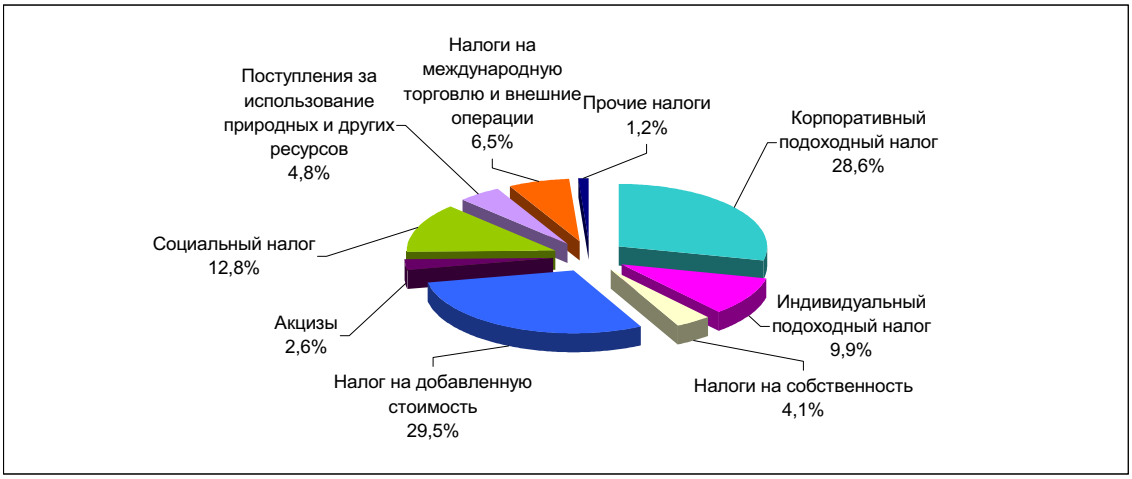

Затраты на социальную помощь и социальное обеспечение за январь-август 2007г. по сравнению с соответствующим периодом прошлого года увеличились на 24,8%, на государственные услуги общего характера – 41,8%, на образование – 37,1% и на здравоохранение – 41,9%.

Затраты государственного бюджета
(по состоянию на 1 сентября 2006-2007гг.)

млрд. тенге

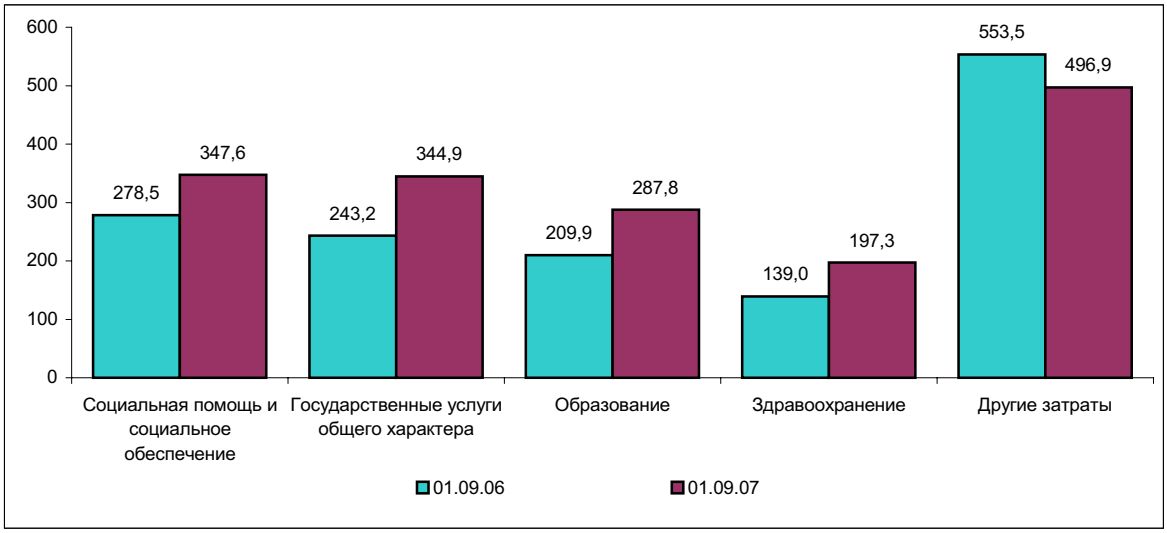

По состоянию на 1 сентября 2007г. доходы Республиканского бюджета составили 1395,3 млрд. тенге. Затрат произведено на сумму 1351,4 млрд. тенге. Дефицит бюджета определился на уровне 166,5 млрд. тенге. По сравнению с соответствующим периодом прошлого года доходы возросли на 10,5%, а затраты на 14,4%.

В республиканском бюджете 71,2% доходов составляют налоги, 8,3% – неналоговые поступления, 20,1% – поступления трансфертов, 0,5% – поступления от продажи основного капитала.

В затратах республиканского бюджета на социальную помощь и социальное обеспечение приходится 23,9%, на государственные услуги общего характера – 21,1%, на транспорт и коммуникации – 10%, на образование – 6,8% и на здравоохранение – 5,3%.

Доходы местных бюджетов составили 969,8 млрд. тенге, затраты – 891,7 млрд. тенге. По сравнению с аналогичным периодом 2006 года доходы возросли на 40,6%, а затраты – на 41,7%. Профицит бюджета сложился на уровне 68 млрд. тенге.

Доходная часть местных бюджетов исполнена на 103,8%. Основное перевыполнение плана приходится на: Западно-Казахстанскую область – 108,6%, Кызылординскую область – 108%, Мангистаускую область – 107,7%, г.Алматы – 107,7%, Атыраускую область – 106,1%. При этом отмечается неисполнение плана по: г.Астана – 97,9%, Южно-Казахстанской области – 99,6%.

7.2 ФИНАНСОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ

Во II квартале 2007 года наблюдалась тенденция улучшения производственно-финансовой деятельности крупных и средних предприятий республики. Прибыль до налогообложения по 4900 предприятиям (1250 - крупным, 3650 - средним), участвующим в обследовании, сложилась во II квартале 2007 года в сумме 898,5 млрд. тенге и по сравнению со II кварталом 2006 года возросла на 14,4% или на 113,0 млрд. тенге.

В целом рентабельность предприятий составила 35,9%, что на 5,7 процентных пункта ниже уровня соответствующего квартала 2006 года. Наиболее рентабельными являлись предприятия, занимающиеся добычей сырой нефти и природного газа, предоставлением услуг в этих областях (116,2%).

Во II квартале 2007 года во многих сферах экономической деятельности был получен положительный финансовый результат. Более половины общего объема прибыли (51,5%) получено предприятиями горнодобывающей промышленности, в обрабатывающей промышленности доход сложился на уровне 20,4% от республиканского уровня. Наибольшая сумма прибыли в региональном разрезе приходилась на предприятия г. Астана - 178,0 млрд. тенге (19,8% от республиканского показателя), Атырауской области - 168,0 млрд. тенге (18,7%). Кроме того, высокий положительный финансовый результат был отмечен на предприятиях г. Алматы (114,0 млрд. тенге), Карагандинской (98,2 млрд. тенге), Кызылординской (90,1 млрд. тенге), Мангистауской (86,4 млрд. тенге), Актюбинской (82,5 млрд. тенге) областей, суммарная доля указанных регионов составила 52,4%.

Общая сумма расходов предприятий во втором квартале 2007 года составила 2530,2 млрд. тенге, что выше соответствующего периода прошлого года на 30,6%. В отраслевой структуре расходов наблюдалось преобладание обрабатывающей промышленности (23,0%), горнодобывающей промышленности (20,3%), строительства (14,7%). В региональном разрезе значительная часть расходов средних и крупных предприятий приходилась на предприятия г. Астаны (22,7%), г. Алматы (21,5%) и Атырауской области (14,4%).

В отчетном периоде крупными и средними предприятиями республики произведено продукции (товаров, услуг) на сумму 1973,1 млрд. тенге; из общего объема выпущенной продукции основная часть на сумму 1763,8 млрд. тенге (89,4%) реализована, 49,7 млрд. тенге (2,5%) - использовано внутри предприятия.

Наибольший объем производства приходился на предприятия промышленности (45,7%), строительства (18,2%), транспорта и связи (14,5%), на субъекты, осуществляющие операции с недвижимым имуществом, аренду и предоставление услуг потребителям (9,9%). В региональном разрезе наибольший удельный вес выпуска продукции (товаров, услуг) приходился на предприятия г. Алматы (24,1%), г. Астаны (19,5%) и Атырауской области (13,4%). В общем объеме выпуска доля крупных предприятий составила 75,4%, средних - 24,6%.

Динамика финансового результата крупных и средних предприятий

в % к соответствующему кварталу прошлого года

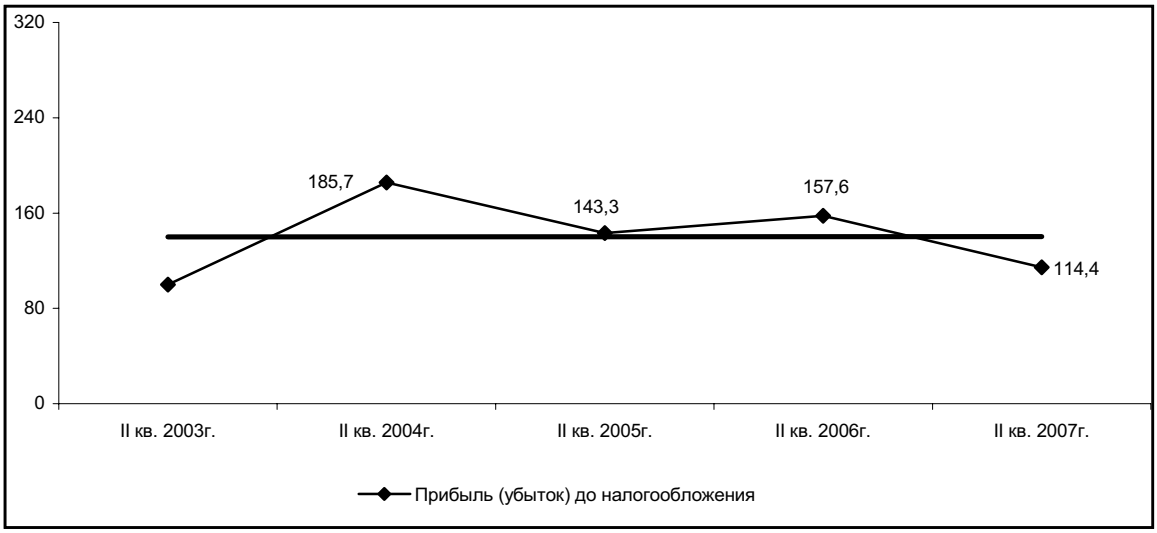

Во втором квартале 2007 года 1799 предприятий (36,7% от общего количества предприятий) получили убытки в сумме 83,9 млрд. тенге, что на 41,0% выше уровня соответствующего периода 2006 года, при этом количество предприятий, получивших убыток, возросло на 60 единиц. В структуре убыточных предприятий 32,1% приходится на промышленный сектор, в котором наибольший убыток получили предприятия обрабатывающей отрасли. В регионах республики наибольшее количество предприятий получивших убыток зафиксировано в Акмолинской (53,5% от всех предприятий региона), Карагандинской (43,1%), Северо-Казахстанской (41,7%) и Жамбылской (41,2%) областях.

Долевое распределение предприятий, получивших доход и убыток, в разрезе регионов за II квартал 2007г.

в %

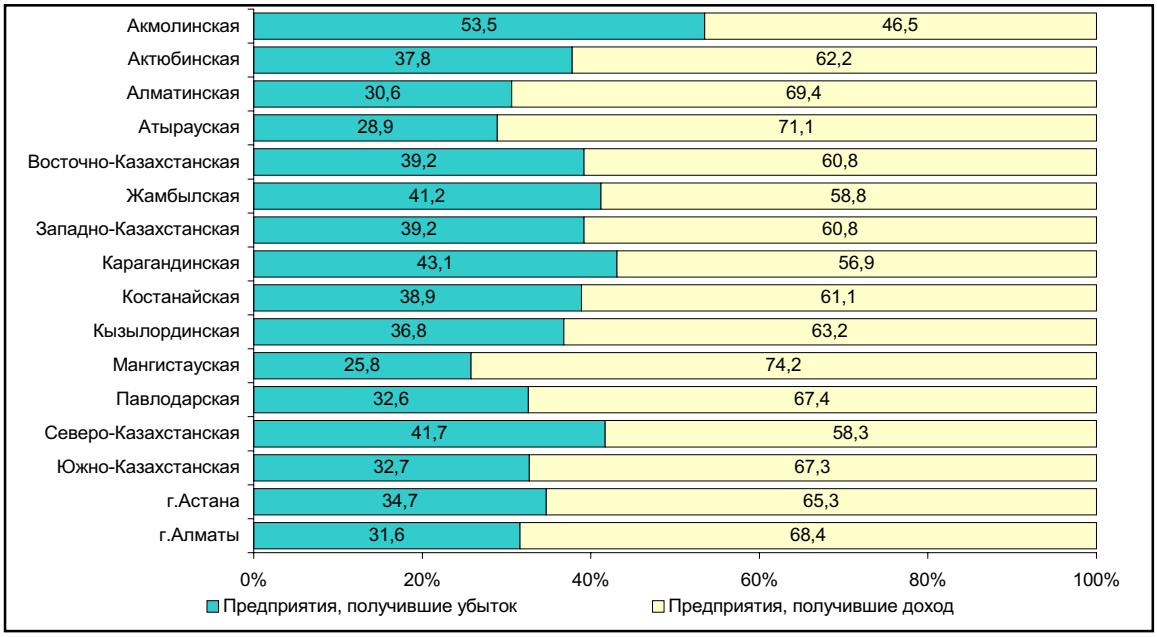

Состояние взаимных расчетов средних и крупных предприятий

На конец II квартала 2007 года на 4900 предприятиях республики задолженность по обязательствам предприятий увеличилась по сравнению с соответствующим периодом 2006 года на 30,3% и составила 9412,2 млрд. тенге, из нее просроченная задолженность сложилась на уровне 1,5% (140,3 млрд. тенге) от общего объема обязательств. Наибольший удельный вес в структуре задолженности по

обязательствам приходился на задолженности поставщикам и подрядчикам - 21,8% и по займам банков - 18,9%. Основная доля задолженности по обязательствам (72,5%) приходилась на крупные предприятия.

В отраслевом разрезе основной объем неплатежей формировался за счет промышленных предприятий, на долю которых пришлось 37,6% от всего объема обязательств, при этом доля горнодобывающей промышленности - 54,5%, обрабатывающей промышленности - 36,7%, производства и распределения электроэнергии, газа и воды - 8,8% от общего объема промышленных предприятий.

На региональном уровне наибольший удельный вес задолженности от общего объема обязательств наблюдался в Атырауской области - 28,8% (31,3% во II квартале 2006г.), г. Алматы - 20,6% (20,2%), г. Астане - 18,3% (18,8%).

Дебиторская задолженность в целом по предприятиям относительно II квартала 2006 года увеличилась на 19% и составила 3820,8 млрд. тенге, из нее просроченная дебиторская задолженность составила 199,5 млрд. тенге или 5,2% от общей суммы задолженности. В структуре дебиторской задолженности основной объем - 44,1% (1685,6 млрд. тенге) занимала задолженность покупателей и заказчиков.

Наибольшие доли дебиторской задолженности приходились на предприятия г. Алматы - 25,1% (959,5 млрд. тенге), г. Астаны - 19,5% (745,7 млрд. тенге) и Мангистауской области - 8,6% (330,3 млрд. тенге).

Распределение задолженности по оплате труда
в разрезе основных видов экономической деятельности

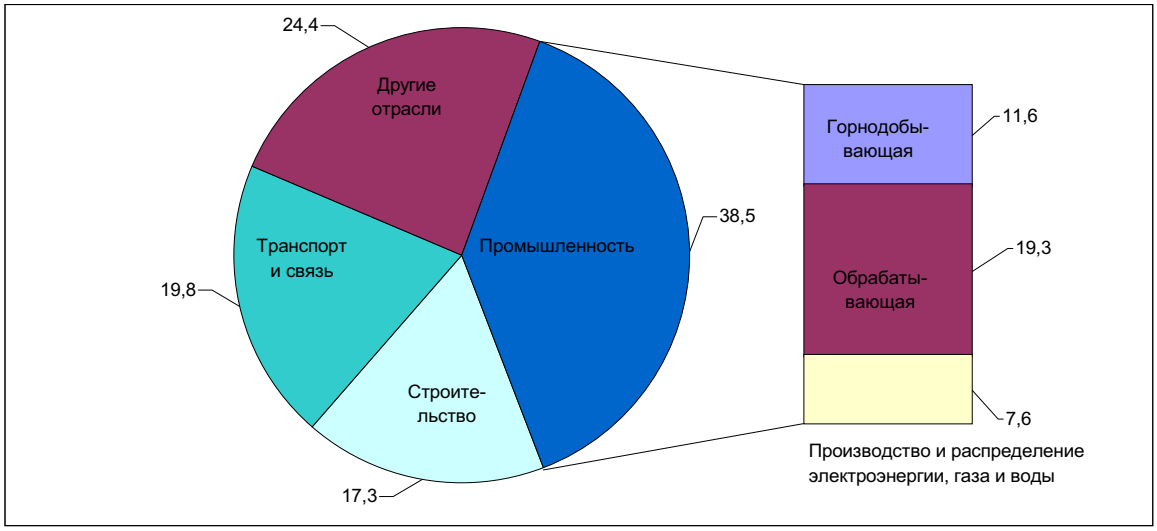

Во II квартале 2007 года задолженность по обязательствам превысила в 2,5 раз дебиторскую задолженность. Максимальное превышение обязательств над дебиторской задолженностью сложилось на предприятиях, занимающихся операциями с недвижимым имуществом, арендой и предоставлением услуг потребителям (в 6,1 раз), а также в сфере гостиничного и ресторанного бизнеса (в 4,7 раз).

Просроченная задолженность по заработной плате рабочим и служащим на 1 июля 2007 года составила 1,5 млрд. тенге или 2% от общей суммы задолженности по заработной плате.

7.3 ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНАЯ СИСТЕМА

По данным **Национального Банка Республики Казахстан** на конец августа 2007г. денежная база (резервные деньги) определилась в сумме 1751,1 млрд. тенге (на конец августа 2006г. – 1099,0 млрд. тенге) и по сравнению с предыдущим месяцем увеличилась на 3,2%. В составе денежной базы наличные деньги вне Национального Банка Казахстана (НБК) составили 938,1 млрд. тенге, депозиты банков второго уровня и других организаций в НБК – 813,0 млрд. тенге (в соответствующем периоде 2006г. – 619,5 млрд. тенге и 479,5 млрд. тенге соответственно).

Наличные деньги в обращении (М0) на конец августа 2007г. по сравнению с предыдущим месяцем уменьшились на 1,1%, а с соответствующей датой 2006 г. увеличились на 45,2% и составили 806,1 млрд. тенге.

Денежная масса (М3) на конец августа т.г. по сравнению с июлем 2007г. уменьшилась на 1% и составила 4572,1 млрд. тенге (2965,1 млрд. тенге – на конец августа 2006г.).

Общий объем депозитов резидентов в банках второго уровня на конец августа 2007г. определился в сумме 3766 млрд. тенге (2410,2 млрд. тенге – на конец августа 2006г.). Депозиты в национальной валюте по сравнению с июлем т.г. уменьшились на 6,1% до 2614,8 млрд. тенге, в иностранной валюте

увеличились на 13,1% и составили 1151,2 млрд. тенге. В августе 2007г. депозиты физических лиц определились в сумме 1437,2 млрд. тенге (в соответствующем периоде 2006г. – 805,4 млрд. тенге), что составляет 38,2% от общей суммы депозитов.

Депозиты в национальной и иностранной валюте в 2004-2007 гг.

млрд. тенге на конец периода

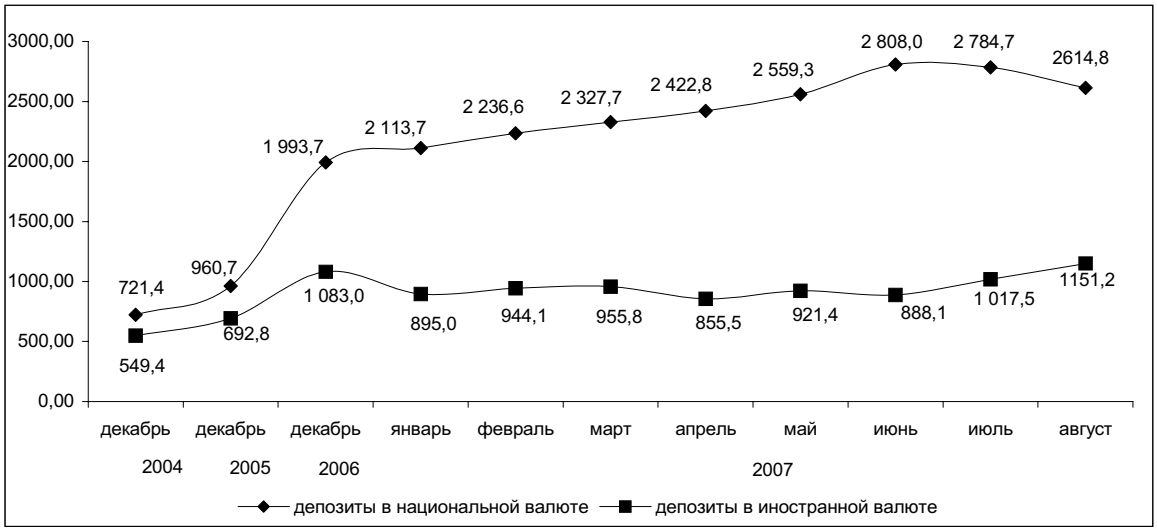

На конец августа т.г. кредиты банков второго уровня составили 7129,9 млрд. тенге (3583,8 млрд. тенге на конец августа 2006 года) и увеличились за месяц на 3,7%. Сумма кредитов небанковским юридическим лицам за названный период по сравнению с июлем 2007 г. увеличилась на 2,7% и составила 4604,7 млрд. тенге, физическим лицам – на 5,5% и 2525,2 млрд. тенге соответственно.

Отраслевая структура кредитов банков второго уровня в августе 2006 и 2007гг.

в процентах на конец периода

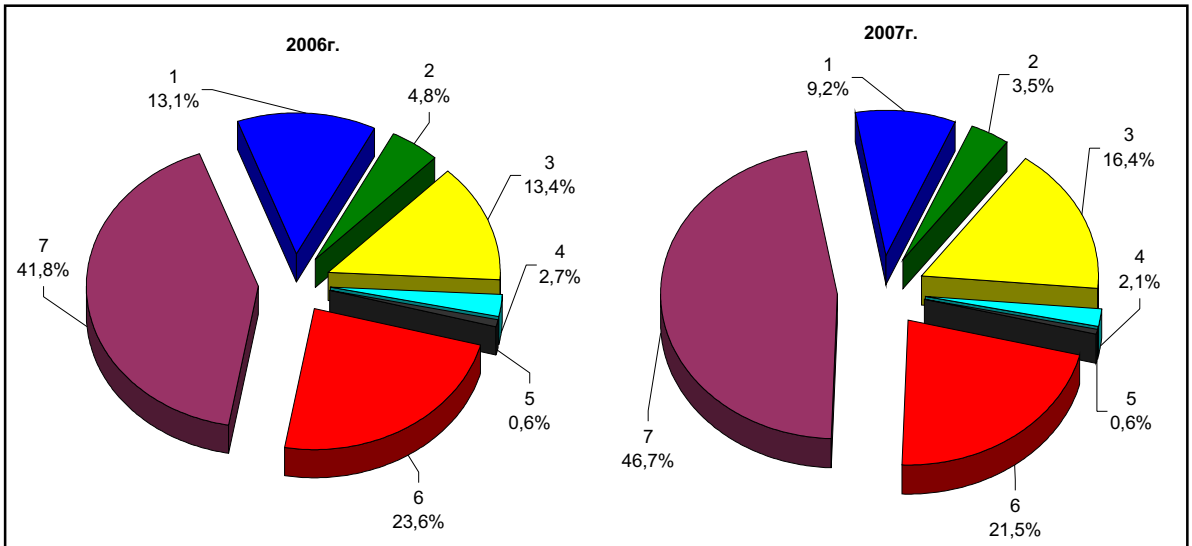

1 – промышленность; 2 – сельское хозяйство; 3 – строительство; 4 – транспорт; 5 – связь; 6 – торговля; 7 – другие

Сумма долгосрочных кредитов (свыше одного года) на конец августа 2007 года составила 5618,9 млрд. тенге (2638,2 млрд. тенге на конец августа 2006г.) и по сравнению с предыдущим месяцем т.г. возросла на 3,5%. В структуре кредитов они занимают наибольшую долю – 78,8% (в соответствующем периоде 2006г. – 73,6%).

По объектам кредитования наибольшую долю занимают кредиты, выделенные на приобретение оборотных средств – 26,4% (1881,4 млрд. тенге), наименьшую – на приобретение ценных бумаг – 0,9% (67,5 млрд. тенге). Кредиты, представленные на потребительские цели граждан занимают 17,3% (1231,3 млрд. тенге), на приобретение основных фондов – 11,6% (828,6 млрд. тенге), на строительство и приоб-

ретение жилья гражданами – 12,0% (855,4 млрд. тенге), новое строительство и реконструкцию – 10,9% (777,6 млрд. тенге), прочие цели – 20,9% (1488,1 млрд. тенге).

На конец августа 2007г. кредиты банков второго уровня субъектам малого предпринимательства составили 1469,3 млрд. тенге, что на 5,4% больше, чем в предыдущем месяце. Это составляет 20,6% от общей суммы выданных кредитов (18% в соответствующем периоде 2006г.).

По данным Национального Банка РК в августе т.г. объемы продаж иностранной валюты физическим лицам превысили объемы ее покупки: евро и долларов США – в 3,5 раза, российского рубля – в 1,7 раз. Объем продаж иностранной валюты физическим лицам по сравнению с предыдущим месяцем увеличился по евро – на 17%, российскому рублю – на 33,4%, а доллары США снизились – на 41,2%.

Официальные обменные курсы доллара США и Евро в 2004 - 2007гг.

на конец периода, тенге за единицу валюты

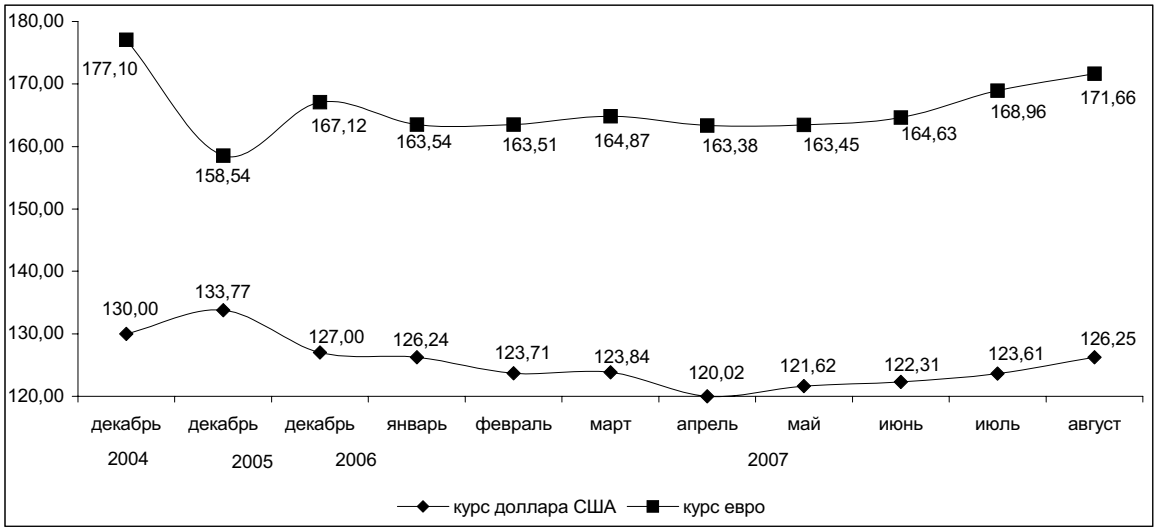

Официальная ставка рефинансирования Национального Банка РК с 1 июля 2006г. увеличена на 0,5 процентных пункта и установлена на уровне 9% годовых.

8. РЫНОК ТРУДА И ОПЛАТА ТРУДА

8.1 ЗАНЯТОСТЬ ПО НАЙМУ

Численность наемных работников в третьем квартале 2007 года (по предварительным данным) составила 5 млн. человек, что больше, чем в соответствующем периоде прошлого года на 206,9 тыс. человек (на 4,3%). Из их числа в государственных и негосударственных организациях работали 4 млн. человек (80,9%), у физических лиц - 0,6 млн. человек (11,6%), в крестьянских (фермерских) хозяйствах - 0,4 млн. человек (7,5%).

На крупных и средних предприятиях в августе 2007г. были заняты 2,9 млн. человек, или 57,4% от общего числа наемных работников. Это на 154,9 тыс. человек (на 5,7%) больше, чем в соответствующем месяце прошлого года.

Приток рабочей силы в августе 2007г. по сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года отмечен в строительстве, где численность занятых возросла на 28,1 тыс. человек (на 13,4%), в сфере осуществления операций с недвижимостью - на 25,9 тыс. человек (на 5,6%), образовании - на 21,1 тыс. человек (на 4,1%), финансовой сфере - на 19,5 тыс. человек (на 40,6%), торговле - на 18,4 тыс. человек (на 22,9%), в области здравоохранения - на 15,9 тыс. человек (на 6,0%), промышленности - на 14,4 тыс. человек (на 2%), на транспорте и связи - на 12,3 тыс. человек (на 4,8%).

На конец августа т.г. на крупных и средних предприятиях были не заполнены 25,2 тыс. вакантных мест (0,9% к списочной численности). Это на 4,1 тыс. единиц (на 19,6%) больше, чем в августе 2006г. Значительное число вакансий сохраняется на предприятиях промышленности - 7164 единицы (28,5% от их общего числа) и в учреждениях государственного управления - 5225 единиц (20,8%). За названный период вакансии в сфере осуществления операций с недвижимостью составили 2968 единиц (11,8%), финансовой деятельности - 3040 единиц (12,1%), на транспорте и связи - 1876 единиц (7,5%), здравоохранении и предоставлении социальных услуг - 1466 единиц (5,8%), строительных организациях - 569 единиц (2,3%).

В августе текущего года по сравнению с июлем увеличение числа вакантных мест зафиксировано в промышленности - на 591 единицу (на 9%), в торговле - на 256 единиц (на 33,2%), в сфере финансовой деятельности - на 180 единиц (на 6,3%).

Уменьшение числа вакансий за указанный период наблюдается на транспорте и в связи - на 138 единиц (на 6,9%), сфере операции с недвижимым имуществом - на 108 единиц (на 3,5%).

Число вакантных мест на крупных и средних предприятиях в 2005-2007гг.

на конец месяца

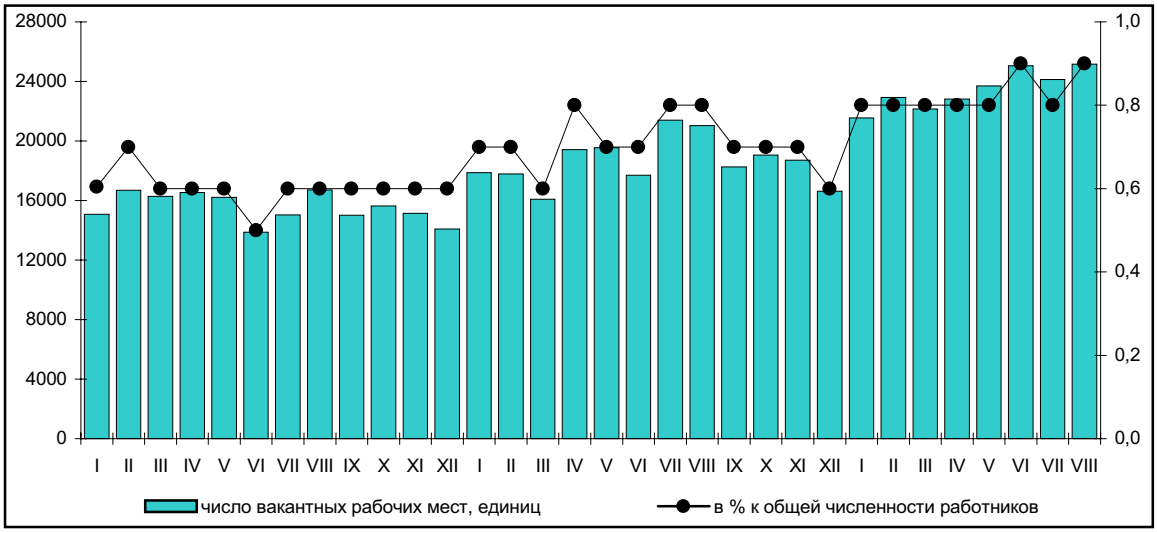

8.2 БЕЗРАБОТИЦА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАНЯТОСТИ

Численность экономически активного населения в возрасте 15 лет и старше в третьем квартале 2007г. (по предварительным данным) составила 8,3 млн. человек, что больше, чем в соответствующем периоде прошлого года на 206,5 тыс. человек (на 2,6%). В экономике республики были заняты 7,7 млн. человек. Относительно третьего квартала 2006г. их численность увеличилась на 229,8 тыс. человек (на 3,1%). В структуре занятого населения основную долю составляют наемные работники - 64,9%, а самостоятельно занятые - 35,1%.

Численность безработных (лиц в возрасте 15 лет и старше, которые не имели доходного занятия, активно его искали и были готовы приступить к нему) в третьем квартале 2007г. составила 583,9 тыс. человек и по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года сократилась на 23,3 тыс. человек. Уровень безработицы сложился в 7,0% (в третьем квартале 2006г. - 7,5%).

Уровень безработицы в 2006-2007гг.

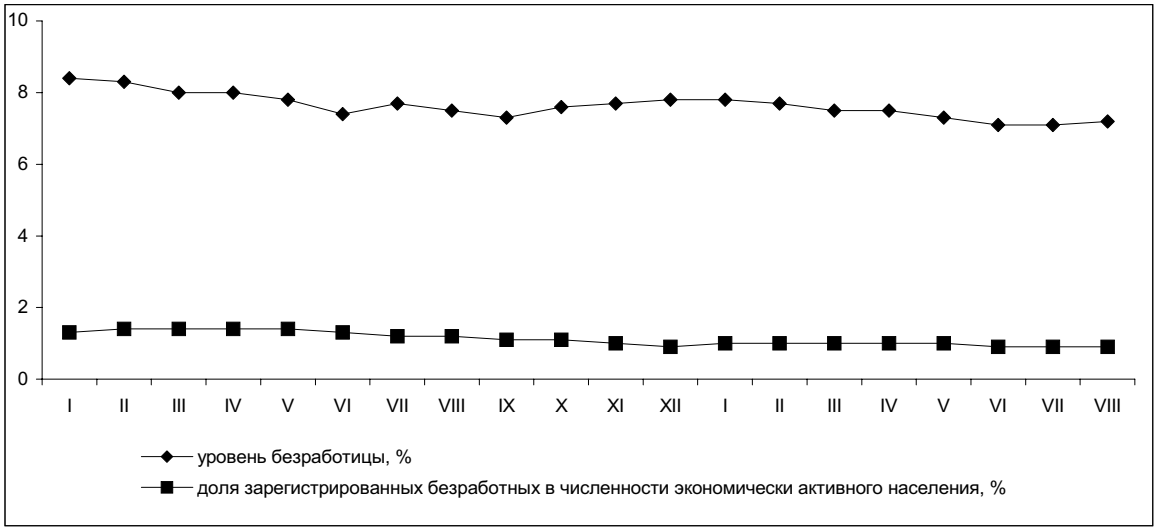

По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан в уполномоченные органы по вопросу трудоустройства за период с начала 2007г. обратилось 189,3 тыс. человек, в сентябре месяце - 21,5 тыс., сельских жителей - соответственно, 80,8 тыс. и 9,3 тыс. человек.

Численность лиц, состоящих на учете в органах занятости и зарегистрированных в качестве безработных, на конец сентября 2007г. составила 65,5 тыс. человек, что на 6,9 тыс. человек (на 9,5%) меньше, чем в августе месяце и на 23,4 тыс. (на 26,3%), чем в сентябре 2006г. В числе зарегистрированных безработных преимущественно женщины - 46,3 тыс. человек (70,6%) и жители села - 33 тыс. человек (50,3%). Доля зарегистрированных безработных в численности экономически активного населения в сентябре текущего года составила 0,8% (в сентябре 2006г. - 1,1%).

Трудоустроено за январь-сентябрь 2007г. 159,9 тыс. человек, это 84,5% от числа обратившихся. В сентябре месяце текущего года число трудоустроенных лиц составило 24,8 тыс. человек, что на 2,6 тыс. (на 11,6%) больше, чем в соответствующем месяце прошлого года. За сентябрь т.г. были устроены на работу 11,6 тыс. сельских жителей.

Направлены на профессиональную подготовку или переподготовку, на повышение квалификации в сентябре т. г. 3,8 тыс. человек, приняли участие в общественных работах - 8,3 тыс. человек, в том числе сельчане - соответственно, 1,6 тыс. и 4,4 тыс. человек.

По состоянию на 1 октября 2007г. по различным причинам полностью остановили производство 9 предприятий, частично - 57, полностью перешли на режим неполного рабочего времени - 8, частично работали в режиме неполного рабочего времени - 29 предприятий. Численность работников, находящихся в вынужденных отпусках в сентябре т.г. составила 4,7 тыс. человек (в августе текущего года - 5,6 тыс. человек).

8.3 ОПЛАТА ТРУДА

В августе 2007 года среднемесячная номинальная заработная плата одного работника составила 54253 тенге и увеличилась по сравнению с соответствующим месяцем прошлого года на 28%, в реальном выражении - на 17%, в январе-августе - соответственно, 50128 тенге, на 29,7% и на 19,9%.

Оплата труда в Республике Казахстан в 2006-2007гг.

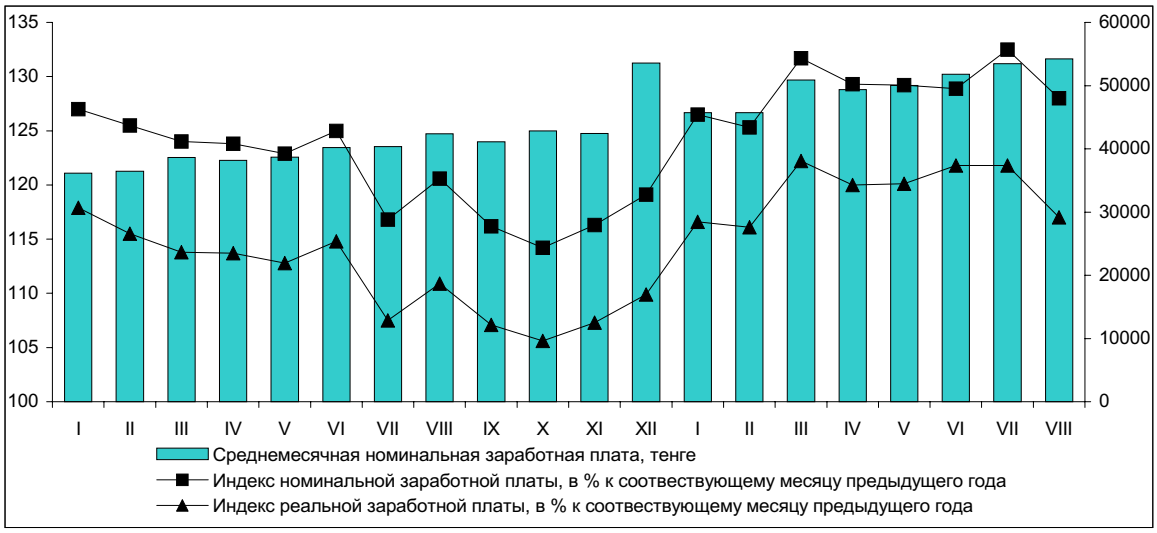

Повышение оплаты труда работников, занятых наемным трудом, в августе текущего года по сравнению с аналогичным месяцем 2006г. отмечается во всех видах экономической деятельности. Более высокими темпами заработная плата выросла в таких видах деятельности как здравоохранение и предоставление социальных услуг - на 56,4%, образование - на 33,8%, операции с недвижимым имуществом - на 26,9%, строительство - на 25,9%, горнодобывающая промышленность - на 13,2%.

Высокий уровень оплаты труда сохраняется в финансовой и производственной сферах экономики. Заработная плата одного работника в финансовых структурах в августе 2007г. составила 114,8 тыс. тенге, горнодобывающей промышленности - 99,1 тыс. тенге, операциях с недвижимым имуществом - 79 тыс. тенге, в строительстве - 75,6 тыс. тенге, на транспорте и в связи - 75,4 тыс. тенге, что в 1,4 - 2,1 раза превышает среднереспубликанский уровень.

Средняя заработная плата работников образования в августе месяце текущего года сложилась в 31400 тенге, что ниже, чем в среднем по республике на 42,1%, здравоохранения - соответственно, 34197 тенге и на 37%. Самая низкая заработная плата сохраняется у работников сельского хозяйства - 24186 тенге или 44,6% от показателя в среднем по стране.

Среднемесячная заработная плата по секторам экономики в 2006-2007гг.

тенге

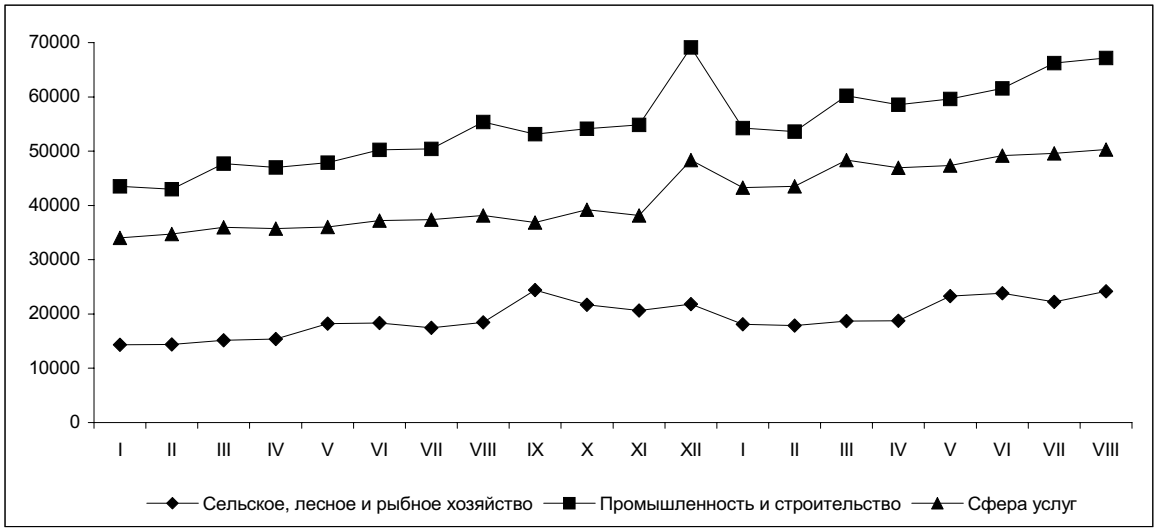

9. ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ

Денежные доходы

В августе 2007 года среднедушевые номинальные денежные доходы населения (по оценке) составили 25080 тенге, что на 23,3% выше, чем в августе 2006 года, реальные денежные доходы за указанный период возросли на 12,7%.

Во II квартале 2007 года доля доходов от трудовой деятельности в общей массе денежных доходов населения составила 82,5% (во II квартале 2006 года - 79,8%).

Доля населения, имеющего доходы, использованные на потребление, ниже величины прожиточного минимума во II квартале 2007 года по сравнению с соответствующим периодом 2006 года уменьшилась до 11,1% (во II квартале 2006 года она составляла 22,8%), а относительно стоимости продовольственной корзины - до 1,6% (3,8%). Доля бедного населения в городской местности снизилась по сравнению со II кварталом предыдущего года с 17,3% до 6,7%, в сельской - с 30,6% до 16,2%. Бедность попрежнему распространена в большей степени в сельской местности, что является следствием различий уровня доходов у городского и сельского населения.

Номинальные и реальные денежные доходы населения за август 2007г. (оценка)

(в процентах к соответствующему месяцу прошлого года)

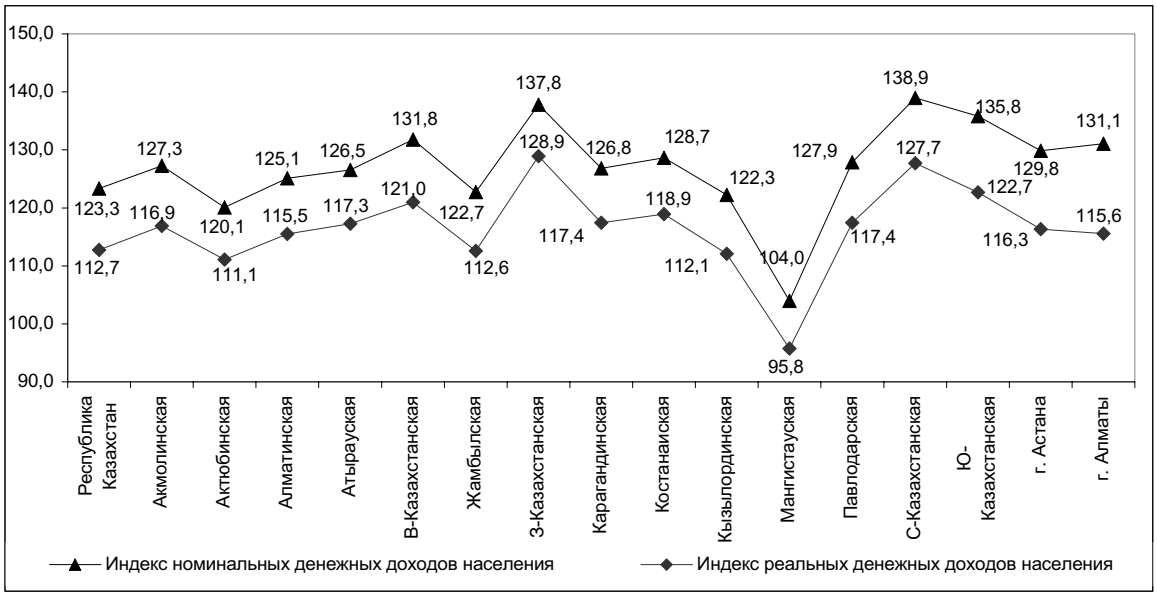

10. ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ И СОЦИАЛЬНАЯ СФЕРА

10.1 ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ

Численность населения страны на 1 сентября т.г. по предварительным данным составила 15514,7 тыс. человек, в том числе городского - 8205,2 тыс. (52,9%), сельского - 7309,5 тыс. человек (47,1%). По сравнению с началом года она увеличилась на 117,8 тыс. человек, или на 0,8%.

За этот период общий прирост численности населения в сельской местности составил 745,9 тыс. человек (11,4%), в том числе за счет административно-территориальных преобразований - 716,4 тыс. (10,9%), естественного прироста населения - 54,2 тыс. (0,8%) и миграционной убыли - 24,7 тыс. человек (0,3%). В городских поселениях общая убыль составила 628,0 тыс. человек (7,1%), из них 716,4 тыс. (8,1%) за счет преобразования городских поселков в сельские местности.

В регионах, кроме Северо-Казахстанской, Костанайской и Восточно-Казахстанской областей, наблюдался рост численности населения. Максимальный прирост общей численности приходится на Южно-Казахстанскую область - 36,4 тыс., г.Алматы - 21,3 тыс. и г.Астану - 17,6 тыс. человек, а убыль - на Северо-Казахстанскую область - 4,6 тыс. человек.

Естественный прирост населения республики в январе-августе т.г. составил 105621 человек (91334 человека - здесь и далее в скобках приведены показатели за соответствующий период прошлого года).

На 1 сентября т.г. общий коэффициент естественного прироста на 1000 жителей составил 10,1 (8,6) человек.

За январь-август т.г. органами ЗАГС зарегистрировано 215220 (197839) рождений. Общий коэффициент рождаемости на 1000 жителей составил 20,5 (19,0) родившихся. Уровень рождаемости по регионам страны сложился следующим образом: до 15 родившихся на 1000 жителей - в 2-х (5), от 15 до 18 - в 5-ти (3), от 18 до 21 - в 3-х (2), 21 и более родившихся - в 6-ти (6) регионах.

Число умерших за этот период составило 109599 (106505) человек. Общий коэффициент смертности на 1000 жителей остался на уровне января-августа 2006г. и составил 10,4 умерших. В двух областях - Северо-Казахстанской и Костанайской - число умерших превышает число родившихся.

Основной причиной смерти являются болезни системы кровообращения, доля которых составляет 52,2% (52,1%) от всех зарегистрированных смертных случаев, из них умершие от ишемической болезни сердца и сосудистого поражения мозга составляют 45,1% (44,5%) и 24% (25%) соответственно. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года увеличилось число умерших от дорожно-транспортных происшествий на 6,4%, убийств - на 3,1%, самоубийств - на 5,9% соответственно.

За восемь месяцев т.г. в стране зарегистрировано 3086 (2764) умерших детей в возрасте до 1 года. Коэффициент младенческой смертности составил 14,4 (14,5) умерших на 1000 родившихся. Распространенными причинами смерти среди младенцев являются заболевания от состояний, возникающих в перинатальном периоде, от которых в январе-августе т.г. умерло 1538 (1424) младенцев, или 49,8% (51,5%), от общего числа умерших в возрасте до 1 года.

Число браков и разводов в январе-августе т.г. в целом по стране увеличилось на 8,7% и 4,1% и составило 93661 (86173) и 25176 (24184) соответственно. Общий коэффициент брачности и разводимости на 1000 жителей составил 9,4 (8,8) браков и 2,4 (2,3) развода.

Сальдо миграции населения в январе-августе т.г. составило 12222 (21326) человека, из них со странами СНГ - 6946 (17612). За этот период в республику прибыло 38699 (43458) человек, а выбыло за ее пределы - 26477 (22132) человек. По сравнению с соответствующим периодом 2006г. число прибывших сократилось на 4759 человек, или на 11%, а число выбывших увеличилось на 4345 человек, или в 19,6%. Доля прибывших и выбывших мигрантов из (в) стран(ы) СНГ составляет 81,5% и 92,9% (86,2% и 89,6%) соответственно от их общего числа.

Изменение сальдо миграции населения

человек

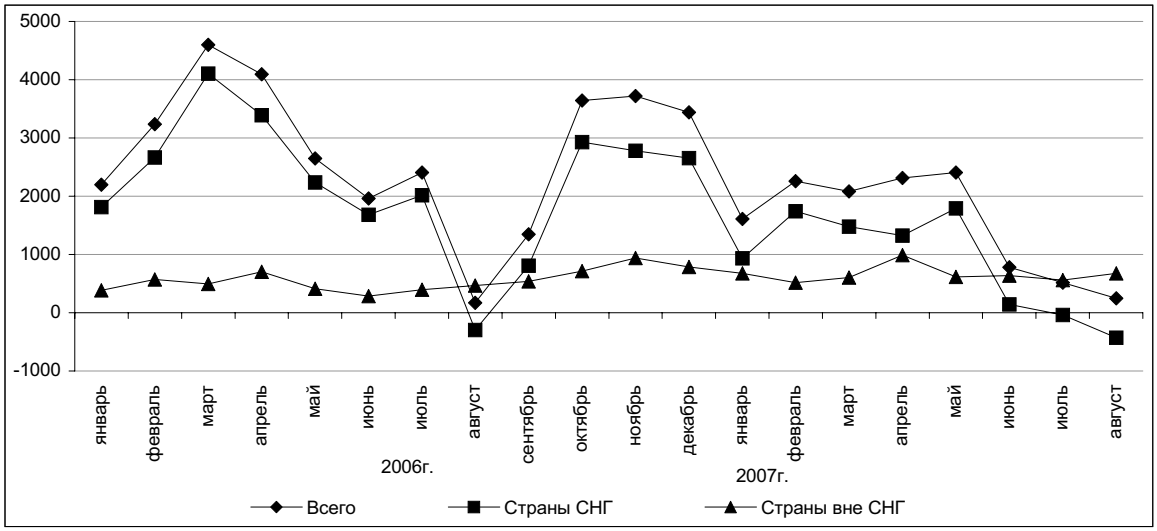

Основная часть мигрантов, расселяется в Южно-Казахстанской, Алматинской, Мангистауской, Акмолинской областях и в г. Алматы, а выезжает - из Восточно-Казахстанской, Костанайской, Северо-Казахстанской, Карагандинской и Акмолинской областей.

В структуре миграционных потоков, прибывших в январе-августе т.г. в республику значительную часть представляют казахи, на долю которых приходится 79,2% (78,3%) от общей численности прибывших, и русские - 11,8% (12,5%). В числе выбывших мигрантов из республики русские составляют 68,4% (67,4%), казахи - 5,9% (6,7%).

Число мигрантов внутри страны составило 202160 (189948) человек, из них 88015 (82629) человек участвует в межрегиональной миграции населения, что составляет 43,5% (43,5%). При межрегиональном обмене положительное сальдо миграции населения наблюдается в 6-ти (4-х) регионах страны, из них самое большое по величине в городах Астане и Алматы: 12413 (10376) и 9549 (13345) человек соответственно.

10.2 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

По данным Республиканской СЭС в январе-августе 2007г. по сравнению с январем-августом 2006г. отмечается рост числа заболевших гриппом (в 20,8 раза), сальмонеллезными инфекциями (на 43,8%), хроническими вирусными гепатитами, впервые выявленными (35,1%), острыми вирусными гепатитами (27%), острыми инфекциями верхних дыхательных путей неуточненными (25,2%), краснухой (21,1%), менингококковой инфекцией (15,8%), другими бактериальными кишечными инфекциями (13,5%), другими бактериальными пищевыми отравлениями (8,4%), острыми кишечными инфекциями (5,8%). Число заболевших СПИДом составило 119 случаев; выявлено 1331 носителей ВИЧ-инфекции (в январе-августе 2006г. - 1110).

Наибольшее распространение среди зарегистрированных инфекционных заболеваний в январе-июле 2007г. получили острые инфекции верхних дыхательных путей (9539,9 случаев на 100 тыс. населения), грипп (154,7), острые кишечные инфекции (141,8), туберкулез органов дыхания (131,8), вирусные гепатиты (56,1), сифилис (47,4), педикулез (30,5) и чесотка (17,4).

Число зарегистрированных случаев наиболее распространенных заболеваний в январе-августе 2006-2007гг.

единиц

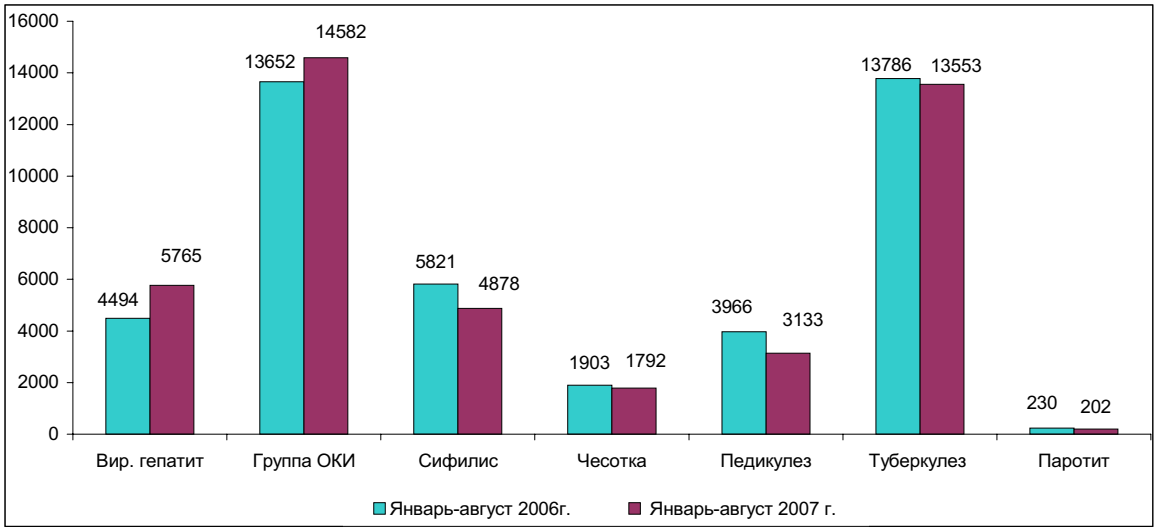

Среди детей в возрасте до 14 лет в январе-августе 2007г. увеличилось число заболевших гриппом (в 16,9 раза), острыми вирусными гепатитами (на 49,5%), краснухой (29,2%), острыми инфекциями верхних дыхательных путей неуточненными (26,6%), другими бактериальными пищевыми отравлениями (25,2%), другими бактериальными кишечными инфекциями (21,5%), острыми кишечными инфекциями (14,8%), менингококковой инфекцией (11%), бактериальными кишечными инфекциями неуточненными (7,7%). Выявлено 62 носителей ВИЧ-инфекции (в январе-августе 2006г. - 45).

В августе текущего года по сравнению с августом 2006г. возросло число заболевших хроническими вирусными гепатитами, впервые выявленными (на 2,1 раза), острыми вирусными гепатитами (37,9%), бактериальными кишечными инфекциями (12,6%). Выявлено 166 носителей ВИЧ-инфекции (в августе 2006г. - 153). В сельской местности за этот месяц увеличилось число случаев заболевания хроническими вирусными гепатитами, впервые выявленными (4,5 раза), острыми вирусными гепатитами (1,7 раза), бактериальными кишечными инфекциями (16,5%). Число выявленных носителей ВИЧ-инфекции составило 45 случаев (в августе 2006 года - 40).

10.3 ПРЕСТУПНОСТЬ

По данным Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан в январе-августе 2007г. число зарегистрированных преступлений на территории республики по сравнению с январем-августом 2006г. сократилось на 7,8% и составило 84,6 тыс., из которых 27,2% совершено в отношении женщин, 4,9% - в отношении несовершеннолетних. Число зарегистрированных преступлений на 10 тыс. населения в целом по республике составило 82 случая (в январе-августе 2006г. - 91).

В структуре преступности наибольший удельный вес (62,7%) приходится на преступления против собственности. Значительную часть (40,1%) занимают кражи чужого имущества, количество которых по сравнению с январем-августом 2006г. уменьшилось на 11,4%.

Доля преступлений против здоровья населения и нравственности составила 8,5%, их число по сравнению с январем-августом 2006г. возросло на 4,4%. В данной группе наибольший удельный вес (8,2%) занимают преступления, связанные с наркотиками, их количество возросло на 5,5%. Число преступлений, связанных с незаконным изготовлением, приобретением, хранением, перевозкой, пересылкой наркотических средств или психотропных веществ с целью сбыта, склонением к их потреблению, организацией или содержанием притонов для потребления наркотических средств или психотропных веществ, увеличилось на 12,3% и составило 3536 случаев. Раскрываемость этой группы преступлений составила 87,8% (в январе-августе 2006г. - 88,9%).

Доля преступлений против общественной безопасности и общественного порядка составила 7,7%, преступлений против личности - 7,3%. В группе преступлений против личности уменьшилось количество умышленных убийств и покушений на убийство (на 3,1%), а также умышленных причинений средней тяжести вреда здоровью (6,4%). В то же время увеличилось число умышленных причинений тяжкого вреда здоровью на 7,5%.

Структура преступности в январе-августе 2007г.

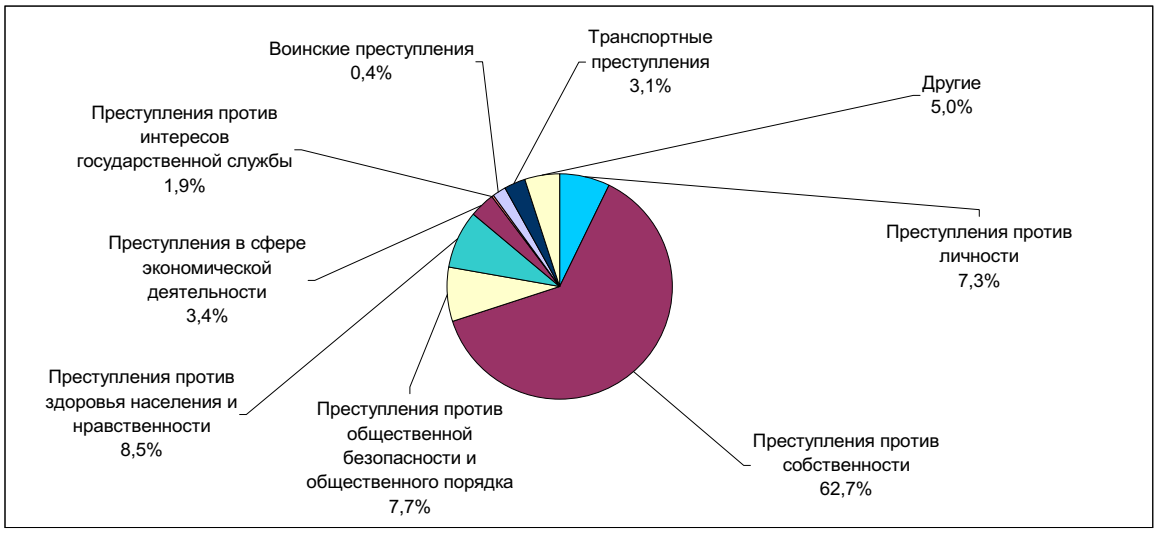

В январе-августе 2007г. по сравнению с январем-августом 2006г. существенно возросло количество транспортных преступлений (на 10,7%), преступления против интересов государственной службы увеличились на 3,3%.

В республике сохраняется тенденция сокращения воинских преступлений. В январе-августе 2007г. по сравнению с соответствующим периодом 2006г. количество преступлений, совершенных военнослужащими, уменьшилось на 29,7%. Из числа зарегистрированных преступлений данной категории 34,5% составляет злоупотребление властью, превышение или бездействие власти, 20,6% - нарушение уставных правил взаимоотношений, 25,8% - самовольное оставление части или места службы, 1,5% - дезертирство.

По расследованным в отчетном периоде преступлениям установленная сумма материального ущерба в целом по республике составила 34394,1 млн. тенге, из них 58,1% приходится на преступления в сфере экономической деятельности, 28,1% - на преступления против собственности.

В январе-августе 2007г. правоохранительными органами республики выявлено 51,6 тыс. лиц, совершивших преступления (на 5,1% меньше, чем в январе-августе 2006г.), привлечено к уголовной ответственности 36,4 тыс. лиц, что на 10,3% больше, чем за соответствующий период 2006 года.

Из числа выявленных лиц 11,7% составляли женщины, 10,6% - несовершеннолетние. На долю лиц, выполняющих государственные функции, приходится 3,4%. Удельный вес лиц, ранее совершавших преступления, составил 7,5%.

В среднем по Казахстану каждый одиннадцатый преступник совершил преступление в состоянии алкогольного опьянения, каждый третий - в составе группы. Большую часть всех выявленных лиц, совершивших преступления, составляли безработные (72,4%).

11. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ РЕГИОНОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Промышленность. За январь-сентябрь 2007 года по сравнению с аналогичным периодом 2006 года рост объемов промышленного производства отмечался во всех регионах республики, за исключением Карагандинской и Северо-Казахстанской области. Наибольший прирост достигнут в Западно-Казахстанской (на 18,6%), Костанайской (на 8,6%), Акмолинской и Жамбылской (на 7,5% в каждой) и Павлодарской (на 7,1%) областях, также гг. Астане и Алматы (соответственно на 24,3% и 9,8%). Высокие темпы прироста отмечены также в Атырауской, Восточно-Казахстанской и Южно-Казахстанской областях. Снижение производства промышленной продукции наблюдалось в Карагандинской и Северо-Казахстанской областях (соответственно на 0,8% и 1,4%). При этом в 10 регионах превышен республиканский уровень промышленного производства.

Прирост (снижение) объема промышленной продукции в январе-сентябре 2007г.
(в % к январю-сентябрю 2006г.)

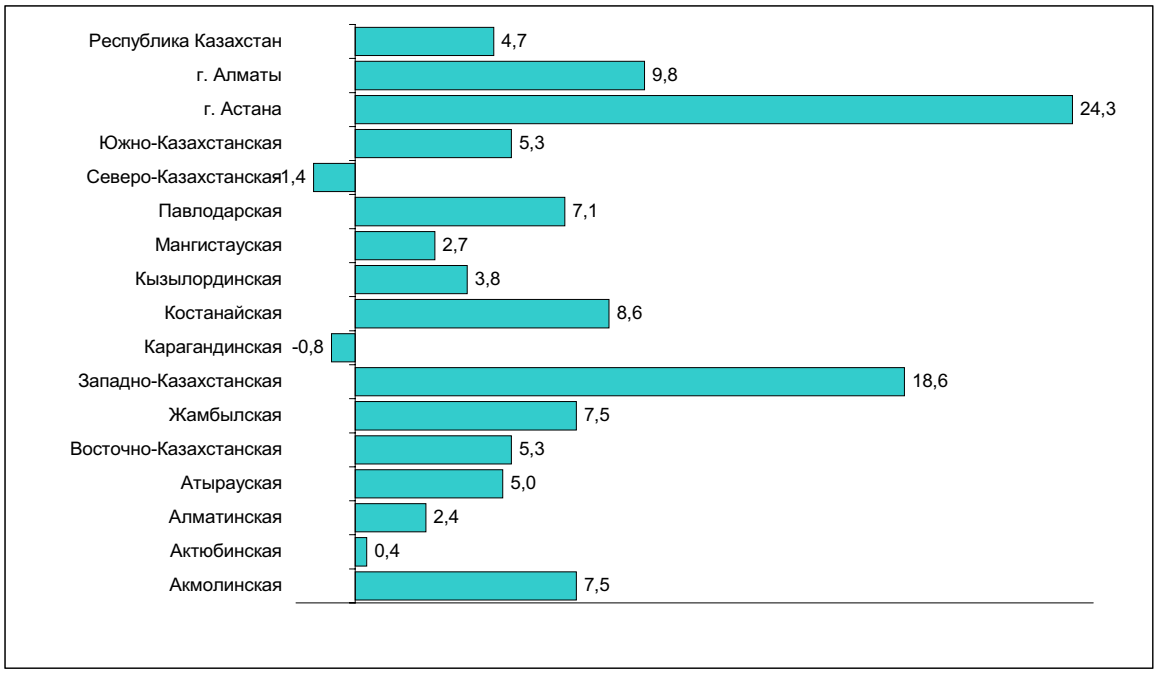

Добыча сырой нефти возросла в Западно-Казахстанской (на 22,6%), Жамбылской (на 6,0%), Атырауской (на 4,9%), Кызылординской (на 2,4%) и Мангистауской (2,3%) областях. В то же время она снизилась в Актюбинской области (на 5,2%).

Увеличилась добыча газового конденсата в Западно-Казахстанской (на 21,8%), Жамбылской (на 6,0%) областях, уменьшилась - в Мангистауской (на 26,3%).

В Костанайской области производство окатышей железорудных увеличилось на 6,7%.

Возросла добыча руды медной в Восточно-Казахстанской области (в 8,8 раза), Актюбинской (в 6,5 раза), а в Карагандинской области ее добыча снизилась на 17,0%.

Выплавка стали возросла в Павлодарской (на 44,0%), Костанайской (на 24,8%), Карагандинской (на 6,6%) и Восточно-Казахстанской (на 6,2%) областях.

Увеличилось производство цинка необработанного в Восточно-Казахстанской области (на 1,4%), а в Карагандинской области ее добыча снизилась на 23,6%.

Возросла выплавка меди рафинированной в г. Алматы (на 31,7%). В Восточно-Казахстанской и Карагандинской областях ее производство снизилось (соответственно на 41,8% и 5,8%).

В Восточно-Казахстанской области выпуск автомобилей легковых пассажирских увеличился в 2,1 раза.

Наибольший прирост производства электроэнергии отмечен в Жамбылской области (на 84,0%), г.Астане (на 41,8%), Кызылординской (на 24,3%), Южно-Казахстанской (на 13,8%) и Мангистауской (на 12,6%) областях, наибольшее снижение произошло в г. Алматы (на 33,4%).

Наибольший прирост производства масла сливочного наблюдался в г. Алматы (на 32,8%), Костанайской (на 13,5%) и Жамбылской (на 12,5%) областях.

В то же время наибольшее снижение объема производства масла сливочного наблюдается в г.Астане (на 92,1%), также Кызылординской (на 50%), Западно-Казахстанской (59,8%), Актюбинской (40%) и Акмолинской (26,0%) областях.

Производство масла подсолнечного рафинированного увеличилось в Южно-Казахстанской (в 2,2 раза), Актюбинской (в 1,4 раза) областях и г. Алматы (на 19,9%). В Карагандинской, Восточно-Казахстанской и Костанайской областях ее производство снизилось (соответственно на 67,7; 52,6 и 31,9%).

Производство соков фруктовых и овощных возросло в Костанайской области (в 3,2 раза), Алматинской (в 1,6 раза), Южно-Казахстанской (в 1,5 раза) и г. Алматы (на 20,0%), в тоже время снизилось в Жамбылской области (на 40,5%).

Сельское хозяйство. По состоянию на 1 октября 2007г., по сравнению с аналогичной датой прошлого года, в целом во всех категориях хозяйств областей, отмечен рост поголовья крупного рогатого скота, овец и коз, лошадей.

В январе-сентябре 2007г. по сравнению с аналогичным периодом 2006г. возросли объемы производства мяса во всех областях республики. Наибольший прирост производства мяса достигнут в Восточно-Казахстанской (на 8,5%), Карагандинской (6,8%), Алматинской (на 5,6%) и Северо-Казахстанской (на 5,1%) областях. В г.Астана и Алматы объемы производства мяса сохранились на уровне января-сентября 2006г.

По сравнению с январем-сентябрем 2006г. увеличилось производство молока во всех областях республики, за исключением гг.Астаны и Алматы. Наибольший прирост объема производства молока отмечен в Южно-Казахстанской (на 6,6%), Карагандинской (на 5,2%), Кызылординской (на 4,8%) и Актюбинской (на 4,7%) областях. Относительно высокие темпы прироста зафиксированы в Костанайской и Жамбылской (соответственно на 3,7% и 3,6%) областях.

Увеличение производства яиц в январе-сентябре 2007г. по сравнению с аналогичным периодом 2006г. отмечено в 12 регионах Казахстана. Наиболее высокий темп прироста достигнут в Алматинской (на 14,3%), Западно-Казахстанской (на 13,2%), Восточно-Казахстанской (на 12,8%) и Южно-Казахстанской (на 10,5%) областях и г. Алматы (на 40,0%). Снижение отмечается в Акмолинской (на 12,0%), Карагандинской (на 10,9%) и Кызылординской (на 5,1%) областях. В г. Астане производство яиц сохранилось на уровне января-сентября 2006 года.

Инвестиции. В январе-сентябре 2007г. инвестиции в основной капитал (с учетом дооценки) составили 2135,6 млрд. тенге, что на 11,9% больше, чем в соответствующем периоде 2006 года.

Рост инвестиций отмечен в 13 регионах республики. Наибольший рост зафиксирован в Акмолинской (в 2,0 раза), Западно-Казахстанской (в 1,5 раза), Актюбинской и Костанайской (в 1,2 раза в каждой) областях. Высокие темпы прироста отмечены также в Южно-Казахстанской (на 18,0%) и Алматинской (на 17,3%) областях. В городах Астана и Алматы объем инвестиций увеличился (соотвественно на 30,9% и 20,6%). В то же время снижение объемов инвестиции отмечается в Атырауской – на 1,9%, Северо-Казахстанской - на 2,5% и Мангистауской – на 16,1% областях.

Ввод в эксплуатацию жилых домов. В январе-сентябре 2007г. объемы ввода в эксплуатацию жилых домов превысили уровень аналогичного периода предыдущего года во всех регионах республики, за исключением Южно-Казахстанской областей (снижение на 4,5%).

Наиболее активное жилищное строительство ведется в гг. Астана (рост в 1,8 раза) и Алматы (в 1,3 раза), в Атырауской (в 2,7 раза), Карагандинской (в 2,1 раза), Восточно-Казахстанской (в 1,9 раза) областях. Высокие темпы роста жилищного строительства отмечаются также в Мангистауской (на 37,8%), Западно-Казахстанской (на 28,2%), Северо-Казахстанской (на 26,0%), Акмолинской (на 21,0%) и Костанайской (на 20,6%) областях.

Розничный товарооборот. За январь-сентябрь 2007г. объем розничного товарооборота составил 1319,1 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в сопоставимых ценах) на 10,5%.

В региональном разрезе рост объема розничного товарооборота в январе-сентябре 2007г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года (в сопоставимых ценах) наблюдался во всех регионах республики. Наибольший прирост наблюдается в г. Астане (на 37,1%), в Атырауской (на 39,5%), Жамбылской (на 28,4%), Мангистауской (на 27,1%), Алматинской (на 19,6%) и Акмолинской (17,2%) областях. В Северо-Казахстанской области отмечен наименьший прирост объема розничного товарооборота (на 0,3%).

Индекс потребительских цен. Цены на потребительские товары и услуги в январе-сентябре 2007 года по сравнению с январем-сентябрем 2006г. возросли во всех регионах республики.

Наибольший прирост цен зафиксирован в Южно-Казахстанской (на 9,4%), Восточно-Казахстанской (на 9,0%), Северо-Казахстанской (на 8,1%), Павлодарской (8,0%), Жамбылской (на 7,9%), Акмолинской и Костанайской (на 7,8% в каждой), также в гг. Астана и Алматы (соответственно на 10,4% и 12,8%).

В январе-сентябре 2007г. по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года наблюдалось повышение цен на продовольственные товары во всех регионах республики. Наибольшее повышение цен отмечено в Мангистауской (на 10,2%), Южно-Казахстанской (на 9,0%), Актюбинской (на 8,3%), Карагандинской и Павлодарской (на 7,6% в каждой) областях, также в гг. Астана на 12,9% и Алматы – на 12,2%.

По непродовольственным товарам отмечается рост цен во всех регионах республики. Наибольшее повышение цен на непродовольственные товары наблюдается в Западно-Казахстанской (на 8,0%), Кызылординской (на 7,3%), Атырауской (на 7,2%) и Алматинской (на 7,1%) областях, также в гг.Астана и Алматы – соответственно на 7,5% и 10,9%.

Во всех регионах республики, наблюдается повышение цен и тарифов на платные услуги населению. Наибольший прирост отмечен в Восточно-Казахстанской (на 14,7%), Южно-Казахстанской (на 13,7%), Акмолинской (на 11,9%), Костанайской (на 11,7%), Северо-Казахстанской (на 11,3%) и Жамбылской (на 11,1%) областях, а также в гг. Астана и Алматы (соответственно на 9,8% и 16,0%).

Денежные доходы населения. В августе 2007г. среднедушевые денежные доходы населения в Казахстане (по оценке) составили 25080 тенге. Наиболее высокодоходными регионами республики являлись Атырауская и Мангистауской области, в которых среднереспубликанский уровень превышен соответственно в 2,6 и 1,9 раза. В гг. Астана, Алматы уровень среднедушевых денежных доходов населения превысил среднереспубликанский уровень (соответственно в 2,0 раза в каждом). Самые низкие денежные доходы на душу населения наблюдались в Алматинской, Южно-Казахстанской и Жамбылской областях (соответственно 58,6; 55,3 и 54,8% от среднереспубликанского уровня).

Рынок труда. По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан, на конец сентября 2007г. численность граждан, зарегистрированных в качестве безработных, составила 65,5 тыс. человек. Доля зарегистрированных безработных составила 0,8% к численности экономически активного населения. В региональном разрезе этот показатель превышен в 7 областях. Наиболее высокая доля безработных приходится на Павлодарскую область (1,6%), Восточно-Казахстанскую (1,2%), Атыраускую и Западно-Казахстанскую (1,1% в каждой), Кызылординскую и Северо-Казахстанскую (1,0% в каждой) области. В гг. Астана и Алматы этот показатель составил 0,5% в каждом.

12. КОНЪЮНКТУРНЫЕ ОБСЛЕДОВАНИЯ

1. Обследование деловой активности промышленных предприятий

В сентябре 2007г. было обследовано 857 крупных и средних промышленных предприятий, в том числе горнодобывающей промышленности – 104 (12% от числа опрошенных), обрабатывающей промышленности – 582 (68%) и по производству и распределению электроэнергии, газа и воды - 171 (20%).

В сентябре т.г. индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность опрошенных предприятий, уменьшился по сравнению с предыдущим месяцем на 1 процентный пункт и составил (+11)% (с учетом фактора сезонности).

В ближайшие 2-3 месяца (октябрь–декабрь т.г.), по оценке большинства руководителей, ожидается снижение деловой активности обследованных промышленных предприятий. Индекс предпринимательской уверенности по сравнению с сентябрем 2007г. уменьшится на 7 процентных пунктов и составит (+4)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности на предприятиях промышленности
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

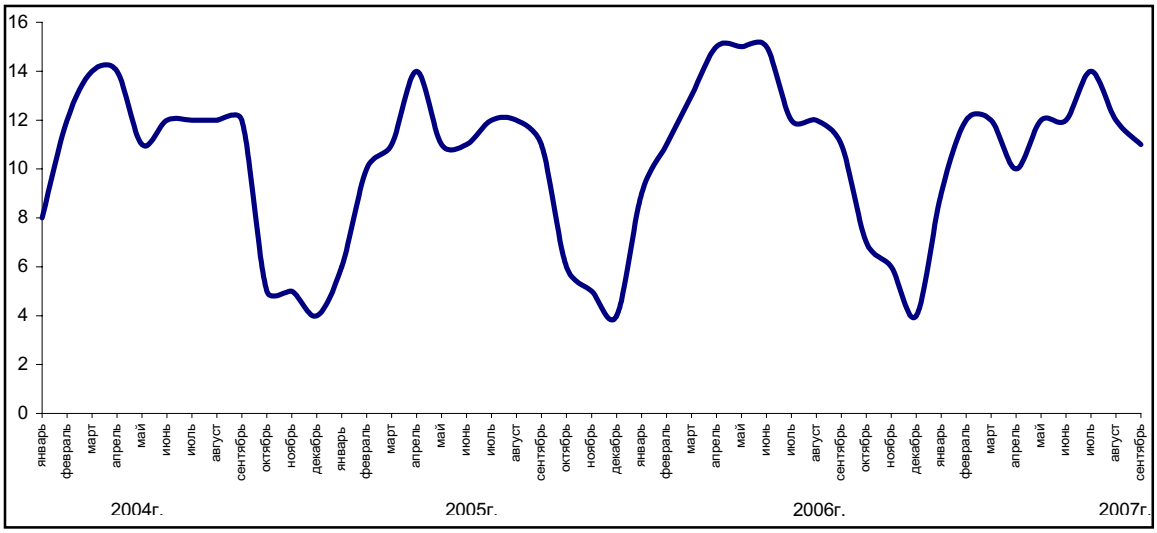

На предприятиях горнодобывающей промышленности индекс предпринимательской уверенности увеличился по сравнению с предыдущим месяцем на 1 процентный пункт и составил (+15)%, а на предприятиях обрабатывающей промышленности - уменьшился на 5 процентных пунктов и составил (+9)%.

На обследованных предприятиях по производству и распределению электроэнергии, газа и воды индекс предпринимательской уверенности увеличился по сравнению с августом т.г. с (+12)% до (+21)%, что связано с фактором сезонности.

2. Обследование деловой активности предприятий торговли

В конце сентября 2007г. были получены анкеты от 1428 торговых предприятий, в том числе 519 предприятий розничной торговли (36% от общего числа опрошенных), 877 - оптовой торговли (62%) и 32 - торгового посредничества (2%).

В сентябре 2007г. доля опрошенных предприятий торговли, экономическое положение которых охарактеризовано их руководителями как “хорошее” и “удовлетворительное”, по сравнению с предыдущим месяцем не изменилась и составила 97%.

Индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность предприятий торговли, в сентябре т.г. уменьшился по сравнению с августом т.г. на 2 процентных пункта и составил (+15)% (с учетом фактора сезонности).

В ближайшие 2-3 месяца (октябрь–декабрь 2007г.) по оценкам большинства руководителей, ожидается незначительный рост деловой активности, индекс предпринимательской уверенности увеличится по сравнению с сентябрем т.г. на 4 процентных пунктов и составит (+19)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности предприятий торговли
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

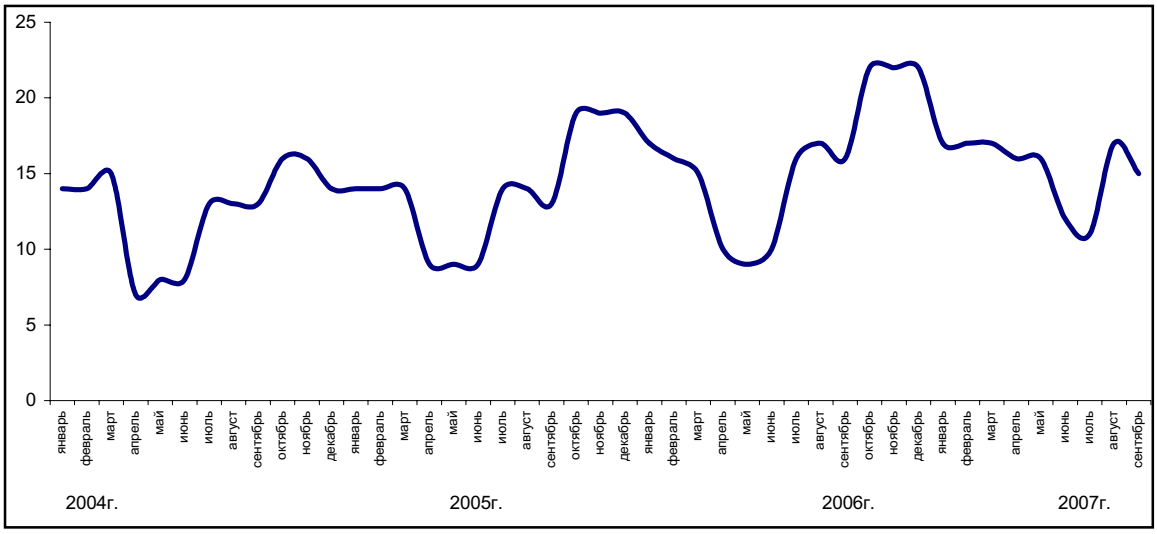

В сентябре т.г. индекс предпринимательской уверенности на предприятиях оптовой и розничной торговли уменьшился на 2 процентных пункта по сравнению с предыдущим месяцем и составил соответственно (+14)% и (+13). В сфере торгового посредничества данный индекс был равен (+3)%, что на 17 процентных пунктов меньше показателя, полученного в августе т.г.

3. Обследование потребителей

В сентябре 2007г. сотрудниками региональных статистических управлений было проведено очередное обследование 1600 респондентов - потребителей различных групп (городского и сельского населения, сотрудников фирм и банков, государственных учреждений и организаций, домохозяек и пенсионеров и др.). Основная цель обследования - выявление субъективного мнения потребителей об изменениях в экономике страны и в личном домашнем хозяйстве. Кроме того, опрос позволяет проследить тенденцию потребительского спроса домашних хозяйств на товары длительного пользования.

“Индекс ощущений потребителей” в сентябре т.г. по сравнению с предыдущим месяцем уменьшился на 5 процентных пунктов и составил **(+19)%.**

“Индекс экономического климата” снизился на 9 процентных пунктов и составил **(+17)%**.

“Индекс желания покупать” по сравнению с предыдущим месяцем уменьшился на 2 процентных пункта и составил **(+21)%** (см. Диаграмму).

В сентябре т.г. 34% респондентов отметили улучшение экономического положения в стране за последние 12 месяцев, в то же время 15% потребителей сообщили об ухудшении положения.

Почти 33% респондентов ожидают в следующие 12 месяцев дальнейшего улучшения общего экономического положения в стране, а 16% считают, что оно может ухудшиться.

Более трети респондентов (35%) в сентябре 2007г. сообщили об улучшении состояния финансов в собственном домашнем хозяйстве и, соответственно, увеличении спроса на товары длительного пользования по сравнению с предыдущим месяцем. Вместе с тем, 14% от числа опрошенных отметили ухудшение финансово-экономического состояния своего домашнего хозяйства.

По мнению 20% респондентов, в течение предстоящих 12 месяцев ситуация в отношении уровня безработицы в стране улучшится, в то же время 25% опрошенных придерживаются противоположного мнения.

Вероятность увеличения суммы денежных накоплений в домашнем хозяйстве в течение предстоящих 12 месяцев отметили 41% опрошенных потребителей, а 40% - их уменьшения.

Оценка потребителей

балансы, %

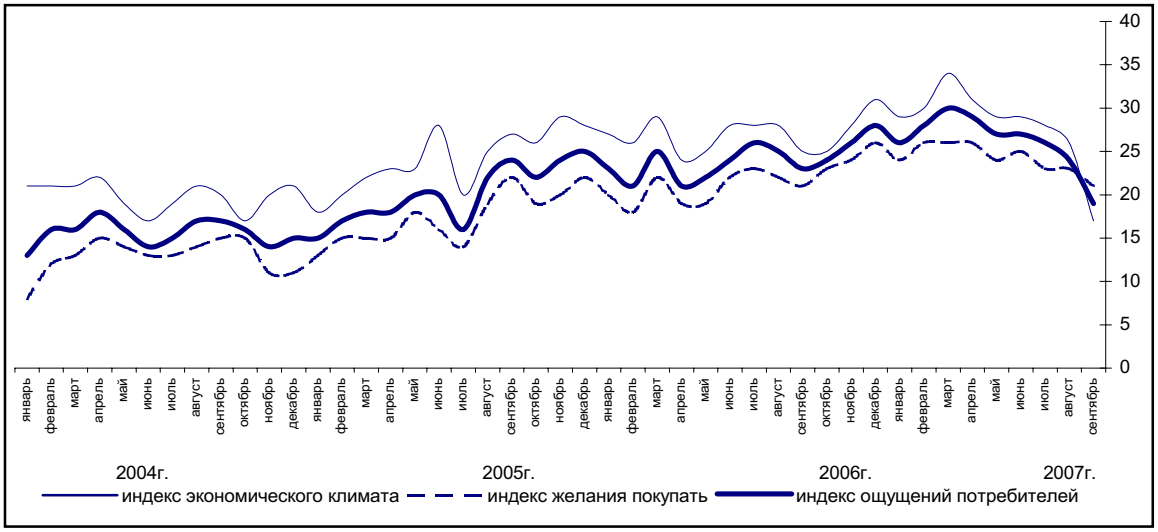

13. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ СТРАН СНГ

(по данным Статкомитета СНГ)

В январе-августе 2007 года, по оценкам, валовой внутренний продукт по сравнению с январем-августом 2006 года, в среднем по странам Содружества увеличился на 9,0% (в январе-августе 2006 года – на 6,0%).

Основные макроэкономические показатели в среднем по странам Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

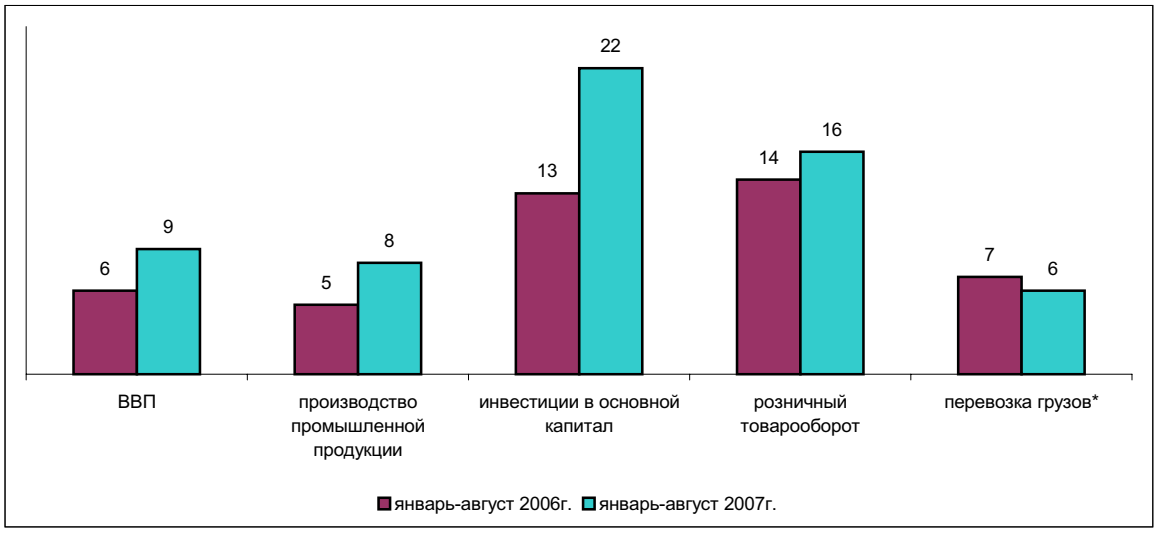

** Без трубопроводов.*

Прирост **промышленного производства** в январе-августе 2007 года по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, в среднем в странах Содружества составил 8% (в январе-августе 2006 года – 5%). Наиболее высокими темпами развивалась промышленность Азербайджана (прирост 32,7%) и Украины (10,9%). В Казахстане объемы промышленного производства увеличились на 5,0%.

Промышленное производство в странах Содружества

(в постоянных ценах; прирост, в % к соответствующему периоду предыдущего года)

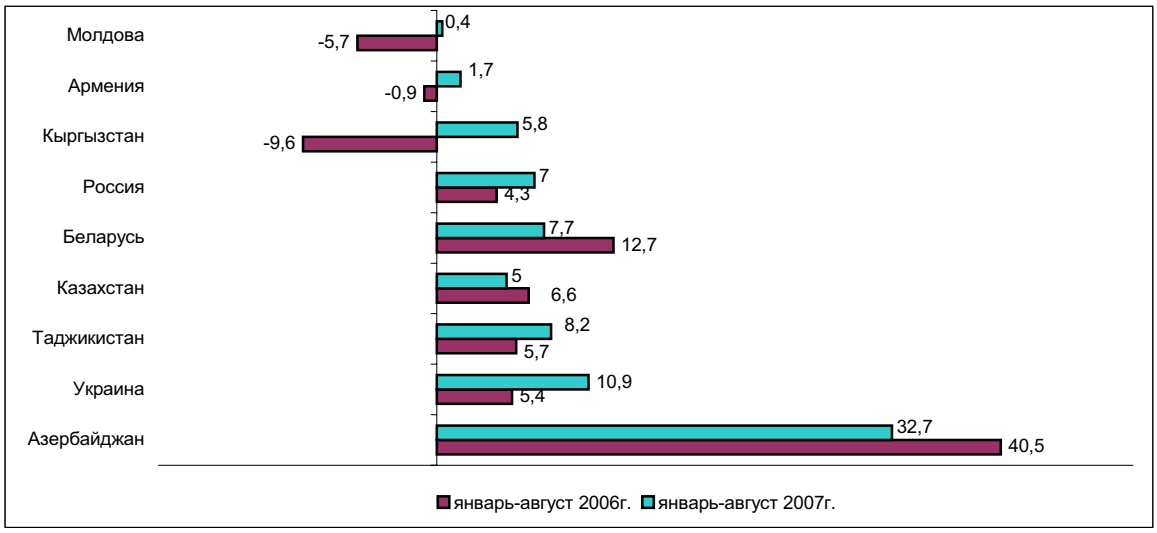

Индекс цен производителей промышленной продукции в январе-августе 2007 года по отношению к январю-августу 2006 года, в среднем по странам Содружества составил 11% (в январе-августе 2006 года – 14%). Наибольший рост цен наблюдался в промышленности Беларуси, Молдовы, Таджикистана и Украины (16-26%).

Сельское хозяйство. Растениеводство. В странах Содружества близится к завершению уборка зерновых культур.

К началу сентября 2007 года в Азербайджане обмолочено 99,8% площади, подлежащей уборке, намолоты составили 1,8 миллиона тонн зерновых и зернобобовых культур (без кукурузы; в первоначально-оприходованном весе), что на 5% меньше, чем к началу сентября прошлого года. С одного гектара убранной площади получено 26,2 центнера, или на 2% больше.

В сельскохозяйственных предприятиях Беларуси зерновые культуры к 1 сентября скошены на 2,2 миллиона гектаров (99,6% площади, подлежащей уборке), намолочено 6,9 миллиона тонн зерна, что на 22% больше, чем на ту же дату 2006 года. Урожайность составила 30,9 центнера с гектара и увеличилась на 6%.

На 1 сентября в Кыргызстане с 69% подлежащей уборке площади собрано 796 тысяч тонн зерна (на 14% меньше, чем на ту же дату в прошлом году), с одного гектара убранной площади получено 21,6 центнера зерна (на 8% меньше прошлогоднего).

В России к началу сентября хлеба убраны на площади 19,6 миллиона гектаров (60% площадей, подлежащих уборке), урожай составил 46,3 миллиона тонн зерна, что на 16% больше, чем к началу сентября 2006 года. Урожайность зерновых культур увеличилась на 3%, составив 23,6 центнера с гектара.

В Таджикистане на 1 сентября скошено 44% подлежащей уборке площади зерновых культур (219 тысяч гектаров), намолочено 380 тысяч тонн зерна (на 5% больше, чем на ту же дату прошлого года), урожайность составила 17,4 центнера с гектара (на 3% больше).

На 31 августа с.г. в Украине с 11,2 миллиона гектаров, занятых зерновыми культурами (86% подлежащей уборке площади), получено 22,5 миллиона тонн зерна, что на 20% меньше, чем на аналогичную дату 2006 года, урожайность составила 20,2 центнера с гектара, против 24,2 центнера на 31 августа 2006 года.

В Азербайджане картофель убран с 77% площади, подлежащей уборке, Беларуси - с 3%, Кыргызстане - с 20%, России - с 10%, Украине - с 54%. Возросла урожайность картофеля по сравнению с соответствующей датой прошлого года в Азербайджане - на 3% и достигла 142 центнера с гектара, Кыргызстане - на 2% и составила 146 центнеров с гектара. В России с одного гектара убранной площади получили по 171 центнеру, что на 1% меньше, чем на ту же дату 2006 года. В Беларуси и Украине – осталась на прошлогоднем уровне, соответственно по 188 и 122 центнеров с 1 гектара.

Животноводство. В январе-августе 2007 года по сравнению с январем-августом 2006 года в среднем по странам Содружества скота и птицы на убой (в живом весе) произведено на 9% больше (в январе-августе 2006 года – на 5% больше соответствующего периода прошлого года), молока – на 0,7% меньше (на 0,2% меньше), яиц – на 0,3 % больше (на 4% больше). Рост производства скота и птицы на убой (в живом весе) отмечается в хозяйствах всех стран Содружества. Производство молока и яиц снизилось в Беларуси и Украине.

Инвестиции и строительство. Объем инвестиций в основной капитал (в постоянных ценах) в январе-августе 2007 года в странах Содружества увеличился по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года в среднем на 22% (в январе-августе 2006 года – на 13%).

В январе-августе 2007 года в странах Содружества общая площадь жилых домов, введенная в эксплуатацию, в среднем на 33% больше, чем в январе-августе 2006 года (на 12% больше).

Транспорт. В январе-августе 2007 года объем перевозок грузов предприятиями транспорта (без трубопроводов) по сравнению с январем-августом предыдущего года, в среднем по странам Содружества увеличился на 6% (в январе-августе 2006 года – на 7%), грузооборот – на 8% (на 5%).

Пассажирооборот предприятий транспорта (кроме городского электрического и легкового таксомоторного) по сравнению с соответствующим периодом 2006 года в среднем по странам Содружества уменьшился на 1% (в январе-августе 2006 года – на 4%), пассажиров перевезено на 3% больше (в январе-августе 2006 года – на 4%).

Потребительский рынок. В январе-августе 2007 года по сравнению с аналогичным периодом 2006 года реальный объем розничного товарооборота в странах Содружества возрос в среднем на 16% (в январе-августе 2006г. – на 14%).

Цены на потребительском рынке. В январе-августе 2007 года на потребительском рынке в ряде стран Содружества отмечено ускорение инфляционных процессов.

Уровень потребительских цен в странах Содружества

(прирост; к декабрю предыдущего года, в %)

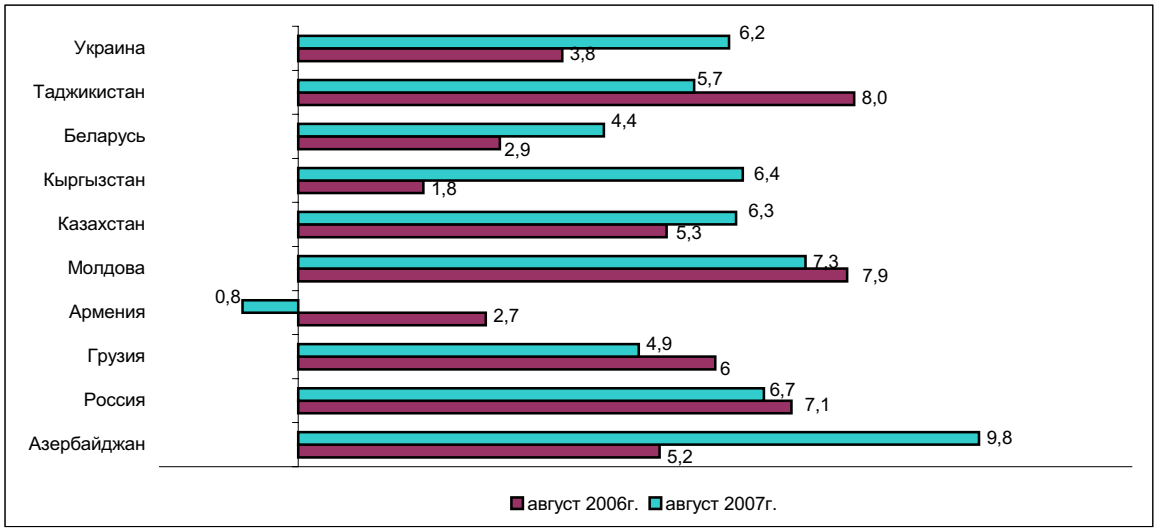

В январе-августе 2007 года по сравнению с аналогичным периодом 2006 года потребительские цены выросли в Таджикистане на 18,4%, Азербайджане - на 15,9%, Беларуси, Грузии, Казахстане, Украине, России и Молдове – на 7,5-11,7%, Кыргызстане – на 5,7% и Армении – на 3,9%. Наибольший рост цен в августе т.г. по сравнению с июлем отмечался: в Молдове – на 2,2%, в Кыргызстане - на 1,9%, а в Армении снижение цен составило 1,5%.

В августе 2007 года по сравнению с июлем цены на продовольственные товары выросли в Кыргызстане на 2,7%, Молдове – на 2,2%, Азербайджане – на 1,3%.

В августе с.г. по сравнению с июлем цены на непродовольственные товары в большинстве стран выросли на 0,4-1%, такими же темпами, они росли и в августе 2006 года.

Цены на платные услуги выросли в августе с.г. по сравнению с июлем в Молдове на 5,2%, Беларуси – на 1,4%; в Азербайджане – остались неизменными; в остальных странах СНГ услуги подорожали на 0,2-0,7%.

Финансы. Ситуация **на валютных рынках** стран Содружества в августе 2006 года оставалась стабильной. К концу августа по сравнению с концом июля текущего года курс доллара США к туркменскому манату и украинской гривне не изменился; к азербайджанскому манату, армянскому драму и молдавскому лею он снизился на 0,2%, грузинскому лари – на 0,3%. В остальных странах Содружества он вырос: в Беларуси и Таджикистане – на 0,1%, Казахстане – на 2,1%, Кыргызстане – на 0,02%, России – на 0,2%, Узбекистане – на 0,3%.

В августе текущего года в большинстве стран Содружества отмечалось укрепление национальных валют по отношению к единой европейской валюте. К концу августа по сравнению с концом июля текущего года курс евро снизился: в Азербайджане и Молдове – на 0,5%, Армении и Грузии - на 0,6%, Беларуси – на 0,1%, Кыргызстане – на 0,8%, Таджикистане – на 0,7%, Туркменистане – на 0,4%, Узбекистане – на 1,7%, Украине – на 0,3%; в Казахстане и России – соответственно на 1,6% и 0,2%.

Похожая ситуация на валютных рынках стран Содружества наблюдалась в отношении курса российского рубля. К концу августа по сравнению с концом июля текущего года курс российского рубля снизился: к азербайджанскому манату и узбекскому суму – на 0,3%, армянскому драму и туркменскому манату – на 0,4%, белорусскому рублю – на 0,1%, грузинскому лари и украинской гривне – на 0,6%, киргизскому сому – на 1,0%, молдавскому лею - на 0,7%, таджикскому сомони – на 0,5%; в Казахстане он вырос на 1,7%.

Внешняя торговля. В январе-июле 2007 года по сравнению с аналогичным периодом прошлого года общий объем экспорта товаров увеличился в среднем по Содружеству на 13%, общий объем импорта товаров – на 43%.

Взаимная торговля стран Содружества в январе-июле 2007 года

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

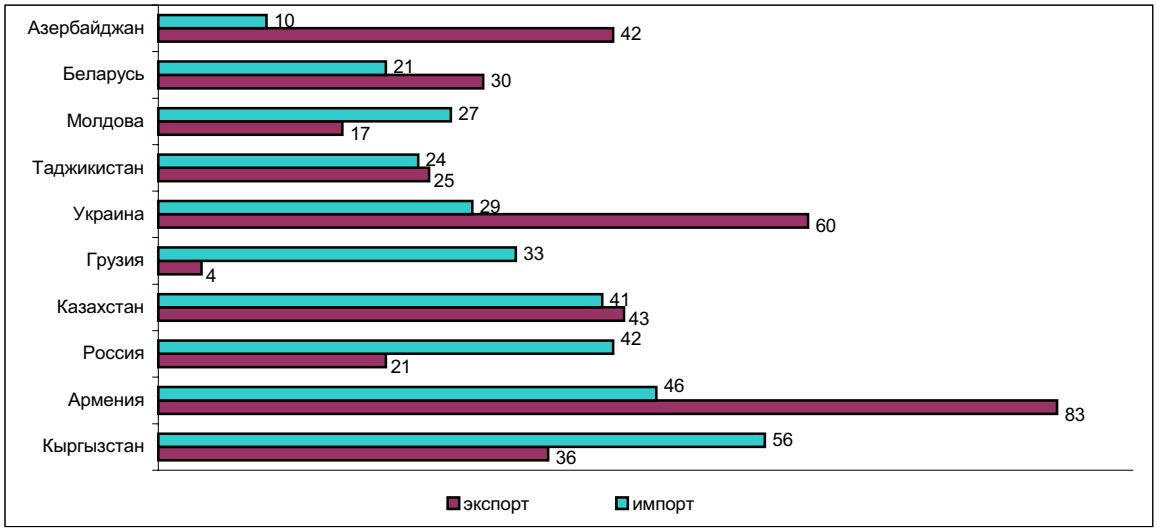

Экспортно-импортные операции стран Содружества с другими странами мира в январе-июле 2007 года

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

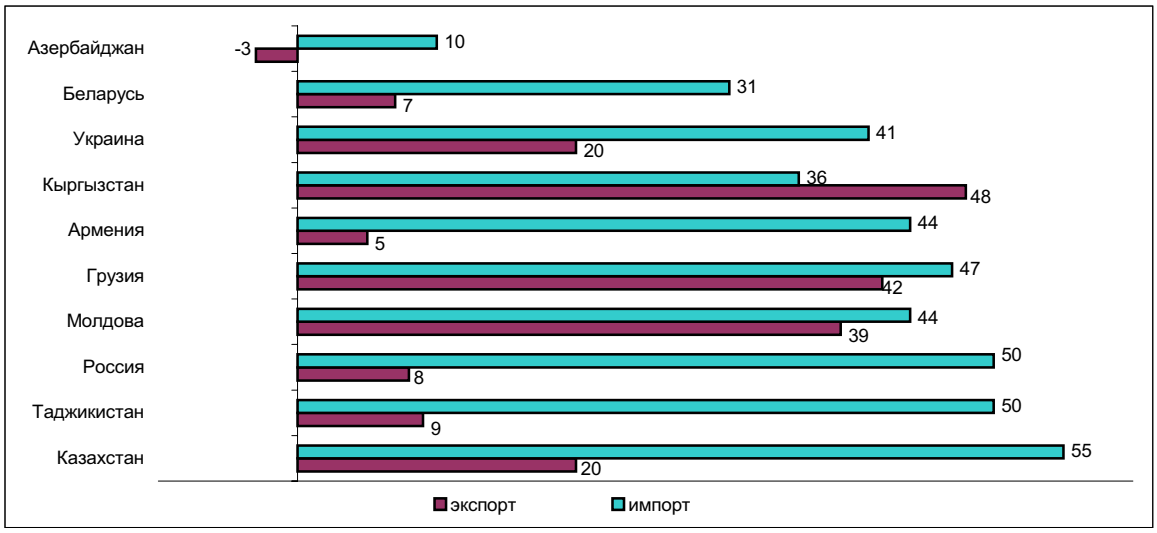

В январе-июле текущего года стоимостной объем взаимной торговли товарами между странами СНГ вырос по сравнению с январем-июлем 2006 года в среднем на 32%, в том числе экспорта – на 31%, импорта – на 33%.

В январе-июле 2007 года по сравнению с январем-июлем 2006 года, стоимостной объем экспорта товаров стран Содружества с другими странами мира был больше, в среднем на 10%, импорта товаров – на 47%.

Заработная плата. Начисленная номинальная среднемесячная заработная плата за январь-август 2007 года составила в Азербайджане 192,8 маната, Армении – 79,0 тысячи драмов, Беларуси – 737,3 тысячи белорусских рублей, Казахстане – 50,1 тысяч тенге, Кыргызстане - 3950 сомов, Молдове - 2131 лей, России - 13410 рублей, Таджикистане – 160,2 сомони, Украине - 1398 гривен.

Уровень реальной заработной платы в странах Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

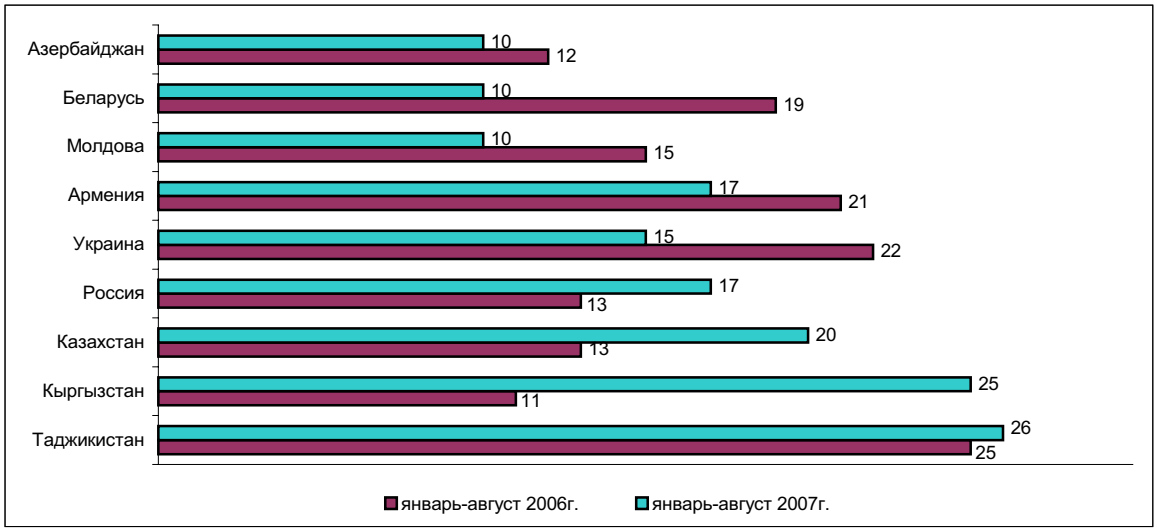

Исходя из официальных курсов валют, установленных национальными (центральными) банками стран Содружества, средняя заработная плата в Азербайджане в августе 2007 года соответствовала 226 долларам США, в августе 2006 года – 165 долларам, Армении – соответственно 234 и 156, Беларуси - 343 и 291, Казахстане - 433 и 434, Кыргызстане - 104 и 75, Молдове - 177 и 133, России - 523 и 405, Таджикистане – 47 и 35, Украине - 277 и 212 долларам США.

Рынок труда. На конец августа 2007 года в службы занятости стран Содружества обратились около 3 миллионов граждан, ищущих работу.

В течение января-августа 2007 года были трудоустроены (включая трудоустроенных из числа обратившихся в службы занятости в поисках работы в предыдущие периоды) в Азербайджане 58,2%, Армении – 22,9%, Беларуси – 62,8%, Казахстане – 84,4%, Кыргызстане – 50,5%, Молдове – 43,8%, России – 91,9%, Таджикистане (в январе-июле) – 21,8% и Украине – 72,5% от общего числа обратившихся незанятых граждан.

Уровень зарегистрированной безработицы в странах Содружества

(на конец периода; в % к экономически активному населению)

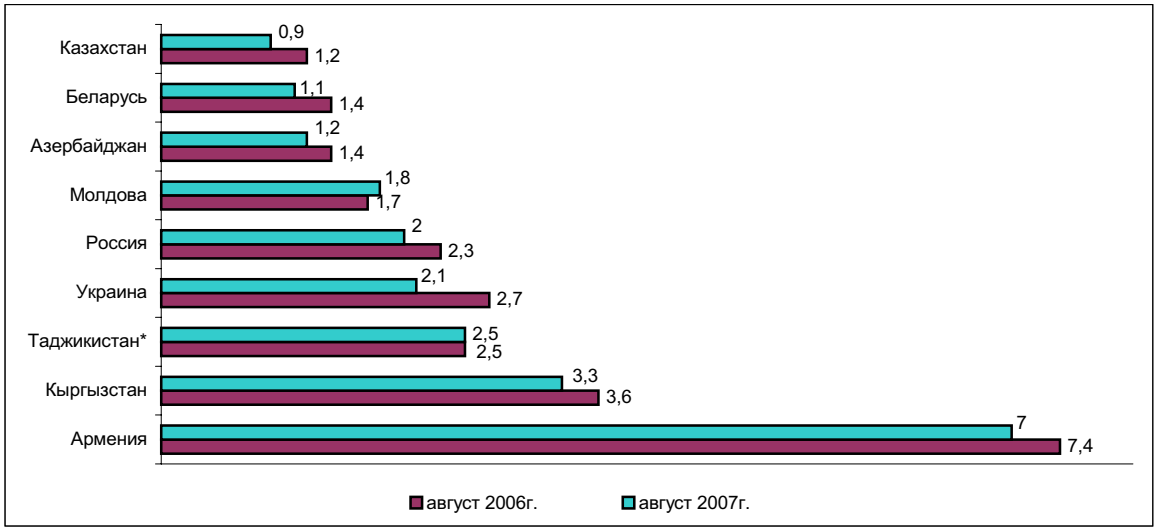

*) *Июль*

/Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі/
Астана; 2007

Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы

Баяндама бөлімдерінің мазмұнына жауапты адамдар

Баяндама бөлімінің атауы	Жауапты адамның аты-жөні, лауазымы	Телефоны
Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары Негізгі әлеуметтік-экономикалық индикаторлар	Сұлтанова Зүлфия Медетқызы, Үйлестіру департаментінің директоры	8(7172) 74-90-58
Өнірлердің әлеуметтік-экономикалық жағдайы Коньюнктуралық зерттеулер ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы	Тайжанов Қажығали Әбдияұлы, Даму және зерттеулер департаментінің директоры	8 (7172) 74-90-59
Жалпы ішкі өнім Қаржы жүйесі Баға	Кривко Нина Ивановна, Макроэкономикалық статистика департаментінің директоры	8 (7172) 74-90-57
Өнеркәсіп Ауыл шаруашылығы Инвестициялар Құрылыс Көлік және байланыс Сыртқы сауда Сауда және өзге де қызметтер Тауар рыноктары Шағын бизнес мониторингі	Епбаева Айгүл Тоқтарханқызы, Микроэкономикалық статистика департаментінің директоры	8 (7172) 74-93-23
Демографиялық ахуал Халықтың ауру-сырқаулығы Қылмыстық Еңбек рыногы Еңбекке ақы төлеу Халықтың ақшалай табыстары	Қасенова Әсия Қаналбайқызы, Әлуеметтік және демографиялық департаментінің директоры	8 (7172) 74-90-61
Техникалық ресімдеу және дизайн	Нәбиев Арман Сәбитұлы, "Қазстатақпарат" ЖШС-ның жарияланымдарды дайындау бөлімінің бастығы	8 (7272)77-53-50

/Агентство Республики Казахстан по статистике/
Астана; 2007

Социально-экономическое развитие Республики Казахстан

Ответственные лица за содержание разделов Доклада

Наименование раздела доклада	Ф.И.О., должность ответственного	Телефон
Краткие итоги социально-экономического развития РК Основные социально-экономические индикаторы	Султанова Зульфия Медетовна, директор Департамента координации	8(7172) 74-90-58
Социально-экономическое положение регионов Коньюнктурные обследования Социально-экономическое положение стран СНГ	Тайжанов Кажигали Абдиярович, директор Департамента развития и исследований	8 (7172) 74-90-59
Валовой внутренний продукт Финансовая система Цены	Кривко Нина Ивановна, директор Департамента макроэкономической статистики	8 (7172) 74-90-57
Промышленность Сельское хозяйство Инвестиции Строительство Транспорт и связь Внешняя торговля Торговля и прочие услуги Товарные рынки Мониторинг малого бизнеса	Елбаева Айгуль Тохтархановна, директор Департамента микроэкономической статистики	8 (7172) 74-93-23
Демографическая ситуация Заболеваемость населения Преступность Рынок труда Оплата труда Денежные доходы населения	Касенова Асия Каналбаевна, директор Департамента социальной и демографической статистики	8 (7172) 74-90-61
Техническое оформление и дизайн	Набиев Арман Сабитович, начальник отдела подготовки публикаций ТОО "Казстатинформ"	8 (7272) 77-53-50